Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

699.

Miscellanea historyczne przeważnie z ostatnich lat panowania Jana III Sobieskiego.

Koniec XVII - pocz XVIII w.

K. 137

Anno 1699 Ligit Landm

Orationes varie.

Salutatoria Gloriosi.

Quoniam olim Maeni Principis Regalis
tori ipsi sacco seruili vim dicendi expe-
sis sudorem sed inde non solius: effi cedunt
et gloria, Nostra quoq; in tui presentia
desudans inueniet. Je enim Magnâ au-
thoritatis grauitatis, sentiumq; hospitem
animi Cõ tuos splendores Domos et Mexidie
honorum quos nostrum, non fricales cent men-
tes. Deeq; nõ desudabunt. Je hic irrio ut
sudores in vanum effluit, colligimus il-
lum et in quitas Centimarum eliciamus
ut tibi de hinc Cemmea fluant Sicade

Alia etiam Salutatoria

Sicut olim Jonam potuit de terra pis
tria: ex lapide sinobre Scalua, quod
expedire inocuis Deo venis, qui Gra-
co clamate Salua Pent illos pedis ore
Paccet ii est, Immobiles. Ad tui adventi
minime placet. tua enim fama tua
gloria Nominis Dei ade inuolare pos-

689

Quanquam et saxei simus. Sed in quibus
excitantur sui amores. et flamma af-
fectuum velut è silice excitetur. Nec
unica in se salutande Virtus. Gra-
corum arridet eloquentia; omni enim
suada dicendi de veneramur. quia
una quidq; inde reperiret. quo laudan-
ret. In hoc tantum saxatili monimen-
to affectuum, sibi exigimus templum
honoris, trophæum, ut de nostris ubiq;
triumphet affectibus.

Oratio Funebris.

Filip krol Macedoński gdy umierając
w tą chę senatorow. toncą okręt strzegł
rekę z podziwieniem wrzuciłeś. Ty
co tu z nami stoisz wiedz że Alexand
non morior nam ingłos viuam pelin
Zapatrując się na śmierć elmy-ch
procherz exuuię. Emilian gł. trzeb
by wetach Grecie ptawic. dosmy st
ci, ulerum. Patrid Consilium sena
tus' et integritatem Reipublicæ. exp
rieth Scipiadze w tzach nie opływ

Ale

so Imci Pan y umieraiąc ieszcze żyie Syfow
niesmiertelnych dziełach, wpamięci wszystkich
żyiącey wiekow bedzie. Quo latere lachrymarum
torrente spiranteis Pirrhum Niobe to vydzie lem-
nen. animorum Comes Pan N. y wdmierzelnych
dziełach niezmierdelny iest & perennabit in
fama et conditus wdzięczney mżyiacieł.

Ovatio in Funere Herois pro stem-
mate Scutum Habentis.

Lubo letalis arundo heroiczną duszę z ciała
cum sanguine expulwiż, iednak ieszcze Imci
Pan N. Vmeus pulvere żyie bo sub cenitricu-
to impentes tacio się spiritus. y iakoby niemiały
się stąd po ta Panią ktora tak wiele razy vita
dedit Patriæ Dzie tazdania iakoby animas Imci
Pana N. Boiczki o Epaminondasowi Jebandzkim.
Wodnor zdała się życie przyniesc tarcza po-
dzie. Swoim testamentem odemana Adamier
delfo rany c nie się bvdał iakoby o długe swo
ie y zdrowie, y mawił. Mame vester Epaminondas
nascit, qui die morit. Toiest życzenia tarcza do
piersi życie swoie Imci Pan N. w tey herbowney
c nay dłuż tarczy bo wniey żyie impentes przodkow.
Imci Spiritus. żyie ale virtutes heroiczne dzie.
ła Imci Pana N. odey herbowney. znalazły ta-
ez Lacrymi czadnie Synkowie pochwała
potomney. y przez acta Dzieiopisma wiecznie
czy niezbladłe tey Matki. dobrodzyie impere-
-ni memoria

y uwoyd ich osobie życzliwych. Dixi

Salutatorio

Niechwała tego czasu potomny. Zmartwiaya
Wodza Tobakiego że tedy przed tron krola Gd.
dzieie. przyszedł rako poseł toiest iakoby Gło.
wa Państwa swego. nie chciał się tu kłaniać
nie samemu Monarsze, ale tylko Rzecznia
ſiż, nakoniec samemu Monarze ale tylko
ni by pierścieniowi bo go z palca zrzu
wszy nachylaiąc się do nogi drożdżych my.
ſli sobie non sibi sed annulo. Ja niechwa
le tey puchu wodza tego, bo y sam na przy.
iazd Krolia Pana rzucam się mortem Krol
ej Panu z całą fortuny swoiey, to iest cyrku
sem fortuny. Znigc abys Krolu Pan wdo
mu moim był, rako quantius potis, drogo
go. ia plantais. et odeá y cyrkułem wieczny
przyiaźni koronuię.

Gratulatio Victoriæ.

futuræ.

Kreamyca Krzeszykow. ku wodzom swo
im sa syla życzliwość ze na expedycyą
woienną. Zniemi swoie vota ſczyli: Vin
ce hostes armis. cives animis, cives annis
bow my toż same przyiacielskiey expedy.
cyey na Kampanią powstrzamy. Spełnie

nie

sercem y affektem, abys Wmść Pan in deo wie-
cach naszych tryumfuiąc. dak niepzyiacielą-
starzy nagłowę. łaską fortunnemu nieyą-
ko dygodnich krokow. vfey y zawsze
Rectora.

Salutatoria ex Circumstantia Hospitis.

hiemę venientis.

Sowiemie etiam nyemb. incalescunt animi.
intui cśdventum ell. D: Quis enim te præsente.
non inflammat. Ubi se exhibes gloriæ splen-
doribus nominis. agnoscimus esse te eum Rei-
publicæ quam tu dotibus meritis illustras et.
acendis ad tui amorem. Sed impleres vota.
nostrum diu perserenare. faciem Sole.
nis. serenitate tua sed disfata desiderium im-
pedient nostra, vive tuum diem dies. Dixi.

Oratio Funebris.

Nie mogą powodzić się tam wyleiwaią przieso-
stwa przemeni człowieka z dendycyi niezgo-
dliwości na lepsze y fortunne mienie. albo
wiem takowa Translacya wesele barzoiey.
bezpiecznie winna nizeli płacz. Boy we lepszy
stanie, wkorym tamę szczęście tu nie
stapowi człowieka. Ino niewie. że śmierć
Zbawiciela zbawiwszy duszą śmiertelnego ciała na
lepszy przeniosł się żywot. Chyba temu
temu niewiadome były. Nieba godne.

heroiczne Śmłi Pana N. cnoty, ale ktoż wy
liczy? owe Iałowe serce na ubogich, hoy.
ne na porzuconych, mitosierne naczynie
kosciołow, owe zarliwość owiarę y honor Bo.
ski, dla ktorych cny nieśmiertelnie przyznac
że Śmłi Panu N. lepiąd perycá w nie.
bie dostała. Wiec trzeba zrzenice ztez.
drzyc. y raczey Śmłi Panu N. tey chwaleb.
ney mutacyi powinszowac. albowiem Śmł
Pan nic tez godnego tez nieuczynił. Zeby
y pozostałym domom niech będzie ku.
kontolacia, ze in meliori statu Śmł Pan
N. tryumfuie z fortuny swoiey.

Oratio Funebris, Heroi qui domi
dolet.

Za patrunc dy naszk emuing. a oraz dyo.
gie depozytum naszym Zadasalku Śmł
Pana N. przyloby w szach, prawie zrze
nicą zetentakzacny. Lawaler. ktorego.
świat napatrzyc się niemogł w kłach.
domowych głowę tak wielo zwycięzki.
mi laurkami uwieńczoną potężył. iak
by na to zeby swiat niewidział iak hero.
icznie w kroku miał stanąć. y zamey.
ernierci. Ale y zdlic się nie trzeba

1.

że tak Jmć Pan P. privatus moriturus
ry Cyczyznie publice vixit. bo należało aby
na pewniejszy świat Cyczyrskiemi dźiełami
dom własny bez chwały imienia swego nie
zostawił. Vide vestigijs. Jmć Pan P. po wie
cie y wdomowych progach, imprimis. przy pa
trując się. koronnemy laurami nieśmier
telnemi hel Caput, które w domu własnym.
locum quietis. obrało sobie

Oratio Funebris Flerei

Patrząc na te śmiertelne prochy Jmć Pan.
P. zdaie się że wszystkie Cyprendory domu za
ciem Jmć Pana P. zgasły, iednakże powtorzyć
potrzeba że w mistelnych umbrach. Jmć P.
istnieie. Bo wielkie cnoty. y merita czynić
mu z bożu naszych niedostawaią. Cyż bowiem
de Cympowiadła tyłko. inestimabilem
człowieka Swiatu pokazuie. Cobo innego
wyrażali Persowie. ktorzy na nagrobkach.
Rycerzow swoich malowali słońce znakiem.
Orientis ieżeli nie to co mowię, że Persowie
nadzieia et vanes virtutes, zaiść pamiętnie
dzieiy heroes niepozwole y samey śmierci.
bo lubo umarzebią na śmiertelnych pro.
chach iednak z nich cyli iako Phenix ori
ent: z tez wyllanych iakoby oceanu niby

Słońce

Słońce wynikaiąc, przeświecznemi pamięci promieniami świecę potomnych orientur Wiązowych śmiertelnych umbrach iezcze ieszcze splendory. Domu Imć Pana N. iaśnieiący godne Xiążęcych splendorow. a Imć Pana N. zeby światłość nigdy. niewygasłoy owszem meridiem ludzi miała, wszystkich przychylnego serca to votum fundimus hucem aternam Domu ei Dnc.

Oratio Gratulatoria Illustrissimi Dei

Nieprozna otuchę mamy wielkiey fortuny z przyszłem na świat wolą Boga, Jo Słońce pogodliwości nas wszystkich oczy zbawienny przeraza wschodem swoim: albowiem ten Niebieski Bóg bez iasnie oświeconych szczęścia promieni ogląda Pana nigdy nie wschodzi. bo ieżeli Principibus oznen przynosiło korolestwiey godności, ieżeli ktory pierwszym wzrokiem zayrzał słońca na siebie respekt wchodzącego. Dopiero ten May iaśniey szy planeta. Bog Chrystus przynosi fortuny niewątpliwey, ktorą Imć Pana niech miłościwie zawsze Dziedzic. Niech zeta fortuna heres będzie ex toto meo w domu Imć Pana y pokornie zawsze przyrzeka mowiąc: Dixi

censemur, nisi ad virtutum tuarum splendo-
rem et Natalem Diuinissimi Indigetis lucem
non tam Oratorum pennis, quàm alacris proui-
mus affectibus Deuixerint penna Icaro aq. de-
semeritati notam euolanti Dum Serenissimus
Planetarum Principem. adsingere conatur Nobis.
ho[illegible] ad tuos ce id-isse pedes est gloria ac a luce
veluti luce circumfundi splendorem reputamq.
Nec illustrior dicendi, materia, Oratoribus con-
tigisse poteras, quam de Luca aqua non mi-
nor verborum lumina quam Euangelica mi-
cet mutuare pennam, qua dum ad tui Orato-
res prouolamus. conspectum, ad tuos consurgere.,
pedes summum Nobis. reputamus fastigium.

Alia & Circumstantia Medicina.

Cum Fascant Superi vigilas omnes ecce sereno gaudebunde

Od Boga początyaymy Bog początkiem wszemu
A początku zas nie masz ani końca iemu
Boska wola początkiem ludzkiego dokończeniem
I takiż pdaci skutek swoim przeznaczeniem
Pan Bog a mieszek to przyiaciel prawy
A ludzka przyiaźń tylko dla zabawy
Cento gradu ad virtutem diuina præcedit ira
Tarditatem supplicij grauitate compensat
Dimidium facti qui bene cepit habet
Kto przy mnie zatęs poydzie pieniędzy pożyczy Przyiaciel prawy
Poradzi, a gdy rzecha wiele mil nie liczy
To iest prawy przyiaciel takiego szanuie
Tym czworgoz niech mi sbury z oiczyzny kwituie
Chudopacholska kondycia nayleysza
Prawda to że mnie szczęście mieć panem nie chciało
Atoli przecie chwała zebrać mi nie dało
Dwor moy sługy skarb żaden na lichwę nie daie
Ale coż więcey trzeba gdy na swym przestaie
Nigdy gdzieby nie bóg nie wstane z troskliwy
Kłopot mi snu nie skali włos na głowie suwy
Od frasunku nie rosnie y wesołe lata
Płyną ani mnie długi wypychaią z świata
Choć mi nie gościem pasy nie zwierzyna
Obok rzeczpty radzę y to nie nowina
Ani mi skopa pkrus ani baran kopa
Dom choć nie marmurowy przecie też nie słoma
Jest aksamit na grzbiecie marmoreth na głowie
Bosce mu fortuna dała byle tylko zdrowie
Którego gdy posiłek w tym cugu urucie
Już ostatkiem y pany y szczęście darzuie

Gdzie Szczescie niechce y rozum pobłądzi
Fortuna światem nie nasz rozum rządzi
Dyscere nemo est etiamsi Doctor maximus ipse
Dycat qui nescit nam Nil Sapientiae credit
Infelix qui parca sapit spernuty docery
Laus aliqua est scire pudor est nihil discere velle
Mors Pallida mors aequo pulsat pede Pauperum tabernas
Regumq turres
Mors nescit legem tollit cum paupere Regem
Debilis ac fortis veniunt ad limina mortis
Wybladła Smierc nikomu z ludzi nie przepuszcza
Tak Pany iak ubogie wiednez groby puszcza
Teraz był gdzie ij podział niebożczyk Starosta
Kasztellan woiewoda tam na Pany i Hosta
Co y na ubogiego iest położono chłopa
Felix quem faciunt aliena pericula cautum
Vita brevis Tempora labunt tacitiq senescimus annis
Et fugiunt freno non remorante dies
Czasy płyną a ciało zmet-ij zestarzeremy
Jednj biegu zawrocznąc onych nie mozemy
Si mihi difficilis forma naturam negauit
Ingenio formę damna rependo meę
Ze mnie gładkim niechciała mnie moia natura
Więc dowcipem nadgradza gdzie wygładkosci dziura
Lubo ozdoby postawy urody chłopa
Kiedy on Nayglądszego ma przymioty i Hopa
Cor ardet pulmo loquit, fel commouet iras
Splen ridere facit cogit amare iecur
Fertilior segetes est alienis semper in agris
Vicinumq pecus grandius vber habet

Na drug

Na cudzey roli lepsze urodzaie
Samsiedzka krowa więcy mleka daie
Smaczne kradzione a cudze nie swoie
W swoim smak ieden a w samsiedzkim dwoie.

Dulcia non meruit qui non gustauit amara,
Vna dabit hora quod totus denegat annus
Rusticus, mulier similis lege ligati
Atque trium nil recte faciunt dum uerba racionant
Orzech osiet niewiasta rzednym rzemiosłem żyią
Nic dobrego nie czynią Rzadzi ich nie bóg

Epitafium

Tu leży Zagolski Ten gdy na sąd stanie
Wielki szlachcic polski Rzecze pisem Panie

Kaznodzieiey

Tu w czarney odzieży Który skoro wstanie
Kaznodzieia leży Rzecze pisem Panie
Pies mu stróż swego Lecz prawie nie dbego

Kozłowi upieczonemu

Patrz co czyni drzkość oprzykrzona niezbożna
Ach zadosc pieczeniq uczynił rzezna

Pijanicy

Tu pijanica leży ale tylko ciało
Duszey nie wiem ieżeli się bydź w niebie dostało
Ale tak tusze w niebie iako y na ziemi
Zamykaią dla zwady drzwi przed pijanymi

Temuż

Tu leży Bachus pijanica Miod był iego pocieszenie
Jego niebo piwnica Gorzałka duszne zbawienie
Czopem go z beczki Zabito W Kłodzinach go pogrzebiono
Lagrem mu zadek umyto Kleinicami zadzwonion

Kostyrzo

Tu Kostyra spoczywa nago urodzony
Nago z łaremy przychodził nago pogrzebiony
Sobkowi
Trudna Krotha chtop krotki krotki to nagrobek
Tu bery ma swoy wiek lat siedziwych sobek

Na ozdobienie Sumptuiga vfabionum Mag.

Nie masz pomagranatu Rzymian w Polszcze pono
Kiedy krzeczyny iabłon Jasnos szczepiono
O złoty za owoc ktoś nie chciał zgadnąć kto mądry
Gdyż się złoczy do kupy za latoros z ogrody
Za życzę gdy ogrodzie dobrze ogrody radzę
Aby w rok z orzeszkami potomka obaczył
A ieżeli inaczey sprawi Bog daj Panu
Że latorośl przyniesie potomek dziurawy
Nie dziw się tym że tabunie dalsze lata sprawuią
Że y do tey dziurawki zgorzeliska przyprawuią

Pochwała małego

Ulegarde

Nie garde mną prosze Panno, vrodziwa
Wszak mały bepsey do roboty bywa
Przy małym ciele iest stałe zacenie
Nie wszytkim wszytko dało przyrodzenie
Zboże co rosnie wsłup niewa ktos mały
Na dębie żołędź patrz iakiest zdrobniały
Myszka choc mała mięsow ogrn drogi
Selen go nie ma choc go zdobiz rogi
Żari na drzewo wiewiorecka mała
Gdzie wołosc nie może tabor oczrała
I mały Zmudzin rwie tego do gory
Bywa deszcz mały chociaż z wielkiey chmury
V małych gaydek prosto bogaz stoi
A u Xiąd woisi choc go duda stroi

Opisanie Cerbera o ktorym Poetowie baią

Dom Lucypera widze piekielnego
Gdzie na łancuchu psa iadowitego
Dusze się nędzne okrutnie bekaią
Tak aż od strachu prawie umieraią
Trzyma paszczęki a na wszytkie strony
Tego Królestwa broni obrocony
Ogromnie szczeka aż przez loby one
Rozbiiaią się głosy rozniesione
Zby miasto sierści wzeami sadzone
I iaszczurkami grzywy poplecione
Ogon ma smoczy a na końcu iego
Paszczęka pełna ostrych zębow strzegego
Od iadu żarnych gryzie hartowany
Na ktorym zawsze stoi dźwigany
Trzysie się gniewem y furyą stroi
Taki iako tey urodzie przystoi

Dente times aper defendunt cornua cervum
Imbelles Dame quid nisi preda sumus
Dzik na Rzeź na obronę Jeden bystre rogi
Sarnę zaś chartom dupem gdy zwanknie z nogi

Ludus fortuna variat imagine Luna
Crescit decrescit in eodem sistere nescit
Fortuna Xięzycowy iest podobna sphere
Fałszywie rośnie ginie nie trwa wiedney mierze

Mirabilia które się działy w Polszcze

A naprzod za Xięcia Bolesława Śmiałego było w Polszcze wielkie trzęsienie ziemie tegoż czasu Sol w Bochni znaleziono od chłopow studnię Kopaiących
Tegoż czasu Roku .1270. Dziecie Ktoremu Ledwie mesiąc był przyszło Tatarskie opowiedało
Za tegoż Kondrat Xięże Mazowieckie przywiodł Krzyżaki z mieniec gdy nie mogł Prusakow odeprzeć
Tegoż czasu Bramskie Xięstwo y miasto Brzesko od Koronyo dzierżo

1288 Item za panowania Leszka Czarnego był w Polszcze głod wielki po tym bez dwie lecie był mor w Czechach y niemcach osobliwie z tych ziół szkodliwych Które za miast chleba ludzie iedli gdzie piszą że matki Dzieci swoie iadły
Item za panowania Władysława Łokietka Roku 1312 był wielki głod w Polszcze tak iż matki dzieci swoie iedli drugie Sąsiedzi nie tylko na ludzie to przychodziło ale y na wilki Którzy ludziom zastępowali y zadawali
Za panowania Władysława piątego gdy zginął pod Warną z Turkami wojuiąc było takie trzęsienie ziemie po wszytkim

Dwiecie

Swiecie ze sie Nilep u Swytey Katharzyny w Kosciele
Kazmierzu zapadt
Item za panowania Krola Olbrahta Roku 1499 mesia
ca Stycznia y Lutego takie bylo ciepło w Polskich Krainach
co iest rzecz bardzo dziwna: ze ter y iabłka y owoce inse Kwi
tnęły ptacy gniazda sobie polecie zaczęły y Roiatki po
łąkach pięknie sie zieleniały potym w Marcu zimna y mrozy
uderzywszy wszytko pomroziły
W Roku potym w Krakowie we wsi rzeczonej czarney iedna
niewiasta dziecie z Zaiączą szyią y uszy porodziła Które
otworzony gębą zie wrzało
Ryb długi, potym drugą niewiastę wąż z dziecięciem poro
dziła Który wąż aż do wnętrzności dziecięcia przekąsił
Item Roku 1499 Rydowska iedna ciele o dwuch głowach
urodziła Które iedne głowę na zadzie a drugą na przodku
miała a ogon z gardzieła wychodził nogi zadnie przy prawym
Boku było a przy lewym zadney przez długi czas to stwo
rzydło przed Krakowem leżało aby bystrey rzeczy ludzkiego
oka przypatrowali
Za panowania Krola Zygmunta pierwszego Roku 1535
Sy morawie nad Otomonicem troie Słońca było widzieć.
Item tegoż czasu na początku panowania tego Zygmunta Jakub
Melsztyński Szlachcic Polski uczynił się cyt Chrystusem
Panem przybrawszy sobie dwunastu Apostołow wielkie cuda
przez czary robili Których potym Jako za dowiedziano y mo
cno przestrzegano tego poprzestali
Item za panowania Zygmunta Augusta 1563 Ale
xander Wojewoda Wołoski odstąpiwszy wiary Chrystusowey
do Machometa przystał przez co nabywszy od Cesarza Tu
reckiego urzędu Bracław z woyskiem Tureckim wbiegł
y wyburzywszy miasto z gruntu spalił

Temiż czasy było wielka drogosc y głod w Polszcze
Temiż czasy trafiło się że w Sochaczewie Dziewka vbogą
vbogą Ziemianka Dobrota Zarecka we dni wielkanocne
u Dominikanow Ciało Panskie w usta wzgłowy ukrasc
chciała ale obaczono gdy wszytkie uwinąwszy do
dom przyniesła y przedała co gdy się wyznało było
na garle skarana y Zydow kilku spalono
Tegoż czasu Zydzi w Krakowie spalone przekonawszy go
ji mem ktory wiele przeciwko wierze Chrześcian
skiey mowił bliznięcy Sakrament Nayswyętszy
Tegoż czasu w dzien Swygtego Witalisa w maiowe dni snieg
wielki spadł trwał przez trzy dni a potym niespodziane
czasu go spędziło
Tegoż czasu stroy cherbu odrowąż Polak poturczony był
posłem do Krola Polskiego od Cesarza Tureckiego
Tegoż czasu był Stanisław człowek tak mocny że z miodu
byłego chłopięciem dwuch chłopcow na dłoniach nosił potym
dłoższey w Krakowie u Panny Maryey w Kosciele dzwon wielki
wnosił na dzwonnice ktorego Duchowieństwu chłopow nie mogli
Tenże w ostrożce woi dowiey przeciw ktorey dwudziestu chło
pow ruszyć nie mogło sam wziąwszy zaniosł gdzie było trzeba
Tenże gdy drzewo ściskał mokre woda z niego ucieka dwie
podkowy rozłamał powroz by naymocnieyszy potargał mieczem
dwanaście za Koncz wzgłowy podnosił Czecha iednego za
pasznika wielkiego na Krolewskim weselu stuki
Interregna w Polszcze było dziewięcioro od Lecha przewodzy
cha thora Polakow aż roku 530 aż do panowania Zygmunta
Augusta do roku 1572
Pierwsze kiedy ustało Pokolenie Lechowe na ktorego miesce
nastąpił Wisimir a potym Krakus
Wtore po wandzie Gorca Krakusowey po ktorey dwanaście nie
iewiodow rządziło

Trzecie

Trzecie po Przemysławie Ktory zszedł bez potomstwa po
Ktorym Leszko prostey familiey panował
Czwarte po Popielu wtorym od myszy zjedzonym Kiedy on
Piast Kruszwicki mieszczanin na Krolestwo obrany
Piąte po Mieczysławie albo Mieszku wtorym Kiedy Ryxa Zona
Nieboszczy Kowska przez siedm lat Państwem rządziła a po tym
z Polski wygnana dla niey zdaiedzas
Szoste po Przemysławie zabitym od Brandeburczykow po Ktorym Wła-
daw Krol Czeski panował
Siodme po Kazimierzu wielkim Synu Lokietkowym po Ktorym
po tym Ludwik Krol Węgierski był Polskim
Osme po Ludwiku węgierskim y Polskim Krolu Kiedy Jagiełła
do Krolowey Jadwigi corki Ludwikowey zerwano y Koronowano
Było y po Henryku y po Batorym lecz nie długo
Dziewiąte po Smierci Krola Zygmunta Augusta gdzie
wiele było zamieszania
Za panowania Krola Henryka 1573 grady wielkie pano
wały tak że y pastwa wiele pobity był rok bardzo drogi
na zboża y żywności
Potym nie długo Susza wielka panowała tak iż wiele w Ko
ku miejscach przechodzono
Tegoż Roku w Dobrzynskiey ziemi około Rypina Wi Wsza
lony ludzi Dwanaście połknął od czego aż do trzeciego miesią
ca niektorzy srogą śmiercią pomierali
Item za panowania Krola Batorego 1578 Żydowka w Kra Kowie
na imie Zeydlowa Markowa Corka Kindlowa urodziła jednym
porodzeniem dziecinkie iasko męzki palec zmarła potym z długiey
chorobą y pięcioro pacząt wszytko osobno zmarła po tym
we dwie niedzieli

Za panowania tegoż Króla Batkorego Roku 1582 dnia Czwartego Października Kalendarz odmieniono dziesięć dni wyrzuciwszy co wszystkie Kościoły przyjęli oprócz Greckich
Tenże Król tegoż Roku Kościoł Swięty Barbary w Krakowie Cystersom nadał
Item w Roku 1468 były w Polszcze wielkie Komety dwie i jedna po drugiej które wiele złego znamionowały iako głody mory suchości powodzi co wszystko potym było na ostatek myszy wielkie mnostwo które były przyczyną głodu wielkiego
Item Roku 1472 Była wielka Kometa trwała dwa miesiące obracała się y tam y sam ogonem
Item Roku 1473 Była wielka Susza aż ziemia tak bardzo wyschła że przez nie rzedono u Torunia Kasy gorzały a mor wielki
Roku 1475 w Krakowie zgorzało domow sto tegoż Roku tamże był powodz że u Bernardynow na ołtarzu woda była
Item Roku 1480 był wielki mor w Polszcze tak iż matki dzieci swe rzadzy a trwał bez dwie lecie
Roku 1498 Przyszło Turkow osmdziesiąt tysięcy którzy aż po Sambor oparli się na których takie zimna y śniegi spadły że wszyscy od mrozu poginęli którzy koniom swym Brzuchy rozrzynali y kryli się przed zimnem
Item Roku 1508 Był na dworze Króla Alexandra Woyciech Brudzinski herbu prawdziwy dzielny wielkiej który gdy się wrot wian tedy aż koniu podniosł siedzącego go nogami.

Woyna w Polszcze poczynaiąca się od Kozaków w Roku 1648

1648 Chmielnickiego bunty Król Władysław umarł Zofia Kiewska Korsunska Potawiecka

Eleney

Elekcya Króla Kazimierza

1649 Koronacya Króla Kazimierza Starogrodzka Miedzybrzeska
Ostrowska Zborowska
1650 Obóz pod Oryniem potym pod Kamieńcem
1651 Krasnińska Winnicka Kupczyńska Bracławska Bereska
Batorowska potym obóz pod Sokalem
Pohrebińska Monasterska Iwanicka 1652
Buszmańska Demkowska Ochmatowska Zasupska 1653
Humańska Pisarzewska Piotrkowska Król Szwedzki w Pol 1654
szce Gorczyńska Woynicka Grodecka Krakowska 1655
Gotzka Rudnicka Serbinska Warecka Gnieznieńska Nar 1656
Sławska Gromczyńska Piotrcka Tęczyńska Choynecka Gdańska
Węgierska Rakoczy uchodzi Rakowska Czarno Ostrowska Kra 1657
Rawska Starogarska Szreckińska
Hetmani Obóz pod Hrytsowem Woysko za Dnieprem Czarni 1658
Ki pod Wieluniem potym do Danicy
Czarnecki w Danicy Lubomirski pod Toruniem Jaskulski w Confed 1659
Pilawska Czudnowska Basinska Sobodyńska 1660
Woyska w Związek wszedy 1661
Woysko w Związek pod Sokalem 1662
Król za Drzewicą 1663
Powraca z Zadnieprzu Czebrynska Stawiska Iudicium Marszałka 1664
Częstochowska Sądecznska
Mozyrowska Deprekacya Obóz pod Kirzyz Brahilowska 1665
Obóz pod Skwarzawą podhalecka 1667
Obóz pod Stycznem Elekcya Króla Imci Michała Wisniowie 1668
Obóz pod Bohorynem Koronacya Króla Imci Michała 1669
Obóz pod Trembowlą 1670
Obóz pod Buskiem pod Kamieńcem Białym Kamienieckie 1672 Lato

Bukow

1672 Batchowska Cesarz Turecki wchodzi, Kamieniec wzięty Ni murowska, Komarnicka Gałuska Gołębska

1673 Chocimska woysko do Jego Krolia Krola Jmci Jana trzeciego w Ukraine Krol poszedł

1674 Oboz pod Lwowem partye po miastach potym pod Kudrynce

1675 Koronacya Jana trzeciego y Zamowenska
woysko na partye na Linie lokowane

1676 woyska tamże stoią

9 woyska tamże stoią

1680 Woysko ~~[illegible]~~ w Kupie Sciągnione potym pod Mikulince potym nazad gdzie Krolestat rozeszli się po rozgraniczeniu z Turkami

1681 woysko w Kupie stoi na swoich mieyscach

2 woysko na mieyscu stoi

woysko pod Wiedeń odsiecz pierwsza Okarya pod Przyspurkiem druga pod Ongrem Trzecia w dzien Swiętego Bartłomieia pod Chastyng Czwarta pod Wiedniem Ktory się Turcis eliberowany

1684 Wyegrod Jest y woac odebraliśmy potrzeba usadzkami wygrana Druga Okarya mila od Budy 10 Julij zgodziliśmy Turkow z po la 13 Julij Buda obberona Trzecia potrzeba Kamieniecka Krol z woyskiem przyszedł pod Kamieniec pod Aneabskiem 2 Nga woysko nazad wrocilo pod Budy z wielkg wiktoryg
22 Turcis Turcy przysli na odsiecz
26 Turcis Posłało woysko Niemieckie na Turkow ale nie dzerzy mowszy uciekli

1685 Hetman wielki Koronny za Bukowinę

1686 Krol na Budziaki przyszedł.

1687 Krol pod Jaslowcem Hetmani z woyskami poszli pod Kamieniec stamtąd woyska Litewskie lokowane na wołyniu

1688 Orda na wołyn wpadszy 3 g. 5 Martij wielkie z Kiedy po czynili kosciow tak wiele popalili ludzi w niewolg nabrali ata Many Spadał się Seym w Grodnie

Hetman. wielki koronny pod Kamieńcem z tamtąd pod Vscieczko 1689
Orda przyszła okazya w sobotę
Hetman wielki pod Kamieńcem Stance Kopał Seym w Warszawie stanął 1689
Hetman wielki za Dniestr obóz pod Lucany prAsidium JMPana Zabo
klickiego zaprowadził do Soczawy z tamtąd powracaiąc woysko rozeszło 1690
Wesele Królewicza Jakuba z Xiężniczką Neyburską w Warszawie 1691
Hetman do Lwowa obóz pod Gliniany item pod Podkamyce Orda
nieprzemierny plon brała Koło Kohatyna Soczawa woysko pod Zuli
nad Dniestr. Item za Dniestr Król Jmć osobą z Królewiczami
Jakubem y Alexandrem z woyskiem się zbiegaiąc pod Chocimierz
woysko pod Lucany Item za Bukowinę do Seretu tam nasze
chwi woiow Szmdt y Ludzi w Prucie natopiliśmy tam się Krzyżacki
powrociliśmy do Kotnary do Krasnego targu Nieprzyiaciel się cały dzień
bronił przed zachodem podał się do Bai do Soczawy tam Soty na
Stępiły gdzie z Koni Sługi nazynili Item za Soczawą Szlęzi za
padły gdzie wszytko woysko od Koni y od wozow za Seczą bierzą
rzekłszy Jego Krmci odpadło bo gdyby z pogromu tedy by tak wielkie
Xięstwi w Koniach y w ludziach nie było woysko mogło bez tam
pnicą co tydzień Lipkowie grzebowali brali y nie zmiernych lu
dzi do Kamieńca pędzili a my pusto Pola odwiedzili Wołoskie
Tegosz Roku JMć Pan Seradzki od Krolaymci do Cesarza posła
ny na traktaty powrocił tegosz Król Cotyspalił Hetman dał mocowie
Woysko pod Gliniany Chorągwie za Xięstwo nagorszego dobrego
szczęścia na te mieysce Commenderowani do Okopu woysko wolo 1693
nie rozdzielone drugie za Dniestr Seym w Warszawie Pan Stani
sła Chetmski posłem do Krymu
Obóz pod Stowitą Chorągwie Husarskie pod Winnowczykiem 1693
z tamtąd pod Kamieniec Forteca Forteca upornie się Krwawo y nasza
na 8 Stroyą woysko się wraca y lokowano na granicach
Orda przyprowadziła Zachary do Kamieńca w Czarnokozie pasło 1694
40000 Pan Zaborowski napadł na nich y dobrze się bronił w Stodole
y Sta Orda zginęło woysko pod Manasterzyskami Stan Kwarty
Jeymci z Xięciem Bawarskiem
Orda Zachary prowadziła Ktory za pomocą Bożą rozbito Jamnicie 1694
Ali wozy porzuciwszy

Tegosz Roku pod czas zapust przyszło Ordy wiele bardzo podezwow
utarczka była na przedmieściach wsi popalili bardzo wiele nieco
y Domow na przedmieściach
1695 Powietrze w Kamieńcu Szpahowie zostawieni wymarli drudzy powrocie
Kali woysko od Wasilowa szło pod Kamieniec ale się zwrociło
dla niezgody Podem Orde bili w Polszczu na rozchodzie z Panem
Kalinowskim
1696 Woysko poszło do Zwiezku Marszałek Związkowy Baranowski
Woysko do Polski Podem Anno rozwiązało się
1697 Elekcya pod Warszawą rzetnego minor pars Decentego a zas większa
część y gorniejsze województwa Xięz Saskiego Respublica
Diuisa Lubomirskich fakcye Rokosz w Warszawie przez nich ze
Kardynałem uczyniony Xiąże Biskup Kuiawski nominował
Xięzcia Saskiego Koronacya 15ta 7bris w Krakowie woyska
Dziesięć Milionow obiecano od Xięzcia Saskiego ale zedgano
Hetman pod Buskiem do woyska przyiechał
1698 Woysko pod Glinianą partya pod Baranowem pod Commendą Im. Pa
na Stanisława Jabłonowskiego Porucznika
1699 Woysko pod Manasterzyskami z tąd pod Podhayce ruszyło się gdzie
przyszło Ordy Szescdziesiąt Tysięcy uderzyli na woysko y na tabory
czyść nadrabowali o Karya była bez dwa dni pod Podhaycami
Pode Pacta zawarte wieczne z Cesarzem Tureckim iako y Polską Kamieniec
oddano Moskwa z Turczynem na lat dwie armistitium Woysko
Saskie Polskę splandrowali Litewskie woysko Sine Scitu Reipubli
ce zwinione Bgienski w Zwiezku, Dwiwce z ruinowano Sapie
how y ich dobra wsi popalono, Król w Warszawie maszkarady spra
wuie, woysko w Polszcze na Consistencyach Seym zbożony w
Warszawie na ktorym Chorągwie niektore woyska Koronnego
Zwinione a zas całemu woysku po winiano Computu ac do Swie
dziesiąt Koni. Do odebrania Kamieńca Commissarze miedzy
inszemi Im Pan Tarło Starosta Stężycki ktory wziąb teraz po ode
braniu Jasyru z Budziak zimie wyitego Chorągiew po Panu

Starosci

Po Janu Starosciu Oswiecimskim pod Jm Panem Stanislawem de
Konowskim Marszalkiem Kijowskim Sorocinskiem
Eodem anno Krol do Saxonicy odiechał na niedziele Exaudi gdzie Eode
go nie mogł Koroneine zaćmienie było przez godzin trzy tak noc
Eode Xięże Kurlandzkie wziął Elbląg pretendując do Eode
tie dług u Rzeczy Pospolitey potym oddał w zastaw wzian
rone Moskiewskie Woyskie lokowano na pasach po pograniczu y
na Ukrainie
Krol z Saxonicy nie powrocił Commissya Generalna w Radomiu 1706
zaczęta się przed Bozym Narodzeniem tego roku limitowana
Elbląg oddano Krol zaczął woyne z Szwedami Szańce podbiegł
u rygi y one złamał Comissya rozpuszczona się gdyż
Marszałek Koniecpolski Jm Pan Kasztelan Krakowski Se
putacki director Pan Gniewosz Deputat generalny Pan Eode
Czerwiński Eodem Anno Posel wielki poszedł do Tu
rek Jms Generał Wielkopolski Leszczyński po ratyfikacyi
as pokoiu. Jm. Pan Starosta Chełmski powrocił
Eodem Orda Krymska Tatarow z Budziakiem granicą wołoch
ospadaią Eodem Krol z Saxonicy powrocił do Warszawy
Eodem Anno Krol poszedł pod Ryge y odebrał Kokenhuse a Eode
woysko ruszywszy się z Konstytucyey poszło pod Jakow do Pali
ia y nic nie sprawiwszy powrocili bo Zboża zwazyca przemo
gła na tey Konstytucyey.
Po Litwie woyna była Xięztwo Birżańskie z Zagrebami
gdzie krwi rozlania było bez miary tam zabito Imcpana Ko
niuszego Litewskiego Zapiechę Syna Hetmana Wielkiego
Krol w Litwie w Birżach z Carem Moskiewskim miał 1706
prywatny Konferencyą o Jego Rzeplitey
Eodem Anno Xięże Elector Brandeburski zastawny Horodzieiow Eode
wały za Elbląg na Krolestwo Pruskie bydgoskie Koronny Pol
skie Feudatorius. Tegoż Roku powracaiący Krol z Litwy
z Lozy Sejm na dzień trzydziesty maia a Komissya Radom
ska ma się zacząć na niedzielę czterey przed Sejmem y Konfe
rencya na tychże Consistencyach

Mowa albo głos Szlachcica na Seymiku Lwowskiey

Rzecz zaiste nie tylko podziwienia ale y żalu wielkiego godna że Oyczyzna nasza tey wnętrzney bardzo ciężki Vlcus wszystkie siły y nervos Reipty corrodit et consumit nieskończe do tego rozumiee y ucznie heletyki gdyż co mięszczenie raz Składaiąc generis contributionis boiąc się wpaść extremum spiritum. y iuż pod tym zarzutem częstego y gęstego podatkowania ledwie zeznaiąc staią się iuxta Jus Vectigalis a zwłaszcza nasmiewaiąc się z postronnych narodow a swoiey ostatniey zguby iuż w tym antecedentem poribus przeyrzawszy się dobrze Rzeczy pospolitey Ro w Państwie swoim lubrica et ordinarissima est publica pecunia tractatio gdy do Skarbowych urzędow y sprawy tey onym ad mensem aureum ciągnąc się nie zdaiąc ze fidelitora ingenia ale y szewcy wornice smyczkowie maszkarery hayduccy Których po Komorach y Składach Cel: nych za solnych pisarzow pełno wszędzie pełno w Skarbie miedzy pisarzami a takich wszystkich Genius et misera nitor conditio impellit ut furto uniant na co zresztą ustawy hic unditatem Krasy isti artificiosi fures do cia ła Rzpltey przysadzaią się tylko azeby ten Skarb publiczny te Krew Oyczyzny wyssali z kradli y na Koniec zgubili a sami Kiedyż Kolwiek przykro na szubienicach rowno z pod Skarbem wisieli czego im Karby Syn oyczyzny nietrzęsący się wrum dobrym Senatorem zyczyć powinien Który widząc iednego pisarza Skarbowego na szubienicy wszystkiego mimo zadzierzy ni Serdeczne westchnienie y appredacyą vtinam omnes arbores talem ferant fructum dałby to Bog żeby y u nas w Polszcze wszystkie lasy y Bory w szubienice się poobracały

a dzy

adgby y Sosnie na Ki owce dawały Pisarzowi y Administratorow
Skarbowych iako Publicznych y oczywistych Złodzieiow Ich
Sliwowby było Rzpte et Dominium iey takoż nie brakuie
to Polszcze Zasłki Boxey Subienic y drzewo na nie tylko woska
wosey wszytkie Kraty z Swiatła Karac wiązał y wiązac tych to
publicznych prządow wszym że iest indiligens Rzptowidec
Sądzy Boże że iest furibus uectigalib w przod tedy zaczęzły
od Pana Podskarbiego Koronnego od Pana Martyna Mar
kiewicza Hom et fidei Barona owce y Sekretarza Francuskie
go Ktory iest artium Magister Coryphens et Princeps pur
puratorum furum. Niech Serio Rzpta weyrzy in actio
nes iego iako y Sabiera ad eam dignitatem przyszedy
zawsze a zawsze oyczyzne spoliabat et spoliat et ex spoliis
ma ad ramulum deteseit. A o Ekonomicznie Skarbu Krolow
Skiego intraty duobus in Regnis prawie wszytkie oblige uzit
eligno aut nullo commodo in Regno z nich wszakto bez zosty
dnie rachunki iego palum testang mosty, Stopy, ze Kleynoty
Rzpte per tot Secula intacti od Krolowey y Poteiowych Pod
skarbich trzymane y zachowane gdzie się podziały. Sam ieden
Podskarbi znalazł się w Polszcze tak Sztuczny y bezwstydny Sa
biler ktory ten nie oszacowany depozyt Naiaśniey szych Krolow
tak długo zachowany zdupił y Skradł y wyprowadziwszy ten
Skarb z Zamku Krakowskiego sub pretextu rany na Kleyno
tach woyskim Cudzoziemskiemu Assekurowany wprzod w
w Warszawie suo arbitrio mianowane Kleynoty Szacunku
prawie nie maiące przenaigtym od siebie Subilerom Ludzi
fluxa fidei Ladaiakim Szacowac Kazał żeby zas Skadu nie
dał nie zrotliwey swoiey na ten Skarb Chciwości y zawzytości
Panom Kommissarzom ad hunc actum Deputowanym tey nagły
y pokorney taxy Connotowac nie dopuscił w czym iako crude

crudeliter Rzepy defraudauit a tylko dac mogą Iudicium
ktorzy tego Skarbu oczywiscie Kiedy Kolwiek bądź ali Spectatores
e arbitri a za to iedno szczegulne crimen in Republica
patratum godne iest inne iego wielkiey in Rpcą zasmiey
a sam naywyższey szubienice bo caro Statura publicus abe
abe tantis furtis et sceleribus Publicis magnus et maximus
y dla tego wielkiey nie maszey na niego szubienicy potrzeba
Upominki Tatarskie totiez wydane znaią bez wstydu a
oczywiscie Rzpey defraudacyą sam iedzen Betler zemat
y nie raz y zawsze zerno ze sto osmdziesiąt tysięcy na
iednych upominkach tych ktore Xiędza ze zdawna Skarb
prawo Rzeczpty Pan Podskarbi nuz na drugich y trzecich upo
minkach wiele et quantum patiq Populum miłerna nasza
Oyczyzna Godzien iest ten Upominkarz zeby iego samego
Zone y dzieci intuitu upominkow zaprzymanych ktorych
Pan upomina nie do Parya nie do Skocyey albo do Rzymu
ale do Rzymu wysłał ich Rzpte nie dostoie bydź Jey Or:
dy Kontentowały od Rzpey y plonem morzynowem pamięta:
ycz iako ich w oddawaniu przepitych upominkow oszukiwał
Ili raz w Polszcze dobra iego Koronne y woyskie Korvon-
nemu iako patrimonium ich własne y sanguineum Partu Podsk.
Do Kontraktow Skarbowych przystępuiąc ich do prywat tam
iako famelica rabies berdennego y berbornego Podskarbiego
alias mazania inego Podskarbiego infernus non est infernus
sed cor auari est infernus trzy części do prywatney iego szka
tuły crwarte ledwo do przyczyny Skarbowey wchodzi z wszy
stkich ordynowanych Skarbowych prowentow iako cel Koron:
nych y Pruskich Składnego innego donatywy ciupienkiey
mianowicie Kwarty pogłownego Zydowskiego niech wszy
scy contrahentes Skarbowi a na przod Wodnicey Horowski
y inni na Seymie przyszłym in facie Rzpey w Izbie Rzeczkiey

non in angulo occulto poprzysięgy iako inni stanowią y
stanowi nundinaces o prowenta Publiczne extorquendo
ultra duplam Summy wielkie na swoie prywatne dietri
ce y honoraria a czasthy ledwie czwarto do Skarbowe
percepty y to imagine quasi wytargowawszy. A gdy
tak nastąpi Rzpta na contrahentow pomienionych Skar
bowych tam się domaca prawdy czyli mercat fide cum
Rpcw ten infidelis Economus et utilificator tam dopiero
patrobit Re w tych kontraktach phs ostrentiam prima.
tam tylko n publicam curit et sitit Tam constabunt
Rpte te tak wielkie milliony za które to we Francyey
to in statu Hollandico Venetico w Rzymie w Paryzu Xtwo
stwo Margrabstwo Baronatus y pyszne pokupił Sadzic
tam się przeyrzy Cydzina y Rzpta quanto in exiguo
regnat corporis fraus et mala fides bydź bowiem
naturalis tylko Catholicus a Rzeczy samey stałym
Szalbierzem berbeckym Atheistam a rzeczy chrześcianem
oraz y cnotę y sumnienie y wstyd zaplot zarzucił.
Z podatkow zaś sejmowych często ordinaryinych iako
wie Kapitularz Progie Pallidges assignationibus ia
wie to widzimy y wiemy. Omnia quam satis defienda
calamitas Rzpte chwalebnie zaiste a day Boże euiter
na uczynisz to Rzpta gdy placz woyskowy na wo
iewodztwa y Ziemie rozebrała resiat tylko iey pro
wenta ordynaryine y dyspozycyey Skarbowey odebrac
o czym gdy pomyśli Rzpta non deerunt adcyratij
sima et utilissima urzęd zaś Podskarbstwa pro
vacante dekarować publice, bo to iest nowa zaiste
a niesłychana o wielka incomparabilitas chcis bydź
Podskarbim Koronney Podskiey, y Szlachcicem Krola y Korony

Francuskiey przysięgłym podanym y officialistą ta
kie ieszcze nie trafiło się w Polszcze nigdy exemplum et
scandalum o co ze Jegomć superfugit iudicium Rzpte
regende patrocinium u Jchmciow PP Senatorow eo ipso
prodit se mens conscientię perduellionis et expilationis
krwawy Publici boc mala conscientia sibi ipsi supplicium
est facity ut domesticum tortorem circumferens ad
folij cadentis strepitum animus exhorrescat. O racye
mu nie trudno bo kożdemu a suetudine peccandi succre-
scunt ipsis sceleribus excusationes et animus in fugi-
tiu promptus in expedito fomenta habet velut scele
rate vitae custodiam. Poprawy zaś spodziewać się
trudno nescit emendari auaritia cum non pungię cresci
qui non uetat peccare cum possit iubet zabiegać istis la
trocinijs iak naybardziey, a iakosz tak nemo validius obsistit
flagitijs quam qui non indulget facinorosis. Dobra była
Zarnia pod Gliniany na takowych podstarbich zdrayców
zgubić iako nayprzedzey uersutam impij ciuis animam niechta
będzie publici społy victima dac Katu w ręce zdrayce. Trup
niech gnije insepultus bo nie godzien ten grzebu et exspoli-
ator publicus aby go ziemia oczyszcza przyięła Sczerwem on
iego niech się uolatilia coli pasą et reptilia super terra.
Cum anima eius agant Lupi

Mowa Jmpana Odrowąza Pieniążka Woiewody Sie
radzkiego in Senatus Consilio w Grodnie Ao 88
Kiedy Zadosyć y szczęśliwy doświadczamy experyencyą ie
Conwokowany Seym od Jchmci PP Miłościwego zdaie
się nie był Seym, Kiedy zgromadzonych Rzpty z dale
pozwczey ich zdaiey się rady nierady Kiedy od starod
zytnego postanowienia praw y wolności naszych Pu

Publiczne rady nie tylko się oddalały lecz dalekie odstrychnęły Kiedy stalismy się podziwieniem świata y ludziom Kiedy ta Rzpta ktora to nie dawno na wiedeńskich polach pod walecznę rękę WKM Pnn. za Boskim dopo gosławieństwem te dzieie & Authora sławę y reputacyą swoię ad sidera cali euexerat. Teraz prementibus & urgentibus fatis ad inferos detruditz. Kiedy nie dawnych lat za szczęśliwego panowania WKM Pn prawa, swobody, wolności Rozkwitnione iako arbor secus aquarum decursus plantata teraz iako drzewo bez liścia y pożytku suchością fatorum schnie y niszczeie wzdy godzi się salua peromnia veneratione maiestatu tego Pańskiego nie tylko do punktow od Krzesła WKMci proponowanych przymowić się ale też weyrzeć in causas primas latentes inuestigare cognoscere z Kgd to nieszczęśliwość na nas processit y poznawszy z waszą K'mcią przytomnym Senatem uchwalić niniejszą radą aby consilia stary nappraworzic na gościńcu instytutem dawny Rzpty y ze swoiey przednosci rozerwane coadiunare consiliari. Jeżeli tedy u nas teraz ieszcze iest aliquo modo libertatis resztka w tey rzpitey mowimy Rzpty z Kto rey licet sentire quod uelis & dicere quod sentias wolno. Jeżeli nie wzruszonych compactorum Kto ve intercedunt imo Regis WKMci Maiestatem & cobem Libertatem cierpi się Oyczyzna nasza Przymieżami Jeżeli światobliwie poprzysiężonych obowiązkow status mutuo gaudent stanie Jeżeli Senat Polski nie dawnemo Bogu przysięga ea vota iuramenti nixo gnia ego seruabitur

Principi Domino meo Regi ero fidelis et ius Regio Maiestati Regnum fideliter consulam y dalcy ydq Scyens ero Sensero Intellexero Sue Regie Maiestati Regno da mnosum et nocibile custodiam et ne fiat me opponam et illud aptag. Jeżeli przysięgamy Sub pretextu officij nostri temu Panu Bogu zastępow Ktory Sam moczny iest z Kamieni Abrahamowych Synow narobić Jeżeli temu Ktory Temu Prorokowi zaciągnionemu aby zdrzemcy Ludowi Bożemu Kozak zastąpić zdobytym mieczem na drodze aby go roscząt Aniołowi y zdrzemcenski jeżeli przemienił Ego w Zbawiciela Ludowi swoiemu Jeżeli temu Ktory ogłosił y ogroził cum timore potestatis ejus Surowosc Sprawiedliwosci Swoiej Jeżeli na ostatek temu Ktory na Swiecie żyiący dzieki o sobie Ego sum lux mundi Ego sum via veritas et vita tot nikt. Et po gotowiu y W K M PM Ktory Jegasz Boga w Panstwach od niego sobie powierzonych Vtrzymam teres y zasiadasz potestatem nie uwarsze się na wolny głos fundujący się in Religione Virtute et pietate Compattatow. I owszem ufam że W K M PM Poddanych Wiernych Swoich Vnizone Supliki łaskawie przyimesz y Ojcowsko do Siebie przygarniesz dzis Wszelkie. Jeżeli takie byby y Jg zdepcesz pochlebstwa dasz mieysce prawdzie widzącemu Ewangelig veritatis drogę Wolnemu głosowi dasz przystąpić do uszu y Osoby Swoiej Panskiej aby zgoła ustrapienia oppressye effectiona populi trai Plaa y Lamenty Vbogich Ludzi pod niesprawiedliwoscią y mieczem Pogańskim w Rzeczach szczęsnych głosami swymi niebeza przenikaiących gmiekiem godnosci Woiewodzkie y Krai z Domu pozostałych Senatorski y Poselski głos

obniżo V

domus Dñi Pñi ufarz. iz. Deus Deo perquem Reges Regnant et Principes iusta decernunt Ktorego moc
primatio y Łaska na tronie Krolewskim osadzona et
sublimiore plus quam Regia decorarum wszystkiemu swia-
tu pokazało W Kmć M[illi] gdyż cupiens Regibus consor
tibus suis w obronę wiary Świętey Katholickiey y całego
Xystwa miec chwałe Dñi Boga Pierwszego ante signatum
et exstatum z myśley serca stworzenia ut conuertantur
corda filiorum in Patrem et patris ut filios Zapalił
ogniem Miłości ognieniem Ducha Swg. y rozdzielone affe-
kty y zatrzymanie wiednosci Chrześciańskiey miłości ma
wiednym momencie rozpruszy złe rady a tym Bogo
stawił sub quorum invocatum est nomen eius date
W Kmć Szczęśliwość y z tym Seymem Rozchodnim Con
tractas et dispositas tabulas libertatis recolliges
et congregabis in vmo tę nawę ginącą wyniesz
y do pożądanego portu szczęśliwości gdyż insze ręke
nie zdoła temu sztyrowi tylko a tuia manu dobra
nasłego szczęscie presens et futurum sokcedum ma
diey. Azebym a notis et supplicationibus przystąpił do sa
mey rzeczy. in plenitudine wolnego głosu w prostocie serca y sta
rożytności y Polskiey poczciwości Jak mowi tak zdanie moie
oraz unirone y wierne poddaństwo moie W Kmć składam pod nogi
W Kmć adorantem et venerantem wolności honorem et stu-
dium temu niosąc. Nie mogę tego zataić przed W Kmć nie
gdybym teszcze w Wielkiey Polszcze Nawa ta napełniła całą
Koronę a kady nie świat cały do tego Seymu w którym zarzy
mania Łaty całego Interesu y nierozdzielności cum Liga Sa
cra aut maxime Summi honoris nieprzeciętego Imienia
W Kmć uenerabang momenta ix iego nulla cura fuit. Dla
tego tu ziechawszy pytałem się ieżeli tak było. Lecz nale-

Wzianem informacyą bo wtym wszelakie czynides Staranie
toż y wielu Rzpty Senatorowie y Cives aby go było do pożąd
nego przywiesc Skutku. Przecież negotiatio interessit eueniu
zadziwić mi się przychodzi co za przyczyna co za okazya tego
co Ktoż tak miałki w Rozum Ktoryby zrozumieć nie miał
wiare byde w wielkich niebespieczeństwach chciał ab extra
quam ab intra zostaie Rzpta Kto tak zaślepiony żeby nie
widział z rozerwania Seymu pewnego upadku fortuny pu
blicznej Kto tak y respicax aby nie praeuideat iakie ostatnie
nieszczęście na Oyczyznę nastąpić gdy by pod czas woyny
Tureckiej został miała Sine praesidio auxilij et defen
sionis gdy nie przyiaciel zdobytą bronią z zaiuszonym sercem
bierzy brać głowę nieprzyiaciela swego na ten czas odpada
Kord od Boku y odrzucie od siebie gdy Kto tonie odpychać de
bki y wszelkie ratowania się sposoby. Na twardoustego słusz
Koniu a zgłowy iego zrucił monstrilli miedzy Lasami rozsa
mi Polanami przepaściami chcieć biegać y wyrwać się Swawolu
zawodzi czasz to nie desperacki postępek. To wszystko in pu
senti Statu Rzpty dzieie się. a gdy uważam co by tego za oka
zyą lubo wiele powarnych na reflexyą przychodzą prze
cież iedno uel maxima sensum suum conuenit. że po
dobna idea et mens dissidij Seymu nie ieden choć ~~nie~~
podobn ieden Koniec miała y gdy in fundum Consilij
nie zgadzali się trudno było y niepodobna co dobrego Spra
ve negotia. Co by za tego czci Kiego parodyzmu y nie
szczęścia była fundamentalna okazya gdy pilno uważam
widzę y znayduię occultas causas et latentes nie tak iednak
Secretas aby ich humana prudentia dosięc nie miała y
by były nie poznawane zwłaszcza gdy żadnym zwyczy
posobem nie można im do tego do którego się zaciekaią na
nowcami przyść Kresu. Lecz Regio iuia otwartym y pre
stronnym gościńcem do tego przychodzić potrzeba. A że

Sadownicki

zabiom zrzekł tu Cordiali affectu y duszę y latenter przedtym
terdo palum insinuauit se in consilio Status y vsiła poczyna doka
zowac nie naruszeniem a confusione nie pohamowany radz przy
noszą pro libertate sentiendi wyiuniaią. A to iest Lutherska
Theologia Ktora tak inualescit w Państwach JKMci że odważa
się Stawac po Trybunałach y palam nauka że przysięgi Bogu
oddane nie są przysięgi compacta nie compacta a co wzięcy
audet Blasphemia Stawaią przeciwko Bogu y mowią Deus
est Deus a ztąd Jacno się odważa discurrere Maiestatem
Libertate et Libertatem cum Maiestate przez co w Polszcze di
uina et humana pomieszały confundere Iura Iura Maiestatis et
Libertatis nie raz nie rozdzielne zawsze z sobą committere przeciw
ko Ktorey ia Stawam et ad sensum meum z tą iedną Kdeklara
cyą że cokolwiek nowic będzie będzie Salua per omnia Maiestatem
Swiadczącz się coram Statibus y JKMcią od tego odzowiąc Ku non
delatio nec ~~persecutio~~ Importatio non persecutio non mors non
gladius separabunt. Jest to tak y będzie inaczey nie może że JKMć
zawarłes y wszedłes w Sacrum et Pilificum Connubium z Bycz
stą wolnością Przybrałeś ona sobie za Pana Małżonka y Pa
na Swego JKM a JKM przybrałeś ią sobie in uitę Sociam et
curarum Samemu tylko JKMci præcunctis Regibus in Regia sua
duo sacrata Matrimonia concessa do Kościoła Bożego pri
uilegia trzymać, z nimi się cieszyć et in sinu amoris probować
y wiele kroć razy to Matrimonium Regiæ Maiestatis cum Liber
tate bene conuenit zawsze iż Rzty Pax et tranquillitas Szczę
śliwy Regnantes y pożądane rady Pax Iustitia veritas ad
inuicem osculanty y wszelkie Błogosławieństwo na Jaśnie
szych naszych Monarchow osoby y Swiętobliwe ich potentias
ex uoto publico influit a Boskie poddaństwo z Kiełtkim
Kontentowaniem Serca za wszelaką uprzeymość y pobożność
dworcyą podnoszą do Boga Serca affekty y głosy modły Swo
ie niosąc z Kościołem Bożym et offerendo ubłagaią do Boga Pres

Super dies adicias Regi et exultent ut Gigantes. Tak wielkie
gdy się cieszy Cyceryna Szczęśliwością przeciwna Bogu et Le-
gibus Diuinis et humanis Heretyckiey nauki rozrywa tensam
cum pretensione aby mogła maiestatem Regiam cum li-
bertate et Libertatem cum Regia maiestate nie rozdzielnemi
dozywotnimi Związkami skrzepowane diuorciare Małżeństwo
A za tym diuinire debet ordines y wszytko zle wprowadzić
w Cyceryne. Lecz rzecze mi ktoś nie iest to tak stworzone Ko-
cept naszey Ługubraczey nie rzecz prawdziwa quod asseris wie-
probabo to iest natura et Arcano Status nie zle y tego po-
litieum formatt et constat ze trzech stanow Rzpltey takoż
nie rozdzielnością Sprzęgło ich takoż się Sprzęży dusza z Ciałem Ludz-
kim te trzy Stany in gubernio Consilio w Sprawowaniu Spraw
Publicznych y Woyny y Pokoiu negotiorum mieć powinny unum
velle unum nolle in iure sentiendi iure vetandi et Subeundi w
Swobodnym głosie aequalitas rowna dignitas tym tylko nisza
wolność od Panow że się podaie y Szlubuie Monarchom Swoim
wierne poddaństwo Subiekcyą miłość Posłuszeństwo veneratione
et adoratione et iurium Maiestatis raszczyt et tuitionem. Na
ich nieyści zaś Monarchowie na to Slubuią swobodności miłość Pie-
czowanie et defensionem Iustitiam distributiue et commuta-
tiue tuta opera unicuiq; tak w oddaniu wakansow pretio Vir-
tutis et meritorum iako zatrzymuie rad publicznych Senatowa-
nie Sprawiedliwe y według Ordynacyey prawo rozporządzenie y
temi Związkami nierozdzielnemi Sakramentu związek się Stwo
sine ulla dispensatione. To Compactum zaszczyca się in throno
Regio et in Consilijs Status Thronus Regius firmatur in Statu
O czym iest Statut Thronus Regius Titulo Consilia zas
communicatiua in virtute potestatis in unum Społeczeństwo
ścią zostaie. Tego zaś Wszystkiego fundamentem są Sejmy y

Na tego

dla tego to iest natura et theologia Seymu iż constitutio materia Iudiciorum et Consiliorum y gdy zprowadzaią się na Seymie in vnam Compagem Status za obraniem Marszałka Gdy Polskiey Solennitatibus debitis uszanowany Thronus Regius Maiestatis Regiæ Consilia proponere Senat od nich oddanie daie Stan Rycerski moderuie a gdy mieyscami drieg się Status rednaffe do iednego Kresu Iustitia et Ius Consilij zmierza do Ich M. Pan Senatem dat Iustitiam popułu a w Izbie Poselskiey Ius moderationis consilij Odprawuie się od Stanu Rycerskiego tudzież Statu tempore, Zgoda się Status et aequo dobra pospolite sprawiedliwością radami zaszczycaią się a iako Oceanus per uenas, terrą powszytkiey Ziemi dyffundit aquas tak w Krolestwie tym Consily iis et iustitia po wszytkich Państwach rozchodzą się rozlewa rady w Senatus Consilia w Trybunały w Surrogaty Rzeczy y urzędy w Legacye Comissye y inne wszytkie Akty publiczne has iednak distinctione honoris że te wszytkie Akty Sub nomine et gloria naiaśnieyszego Regnanta Skrego odprawuią się et Sub ejus bierą vitalej odprawę Regiæ Maiestatis y znowu gdy Seym następuie ad Suum Centrum wracaią się Consilia et authoritas ich przez oddanie ratione Senatus Consilium przez turbacye Legacyey rożnych y to circula consiliorum podobna iest circulosi Krwie w Ciele Ludzkim ktory iest certis prawo Kardynalna legis residentialis przy boku Panskim Senatorom między Seymem a Seymem że tak utemperowany przez legiami y prawami między Stanami Rzpltey corpus politicum armonia przez nierozumne y zdrożne przeszłego Seymu bez zaszcia Ich: czenie gdy legem cardinalem divortiami dyssotiami et reliquam iustitiam a stantibus oderwała przez co upadek Rzpltey y wolności y wszytko złe w oyczyznę wprowadziła. Bo lubo zdarzy się in ipso fato Rzpltey że się Seymy rzady przedzieli jednak przy rozerwaniu przed pożegnaniem Ich M.

czytało

czytano y deputowano in facie omnium Deputatow do Rady Senatorow do residencyey delati quoniam delatus do trzeby woyskowey czytane infames publikowany y tak radom y sprawiedliwosci prowide batur. Co teraz rozeyscie seymow nie obrawszy marszałka nie zadowyszy fundamenta seymowi erioste to compactum zacnym in uniformitate consilij dwa stany Rzptey Senatorski y Rycerski upadł y iuż consilij iuż stany rozerwane y ztąd confusio iuris maiestatis cuius Wrzod Libertatis y rozwod poprzyczyny y w Lidze nie ktory PP Posłowie ze miasto ratunku zgubili wolnosc y dla tego przenioszy ex curia do Klasztoru rady religionis con: Si bio errata swoie ratować y wetować chcieli to iest wydac ma: nifesty, y nimi z popełnionego błędu wychodzić, ktory manifest dostał mi się tu mieć przyłuchawszy winny ktory gdy umiam widzę morbi pericu remedium, Cok albowiem iest manifest ze natura tylko excusatio sui et accusatio aliorum, Co za proceder iżeli non peruacuum adiudicando Iudicem a gdy par imparem nie ma mocy, y stan ieden drugiego stanu Sędzicznie może toc byde musi extra ordynaryny Sędzia ktory to Sędzia Sędziej Colenty turculentus expers humani et humani Iuris ia ko go zowią Bellum ciuile, a tego Sędziego victoria, ex li bitu dat leges victor. co za iudicium armate Zdrada mordrerze legiones armata co za proces Kryminalny, muszkiety et omne genus armorum. Co za papier fortunus y substancye ciuium et populorum ktore tempestas Bellona podrapie y porozrywa, Co za pioro Szabla ra: pier Szpada Co za Inkaust krew populorum. Co za termin Collatio secu rito publica Co za regestr Inuasionum. Sacrilegiorum rapty incarce ratorum Co za Szeklicya bez wzgledzkiego respektu Boskich y ludz kich praw adhibitis Copijs militaribus zadenda edacitio Conklusya pro casu Ogien Miecz głod Spustoszenie y prawdy Ewangelij ernej wizerunek y dowod, domus diuisa desolabit. Manifestami tedy do takiego Sędziego prowokowac O iak wielkie obrzucon: Stwo na Oyczyznę dla czego nie zyde y nie radze per nesur-

Conscientia mea ad tego rzucac się sposobu y od zdania mego odrucano y ufam pobożności y miłości WKMci in patriam ze ea teneritudine delicatissima conscientiæ sua providentia et providentia austeres te niezręczliwosc od bycyeny et me ditabis mała nostra łagodniejszymi sposobami. Lecz chociby smy iako iestesmy in peiato WKMci Stanu (co day Boże) przeciwko rozerwanie tak złe Seymu y rozruszone Stany w swoiey nieroz dzielności tak Sila incommodum zaciągnęły na bycyene y wolnosc Mocniej o tym godni mowic y ostrzec multa nezdum offitey mei podemy ad res et momenta czasu teraźniejsze go kiedy się to ten Seym y takim sposobem rozerwał pod czas Woyny Turecki, Woyna turecka apud flore nos była zawsze w wielkiey konsyderacyey ponieważ było for mudabile a co rzecz sama Expanowanie swoie rozszerzyła było od morza do morza miała liczne kozackie woyska panięt Ukraińskich gromadne y potężne porty pace flo rentissima niezmierne dostatki, Ale woynę Tureckę mia ła armować się nie tylko w liczne woyska ale y liczne rady tego są dowody in volumine legum przeczytać sobie konstytucyą 1590 y anni 1620 titulo deputati do woynej Rady. doczyta się iako Rpta ad belli casus gromadnymi prouidet radami deputuie do Krolow Panow Swoich extra regem residealem tak PP Senatorow iako ab equestri ordine posłow ktoryby wokuurencyach bedli Turcici finaliter decidowali y stanowili coby uel ad Con chidendum bellum uel ad promouendum teraz gdy Rpta Fatigata bellum od lat 30 stawiła dostatek y sytu gd. dała innym Sąsiadom Wielkie Prowincye gdy w Holliga

cye

cy

et pactis obligowała się pro forte sua trzymać woyne y czynić
diuersyą gdy naywyższey Maiestatowi JKMci Pnmi rady do tego
oboyga commanierit. asz takowe rozerwanie Seymu Consilium
dwoch Stanow Rzptey dysociauit gdy legem Cardinalem et resi
dentem znioslo od Rzptey albo vigore pactorum albo instytu-
cyey albo recognosKowanych zapisow Coram actis Regni a te sig
Nappod ius colligatorum armorum Ktorym y Ktorzy mutuis pactis
obligowalismy się Kozdego Roku Kozdey Kampanicy diuisionem
czynić z nieprzyiacielem veden drugiego zaskrzycac. Kozerwanie
Seymu terazniejszego za sprawą Contrauenciy Kaderi ni
prędszego bo ieżeli przez te lata bylismy y teraz zawsze
w tey woynie czego dowodem dzisieysza tatarska pogańska
boc trudno obiecować sobie aby przyszłey Kampanicy
lepsza bydź miała fortuna gdy nieuchwalona płaca woy
sku nie gdy Rzpta sine consilio diuisa y nie masz sposobu
do Konalego ratowania siebie to czego sperandę dysputacya
y ten skutek rozerwanego seymu. Jest drugie ius petendi
Ktore znayduie w Informacyey Skarbowey od Pana Morsz
na na seym przeszły Grodzinski poymany. Sześć civiter
Millionow od Rzptey niegdy J Panięci Krolowi JMci Kazmie-
rzowi panu y Dobrodzieiowi memu winnych Ktorego długu y
słusznosci po sobie Exaktorzu zostawił heredem Krol JMć
Kazmirz dzisiey JMć Kondeuszowe. Jest y trzecie ius peten
di Krolowey JMci Eleonori ius reformatorium posagowe za-
pisane w Metryce Koronney na Dobrach dziedzicznych Swoich
Panięci Krola JMci Michała. Jest otwarte ius petendi
Kuchwistrza JMci Brandeburskiego Ale Jurowane na
Elbingu et pactis firmationem Millionu y dwakroć sto
tysięcy y zanios się w Dom. dzisiey JMci Radziwiłłowey wiel
Consideracyey y fortun. do Xięstwie Litewskim.

Jest y

Jest y pyste ius petendi vigore pactorum iuz patronatus K
ligiey greckiey Schismatyckiey Carom JKM Moskiewskim
oddane wielce considerabile tak religionum Catholicae tako
y całey prowincyey Russki et Rp formidandum. Jg insze
mniey sze iura petendi iako ius comitiorum Jur Minor Jus
patronatus Albanianu przecisz rednak non contemnenda iuro
Lecz rzecze mi kto za co przypominasz in publico extra sphera
consilij to czynisz Jako retenteder silentium iuribus suis odpo:
wiadam ze to prawda zesplent a to dla tego z Wdzięcznym Mo:
narchą Ktorego Imie Straszniey sze nie licze woyska
res est ize widzą iz Maiestat iego cum libertate bene conuenie
bat. Lecz teraz gdy ta Pseudo Theologia rozerwaniem ta:
Krwym dyssociauit Unita Krosz wie zeby ad casum et Ca:
sum Libertatis Jako Kredytorowie nie czwali sie cum suribo
Suis maiąc prawo po sobie w nieszczyściu naszym niechcieli
interessa swoie wystawiać Kiedy wiadoma Swiatu iest
ta proclamacya Ktorą Jego Kr Mość wydał ta przypowiesc Jm:
teresse Gran Monarchy Jak per conscientiam mvratam wy
rażwszy quod Jentic: do tego punctu przystąpić przy
tyi moiey et aperiam aperire nie mogę tylko dobrą radą.
Radzę tedy manifestom dać pokoy radzę ea quę pacis sunt
bo implicite wierzemy ze Bog est pax a explicite Deus est
charitas quę manet in charitate manet in Deo et Deus in eo
a tan Swięty Kon Ludwik qui non amat fratrem suum
homicida est ale radzę y ten sposob podaie Ktory w
Oyczyznie naszey był zawsze pro bono pacis praktykowa:
ny. to iest złożenie przy Kiego sejmu commodu z
tego tę gdz Naprzod pokarasz Krnę ize nam contri
buisti do przypadku tey krolewscy iego Deli Kacie
Jupnienie Stugrzywoki niecierpi dla rozdzielenia

Senatorow Rzpltey y owszem chce y usiłuie Jakoby dispozycyą
iako nayprzedzey coadiuuare statui et ueterem restituere
Rp formam et integrare Libertatem będzie tym sposobem wiel-
kie zwycięztwo nad nieprzyiacielem y nad dissidencyą ko-
rą wiesc in triumpho nayką rzecz nie zwieprzyiacielem
Druga racya że colligati nostri meliora sperabunt gdy
unitam Rp et antiquam formam gaudentem widzieć będą
Strach za tym na pogaństwo. Trzecia racya że woysko
ochotnie do Kampanią puydzie gdy płacy swoiey lepszą
pewność ma assekurowane będzie które teraz sine spe re-
wardy płacy zostaie. Czwarta żeby Liga sacra zgo-
dziła się do zawarcia pokoiu z porta Othomańską to dla
obrazy Komissarzow tego traktatu złożenie przy Kiego
Seymu potrzebne ex iuribus status wzwyż mianowanych
Piąta racya ie Commercie poselstwo do postronnych Panow wy-
słanie nie może się obeyść bez Rzpltey ato dla tego Seymem re-
integrare Consilia status potrzeba, ale rzecze mi kto
quis sponsor że y ten dobrze to pewna że za złość ludzką
nie ślubuie przeciesz rozumiem gdyby się Izba Poselska
przeyrzała w tych rzeczach wątpie aby kiedy podobna
nieboznosc mogła się znaleść przeciwko wolności Izbie
poselskiey przecierby była restitucio Legis residealis Senatorum
et commutata iustitia przywrocenie. Ale ażeby się szczęśliwie
na potym mogły Koncyle Seymy iest na to sposob aby in curribus
ciues et in uuribus regiam maiestatem reintegrare Zupet-
no Konfidencyą bez czego nie wątpie aby Ktory Seym szczę-
śliwie mogł być do czego przyść. Rozumiałbym practicatę
exempło w Oyczyznie postąpić expedite. Za panowania nie-
gdy S. pamięci Króla Jmci Zygmunta trzeciego cos nayobfi-
tszo wielkiey w Polszcze mieszaniny y dyffidencyey in iuribus

Senatus

Senatus zabieżało temu pomyślonego. Monarchy niepotrzebna y niewystawiona na potomne czasy miłość y prowidencya Ku oyczyznie gdy Rozważy Seym przez Instrukcye na Seymiki a propozitio na Seymie od Throny deklarował. Iż iuż zdrzyt daige wolnościom prozbom supplikom et desideriis populorum taki sobie naylepszy warunek wymysli status dla gotowem czas wszystkie nadzieie moie in Sinum Regty y Władam y Swigtobliwe potomstwo moie rezygnuie w miłość oyczystą. Et amorem civium a na dowod tego iż wolności augere et diminuere niechce tedy prawa mego Królewskiego Jus caderet Corona ustępuie. Regty. Ja niewypowiedziana y niewystawiona nigdy dobroc. Regnanta na tim czas zaraz nad dyffidentiami otrzymała zwycięstwo y tak Pan Bog pobożgosławił że Regno uspokoiona. Throna za Regim y iego Naiasnieyszy Dom taksy utwierdził że poki tylko potomstwa stawa to upadszcze z głow ich nie schodziła Korona Królewska. Teraz y: ore in presenti Statu RP uczynić WKM ufaige że mocny Bog pobłogosławi dobroc te WKM Vota y desideria iego in multam Seculorum Seriem desiderata Corona et Successu czego zaży cze uprzeymym y życzonym affektem. Tak tedy ad primum Calumnia malorum excoluendo nexum przysługi moiey gdy gd Seymu Sciui intellexi y to reuelaui y dobrą radą auxere usiłuie. Idy ad punctu propositu od Krzesła iego Pańskiego do przedniszego. E seymikach to rozumiem co bywyse nakieniem aby racey przed seymowe były a nie in vim relationis od WKMci PRM złożone, bo relacya nie ubezpieczy tego co się stało y owszem bardzi może pomieszać w Konfidencyą Cesarium dla seymu za naznaczonego seymiki spe gratiosa tuum pozgadowszy przyniosą Successum. Ad Secundum

wyprowadzenie woyska w pole ten punkt iż do Seymu na
leży do Seymu go odkładam gdy zednak de militaribus mo
wo nequam silere licet winnych wdzięczności Ku Maiesta
tom Panskim a lubo merito respondere nie mogę Stawa
wyborem swoim respondet unitosc y wiernosc affektu Kiedy
rowne ze wszytkq Oyczyzny unitone podziękowanie Swiel
pod nogi Maiestatu Panskiego Patri et filij tak do Xmi
iako Nayiaśnieyszemu Krolewiczowi Jakubowi SPM ~~zesc~~
~~in campo~~ uniżenie dziękuiąc zescie in campo Martis zdrowe
Kosztami wielkimi męstwem y odwagą zaszczycali w przeszłych
Kampaniach pokoy powszechny y iako luminaria magna
Stawą y miłością Ku wierze swiętey nadzieie wszytkie
mu Chrześciaństwu et orbi Swiecki uniuerso. Jchmść
Hetmanow obuyga narodow nie godzi się przepomnieć za
podzięte prace Koszty y fatygi wielkie dziękuie. Jchmciom
życzę hanc fortunam aby woyne wyprowadziwszy zgra
nic Oyczystych rozszerzali Stawę Maiestatu Panskiego
y Rp ab incrementis familiae Wielkich Imion swoich ży
dy in orbe Stawą y reputacyą woyska nicet Pelut in
ter ignes Luna minores. Jchmć Xiądz Biskupi MMPanowie
y Bracia Ktorzy nie tylko pijs precibus et deuotione
eximia radami dobrymi y chorągwiami na obronę wiary
Swiętey y Kościoła Bożego Rzeczypospolitą Rzpta merent
wszelkq gratitudinem Ktorą y ia moie in sacrificio
należytego Jchmciom podziękowania mowie Semper ho
nomen tuum, ad punctum ludzi zaciągnienia od Xcia
wstrzą Smci Brandeburskiego gdyby był Seym Stanął

nie Stu

nic Nuzniey szego iakoby był ten traktat Skutek swoy
wziąn wiąc ze Seym exanuit z Szczodrobliwosci Cyca Swo:
tego życzę bardzi zazyc na rekrut woyska Polskiego gdyż
bliższa Korzuła czasu nic prawcz Rezydenta Moskie:
wskiego bytnosc wyczey rebus nostris obcyc może nic
prodesse za czym trzymac nie życzę a Swego też rezydenta
z Stolicę sprowadzic. Moskiewskie pieniądze nalezyte debere
IchMPP exulibus ze iednak connexyą maią z Seymem mo
dus distribui pieniędzy od Seymu expectandus. Wysłac do Persyey
nie życzę iako do Seymu to należy sus Legationum tak bez
Seymu na nie zezwolic nie można Pana Gwardeyna Coerma:
na trzymac nie Konstytucyi. Comissia cadenda granis może
widzieć ze stante limitatione może reasumi sacra approbatio
przyszłego Seymu. Wartuący monety srebrny iakie sonare zo
stawiony przez IKMPP naznaczony z Panem Ablegatem Cesarza JMci
te wzięła Conferencyą od niego Informacyą. Ze Pan Marszał
Podskarbi przesłał Koronny zepsowania monety y onej wartuący
author za czym rozumiem requirandum ze Francyey aby co ze
psował naprawił et iniuriati nagrodził szkody ztąd pochodzą
ce. Skarb iako suplementowac ile to negotium do Seymu
odkładam. Consistencya woysk y Hyberna na Wołyniu do
lenda nader afflictio Braci nederi mało nie może tylko
Seym. Lecz w tym Jazdy IchmPP Hetmanow Leuamenia:
nie przyniesc mogą obywatelom tamtecznym. Arbytraty od
Pana Marszałka przysłane rzeczy do Skarbu oddac y odpako
wac takim rygorem wiary Skarbowym na JMci Panu Obozny
Koronnym Dekretem Trybunalskim et Seriis partibus Contro:
uersijs wzięli relaxare ad Senatus Consilium, ad primum

radbym widział Dekret Seymowy z Panem Morztynem, że: żeli ten Dekret uczynił Conseruatym terminum ad Senatus Consilium tac ni Mszczeyszego tylko areby Senatus Consilium decidat. Żeli Conseruatus terminus do Seymu toc nie Sprzeciwiallszego że Senatus Consilium iest rada a nie Iudicium a iakoż de Contrauentione decreti comitialis cognoscere tym bardzi iako decidere może chyba żeby Senatus consilia miały potestatem znosić Seymy O czym radbym widział prawo Są inne rationes Senatą Consyły y ten punkt directe pugnat przeciwko Konstytucyom Które Są napisane in fauorem Dekretow Trybunalskich y ich powagi y wagi Zadym bez kwitu bez Consensu tego bez Seymu relaxować Kogo a rigore wiery post Senatus Consilium Zda mi Się iż to iest ciuem z wiery wyprowadzić a drugą do wiery zawadzić w tych tedy obudwu punktach nie tylko per rationem zdanie moie ale zazywam prawa przysięgi mojey et me opponam Żeżeli iest u nas ius aliqua libertatis obadwa punkta abrogandą rozumiem y na nie nie pozwalam et publice zaprzeczę Konstytucyi Kiedy gdyż Senatus Consilia iako Condere leges nie mogą tak y abrogare ich nie maią potestatem: Aże żeżeli kiedy to tych dwoch prawodrzi Się owa Starozakonska przypowieść że bez posły wich nie tyle bieże iż w pewney Sprawie nie zazyie Posła ale sam będzie Oratorem do Xięcia Strasznie y nie ubłagane wyroki Fatorum często abe mianowicie teraz Smutny mi y nader żałosny Wakans donosy ad Iustitiam distributiuam Xiążęcia umysłem tedy oten Wakans Konkurrować, Laka z Vnizonością moią dorosze do Xięcia moie Konkurrencyą Który mocno persisto et persistam y tak dług go prosić y Supplikować do Xięcia nie przestane non te dimittam quousq benedixeris mihi. Ten tedy Wakans o Który prosze Xięcia ten iest 12 tak z tym rozerwaniem Seymu rozerwały Się Stanyd

Vacant

uacant tedy Consilio dwa Stany Rp uacat tedy unio Status. Oten tedy wakans prosze WKM y pokornie supplikuie abys go mentis Domu mego odrowąskiego y moim własnym y przez rzce moie od: dał y ofiarował mitey Oyczyznie. Chcieć WKM redintegrare swo bode y wolnose nasze tym teraznieyszym seymem Stracone chcie ć coadunare in unum Status z ktoremi coadunatam mac regna di potestatem z ktorymi aequata nunquam sua mediocre potes bez ktorych zadna salutaris confectio consiliorum być nie może ktorymi thronus Regius firmat WKM. Gdy ten wakans odbiere wszcey wiem y bardzi ukontentuie serce moie dobrocynna łaska WKMć. niż kiedyby mi Bufawy pieczęci y naybegatsze ofiarowa: ła wakanse. O iak bym był szczęśliwy gdyby mnie godnym uczy działo byde tego honoru łaską WKMci. Jako zawsze tak teraz w tak wielkiey okazyey nieobliysz zmiłosci swoiey ku Oyczyznie y samey biedzcey do zguby swoiey nie dozwolisz ginąć Pobożne: stawi PBog te miłosierdzie nad nami uczynione przez WKM Benedicet Nomini et Semini tuo y te wszytkie utrapienia Ktc. rt ponieśles y ponosisz niezgody publiczney Secundum mul: titudinem Dolorum multiplicabit in Corde tuo Consolationes nie tylko ia ale cała Oyczyzna z uniżonym podrzeźnia niem poydziem ad amplexum nog twoich Panskich in odorem meritorum tuorum cuncti y ia rzekł Bog uczcy zdrowia na przyszłym seymie Coguar mirabilia de Lege tua et confitebor Nomini tuo Domine quoniam bonus est y Bog przedtym lat WKM wesołe da Panowanie uo: tis annuet ktorych sobie od Boga życzysz y łaska WKMć rzecze prowidencya Intente prospere procede et Regna.

Actum JMPana Stanisława Lubomirskie: go Marszałka Koronnego na radzie po Comicy: alny po Rozerwanym seymie Grodzinskim 20 maia 1688

1718
1688

Zwycrayna to iest Nayasnieyszy Krolu PM ze ci co twarzy po-
sadzeni do Korca muszą na sobie iakie odnosic pięgi a te nayba-
dziey radysz imaiąc takowych Ktorzy z natury w sobie nay
więksy maią Nandor. Cnota zas poccziwosc y miłosc wrodzona Ku-
tey Oyczyznie y wolnosc a pogotowiu prawdziwa wiernosc Ku
Maiestatowi WKM nie sią tym nie turbuie racey może sią przed
Senatem popisywac z taky ogorzałosciąą cruige to bardzo dobrze
w sobie ze to są macula honoris et virtutis non odij wdzięcz-
nienia y owszem nie cruige nic do siebie tylko powinnosc
y urzędu oblig może sobie tak bezbiecznie Maiestatis et Liber-
tatis pieszczona wolna Cnota Szlachecka y Senatorska
ad custodiam legum pozyta zaspiewac Smiele ow musterny wier-
szyk z pieśni Salamonowych Nolite me considerare quod fusca
sim quia decoravit me Sol posuerunt me custodem in
vineas Boże ze maluty nie są ex natura sui ale ex causarum
accidentibus przeto Racz ie też może virtutis et benefactorum
conscientia zetrzeć y zgładzić z siebie. Nayprzedszy do rozeznania
ich instrument iest Zwierciadło a Speculum Civium Est
Inszego rzecz nie Sereniszemu Principi ani tym ktore obie-
rac godzi sią y owszem należy bonis liberis Civibus a co do-
piero Ministris ad Custodiam Maiestatis et Libertatis zasadko-
nym bo Oyczystemu Cnotowi Smiele zawsze w Sonce swe po-
trzebnemu non caligant oculi przezieram sią w WKM
iako mi sią należy in hoc Speculo Maiestatis et Libertatis
iako y wszyscy optimi Cives Synowie tey miłey Oyczyzny
y nie wątpliwie wnim widzę animum Regium et Heroicum
exemplar wszelkiey miłosci erga Libertatem Equanimitatem

przy

przy tym incomparabilem zaiko Swiętobliwi. JKM Mane:
cęporowie mieli w sobie y Ktora więcey zwykła obligować
Serce wolnych ciuium nie naywiększe bogactwo. Potym tedy tak
prawdziwym tak nie omylnym Zwierciedle przeziera się tym
śmieley y poufaley Lecz gdy patrzeg impresas w nim maczą
podobno dlatego że mnie expouit sobi urząd y powinność moia
Naprzod chce io abstergere in fonte Kontiehenye taka powin:
na bydź Syna do dobrotliwego Oyca y prosić aby y nasze dobre
moie ieżeli iakie zdadzą się bydź do mnie w Oycowskim a Do:
brotliwym Sercu JKM. Pawsze io uenerabam eam impriuation
Condicionem dzego ale magnis Virtutibus et exemplis Stą
w osobie JKMci. Nigdym nie był Antagonistą ani Zoibem Maie:
statu iego y owszem służyłem z radością y affektem in col:
legio z JKM rednie laskę trzymaiąc zbieraiem uota popule:
rum in Campo Electorali. in Veram noctem przedłażone Sufra:
gia in personam JKMci z Kombinowawszy, aza io nie io wstami
mi ad portas prouinciarum Smie obranego przez nas JKM
za Pana ale że do dawnieyszych z Domem JKMci wrocicby ob:
wiązków ieszcze świat nie zapomniał tak ścisłą y nierozerwa:
ną przyiaźnią y miłością wielką Rodzic JKMci z Dziadem
moim zyli unum uelle et unum nolle pro Libertatibus et Re
chowali w Sercach Swoich indefectibile vinculum czego dow
ścim iest hystorya Polska od Stefana JMci Rodzica
JKM napisana Ktory dziada mego y Dzdo onego godnym
y sprawiedliwym piorem swoim nieprzezpomniał to takim spo:
sobem y zadatkiem obowiązanym zdawna zyciu JKM Sługy
y wielkiego Domu iego Senatorem. A zkąd żeby mi to te:
raz przyszło ktory zakrze daleki iestem ab omni ambitu in

vidia a Sentatione abym miał bydź Zdrów y niechytny Domu
KM Ktoremu y wielkiej nadziei potomkom iego nieodzelnych
od KM Szczyrze życzę Szczęśliwości takich Ktore się fundują
in solido ciuium y affektow szlacheckich fundamencie nie ro-
zumiey KM abym rownie nie miał Kochać y prerogatiua KM
z wolnością moią. Iuiem bowiem dobrze że iako całey Repty natura
funduie się in his polis Maiestatem et Libertatem Obcyga tego
Liberatorem et Conseruatorem powinien bydź intermedius Ordo se:
nateriis tak y ia tey powinności prawo czuię się bydź strożem
wiem y znam się do tego co debeo KM Maiestatowi a potym wol-
ności moiey bo tego Obcyga nigdy y nijako od siebie nie odzielam
y racz bydź o mnie pertuacus że gdyby szło de Cardinalibus Iu-
ribus Maiestatis na ktorych się fundule honor powaga y sprawedli-
wość y bezpieczeństwo całego Krolestwa y tey Repty swobodie KM
M panuiącym sobie facio totum pro di ady się primo Ordyni to
iest Maiestatowi nic wbrzeg nie daię bo suppono primo extremo
to iest Maiestate et secundario to iest wolności Szwankowaćby
et paritatis Iurium silentia wpaść by musiało. Przecie nie
wzymałbym się in tali casu Tacytowych Lukanowych exem-
plach iakie się tu zagęszczaią chciał żadnym porownaniem do
natury naszey Repty nie służą tam albowiem redno miasto po-
wiatowe a wszytkie Prowincye w niewoli były przeto nie dziw
że nęc prouincye illarum rerum statum abruebant. Tu
zaś Prowincye Xięstwa y Ziemie tey Cyczyzny mamy sobie
we wszytkim wolne a pogotowiu nayodległeyszy ieden od
drugiego Szlachcic wszyscy pariter ad Rpcam pertinemus
Trzymałbym raczey pobożnego Historyka nauki y wielkiego
Przykładu ktory pamiętnego Swiatu Senatora z Familiey

Tarnow.

Jarnowski takie opinii przymioty Grat hic uir re magis
quam ostentatione popularis spectabat q̃ non quod populus
probabat sed quod populo utile erat malebat q̃ ex fauore popu-
puli periclitari q̃m secunda illius fama rem populo male gẽ
rere ideo alienus ab omni simulatione et ostentatione
Vapre pre Ae populi contra ipsum populum sensit est dixit
Tak y onnie WKM rac rozumiec toż ze gdyby szło de bus
bus WKM za Ktorego petig fundamentum sprawiedliwości
powagi y bespieczeństwo pospolitego rożnego z wolnością
ig broniłbym go tak też wżaiemnym sposobem powinnem ig
po dobrzeci WKM ku tey wolności Oyczyznie iako urodzone
go in Libertate Pana z nami zebys nie rozgniewał się o to
na mnie gdybym też czasem iakie scrupulos tak delikatney
Materyey iako iest wolność nasza powiate iako przed Oycem
przed WKM wypowiedział bo to tak delikatki iako mowie
Materyey iako iest Libertas Selabecka tey Oyczyzny nec
sg crimine suspicio et metus Ktore aby nie rodziły się w ich
nych sercach potrzeba iest ministris status to iest nam Wy-
dnikom często y tempestiua przed radami z WKM Conferencya
abysmy się w przod rozmowili nie gotowane bywaią przez poy-
cie Co Solidum Co proponibile co adequatum to nonsuse
ptum Rzplita aby wielkiego Imienia y recitudinem WKM
skryte serc ludzkich nie uznił Vtac tłumaczenie y dyffidencyami
nie zatrudnił tey Rzpty bo Riedzy potrzebuiey za Konfidencya
wżaiemna ordinum tey Oyczyzny do siebie iezeli nie teraz
Kiedy zaczęte to wielkie opus Saeculorum Ligą, Swięte dzie
te Rzki Bożkiey momenta rozrzewienia wiary swiętey
momenta drogie woley Bożey nad ludzkie nadzieie wystawione

z ktorych Stwrz Boże nakłonnie opuszczonych czasu ktemu nam za-
chowek Bogu oddać trzeba nad ktorymi znuigi lat Jako nieto
Cześć J: wielki y nieporownany Pasterz Bogiem y nas dopomaga
Szczodrobliwy Cesarz. Jegomość nieśmiertelny bez przykładu sławy
y godnymi Imienia Swego Zwycięztwy iakich się nigdy Chrześcian:
tas nie spodziewała Constanti gromit exemplo. Wenecka Repta
od wiekow wrękach Tureckich zapomniane Krolestwa całe odbiera
y imie całe wolności y cnoty swey terrą marią daleko rozszerza
z tąd wszytko co wielkim porządkiem et cogitatione tempestiua
tor y nam czynić należy co przez zupełney naprzod ordinum
Confidencyey y applikacyey y porozumienia Obojeż zaś to bez wą-
dy rodzi bez szczerey y poufałey Konfidencyey ani szczęśli-
ani skutecznie bydź nie może o to bym tedy miał upraszać WKM
aby do nas urzędnikow y swoich sługy maiąc zupełną konfi:
dencyą wszelaką przed radami znosić się z nami abysmy wie-
dzieć mogli intentiones piśmiennas WKM y one ad communem bonorum
et utilitatem publicam należyte radami y consuetis bus do tego
cautellis bitą y torowany torować mogli gościniec. Co się ydz ma:
jem nie dzieię że non ex defectu woli y przychylności WKM ale
barderi podczas locorum et temporum y innych trudności obstaculis
reducere rednak ile można potrzeba. Kiedy ad veterem normam
Kiedy w czym deuiat Rp. formam iako zawsze y za Swiątobliwych
Antecessorow WKM bywało y na czym bardziey szczęśliwość consi-
liorum y Imienia Krolestwa tego zawisła. Ale w tego nieuni-
nąć z takiego do osoby WKM nie ukontentowania ale zobli-
gu zarliwey usługi mojey Ku WKM ktorego wenevor iako Pana
y Kocham iako Oyca y Lubo wiem a owodnie że to WKM le-
piey wiesz y rozumiesz ale że taka iest natura tey Rp abysmy
według urzędow naszych do iednego dobra zmierzali dopomagali

y coby

y. coby szkodliwego radz. dobrz przestrzegali. Tedy mo nie to com
powinien y co mi nakazyta do ustug WKM powinnosc y ministerium
moie moie roskazuie. Przyiazn zas moie z Ladzmi w tey Oyczyznie
wielkiemi Starozytne parentelle colligacye nie rozerwane y
scisłe zachowania ktore ia mam tak rosenacie iako in ordine
ad questri w tey Oyczyznie nie sa uchowania Bozey in destructio-
nem Domu ani mFu WKM diminutionem y owszem na to sie tgcy-
my zierdzamy porozumiewamy abysmy iako wierni y prawdzini Słu-
dzy WKM to tylko z sobq trzymali y nie rozerwanie rozumieli co
Jnieniowi WKm prawom y wolnosci Rp Braciey w Domach
mieszkaiących et Indemnitati Kladziemy byde potrzebnego
Zasłuzyły to przecie Domy nasze ktore ty Rp componunt et fruunt
Ktore krwig cnotq zasługami y substancyami Swemi nasze
labentem utrzymały Majestatem et Libertatem aby w tey Rpte
omni suspicione carere mogli czyscko y na to ubolewaiprzy-
chodzi ze droga moia ex uoto ad limina Apostolorum ktorq
byt obietnice przed 6 maszq lat PBogu uczynił sinistris inter-
pretationibus przed WKM była ventilata do tego mnie zadna
in consulta nie przywiodła lecitas ale danego Bogu słowa pun-
ctualitas pamiętaiąc na owe Ducha S: powiesc quod vel uocu-
isti Deo ne moreris reddere przeto widząc czas wolny odu-
sługi Rp obrałem do drogi zime te w ktorym WKM do tego
przypadaiącey Seym odłoży? pozegnać bym był et ordines Rp ale
ze bez Seymu nullam miały faciem przyszło mi tylko historycznie
WKM opowiedzieć sie tretus exemplo Antecessorow swoich kto-
rzy to czynili y Marszałek wielki po trzy razy do Wołoch ied-
dzic na Rok iako y inni Jchmc ex limitibus wyiezdzaiąc do Cu-
dzych Krajow Konstytucyey tylko ci requirebant Ktorzy inabsen-
tia sua w swoich sprawach exemptow Trybunalskich iako
gratias extra ordinarias od Rp potrzebowali czego ia nie potrze

bował

bo choćbym był iak naydaley odiachał w żadney do mnie Szlachec-
kiey pretensyey non effugio nigdy iustitiam ale odległym będąc
zwykłem każdemu zwykłą czynić Satisfakcyą. Jeżdżiłem zaś
przez takie Krolestwa y narody ktore nie tylko zadnemi
przeciwnosciami abo nieprzyiaźniami nieszą podeyrzane tey
Rzpltey ale y owszem Swiątobliwe Ligi y unicuła y tak chwa-
lebne na całe Chrześciaństwo wielkich y mitych dzieł nierozer-
wane z nami obowiązki uczynili nam y pozwolili z nimi minime
suscepta Correspondendi facultatem a prawie iak in Commune
Patriam zbogacyły. Byłem u Cesarza JMci dwa razy iadąc tam
y powracaiąc Ktorego mimo nie godziło mi się będąc z Domu y
przedu mego non ignorandus non excludendus od tak powinney tak
hołdkiemu Swiadła tego y mywyższemu Monarsze wenerancyey
Ktorego Dobrodzieystwa Oćiec moy nie na uszczerbek ale na pomoc
prawey wolnosci oprescyey y niewinnosci ucierpiał y cała Rzpltа nie-
mniey w potrzebach Swoich bez interesu doznała pomocy
Byłem potym u Oyca S: od ktorego Mysząc Imienia JKM
narodu Polskiego estimationem, ktore Oćiec S: może mi dać
testimonium quo honore magnum nomen JKM piastowałem
y siłe godnych do woyny S: Konsyderacyey bardzo potrzebnych
Ktore mi obszernie Oćiec S: odpowiedzieć raczył y ovat Szczodro-
bliwosci Swoiey nie płonne uczynił nadzieie Listownie dotuli
JKM ieszcze przed Legacyą JMx Biskupa. Po dwa razy Woi-
dziłem Xięcia JMci Weneckiego singulare exemplum
prudentiæ et pietatis authoritatis et civium ergа se a-
moris. Ktorego y ztey Kollegacyey Ktorą JKM z Rzpltą Weneckq
dacrosanctè trzymasz y Przodkowie moi dawno onq uczyć
się przyiaźnią pomnąc niegodziło mi się żadnym sposobem

Jaree y Krolowey Anni Eleonory wielkiey pobożności y cnot
Krolewskich Pani y nieznaranym charakterem Korony Polskiey
ozdobiony Ktora wielkie Imie y pamięć z dobroci Boskich
Swoich in pectoribus Civium zostawiła ale et ex vinculo
bliskiey krewności mojey z Krolem Jmcią Michałem Swig.
tey pami. y honor y pamięć y wdzięczność tanti Consortij
znaczey mi uczynić nie każda. Toż prestitit et pari Veneratione
wielkiemu wodzowi woysk Chrześciańskich Xiu Jmci
Lotrańskiemu Ktorego tantarum virtutum et gloriarum
Heroem poczci należało wktonem. y takich tedy bywszy monar.
chow y Panow w Ktorych sercach nic sij nie może zmieścić
chyba Sacrum præclarum a tey Oyczyznie gloriosum et profuturum
pogotowiu y moie u nich bytność nie mogła bydź tylko laudabilis
bo non apud suspectas nationes Ktoreby factionibus in hac re mo.
gły na Cudze y Chrześciańskie prowincye ale w takich Ktore
Sq vindices wiary S. Chwały Bozey y glorioss wespoł z Xiem
Sociati Conatibus a pogotowiu z przeciwnemi Xiu Sługami bez
wszelkiego podeyrzenia Adversabiles. Zyge nie CRSTM
Sincerowawszy się tym sposobem Xiem abym dalszey nie był
prywatną Justificacyą Spraw moich tedioss przystępuie ad
Materias Consilij y krotko Sensum meum aperio a naprzod
do pierwszego punktu propozycyey Xięcej mowić nie mogę Ji:
że Summo doloris Sensu zacząć materiam rozerwanego cy.
li niedoszłego Seymu tego Ktorego momenta poparcia woyny
pendebant Conicere kiedy z niego zapłata woyska nie:
płatnego Ordinaria będzie militia rekruty piechot po:
trzebne bez Ktorych ani trzymać ani dotrzymać Kraiow y
fortec nie możemy y inne solida et fundamentales dobrego
porte nie mozemy y inne solida et fundamentales dobrego

y Skutecznego woiowania rationes powinny być y będą zwarone obmy-
ślone y do Exekucyey przyswiadczone bez czego iaka teraz w rzeczach
potrzebnych iactura Każdy tego świadomy dziś zaśnie widzieć y
rozsądzić może. Ktoby zaś był przyczyny Seymu tego rozerwania
iako na niktego walić mi się winy ani godzi ani może wiedząc że
w tey Rp Concordia animorum iest dar Boży a nie zadna Coacta
sentiendi necessitas atoli przecie tey opinicy iestem że ten nay-
większy do rozerwania Seymu tego dał przyczynę Kto tak wie-
lu Seymików dziwnego y niezwyczaynego do tąd rozerwania był po
wodem Bo Seymiki się iako riuuli albo strzelba ad alueum Sey
mu confluentes Ktore ieżeli wynikaią in turbido y Seym też alueus
turbidus będzie musi. y tak się też stało bo woiewodztwa y ziе-
mie zgotowemi diffidencyami przyiachawszy na Seym, widząc
absentiam tak wielu gornych woiewodztw rozerwanych, rugo-
wania tak wielu y znacznych osob wprzod exorta diffiden-
cye, z diffidencyey suspicye nie dowiarzania sobie y remory
Ktore pozal się Boże extenuarunt legitimum przez pięć niedziel co-
silium aż przyszło ad punctum remeabile rozeyścia się zniszczym
bo aby nowo exemplo oby Joselskiey nie agrawowac było y bezwie-
ną gorze seymowanie w zwyczay nie weszło Jakim zdało się actum
soluere niż in periculoso fundamento male ceptam zaczynać opera
Jako owo zwykł czynić świadomy Rzemieślnik Ktory gdy niepostrze-
że że z krzywego drzewa zaczął figurę gdy musy że wszęd
zadziera. z tąd prawy zawod kruszy odwraca się od stąpić zaczę-
tey roboty a raczey insze na nowo z lepszey materyey obiera
sobie wyrabiać sztukę. Tak się właśnie stało y teraz że ci JMMć
Ktorych w tym niewinuie niechcęc in conuenientiam in euenien-
tibus addere woleli się cierpliwie rozeyść niżeli źle y szkodliwie

Słonecy

Konczyc Słuchaiąc rady Seneki Philosopha ktory w takowey okazyey nie zle radzi temu Słowy melius est in universum abysse quam unius vitia componere czemu wszytkiemu pietate et prudentiâ Suâ Regiâ poradzic WKM kiedy iak nayprzedrey ex rationibus belli bydz mogł bycie nowy Seym Stanowi day Boze auspicio ktory Stanu zawsze y szczesliwy odnosi Skutek kiedy dobrocią powagą y Konsyderacyą Swoią Pan. Skq y benignitate do wszytkich unione Civium awo y Seymi. ki quod fundamentale est w Miłosci Braterskiey zgodnie Regua nimiter prouidentia et actiuitate Sua effectu y one naprzod za fundament szczesliwosci Seymowey zadoczyn. A ze WKM w dalszym punkcie propozycyey Swoiey radzisz aby takoby Seymu tego exitum abo rozerwanie opisac na Seymiki woiewodztwom Tymczasem by tak sobie w tym postąpił iako mądrzy y swiadomi mądrzy postępuią dobrze z chorymi pacyentami ktorzy laborant morbo comitiali nie opisuią im zwyczayney choroby ani powiadaią co się z nimi działo y iakie cierpieli sympatye aby się gorszego z nowe dzenia do siebie tey choroby nie zaymowali paroxyzm ale takowym nie powiadaią racyi ich wszelgc nie trapiąc Leczą ich tylko na serce Tak y WKM iako wielki y Chwalebny preceptor y Conseruator Serc Civium nayrzetelnieyszy usmierzyć z tego a nayrzetelnieyszy Sprawdzic kiedy Cordialibus medenda. Co wiem ze iest in naturam dobroci et prudentia WKM Seymiki zasiadane życzę zeby zdrowy iako nayprzedrey y o iednym czasie tych. tkie aby woiewodztwa w raz wszytkie wiedzieli mogły ne cessitatem publicam et indigensam WKM około dobra pospolitego curam dotrzymuiąc w Vniwersale albo iesli widzisz za

wiscie osobnym solas vel necessitates publicas sine omni exa-
geratione uel culparum uel errorum ciuium Ktore raczey Krz
y postydzic sig nam za nich potrzeba. bo Karda culpa nie mowesy
Zdac pasionata, ale raczey podaiąc woiewodztwem media Jako
by te Oyczyzne Conuncturach ratowac y iako retendare. Na-
zaplate woyska uchwalone wybrac y przyzrec do Skatkubo-
o nowe bez Seymu prosic nie raczyłbym y obowiatbym sig raczey
Exacerbacyey pospolitey aby sobie woiewodztwa tego za iakog
impezycyg nie tłumaczyli w czym zawsze ilem sig nasłuchat
zwykli bydz Consibiles. Innego tedy po rozerwanym Seymie
wynalesc nie mogę sposobu tylko aby dawne podatki y uchwa-
lone zalecic y wybrac. Bo choćby był y Seym stanął niewiem
iakaby nowa podatkow uchwała była przyszła do Skutku
Przedy wszystko o dawne po woiewodztwach interciidit difficultas
Rezydenta Moskiewskiego życze azeby Jkm przy Dworze swoim
zatrzymać także y Swego z tam tąd nie recolowała y czyste
z Czarami Jchmciami mieiąc raczył correspondencyg aby
przynamniey widzieliśmy factum tak wielu ustępionych lu-
od nas prowincyey z Ktorych bysmy sig dla dobra pospolitego
całego Chrześciaństwa dobrowolnie wyzuli co tylko prędzic
aby Carowie Jchmć Skutecznie znami Ktrzyżyciela Krzy-
za Swigtego woiowac chcieli y rowno z nami w woiennych po-
ciggac chcieli zamysłach. Kurchuistrza Jmci Brandeburskie
go uczynnosc y życzliwosc Jku tey Rp względem dekiarowa-
nych posiłkow mereg wszelkg wdzięczność y podziękowanie
Akt zeteliby za takie koszty Ktoreby na sustentament tych

Ludzi

Ludzi impendi maią tylko iako ich przedemną mowiącey twierdzą zaciągnąć by się mogli swoich własnych. Na co by ſatygować Ich: dzie Kurchwiſtrza JMci z tak daleką ktorzy z woyczaynie zniszczeni y prawie zruinowani nazad powracaią. Klesnotow Rp przywiezionych przez JMPana Starostę Malborſkiego od przeszłego JMPana Podkarbiego Koronnego nie życze ich chyba na Seymie odbierać aby co ad publicum pertinet durante facie Rp odbierano było dla woli: Rich ktoreby z tąd wynikać mogły ſuſpicyey. Z Kod Woiewodztwo Podlaſkiego przez rozłożenie woyſka w tamtych Kraiach poczynio nych nil dqmus tylko aby w osobliwey były reflexyey y JKMć tamte. mi obywatele u Rptey w Respekcie a woyſka aby Ich MM Hetma: ni sprowadzić y dalej pomknąć raczyli. materye wszystkie pieniężne. lor monety y Inne Skarbowi służące punkta do JKMM Podkarbich referuie. Informacyey ad Coequationem Monetarum życzę mieć Juam Ministris uicinorum Principum decyzyą abyśmy w tym Commerciorum Commodutatem porozumieć mogli iako naydoſkonaley. Woyſka obojga Narodow merito obligo Sobie uendicant gratitudinem tych zale: cam respektowi swoim y całey Rpty a primario JKMM Hetma now obojga narodow ktorzy magna applicatione et Heroicis Coma: tibg nie ustawaią constanter assistere tey Rpty lubo w tak trud: nych y głodnych woynach za co Ichmciom wiekie oddaie dzięki A tu iuż Koncząc zawieram punktem nay powinnieyszym y nayżą: szczeyszym bo iest nayprzyszłey osoby JKMci veneracyą y należytym podziękowaniem za tak wielkie y chwalebne JKM staranie y prace około tey miłey Oyczyzny zdrowiu swemu nieod: gnąć exponere one raczyłes przyszłey Kampanicy periculis et incommoditatibus belli Suppliknie przy tym zniżeniu adyo dla miłości tey Oyczyzny a primario wiary Swiętey dalej w wielkich y nie porownanych dziełach Swoich persistere raczył

Dzie

o czym porne wieki z nieśmiertelną Imienia Jego K:M: Pana
długowiecznie mowić będą. Dziękuie ia y Krolowey Jmci za
szczerą miłością y pielęgnowaniem Konserwuie tak pożądane
y potrzebne zdrowie Jego K:M:, tey życzeniu rzeczom chrześcian-
skim y oraz supplikuie aby też dobrych y wiernych sługi Jego K:M:
w sercu iego Panskim dobrotliwą łaskawością chrzcić raczyła
nie mogę przepomnieć Krolewicza Jmci powinną weneracyą po
Heroicam applicationem ad gloriam genialem Jego K:M: con
formuiące się conamina których przeszłey kampanii tak iasne racyą
dać dowody co gdy sam za się loquitur tylko szczerym z mieysca mego
exolio podziękowaniem wszytkie za Dony Jego K:M: &c &c &c

Votum Jego K:M: post Senatus Consilium do Grodnie 1688

Basiat ten bydź dobrze wyćwiczony w zalach który powiedział
parus curæ loquuntur ingentes stupent słusznie cały świat
nad nami y radami naszymi stupet, stupet urtę głowy Chrześciańską
stupent kolligacye stupet pogaństwo stupet y sama natura Ko-
ra nayworeszemu y naymnieyszemu zwierzęciu dała sposob do obro-
ny. nam tylko samym mortis iaka abo ineluctabile fatum ale
iakoby z umysłu iakiego zasadzona odymuie malignitas. A
do pierwoż stupebit posteritas że po takich tryumphach y zwycięstwach
po tak szeroko rozgłoszonej na cały świat sławie aterna nas zasły
Boże potkała lates et irreparabile damnum. Gdy się tedy widzimy
bez sposobow y prawie extra abo impares consilio non fatis bos
my Chrześciańie ale Bogu samemu a Panu zastępow Dno Exercituum
sortes tey miłey życzyny promittere y oddać powinniśmy. Rzeczono
tu przez kilka dni do osoby naszey głos obrocinszy y za nayprzod złe
malorum podano remedium y iako o iakiś proszono wakans abyśmy

uuertuber

inter libertatem tak solenniter cum Maiestate compactum nie czynili
diuortium y abysmy one niby zgubiony przynosili. Iurami Bno et non plus
lit nos. Sg u nas y ogdg w swiezey pamięci zawsze pacta conventa
wiemy cosmy przysięgli y cosmy powinni Oyczyznie y wolnosci w ktorey
sig y my narodzili y wychowali, y naktorey zaszczyt tak wiele Krolow na
Ire zdrowie nieszczęscia ochotnie, w Duecinstwie teszcze Krew przodkow na:
Szych innatos w nas excitat ignes. Imagines ich pokazaty nam ze non
dictis sed factis extenuerę famam. Hoc Virtutis opus niech ieno
ten ktory o tym niewie albo wątpi pusci sig tym ktory Nawet do
nie Smiertelnosci usłada gosciniec, znaydzie tam teszcze y zastanie
Skropione Krwig tatarskie Szlaki Dzikie Wołoskie y Krain Kiepola
usłyszy z podziemie wołaiący głos quam dulce et decorum est pro
patria mori exmę discet, wyczyta w nagrobkach exurgat aliquis nostrum
de ossibus ultor. Tak to tak wolnosc y po Smierci miłą y Kochaną swobo:
dg Pokazał to dobrze Oyciec moy Kiedy inaudito exemplo Czterey razy in
hon. Sacrario libertatis Tribunalitiam piastował potestatem wyswiadczy
no to wszystko Seym pacificationis doczyta sig tam grata posteritas Kto:
rey wolnosci pronit Kto był onej assertor y Kto one przywrocił Tamsig
tam Kazdy pokazać był powinien cum zelo wolnego głosu ale ci Zelaza
cum graue satis onej sig na ten czas domowali Lubo Bochenskie y Sie:
lickie dobrze zastrzone były Zupy racey ten głos Karnodzieyski do tych
Pseudo Theologow cosig to inz y bez Biskupow rozwodzg Ktorzy to ambu
lant in tenitate iako ich pismo swięte nazwie Ktorzy pervertere
netas cupiunt aliena naktorych podobnym Kiedy woła Boroy
Quadraginta adhuc dies et ninive subvertę Czego Żal sig Boże iż Zna
czne poczytki do Atheistow o ktorych to niedopowiedziano Ktorzy
to Boga za Boga nie znaią Ktorzy to extenuant facta magnorum
Heorum nuz do Hypokrytow Ktorzy to pod płaszczem prawdy as:
sumunt nomen Domini Dei sui in vanum. Jeszcze wyrokow nie

badam

badam, prosny nie wierze, Caballo się nie bawie. Sorti legia egeant, dubij semper, futuris casibus ancipites. Nie non Oracula certum, ale wrazd certum facit, że co sobie przed wieki przeyrzano, to się na ziemi Koniecznie stać musi. Odkryie ten Bog łaskawy Któremu by naypotężniej sze serc nie są tayne skrytości y te misteria nibi to Regni o Których to wspomniano, quia potens misericors et iustus est pokaże jeżeli się godzi mowic Vivente principe ad rugiera, Kto to altare contra altare stawic usi będzie, et vindicabit in eis Omnipotens qui quatiunt Deos alienos iak to y Sam szyk Stupet y to tylko wymowic pozwala y te zamyśl przed Bogiem protestuiąc Światem y całą Rzptą że tey wolności nikomu nie naruszę nie tak iakem odebrał ~~y odebrac~~ chcę dotrzymać y dotrzymac chce ani mnie żadna Rzecz odmienić poterit separare nec mors, nec vita, nec presentia, nec futura, A na ostatek Stupet y sama ingratitudo. Monstrum natura ponosze. Kto y teraz na dowod tego ochotnie zdrowie moie na zaszczyt wiary Swiętey Kościoła Swiętych y Swiętnie Panskich Cyrkułych Swobod wszakże maiorem dilectionem aut charitatem nemo potest habere iako gdy Kto ponit animam pro populo suo

Odpowiedź Szlachecka na ustną przemowę JKMci

Ten co powiedział parua loquuntur curæ ingentes Stupent, był to Kuncellarz albo tragedias Którego Rzesza była zwykła się w zalach y Stupere na postępki Tyranow Które w tragedyey opisał tu za Krolowi wolnego Narodu nie Rzeczna vigere et Stupere na Senszy wolnych głosow Szlacheckich y rady Senatorskiej Których Rzeczy cierpliwie y mile mu one przyimować nalezy. Stupet racicy cały świat że Pan z przyrodzenia nas obrany za tak wielką miłość y dobroć naszę tak nie ludzko nam przymawia. Stupet Senat że nas czyszy Smiele nie rzec Krolom y z Krolow urodzonym prawdę a teraz od Szlachcica y w wolności znani urodzonego Króla takie na wolne

na Sto

Że impety inwectywy odnosi Stupent Domy starożytne Kaźń o dowiy ojcy
znie dobrze zasłużone Którym Rzpta stoi, że takie Kontempty od Pomaz
zańca Boskiego cierpią a Kościoł się inacey odwiekow im przyznaie
Stupent rady że takie w nich zaggestwiby się pocklebstwa że y pu.
wde im mowić nie wolno. Stupet urbs głowna chrześciaństwa
że zebrawszy tak wielkie z Rp Skarby ruszyć tychce na potrzebę ie
y tey wiary S: niechcemy. a my non Stupemus że Ubogie y wyniszcz.
ne pospolstwo tak długo nie znosnym podatkom wydołać może. Stupent
Rolligacye Stupet y poganstwo że nie maiąc nieprzyiaciela w polu
y sam tylko Kamienier do dostania a przecie go odbierać cey niechcemy czyta
nie umiemy y Prowianty do niego wprowadzać skromnie zezwalamy. Stupet
y sama natura Która y biednym przeciwkom data Kroka bez zgłoty, że
nasz tak nas Kali iż żyrkiem czego drudzy nie czynili. Stupent Swięto
bliwe manes Wielkich Królow y Monarchow Polskich. Którzy tey cycay:
znie prastiterunt Dobrodrieystwa y Których memorias uenerag Resp:
że ich nasz Pan Burdami w radzie per contemptum nazwał y takoby mi
godnych nad Siebie będz mianował Stupebit na potym y posteritasże
przy tak potężnych diuersyach y przy zwycięstwach Colligatow na.
szych na cały świat głośnych my sami po skromocie oney Parkańskiey
pięc Kampaniey tak niskremnie Straciliśmy y powrociliśmy całe woyska y
wyguśiliśmy tak dobrego y sławnego żołnierza bez nieprzyiaciela y woyny.
Gdy się tedy widziemy być bez sposobow y prawie extra abo impatej
Consilio non fatis, to prawda iesmy Chrześcianie. To prawda że Dzie
dzictwem tego Krolestwa słuszna nam oddać y permittere
sortes tey Oyczyznie. abo że zasię Bog oddał y powierzył y egzami
nie nazad go niskremnie Panu Bogu oddawać żeby go zas Pan Bog Komu
inszemu nie oddał ale rachunek z niego Panu Bogu będzie dacpo
trzeba y że wszystkiego tego iesmy wolnemu Krolestwu przez Smie
Boskie poprzysięgli. Aże rzeczono wołanym głosem Senatorskim y

przezno

prosiono iako o iakis wakans aby nie czyniono inter Maiestate
et Libertatem uwolnic raczey o tym y ubespieczyc Senatora nalezało
sig Deig Kuiemy ze pan Bacemy y cnuie sig ze Iuraut Domino et
eum non penitebit mile. Nuchamy tego Wiersyka abo drugiego
Dno meo Sede a dextris meis Przyznaiemy ze Pana non penitet
wat zeby y onych non penitet ze go obrali ze zas oswiadcza
sig pan ze ma w swiey pamigci pacta conuenta nisko y za:
to do nog upadamy ale reszcze temu nie dowierzamy az podawa
ze maig tnosci ktore ziemskim ponabywat prawem. Ze IMC
nasza Miłosciwa w zadna Sprawy Rzpltey wdawac sig nie bgdzie
ize wakanse gratis bgdg oddawane. fortece postawiane y inne
pactorum artykuły do skutku przywiedzione bo iuz to temu lat
pigtnascie iako nam to poprzysiegł. Czas było to iuz pocgc wyko:
rzywac. Wdzigcznie y to przyznaiemy ze sig pan odzywa ze sig wig
wolnosci urodził, to prawda nie Krolem w ten czas sobie y swe
mu Domowi sig urodził a teraz nam Kiedysmy go obrali Krolem
nie patrzamy tedy na to iako sig urodził ale iako nas na Krole:
stwie traktuie. Krew Przodkow Panskich była Szlachecka iako
y nasza a przodkow czasy y dziso nie mnieysze iako y Przod:
kow Panskich. y tez wnas wdziecinstwie excitarunt ignesa
przeuie przed nami uczynilismy go Krolem Niechze tedy Panu
Bogu y nam za to powinien bgdzie y fortuny swoiey szanuie a
niktogo wigcey sobie lekce z nas nie wazy Ktorzysmy tez niemay
zdyscow godnych iako y ci porodzili sig. Imagines przodkow

Panskich

Panskich znano gdzie Ktorzy ich pamiętamy ale nie na to ich malowano zeby
nam ich wymawiano bo nasi Przodkowie zlo im dobrego czynili a my te-
go nie wymawiamy. gdyby teraz żyli prosilibysmy ich o przyczyne do Kro-
low JMci zeby nas nie łaiali aby się dobroci naszey a żonuka swego Ja-
ciu przypatrzyli a naszych Kontemptow urazili niemi że Panscy zaw.
Ki przodkowie w Dzikie pola chodzili y naszych bycow Dziadowie nie
raz tam bywali ale ze tam nie było co iesc y pic dla tego się tam nie
bawili aby go byli nie utracili. Ale ze Przodkowie Panscy pozalisie.
ze nie ostrożnie tam weszli dla tego też ich tam zniesli Nagrobki
Swiero napisane y wyłozone (napisałismy) przeczytalismy y to Exurgat
aliquis nostris ex ossibus ultor. przyznawamy iż się pięknie z Wirgi-
liusza wyczytał ale gr w tym nie Nuchum bo się ieszcze na Tur-
kach słabo pomszczono bo podobno łatwiey exurgere quam ulcisci. Pię-
knie na to Pan nasz exclamuie mając to tam wolność, y po śmierci
y miłoś Kochaiąc Swobodę ale my go z tego Kwitujemy y pozwalamy
aby się w niey po śmierci nie Kochał byle teraz iey nie tykał bo coż
nam po tym choc powiada ze nas wszytkich w Kupie Kocha Kiedyż
rdemu Zołnierza dobrego, Oycza Panskiego zodzięczamy, wspomnie-
nia bo był godny Civis et Zelator Libertatis y to pamiętamy ze był
Cztery razy Marszałkiem na Trybunale ale też y nasz Pan Koniewodz
Sieradzki nie był dwa razy a ieszcze może bydź ze trzy razy A ze się
Pan odzywa z Seymem pacificationis y powiada ze się w nim doczyta
grata posteritas Kto był na ten czas Asertor Libertatis tak rozumie-
my ze to samo o Nieboszczyku Krolu Michale y przyznawamy mu to
ze choc był inuictissimus oppressus a przecie wołał Lepiey w pol-
ie widzieć niż pomsty Krzywdy Swoiey y wołał rospuscić do Domow
wszytkie Woiewodztwa choc unanimiter przy sobie Confederowane
a Seymem pacificauit Rempłam Co uczynił iako pobożny y dobry
Krol y temu Samemu a nie Komu innemu gloria tey pacifi
cationis et Vnanimitatis wiecznymi czasy przyznana bydź

powinna

powinna Zelanci zaś Ktorzy przy nim Zostawali dla wolnosci to uczyni
li ze go wolnymi głosami a nie Sługami Krolem obrali a nie dziw że
go wszyscy Kochali bo na tę miłość wszystkich zarabiał y nikomu ani
z Klomstwem ani złością nie był ciężki ale każdego sobie obligował
y niktego sobie lekce nie ważył. Ruskie y Pruskie Zupy bod:
no mu było y darmo puścić nie tylko za tanią Arzędę y owszem
godna rzecz pochwały że tak był szczodry ze sobie u gedy uiął
a Szlachcicowi nie załował chleba wymawiał to zaś nie Krolew:
skiego y swego nie dawać y cudzego dobrodzieystwa Komu nie zało
wać. Zabrania Iuan arguit auaritiam gdy alienam exprobrat li
bertatem Acz Pan nasz wa głosem Karnodrieyskim głos Senatorski
sprawiedliwość mu czyni bo Posłowie Bożym naypierwey powinni
naypilniey y naycierpliwiey go słuchać w tey Rzpty. Ale y myśmy to
iuż uczynili Kiedyśmy pod Golębiem chcieli rozwieść Krola Michała
z Krolową Eleonorę Allengicula Francuza z nią zenić y na Kro:
lestwo wsadzać. Ktoreby to zaś mieli ambulare in lenitate niewiemy
zaprawdę. Chyba ci co po Wołoskiej muzyce skakali w Jasach. O:
tych co appetunt aliena domyślamy się że to podobno o tych Pan
mowi Co mieli tak mocny appetyt na Kleynoty Rzpey Co to są
Hæredes Illustrissimorum et mortuorum. Naybepiey ich znaczy Jutkie
wicze Imć Pana Wyzgi y Pana Grudzińskiego. Za czym lepiey z
Dawidem mowić niżeli do takowych obracać takie proroctwo
Quadraginta dies non sunt et nimium subuertet Zatrzno y my
oddawamy z pisma S: Ecclesiastes Cło Nil est iniquius quam
amare peccuniam hic enim et animam suam venalem habet. Hip:
pokrytow nie sądzimy Ktorzy sercem grzeszą bo serca ludzkie
nie są tylko Samemu Panu Bogu wiadome Ale Symoniałow co
z Roma to tych Cłowiek widzi a Duch S: mimi się brzydzi Bo:
rze to Pan czyni że się Wyrokow nie bada ale to większa ze onim

Swiat

Świat gada y to nie źle że wrzy nie wierzy y zeonie pytać nie
chce chyba o to co mu nasawie Kto o przyszłe gdyby był Nabucho:
donozorem niewierzyłby Danielowi. Pharaonem Moyżeszowi ani
Józephowi Chyba xiż. Kiiowskiemu albo Panu Bethezowi y
Dobrze Pan czyni że ~~dobrze~~ się ani gwiazdami ani Cabalą nie ba
wi ale to niedobrze że się bawi przemowaniem Kiiowskich
checkich y Senatorskich y stworzeniem ich znać rozumieje
się w nich więcey dowie niż z Cabalie czego ani Herodyo
dom nie czynił Dyonizyusza zaś Syrakuzanskiego tylko gan
ią Historycy y Tyranem nazywano że wygnał Caballistow z Rzy
mu bolgie się żeby nie czynił figury Kto będzie po nim Cesarzem
więc jeżeli nas Pan się o to boi my go y bez Rabelli upewniamy że
jeżeli tak nas będzie traktował to żaden z iego dzieci nam nie
będzie panował Chyba że będzie Pacny przystępny cierpliwy y ha
nasze wioski y mieszki nie będzie czynił z kurystami Kabalty to by
to bydź mogło Asekuracyey jednak na to żadney nie daiemy
za żywota aby tylko w naszey miłości duszą a nie w tych Caballistow
co mu bardzo nie pewne sposoby do tego Prowadzą przy tym Pana
Boga że mu Pan Bog odkryie te misterium niby to regni. Nie odkry
ie mu P. Bog bo bardzo curiosus o wolnych myślach Szlacheckich y
chciałby to wszytko co y Sam Bog. Odkryiemy mu to sami tylko
niech nam Sam odkryie co zlecono w Instrukcyey o sobie trakto:
wać u Francuza Prebosszy: Panu Kanclerzowi Koronnemu Pol
skiemu y co Francuzowie Colligaci Tureccy wfaig hanc y do
siebie do Tekielego co nam deklarowa ć czynić dla swoich Colliga
tow co w tym abiet za misterium co Seymy y Seymiki zrywać wo
lą w polu Seymować Ktorzy to są naznaczeni co hucznie za zam
mają w Kole Seymujących cudzymi pieniędzmi mają wymowić con
tradicentes Francuzkiemi czy Swymi z wielu Tysięcy Orły y

pokoj ma puscic wten czas Jan Zagony Ktorzy w ten czas radyse
ratorskiey słuchac będą Kiedy Kołowac będziemy Wiele Francya
na to pinędzy naznaczyła do Kgd pinędze z Malborku przenio
nim się to zaczniè wiele się ich spisało na konfederacyą y nast.
unt Sukcessor y wszcey radzibysmy teszcze misterium Regni gdy
by można, Jeżeli tedy nie odkryie nam Pan Bog te misteria bo
naszych nie uczyni tak przezornym Pana żadnego obiaśnienia Że
zaś pytasz się pan Jeżeli godzi się radzic mutare principe a nie
dokładа z Kim y o czym znac albo się boi tenere iudicare albo się
tego od nas obawia co Jam Krolowi Michałowi uczynił racyey
undykowac będzie in eis Deus omnipotens czego nie day Boże Ale
tare u nas w Polszcze żadnego nie masz bo nikogo nie adorujemy
Chyba by to libertas znała się byde contra maiestatem wiemy że
altare raz poświęciwszy zrucać się go nie godzi ale Krolowi Pol
szenstwo wypowiedzieć prawo pozwoliło Kiedy się nie według
przysięgi Swoiey sprawuie. Bóg niech się Pan stara o miłość
u wszytkich to nie będzie miał przyczyny do tey suspicyey. że
by miał kto gudzere Deos alienos nad niego, bo co jeżeli gudze
Gallos to y my na nich gudzemus Angelos mamy. Powraca na Koniec
Pan ad stuporem na Ktorym mowę Swoię zaczął iako Summus Impera
tor et Orator bo tak Rhetoryka uczy na czym kto poczęł nasz
y Koncyc powinien y mowi że na ostatek stupet y sama nie wdzię
czność monstrum natura na to tylko tak pokornie odpowiadam że
więkssey on nam daleko powinien wdzięczność niż my temu bo Krew
Syna Bożego Pieczęć Laski Podskarbstwa Ktore im podawał to
wszytko nasi przedtym przodkowie mieniali ale Korony Ktorey
mu dali żaden z Przodkow iego nie miał A na Koniec po
kornie dziękuiemy że się Pan deklaruie że dotrzyma tak wolności
iako się odebrał y poydzie sam do Obozu o to iednak upraszamy żeby

po mogł

to mogło. byde przedzey niż lato maiąc alias było by to Szydestwo z całego Chrześciaństwa a woyska Pańskoz gdyby nam w Jesieni Konie wymogli a do Zwańca się tylko nazad powrocili y Kamieńca nie dobyli, A że Pan pismem Swiętym Konczy y my też z pisma Swiętego życzymy Panu aby lucra porzuciwszy przeczytał sobie Izaiasza Cupiat Princeps ea quæ principe digna sunt.

Copia listu Towarzysza iednego do JMPana Kentkiewicza Podkomorzego Mozyrskiego Porucznika Pancerskiego Jeg Mci Pana Hetmana Polnego W. X. Lit: 1088

Jak dawno z JmPanem ścisłe zawarłq mieiąc przyiaźń y wzaiemnych obligacyach ktore ieżeli gdzie iakie w zobowiązkach przytrafiły fortuna przeplata, wszystkiego doznawszy długo się z myślą biedziłem, dla czego JmPan maiąc swoie tak długo dalone w Koronnym Woyskv za sługi apud principem confidentiam u Hetmana ledwie nie principatum, do woyska się Litewskiego przeniosł przyszło mi na myśl że nil turpius quam senex miles qui nullum habet argumentum diu militasse præter cautem et vitulum y dla tego widząc y sam tak wiele wociele drzew tak wiele w mierney kondycyey pustek z tey wydrowki po Budziakach powracaiąc Stanisławskiego puszczam y kiedy przyKomnie vitulum sam z pozostałey z JmPanem confidencyey considerationes niektore z compassyey nad tą oyczyzną mizerną naszą brzegowe namieniam ktore gdy JmPan przeczytaiesz wiem że rzeczesz nasza ad fulmina clamor ale że z Zobowiązkiem z Zołnierzem contrariuie w tym skutek zgadzam co ktoś napisał præcipis quoq; mortibus in præcipitia inuenit quo partibus conferat quod stat et clamando tantum iuuat Znalezły się może tak wiele pobożności Starogodzkiey Cnoty że kiedy nieśli na oprzeszłą przynamniey ciężkim westchnieniem Bożego poru

Vlyc

porudzyć pomoc ze Oyczyzne nasze bliskq upadku z kozdey czesci
Swiata collisis armis nie tylko quassatam ale etiam concutcata
et disruptam bo y gospodarza w Domu niebyło y własni syno
wie matce Oyczey byli z tey wydzwignieni tori bor maksym
sposobem nie wydzwignieniy sie bo u nas si milles militare non
licet Si Senator Silentium prodicendum et ustrumq ingressu hoste
periculosum est Zołnierzu nie bij Tatarow gon a nie gonigi
Panie Senatorze ostrożnie mow w Senacie a rzeczce ostrożney
in Senatus Consilio gdzie z gotowq y namowioną rzeczą w Gabine
cie przychodzq do ktorego qua authoritate Krolewicza Jakuba wpro
wadzono y Pan Marszałek nadworny Koronny aby swoie sentire
dawał o to go prosił ktoremu Regalem honorem et osculum manq
Posłowie Moskiewscy oddawali czego u Rzp: naszey nigdy niebyło
wało Bo za Zygmunta trzeciego Władysław Krolewicz delicia
na ten czas gentis Polonæ obrany Car Moskiewski lubo in perso
na Sua Si Za w Woysku czynił Potrzeby wygrawał a przecię
przed czasem na Thron Polski pod Baldachin do Oyca mey
schoc Posłowie Moskiewscy Nomine totius gentis Sue o to z Zy
gmuntem y z Stanami Rzp umawiali się aby Jasce Imperij Mo
scouitici odbierał nie zasiadł z Oycem. Nasz zas Comes Laboru
Paternorum dla tego się do Oyca tuli pod Baldakim aby go
Tatarow Bycowskie Strzec Boze na thron intrudat y mimo woley
Elekcyq wprowadziło ale zaprawde nie masz za co bo czeli za
to co Oycu assistował Kiedy po Dzierzynie Budziackiey woysko
wodzic wniwecz obrocił Lasy nie ogrodzone szturmem dobył ze
w Manastyrach Ruskich wzięte odprawił a owdzie zwiel
kq szkodq Oyczyznie bo Zołnierza do boiu Lat dwadziescia kilka
a Konia przyzwoitey lat siedm pocztkam Leer y to nie bez strudz
bo unas Kazdy towarzysz szlachcic Kazdy szlachcic Elektor a im mniey

Electorow tym pozdsza na Xx dedatow Legatow co rawnie pa
tet bo intentia Patris et matris non solita praxi Osadzona
Throniu zyczy ale alto Kupnym albo przymuszonym sposobem
y dla tego tak siuste pinigdzy Starane, wzat Krol Imc od Ne.
Skuy dwadziescia tysyc y Czerwonych Zotych za wielkanse
Honory nie tylko Oyczyste sita brat y bierze ale ter y Kardy
nalskiemi handlute Palliuszami wziot od Debowego Sto tysiecy
in Specie aby go na Kardynalstwo promowowat iakoz znac ze
warno bydo Francuskie zdoto bo tak fortiter agit Krol Imc in
curia Romana ze Nuncyuszowi Sedis Apostolicae Secundu
uocationem onego do tad nechce dac audyencyey poki Debowego
n Palliusz nie ustroi z Kad multum derogat Ecclesiae y ledwie
non sapit hereticum iedno non admittere auctum honore
in prauelicia powagi Oyca Swytego drugiego censuris innodat
et iudicatum fouere ad latus contra iustitiam in contem
ptum praw Koscielnych to wszytko pochodzi ex nimio fa
stu per plenitudinem victoriarum zapatrugc sig na widensky
na Ktorey prawda ze dextera Domini fecit puritatem per
potentiam obediantialem bo y woda Swycona powszechne
grzechy gladzi y wedtug Theologow musza eleuata a Deo
nie tylko wiednowi odsiecz ale y Swiat drugi stworzyc moze
ale zeby Pan Nasz Milosciwy non eo pretextu bardziey zest
pod Widen aby Jakubowi Krzewoskiemu y innym Cesa
rio z Domem Cesarskim tanszey skiey do Korony u
czynit to Bog y Ludzie sami wiedzg. Pod Sokalem zas
kiedy przed Krzyzem Latorynskim chciat zwycigstwo
ukrasc iako mu przygrawano choc wie milczy o tym Kosciol
A przez Wegry idgc per imperium aeris et locorum absti
nentiam iak citne y czerne woysko zginedo pytac sig na ten
czas Pana Podkomorzego Koronnego Ktory publice et cla

coram

coram depto rantibus quotidiana funera y walaiące się niechcia-
wane ciała to nowi[ny] nie rac ze Krol Jegomć nie będzie ani powinien
z Inwentarza woyska oddawac y tak extra ianum nomini Suo Jeu
Kaiąc gloriam Domi parabat fundas libertatis Ktorego Kto nie wichr
Kiedy y teraz de lege et exigentia temporis nullo dynitatis respe-
ctu Seymu nie złoży[ł] bo iako się z mitey woyny powrocić woży-
thieby się były in tempore zmieszaty Sobernitatey Sprawiedliwo-
Swyętu nutris Libertatis Polonę iako in omni Mundo nadillat boy
Trybunał Koronny w Gabinecie Pańskim termenowane exequią Secre-
ta y doznał tego Pan Pisarz Polny Koronny Ktoremu w Grabowcu
wierzy Sędzgcemu Szlachcic na de drzwiami napisał Captiua libertas
generosa under Kiedy Krol Jgnęć tak się Sprawuie Krolowa Jmć nie
prozniuie pałacu zbytnią Kiu Życzyznie miłością przybiera do niey m[ł]
dego Kurlanderyka Klotomen od niey posłany do Obozu z pinędzmi
Spiewa o tym w Kamieńcu Kiedy pratium in amore obsequij mu
siał do rąk Basz oddać o czym lubosmą chcieli aby u nas cichoby
to trudno Boskie przetamać wyroki gdyż nihil occultum quod
non revelleg. Stracił nieboraK Kurlanderyk na wszystkim bo pi-
nędze u Baszy Regiment u Ludzi a na Pałacu Dym w ocy-
Nie pomogły Synowskie odważnego Jakuba w tym interpozycie
Ktory w tym pracował bardzi w Domu pieszo niżeli na Koniu
w obozie zaprawde dignus amore publico patrid Ktory pri-
uatum matris tak chciał occultować na co zapatrzuiąc się Pan
Bóda Peterki widząc bardzo poalterowanego Pana z tey Kto-
ry mędzy Sobą maią Konfidencyey powwedział nunqua
illa ael frigoris senium obrigescunt quid a iuuentute im
moderati amoris incaluere flammę. O ieżeli wszystko com
pisać z prawdą się nie zgadza niech się Rady własnego

Examinem

Sumnienia poradzi bo y WMPan bęszey zwłaszcza u Dworu tey
czasziey gdzie Pan Kasztellan Wileński arcanorum conscius
od Starey Anusi, Jako Syn od Matki wiedzieć wszystko musi
y dla tego proszę abyś mi się WMPan odezwał przyiacielo
Ktorego na ten czas zostaie Życzliwym Bratem y Sługą
Tytus Serdyan Tortynaczewski

Kopia Listu JMci Xięcia Biskupa Kiiowskiego
do JMci Pana Woyty Mazowieckiego Marszałka Ko-
lowey JMci z Rechnowa 3 Octobris 1654

Odebrałem respons od WMPana na list w Ktorym dawa
Tem WMPanu oddalenia się od Dworu Krolowey JMci wiadomość
y oddania pieczęci Ktorą nie lat blisko siedemnaście na zbiorze rodzaiach
się często sprawy Controwersyey trzymałem y rozumiem zebym
nie miał zgrzeszyć pychy gdybym się do boku gesto officio po-
chwalił bom się o to starał omni conatu abym Pani moiey życzliwo
ścią y ustawiczności nieleniwych usług moich to mogł stąpiere Cokol-
wiek capacitati deerat Zapomniałem ex integro wszelkich starań
sow swoich Domowych byłem tylko interpretando sed exequendo Swiatu Polskiemu pokazał że:
y tu nietrudno o Sługę dobrego. I czyd się w cale nie dziwuie że
WMPan przebrzey się był Smierci spodziewał nie takowey odmiany
lubo uczyniwszy przełożyć nad tym brzemu chciał przez Krotkie czas
rezydencyey Swoiey mogłes się przypatrzyć tako afflictus et
humiliatus często Kroć byłem nimis a zawsze nie Słusznie
Dziedy nawet y WMPan cur mihi ex abijs constat res moiey sprawy
rey nie odrzucał przyiazni przyznać musisz ex praemissis że In-
curias sine crimine patior perambulaba in innocentia vis medio

Domus

Domus Regia zybem aperto officiosko Nowo moie tak zycie
cale patam erant y nie znayduie w sobie do ostatniego dnia
pozegnania, Bezdzie to iest ad quartam Octobris tylko ullum
crimen ale nec suspitionis suspitionem Ktora iest teraz grande
scelus Bdiechadem ode Kwerii z zupelng recto conscientia
pociechg ani mi nikt tak poczciwy iako ia zarzucic moze Ktokol
wiek zas moie sno non merito mco co Kiedy zmyslif to wszy
Ko negligo transmitto infra me habeo maige w Bogu nadzieie
ze te moie przyiaciele persekuye exercitium mihi praebebunt
non exitium podrigkowadem za sluzby abire malens quam ambire
tego z czego mnie spychaie ze mnimi quamuis non habebo
bom sig tego dobrze nauczyf ze iako wszystkie na swiecie rzecz
tak osobliwie fortuna stuna legi uenit Imperio y Bogdam
Ktoremu nie iest nic tayrego Swiadkiem mi iest ich tituli etho
nores pterung subit fortuna arbitria non argumenta ver-
tutis. Nigdym sig tak seruiliter o nie nie starat zebym mial
bo importunem Panstwo albo za czasu odmowieniu miat bydz
ciggzki. Quidam merent fortunam quidam habent. Dosyc
miadem partikullarny satisfakcyey zem sluzyf abym o mial
rzeczi mnie zas fortuna miata dac li to Boskiey przypisuia.
dem zawsze quadransa rzadnego nie turbuiqc sig ex aduersa
y owszem ex mediocritate pauciora pericula sobie Kladqc
quod adsequi non potui sequi patientissime desiderabam. Kie-
dziada cata Polska nie odemnie bom sig byf iakos zaucz y in
iuriam ferre et gratias agere ale per publicam famam bo

ledwie

bedzie o tym w parafiach nie zapowiadano o pereklu-
ach moich. Kiedy nawet Roberfowal ze mną iako z zapo
wietrzonym pro crimine erat znosiłem za to y nie jarkał
nawet Kuryłem iako się pocciwemu dzieci uporną życzliwo
ścią napięte na mnie z rożnych stron chciał zwyciężyć in
sulty Ktore często kroć me expugnabant quam oppugnabant
bom wiele razy y nie wiedział o tym wcześ accusabar et con-
demnabar wyglądałem tuiem miseriarum sprawiętanzo pro-
siłem aby mi się wywieść dano aby iustyfikować się pozwo-
lono deklarując się że ieżeli ze mną rzeczy Ktore na mnie wy-
żeni iedne approbuią omnium reus ero Prosiłem Jaśnie
Wielkiego Kochanego to representował że za felicitowaniu
swoim resygnuie żebym tylko miał oko Panskie wobec
że u mnie nie mar zadnej sprzyczy lubo wiele w Polszcze
aliter non iuvatur ale w ten czas gdym się spodziewał domu do
broci ta iakoś dla mnie niby samego odmieniał się procedo
Kiedy lubo dobrej twarzy pokazywano interea vednak ruinowano
nie tak na fortunie bo za innus ile Kładę na reputacyey
nie tylko nie po Polszcze całey po cudzych Krajach iako
to nowissime w drodze Kantowney Slązkiey patrzą Kiedy
mi poczty z ręki wzięto cum intamia quâdam officij za-
Kobym nie miał wiernie listow oddawać wszystkich lubom
się zawsze choć to na mnie cadere nie powinno było pi
czciami wywodzito vednak za nic to inszego ale Kiedy u Kro-
la Jmci pisować mi poczęto y wzięmi dosłowami iako wiem
dawno dowodnie per Subordinatas Personas pisowano
nie też Pan tak długo patrzeć darmo się miało utrzymać

bo ia mało Dni Augusti Judicium quã claudi beneficiũ
niech by mnie było zepchnięto z wszelkiey fortuny byle
było zostawiono u tego Pana przy dobrey reputacyey
quem numinis instar colui iako tego nie tylko od Poddanych
ale y od całego świata godzien ani bym się był odezwał
ale Kiedy podobno po odiezdzie WMPana factum podobno
a ministro Status est et Secretioris Ordinis Consilij Pana
Gałeckiego instrumentum na mnie inwentowane et semi
plane Pan tak mądry y uważny czegoż nie dokaże persuas
yą, Contra nie był convictus trudno daley było cierpieć
żeby nie rzeczono że seruitute et contumeliâ chuałem
honores exercari y tak była racya odiazdu moiego Kto
rey Rodzony moy nie wiedział bo przyznam się ale iż praw
dziwey przyczyny querant ale interpretanț. aniżeliby mi
miał uti est wyrazić bo by to nie tak mnie szkodziło
ktory porzuciłem wszelkie nadzieie samey tylko prze
wodzić chce służyć nie tracąc iednak tego respektu y hie
rarchicznego należytey Która Poddaney Pani swoiey winno
dzi Kurie za compassyą lubo y tey nie potrzebuie bo non
est miser quicunq non merito est miser zasłużyć sobie
ex moderatione animi też co y teraz od WMPana pochwa
lę tylko żeby mi pokoy dano ale kiedy y ustnie y listo
wnie larcyant y czarne duszey moiey nie słusznie dawać
będą colores to się boię abym w owych Salomonowych
piesniach wyrażoney nie wspomniał oblubienice Która
opisuie

opisawszy mędrzec tak piękność wielką, przydaie że
Kiedy przyszła ante solem iustitiæ aż tam decolorata
et nigra apparuit bo to vzdy Boskie są troche rożne
od naszych prozę tedy Wam Pana iako modę ratores
anie Krolowey JMci abys te chciał miarkować affekty
bo insza było w ten czas przypisować mi to y owo Kie-
dym był Vbogi actualnym insza teraz Kiedym iż do-
czytywać począł in consilijs Oeconomicis co to iest Bis Kup
nie zażywałem nigdy y nie zażyć przyniesie charakterowi
memu y Stanowi mego cuią maledixerit erit maledictus a-
le tylko ciuiliter liberè iednak bronić się mogę naygor-
szy taki Ktory się w niczym nie czuie Ktory o fortune
nii nie dba u Ktorego nec spes nec metus Ktorego pretec-
tio non consumet nec attenuabit. Stan Duchowny oso-
bliwie Bis Kupi pàtientia decet ale y Bog był według
litery Swiętey cierpliwy a przecież Sławy swoiey bro-
nił a calumnias mowiąc utinam apponderent peccata
mea y Chrystus Pan cierpieć nie mogł fałsa testimonia
bo nie tylko interna iustitiæ habenda ratio ale y
o to Kazdy starać się powinien aby externa fama ali-
quid non decedat na co tedy secundum multitudinem
irá czernić nie potrzebnie nie tylko iuż candorem sza-
chuie y Bis Kupa ale y Duszey od Boga stworzonej
dawać Kolory nie należyte a w Polszcze y murzyno
rzadko widziemy. Scribant contra me amaritudines byste
prawdziwe

prawdziwe bydz za wszythkie forum przyime y respo
dere gotow z Rozdym sądzie oprocz tego w ktorym uiitia
tanquam uirtutes laudanz bo tam rozumieią ze sz
urazeni chociaz in ueritate nihil est in meditatione
postaremu exardescit ignis iak wiele takich iest o.
ktorych rozumiano zeby lapides angulorum az ich leda
wietrzyk podwiat iako sią im nie stało dum diiecty sum
cum albeuarer zthym wszythkim redzak collam uirtu.
tem abog incitamentis spei ambulabo in uią boią bylem
dano pokoy bo ieżeli pomogesz abym przemienił kolor czar.
ny na chwilkowy uiridere postare do niego Rozg y czer.
kie bedą bronić sią muszę Rbogim w prawdzie Bi Kup
substantia mea tanquam nihilum ale postaremu pozą.
zac moge ze melior est pauper fortis quam diues imbellis.
Chciey ze tedy bo Pan nie mnie bo ia iako człowiek co.
sią nie lękam przy tak zmazanym hac in parte simnie.
niu ale Kogo inszego większego prouidere honori zeby za
optimi nie była corruptio pessima czyz nie lepiey uiuere
et Regnare optantibus cunctis et nota non sub custode
nuncupantibus /kbo ia wiem per longam experientia
ze chociazby Anioł nie winnosc miey chciał Euangelia.
ze Anathema erit. Dzią Kuige iterate w Panu za Bra.
terską czułością a proszę po parcere ze ex abundantia
cordis usati gowadem oczy iego queruta est calamitas

nie wzgrzi

nie wątpię że sam u siebie y utych ktorzy honestare
amant dasz mi zawsze świadectwo zem był dobrym
sługą pokim tylko mogł na sobie seruilem uzg ad patien-
tiam przeniesć takie persekucye uznasz WMPana.
tecznego zawsze mowe mieć do usługi swoiey bo pewnie
nigdy nie będę odmiennym WMPana. Wybacz moy dobro-
dzieiu że nie swoią ręką pisałem bo nie czytelny mam
charakter bałem się żebym quid pro quo nie napisał
prosze iterato chcącey WMPan interponere authoritate
suam nihil ominus a Regina petię quam ut facere dig-
at milcze ia będę rzekł mnie nie zaszkodzi rzeczas
laesent iniuriam non inferam sed reponam. Napadłem
czasu dziś w bibliotece Rodzica mego na Orzechowskiego
y doczytałem się folio 187 iako tam Sobiepanki Kasztel-
lan Małogoski pięknie rzeczy powiedział de officio
Reginaldi rzekł WMPan nie nasz Authora tego to przy
słe per excerptum azali tym czasem y wyczey y
w inszych się Authorach doczytam y czasem żeby
się bronić musiał y wyrodzić że duszą moią nie tak
czarną iako się maluią żeby iednak do tego nieprzy
chodziło per omnia Sacra upraszam się etc

Copia Listu JMci Xięcia Biskupa Łuckiego do
JMci Xięcia Biskupa Chełmińskiego Poznańskie.

Zmuszone Konie moie wypowiedziawszy na czas iaki Kurs

a to odbieray satisfakuyg ze sam prowens nie mogę
ampleti et uenerare wmPana supplico iednak fe
in sufficientiam uicario calamo ozywaiąc się do wm
Pana z zwykłą moią obserwancyą w tey affekturze ze
constanti affektu collo wmPana et pro solita confi
dentia mentem meam explico zem iest e numero eorum
co kłody zbieraią post terga metentium co JMPan Lyda
Przemyski non dignatur assumere to wmPanu lubom
tak wiele razy zalecał nie chciałes acceptare to iw
pro gloria Dei przyięc rezolwowałem się Swaru wiel.
kich ludzi acceptaui Biskupstwo Poznańskie na ho.
rym miejscu rzeczi mnie pontifica probabit authoritas
licebit mnie służyc wielkiey krwi wmPana y tu
beabor sposobem ze nie będę nemini iego inutilis
seruus zostaię zatym etc

Respons od JMci X Biskupa Chełmińskiego do
JMci X Biskupa Łuckiego

Jo pewna ze amicorum solatia zwykły ab amicis gra-
dia exigere ut unita qua probanę uirtute com
prowenę amore y to iuż przed tym rzeczi wiadomość
odbieram od wmPana rozmie dilatauit murmur czyli
rumor moiu rzecz obeyrzec się na list teraz wmPana
zebym powinszowaniem wygodził a zwłaszcza ze tym ra
dości post te iuż distributionis co w tey Oyczyznie
iasno y spokoyney wolney in auditum nie przymowie się

Ulubiony

facillitatem aditus ad principem uproszenie abeiu
fluentes infelicissimis Kiedy godnymi historiami
illustrari posteritatem uidzisz et oppulentis suis
ktorym dedit ziuere substantia Kościelna w tey teszcze
zyczey Monarche Polskiego addotasti y teyoż to podo
bno posteritati w swe a w nowe bo rzecz nowa nieprze
pomnisz dacula terazniejszego czasu wyraziż Pe Las sua
su amicorum przyianey Jm Pan Biskupstwo Poznanskie
przyznac musze bo wiż nie domyslac ale wiedzieć mo:
gę że indi persuasionem czyli iako zowiq animatone
nie potrzebowali cos Jm Pan ad hoc obtinendum stallu
habuisti y iako takowe initia dasz mi pochop do powino
wania tak dalej czekac będę czego y to iako uszko
wal boc y mnie intra gradalatorias tam tym Woiewodztwo
oderwac wiż przyidzie w ktorym iako in nidulo prima
geyere aitam capi y przypomnieć mojej Krwi in illa pri
ma tamtych Woiewodztw prerogatiua ktorą lubo in ci
neribus suis tacens za nich tacere nie powinna posteri:
tas y czym wiż examinarum duże tamtego mieysca An
tecessorow tamtego mieysca popisowac będą przed
Bogiem na sądzie Bożym to sobie zostawuie Przecz gratia
et honorata posteritas ueram non extinguit memoria
czemu też y z tych Przyiaciół nie na Warmińskie pole
zali drogą ale że tu inszym była poszła traktem do
wielkiej Polskiej day Boże szczęśliwszym że Jm Pan Krwi

mowiy iako oyczyste Służyc obiecuiąc wiele y w tym
przybędzie lubo nic nie ubyło bo ięzyk urodzeniem y ozdo
bami honorow u starych monarchow y u świata stawił nie
tylko iedny Wmpan zaleceniem ktorey dał do Krola Jmci
za mną aby mi tylko bona verba dano choc od Warmińskiey
odrzucam ale pamiątaiąc na to cui prosunt uerbera tema
prosunt y bona uerba dostało mi się to wiedzieć bo mi tego
tamo Publica zataić nie może że Wmpan przytym do zwa
dy z Kurchwistrzem Jmci Brandeburskim na Bi Kupst
wie Warmińskim Krolowi Jmci obiecywał y co to na ko
go innego przedemną zwalił. Podobnieyszą rzecz Wmpan pe
magno sensu tuo pendżił ale ia nie iestem z tych co so
bie głowę łomią chyba z Polakow takowych co sobie wpa
mięć wbiiaią y przypominaią verius aut citius. Kredyzkie
wicz Słońce zaświeci przed naszemi wroty, mam szczęście
za moie nieszczęście że mam komu czego winszować. Jam
nie maiąc za co Komu obligować nie zaruię że gdze miał
campum o dobrym kredycie Służyc oyczyznie Bogu mi
mu y Xięcęcyey Chełmińskiey ~~y nor~~ in onere existen
non post fabulas currendo curarum Pastoriałium ani
Dziedzictwo ani testamentem zbiora Kościelnego aut vegui
vere aut acquirere sortes Eccłesiæ tylko tym szczęściem
Ktorym dał P Bog ese day Boże prodese iako iestem e
Kopia Listu Jmci Xi. Biskupa Chełmińskiego
ma gdzie do Krolowey Jmci Mości y z modlitw

Die rue

Nie raz by mnie głosy ludzkie przerażać miały. o zalach
nieprzyiaciół z kąd zaszłych WKM Ku mnie zawsze z expostulacy
y JMci P Kanclerza Wielkiego Koronnego y też z naymie
nowania Kardynała JMci X Arcybiskupa na te rzecz nie
znam abym serce WKMci na słuszne miał wyprowadzać
zakt bo mnie y ostrożność w całym życiu trzymała y rozu
mność ktorą się po tylekroć odzywałem a gdyby to zachodzi
miało tedyby m pod nieprzyiacielskie ręki po ukaranie nie posłał
tylko pod Macierzyńskie WKMci bo ta iest konsystencyą
Macierzyńskim przywoitość żeby rzeczy iest za co ukara
by a potym ukochały ia zaś w żadne wpaść nie mogę
censury WKMci iako Panieyy Krolowey ten honor dać
wiernością się wypłacam nie w tym względzie iako WJ
Mci X: Biskupa Łuckiego bywał y nie inaczey tylko do
ręg Krolewskich nazywać co więcey publicznie y tosc bę
dę, mnie zaś y z przodkow moich przystoi abym Bo
skiey głowy Panią zwał szanował y to z przodkow mo
ich iak y z wiadomey zapisuię

Kopia Listu JMci Pana Krolewskiey Bełskie
go do JMci X: Biskupa Chełmińskiego z Sestrzo
pod Sierpnią 1584.

Odbieram list od WMPana pisany we Lwowie w Kto
rym WMPan Scriptari racyą: fundamenta nie naruszo
ney przyiaźni mocey przeciwko sobie rigore Ktorey us
me dicere de Statu moderno Krola JMci Pana mego Miłosc

obtemperando mandatis nie tylko ad praesens Statum alter y ulteriorem cursum iego doniosę bo M. Panu brevibus Krol. Jmć P. N. M. Swysz cum uctima zdrowia swoiego do Oyczyzny contra ferocem et immanem hostem gdy Stawa pod Jarbowcem Obozem postawiwszy na wszystkie strony domando intentiones poganskie a z tych gdy powracaią. Commissarij zgadzaią się in unum z sobą z tey Kampanicy non oppones obiectum hostile dignum tanto Principe dla czego z pomienionego mieysca przyszło subtrahere manu de Tabula prompti officij ergo Rempublicam a Jch Mciom Panom Hetmanom zdeie officio ea quae tangunt cos a Same mnie tanquam generoso et non otioso pectori co bydź może dla Rempublicam congruum et et utile czynić to rzeczy Rzekę Styrę narwaną poczynszy od Jarbowca ratio militaris flumina lustrare aż do Samey wierzchowiny oney alimitans dla tego która distinguit Podole od Ruskich Kraiow ta zas lustracja Gratia Ruskich Kraiow zaszczytu dzieię się aby nad pomienioną Rzeką fundować fortece a fundowane firmare presidiis ob Duplex commodum Publicum y Rus Ki Kray zaszczycić y locationes zimowe woyska w tychże fortecach fundować na zime znosząc onus przechodow Zołnierskich z ubogich Poddanych his peractis do Złoczowa kędy nowa modo erigię fortecą od tak wielu lat aż y tam nie długo a stamtąd recta do Zołkwie moię zatym powolność oddawam Jasne Wmć Pana Ktorego Zostaię Życzliwym Bratem y Sługą etc.

Kopia

Kopia Drugiego Listu od JMci Xiędza Sarnowskiego do JMci Xiędza Biskupa Chełmińskiego

Nie mogąc umnie ullo oblivionis pulvere te Dobrodzieystwa Sepelivi Które z Szczodrey Pańską ręki emanarunt, auscultabar tylko mitissimorum favoniarum afflatus z tey mogł niuaci et efficaci studio winney odrzgainości moiey pewne pensa dla czego y na ten czas nie dałem się ani Komu in exequendo Pańską nutu uprzedzić y pierwszym być Ktory o przyieździe Pańskim do Lwowa Królowi Jeg. Mci dałem wiadomość Co zaś Król JMć o potrzebney chwili tu do Obozu dispozycyey y o miejscu Audyencyey chciał innotescere to JMci Panu Woiewodzie Bełskiemu memu Mciw Panu zlecił. mnie zas magno solatio loco ze przykro uenerationis me Pańską gdy mogł profiteri ze iestem Excellencyey. Twoiey Pana mego Mciwey nayuyelkszey etc. X Sarnowski z Seuerney 20 Octobris Anno

Kopia Listu JMci Pana Regenta Koronnego do Jego Mci Xiędza Biskupa Chełmińskiego

Exosculor Pańską Characteres tym uniżeniey im profundiori cultu zwykłem się Pańską Swiadczyć. Po namienionej. ustudze tak się sprawuie Król JMć PM za wiadomością za zbliżaiącym się Nieprzyiacielu ruszył się być ac podług zdowień iturus in bellum Tu tandem za rewokacyą pomienionych wiadomości tu pogranicznie obierdea y rozsadza porządku aby iakkolwiek zasłonę uczynił Krainie temu ustawicz

Tatar Kim podległym incursyom y tak podobnymi zabawami
ac Ku Zob Kwi pociągnie zapatrzyć się na przybycie Ktorego
z Ich Mciow Panow Decretarzow do expedycyey Seymowey Mię
dzy tu srodze podobne do obrony dla tego życzyłby Krol Jmć
iak nayskuteczney contra hostiles impetus opatrzyć a potym
Ku Zob Kwi obrocić Krolowa Jmć zrachuje się z Panem pod
Koninchami nakierowawszy do Poczowa. Deliberatoriùm
się puszczaią na Seym doydą WMPana wKrotce iak naypil
niey z unizonymi usługami moiemi zalecinszy zostawam
WMPana vnizonym y życzliwym Sługą Szczuka

Kopia pewnego Listu od pewnego Senatora do Krolo
Jmci
Nie należało Orbis Christiani salutem operanti WKMci
inter belli ardores minus gratis obstrepere a be Kiedy iuż
takowe fatum WKMci ubi beneficia desinunt ingrates
audire donosze WKMci maiey warny procedere nec fame
respondens Jmci Xiędzu Biskupie Przemyskiego Ktory
sub Charactere publicznej negocyacyey nic nie sprawiwszy
in solatium WKMci y Oyczyzny et verba tylko pro nummum
Ktore Rzeczpta aygredi pensat ab urbe oftrzymawszy
ausus est mimo wolą Waszey Kr Mci contra iuis scriptu
pod ten czas Kiedy iuż patronatus WKM firmare nalezało
Retentionem Proboftwa Mirchowskiego y Opactwa Sulc
iowskiego przy Biskupstwie Warmienskim ad retentionem
ad duinquagennium petere Rzucz tedy WKM uwarzyć fidem
et conscientiam iuż Ktorego WKM za pobornego Notat Cat
miał za Hypokryta. Jeżeli tedy Biskupstwo Warmińskie
pierwsze w Polszcze w Rzędzie Intrat Prowincya iako
gemmas nie tylko w Oyczyznie ale y w cudzey Ziemi uiż par

Sto tysięcy

Sto tysięcy dobrey monety y nad to regularijssime przenosząc:
ca rugam nec maculam habens podrzewki potrzebuie Kto:
rey żaden z Antecessorow etiam de Regio ortus sanguine
nie potrzebował. Daie Sub altum Sulicium JoKMści
miodem za Probostwo S: Michała Krakowskie przed nomi:
nacyą Warmińską to z dobrotliwey łaski JoKMci otrzyma
wszy czekaiąc expedycyey w rzecz resignowałem JoKMci
co ma więcey JMC X Przemyślki ut plus pretendat
choćbym nie miał przyobiecanej łaski JoKMci Probostwa
Miechowskiego choćbym nie prosił in subsidium zniszcza:
nego Biskupstwa in levamen nie znosnych kosztow Solenita:
tis Dignitatis nie cierpiałbym żeby plus favoris miał JMC
Xiądz Zbąski plus prærogatiuæ Ktrey anizeli za longa
serie czasu ięczący się godki Antecessorowie moia jeżeli tedy
licuit JMCi Xiędzu Przemyślkiemu non consulto Domino cum:
culos struere toc honestiori nie idę kiedy uprzeiam JoKMci
et peto licentiam abym y ia mogł od Cumquay ennium Bis
kupstwa Warmińskiego retentyą przy Arcybiskupstwie quæ
vere militat pro me diminutio fortunæ in æqualitas odmia:
nie kiedy Warmię z Pieczęcią za z Ruinowanie Arcybiskupstwa
cum labore immenso nulla mihi necessitas, gradus tylko samo
JoKMci usługa powodem ze honores cubicio y gotowem immo:
lari dla JoKMci Jegodzieiowego. Et tunc tedy in Pater:
num sinum JoKMci zal moy kiedy widzę ministrum non
fide w usłudze JoKMci procedentem kiedy widzę niewdzię:
go despici od Ktorego debeę honor y Ktory nie mogę ignorare

z em

że Prebostwo Konkurrował a iako na WKM omnem cura
a iuuentute iactabam tak y to wszytko woli y Roskazowi
WKM Judicio Ktoremu humillima ne incline uneratione

Kopia Listu JMci Pana Kuchmistrza Koronnego z
Reszla 25 8bris 1587

Dawna moia była z WMPanem przyiaźn Ktory et astima-
bam et prensabam nie reden circa iactantiam latem homa
nu dowod et hinc stimulus podług tego pisania do chodzi
mnie wiadomość y to nie zwiedzego miejsca iako by bytność
WMPana u Dworu miała zdkiey nemitates wzniecić
Spiritiones iakies venolande w Warszawie et Nomina
Conuitatorum in tabulas referendo byłem ia in uicaria
Warszawy czas nie mały byłem y w warszawie podczas
nihil tale praesens audiuj nec suspicatus zostałem Kordy
operi suo intentum ale Kiedy y Jmego siebie w podanej
od WMPana Katalogu czytam pytam się z zdkiey to WMPanu
rewelacyey przyszło znac że temu nec dum plenum adhibeo
fidem Kiedy in Spiritu lenitatis et in Symbolo pacis pisze
bo gdyby tak miało być Summa iniuria primis seminibus
w Oyczyznie Ulatus nie mogłaby chyba Summo Jure expiari
gdy zaś inaczey et falso adstruuje WMPana Comentum W
MPanu należy Jurmemu uindicias propria honori dare
gdyż takowe delatores infamiam tylko y takowych Kto-
rych palatinens zowią zwykły bywać Occupacye Jakoteby
Suspendo do tego Judicium ac Credulitatem meam tak się
rzeczy nie odmiennym pisze

Excerpt z Listu.

Pan Gałecki

Pan Gałecki przyiachawszy do Dworu przysługuie się
lacerando cudze anoże pro gradu Podkomorstwa reuela:
uit iakies arcana ex Spatij imaginarij petita Coniuratyq lew:
sewskq gdzie inter alia Nomina Eminentyq hasce y mnie
inuoluit. To mnie cieszy że pocciwość moie w Moerze z Emi-
nentyq waszą Wladzie y mam nadzieie że tanto Socio et Pa
trono non confundemur

Kopia Mowy od Wyp Pa Koronnego na Seymie
mownoney Anno 1688 w Warszawie

Kiedy nie ad ferrea przyszło Scuta y to ferat ut arma
sic Armatorum animum nicym bardzi iako Kwitq a Zelazem
popisuie nadzieczna ex ipsis armis reducij pamigtka Stworzy
tu in tanie W Kr Mcie Pana Mego Mciwego iactare data
Quod malo pertulimus meminisse dulce est mibo wspomnieć ia
ko od wiekuistkiey y dalcy Rycerska ochota twarde Kyrysie
o mgkkie wycieraią się dla Cesarza do tgd nie tgpienie do-
tgd nie [illegible] z Konia po Zurawinskich, Bukowinskich, Bu
dziackich Wołoskich Osadach niby aperiendum Sedus wolennego
Krwy opus ab ipso duelt opes animumq ferro zdrowie mu
czyzny in pratio Smierc własna in premio Quia dulce
est pro Patria et Seconum mortem opponere iako by tu do
nas było Rzymskiego Cesarza Coneio breuis nobis uita
data est Sed memoria bona reddita uita Sempiterna qua
si non esset longior quam hac uita quis gloriam per mor-
tel yuaveret Szukamy my iey czyli to pacis uincendo czyligto
riose moriendo Ducimur Semper nowa pompa mortis Po

tych

tych Skutkach gdzie mors certa est genus tantu mortis ignoraz
nie tak iako Plyses wykrętnym Zatrzymawem od kray ny ela
bimur nie tak iako Achilles inter incendia zakryty ad bella
protrahimur bo to prawda reducunt fata volentem nolentem
trahunt ale ochotnie odważnie Szczyrze za Swoie Boskie za
zdrowie WKMci za całość nam miłey Oyczyzny na Seanc p.
riculorum idziemy daiemy co Rok co Kampania zdrowie
nasze, w Krasnuch Libitynie piszemy sy na Szabluch na te
gospodarnym Parkom liczemy aby im wolno z nas Kości popalać
Krwią miasto Szczerey Suchy Skrapiaiąc zasiewek a w gestym
zniwie z licznych ciał gromadne stawiać Kopy Spiaczemy
teraz lubo nieżywemi in habitabiles ale nie Swiertelney Sfery
Dziedzicami aby przy nich była cnotka gdzieby nieprzyiaciel
skie Kopyto miało sobie fundować pokoiu zalecamy Oyczy-
ste prawa aby in fine Seculorum ostatni Cosmograf nie
trudny o Polskich Granicach z Kopcow y mogił naszych mogł mieć
Dokument Fundujemy Kray nowy nie z Kamienney ale z ciał
własnych aby iako Rzym Swięty na Rzymie starym założony ex
aridis ciał Swiętych cineribus in cabescit tak Wdzięczny Polak
po dtugiey lat niepamięci w tey tam dalekiey rzeszłych odważnie
mężow Prowincyey z prochow naszych nie gorszego z mystrz
nabierał Ducha y wynikał Skanis tKnąc się tu musi teneri
ores pectoris fibras y Samego WKMci Krew aneta Semi
na Sanguinis graminea Sus Thoro spoczywaiąc wie Serce WKM
ożim mowie lubo go nie mienisz trudno iednak nie mienić Rzeczy
go tu w tym stanie mirząc niepodobna Widzieliśmy w Cesar
skich Polach obwies tumoles wielkiego Hetmana Zrzada WKMci

a on

ten iako drugi Pater Anchises penitus convalle virenti in
clusas animas Superum ad lumen ituras lustrabat stadio re-
collens omnes Suorum forte recensebat numera Nauiyte
Waleryy Hetmanie pamiętnym Rostrogrego wodza Przy Wodz
nie zchedzie z Pola inaczey tylko albo iey nam zostac al-
bo mgznie polec quemquis locum tenuit stando eum prote-
gat moriendo et nunc seruat honos sedemq tuus Gdzie
teszcze tepentibus in bustis tlosy Marsowy ardor Kawalerskie y
Rycerskie dalekim naszym com inurit animis y gdyby mogła chc
downa ziemia per ciała nam tu iego distillare rigorem
mogłby kozdy militia senator Do Kiewskiego Duchem al-
bo armari albo animari ale na co2 szukac duo cespite' co sul
conato capite vitale est Kogoby nie animował onus bellandi
Terror Ktory y ostry zimy odnosi actiuitatem Kiedy W
Rimc de Domo Hymen z niezwiędłą woyska ochotą prowadzi
Nakrzie electum caput do Korony fortuna a to sacrum caput
vento pulsat et imbri. nix humeros incusa tegit taka
na ten czas w sercach kozdego nie miała się zapalic gorą
cość Kiedy naiasnieyszą głowa iako złoty Phebus ią-
dzie na zime. O Widenski Wiktoryey nic ni wzcey mozie
nie potrzeba tylko co Wielkopolska Sława na wiecznych
napisała Obeliskach Joanni Tertio quod austria Hunga-
ria ac tot. Provinciarum Catenatis armis obstrictum eye-
dit totamq Christianitatem emancipauit daley ieszcze po-
grzeszy nigdzy tak wielka naiasnieyszego Maiestatu odwaga

w dziśie narody liczne prowadziła Batallie gdzie dworem
prowincyami Wołoszky y Budziackiy zatarszy ile Krolow
tyle tryumphow zostawiła. Chylitysi Naiaśnieyszy Monar.
cho wysokich Moyich garby daiąc stanowie zwycięzkiy nogy
depcać głowy Ktoreśi inaczey przed tobą chyba podziemią
skryć się nie mogły. Dosyć z tąd woysku rerolucya tak
dalece że iuż to przez Prut y Seret iuż przez bystre wo.
dy nurkuiąc. tamtszy infido Nauklerowi Neptunowi wopi.
ią zdrowie z gorzcey za tobą ochoty w środ wody wycha
dy przez oyczowe zas pławiąc się fale choyne z czoła wzy
mady poty Transiimus per ignem et aquam a in refrigeri
ieszczesmy nie przyśli Continuant wolenne upały wielkiey
Nawy wieley wodrowie y wszytkie mollem bellj na sobie z
wstrzymuią. Sami Granic Cyrcyry strzegą woysko konserwuią
hoyne swoią Promowuią trzeba było na ochocie opuszczać Rzy.
ku trzeba wustawicznym rozmachu wypierzyć barkom y ory
bzie gorczosci Kiedy wypierzonych członkow ani żadna non
dum inuestituta ani wodrzeczność nie zagrzeway Serca ani
nawet zadłużone stipendia Zwątpionych ust nie poratuią.
Kiedy non cessit desiderijs natrii Seym przewody Grodzien
ski y zadna iak zapłaty wolenney tak Stateczney ko
lowania nie iest obmyślona forma a wasza krelmozny
Panie Hetmanie w to potrafić umie industria ze y ory
bo woyska zagrzewasz ochoty y mdłym sitom fauentibus Zephy

ris

Reipubl. Suffragarii umieść aby się armorum foedera Jaro bello constipulata w życzliwey y wiernej sporze Naiaśnieyszemu Maiestatowi Concordować. A potrafiycie non arte dolosa ale consilio viribus et ore proprio bo przez Sobr własnych dobrowolne impendia et fortunarum iacturas rebus egenis woyska tey Rzpltey disordinowaney przez rozerwanie seymu succurrite zaiko dobrzy Cives Patriæ Ktorzy cokolwiek od niey maiie in bonis animi corporis fortuna wszytko dla niey spendować nie zadrzecie, Przykład wielkiego że et nomine Hetmana. Nie bogaccie się z Prowentow woyskowych ale własne swoie prowenta Condicye maią tęsci sub hastam mittere żeby omysarios nieprzyiacielo impetus mogł emoliri Nie wspominam iako wiele krocz w małych poczatach wielkie nieprzyiacielskie gromiliściegmy my. Oxydere dextro editi Multum ille Lucum indulgentia facit y teraz nowissime Nuradyn Sołtana nubes tey małey garści z nami Ludzi non absorpśit Ktora tumidam in nos exoneravit procellam Nasza to sprawiła desperitas czasz acies et nigri Mermonis arma widimus z wami tedy y marsowych Turnacow mile nam nie smaki y prawowite lekkie są trudy Ktorych tu niechce exaggerative wyliczać bo iż w ocrach Naiaśnieyszeyc Sg Maiestatu czynią mi wielką nadzieią ze za sobą Miłosciwy nam Pański pociągny respekt aby nie była ta gorzko krwawa zaszłych quarimonia Nos Patriæ fines et Iulia linquimus arua a znaszymi plecami bezpieczny nam insultat Domator

nieprzyznaiąc woysku płaty Cnoty tylko piorunowym strzałem tylko stowym błyskaw piorunem tylko żelaznym z
Rokmi zda się bydź non in cunabulis ale in armis wychowany
Rzecz niepodobna aby amores miały całować kiedy tak woysko
detrahiż od tych co ura belli nie miedzą na czym consistit Vi-
ctoria nie wiedzą Jestes Rokmi rzadko Sydus Martis in So-
lo Lechico corohati toć Nieszna aby ten naiaśnieyszy aspekt
większy respekt u Throny Rokmi u wszystkich zaś większą po-
wagę Rycerstwu zrednuie y wrocić honor a wszakże to woysko
iest Regum Corona ponieważ Krolewskie maiestaty nietyl-
ko złotem zdobi Kładąc im na głowy Korone ale też zwycięz-
mi mai laurami Skronie, Tobie exercituum Panie cadimus
ultimo za zdrowie y całosci Państwa twego poświęcone
Tobie z Przysięzoną wiarą y posłuszeństwo Poddańskie
Smiercią wyświadczamy Tobie którzyśmy powzany życzli-
wość testamentem Krwie własney zapisuiemy Chcicy na to
baczną wspomnieć pamięcią że on alio studio co Kompania
niszczeie co woysko ginie owdzie przy Smiertelay malow
ictus w głodnym kraiu ab ipsa populando inopia Imbelle
Sonipes hostilis orientem purpuream vomit ille animam
iak wiele się Krwie złotey vorlato która mogła bydź in in
tegro frondescere a teraz tot a multis ranis iuz deficit
alter y schodzi na ludziach wszakże przecie nie schodzi
na ochocie y lubo te tylko korzyść zgubiony odbiera żołnierz
Żal nasz ochotnie i edrak co rok ostatnią tak fortun
zako y zdrowia swego z sobą w Pole wynosi tak wszystkie
swoie

Swoie et peculi ustemborzy impense zadney za tonieodzie-
ra w dzięczności bo prędzia periculorum cadunt tym Ktorzy
periculis nunquam interrunt aut interuenient nunquam
amy iako Strusiowie gryse żelazo musiemy do chleba się-
prz turbow dochodzić nie mogąc abe nie miałaby ta turba ure-
renitate WKMci turbidum czynić żeby Każdy mogł in hoc
turbido piscari gratias albo cik probaticam piscinam wprze-
bene meritos belli pondere obciążonych. Słusznie tedy pre-
tensye Swoie nachylone do WKMci nieśc Woysko y Skuda
pod nogi cum hac Supplici prece żeby krwawe merita in re-
spectu non in despectu były Niechay z Stopi de Sede Mai-
stati WKMci Miłościwego aurea ręczce virga aby Kto-
ra dotąd incorrupta fide lancem aequitatis piastowała
ac nayniższy pomiar zasług wiernego WKMci Rycer-
stwa Panskiz beneuolencyą ex aequo umierzyła a my za-
długie y szczęśliwe Panowanie WKMci wszytkie corpo-
ris et animi z gromadziwszy potencye znowu świeżą
mocy ochoty. Teraz Panskiey nad sobą wzywaiąc Ty Ki
prosimy Dą ingentem dextram contingere quam nobis
Gratia quam Tangere Persa Armenią Indią petunt a-
za Ktorey Mocarskq Krzyżowq Smierci gorzkiey potykamy
te z Vniżonością całuiąc Słodkie odbieramy ukoron-
towanie

Witanie Krola JMci in Senatu od Izby Posel-
skiey przez JMci Pana Dziadyńskiego. Sta-
rosc Bratyańskiego Marszałk. Poselskiego

Trzewolone Anno wielkim Dobrodzieystwy wolnej

narodu zebranie in compendium przynosze Poddanstwo
N M Krolu Panie K. miłosciwy niech to nikomu niecny
ni podziwienia ze prz magnitudine wielkich WKMci
Ku tey Oyczyzie Dobrodzieystwo iako w wyliczeniu
nie zdolney tak od wiernych Poddanych należytey opo-
wiedzeniu wdzięczności sławam nieumieiętny Kiedy
nie tylko ciekawość przechodzę rozumu ostrość tęgi
dowcipu ale też mnie Dumentabiter przed Maiestat
WKMci Stoięcemu reprezentuię gulgore Suo cryniq ca-
liginem.

Maiorq repente
Lux oculos ferit

Rogoż nie zięgły WKMci Pmm wrodzoney dasKawo-
sci promienie ktorye prawdziwy Orła Polskiego pulq
bezpiecznie w to naiasnieysze Słońce spoyrzeć może Kto-
ryby oświecenia Swego promieniami Dobrodzieystwo WKM.
przyznać nie miał czyliż wynaleść może z tosc ludzka mie-
sce y pokazać ktoryby też daskawosci nie dosięgły y nie
obiasnieły rady. nie uchybiasz WKM biegu daskawo-
sci Swoiey nie znaydziesz w wiernych Poddanych żadnego
ktoryby y przy naymnieyszych zasługach Swoich Dobro-
czynnosci WKMci nie przyznawał na sobie osięzenia

Medium non deserit unqua
Caligheous inter radijs tamen omnia lustrat

Nie głodna Oyczyzna wielkich WKMci Dobrodzieystw wz-
ięte na sobie nie stateczney szczęścia pretextem bella
czyięq też Domowymi zwątlona diffidencyami ponosz
Metamorphoses takoby z popiołów Swoich odrodzony
Phenix złotq teraz dzięyosię wolnosciq. Niech tego

Szczęścia

Szczęścia stałe WKMci Panowanie gdzie dowodu
które iako samego Pana w prawach swoich nienaruszony
tak bezpieczne z osobna bespieczanie w domach swoich z to-
tym udarowat pokojem przeszłe zas wszystkie przed-
sięzięte rewolucye iuż nie rostyrki nie diffidencye
inter cognatas acies zgubę y zruinowanie przyniosły

Quoties fortuna pervorbet
Seruitium Imperiuq; tulit
Traianos cineres

Nayczniey Dzielnością swoią WKM całe Państwa
Chrześciańskie od kilku set lat zawoiowane kwite-
iące pod ciężkim potencyey bisurmańskiey ię-
rzmem odważną ręką swoią uwolniłeś niesto-
rzonych oracow ciężary mężną rzeczą odwagą wypro-
wadziłeś nieustraszonym sercem swoim iakoby z abdi-
tis nie stawy swoiey świat Chrześciański który to nie
zwyciężone w siłach swoich Vładnąc Bisurmańskie na-
rody samego tylko cienia tey potencyey ięzkiey z przed-
nim utrzymywać musiało

Et motus ad Lunam trepidabat arundinis umbra

Pokazałeś WKMC nie zwyciężoną w opiniach całego świata
potencyą Othomańską dzielną odwagą swoią przełamaną
zbroiłeś nieustraszonym męstwem swoim świat długo
nieumięiętny Chrześciański dałeś prawa zwyciężania
wszystkich odwag y szczęścia swoiego skutki WKMci
Chrześciańskie narody przyznawaią y oddaią primitias

Accepit mundus legem det arma per omnes
Admonuty sui

Nie zgoła Hydra ta Orientalna Państw Chrześciańskich
wytrucona nie umieiętnością w Dume nie zwyciężonej swoiej
potencyey wprowadza na zgubę zazarta Chrześciaństwa
w nayzaciętszym biegu złości y zawziętości swoiey tak sta-
rany szczęśliwie odprawionym od Xięcia Rezeli nie od WK
Mci mężnego serca w pełności potencyey Xięzyca swego
pasą zeclipsim Ktoż rezeli nie WKMci tey tak nie nasytonej
Bestyey przydatey mężnych odwag swoich hamuie

Nunc Sydera Lunæ
nota tenens

Całego pragnąca świata Potentya Othomańska Dominium nienasyco-
na Krwiey Chrześciańskiey narodu tego Tyranni samego dotychcza-
sowey niebo wyniosłość w Państwach swoich nieograniczona Monar-
chiá przed niezwyciężonym WKMci upadaiąc imieniem urnawa zwy-
ciężcze szczęśćie sił swoich przyznawa spokoynego ukrycia się
od tak wielkiey Potencyey szuka po całym rozszyrzaiąca się Świa-
cie teraz wostatnich iego Krainach wybiera sobie rechinatorium

Occasu petit arctos in occiduis Triones

Ktoż nie pozna że Nayaśnieysza Krolowa Pani Nasza iako bieg
reiminis tak tych wszystkich spraw dzielności y wielkich WK
Mci odwag comparticeps zostawa nie tylko pilnym około zdrowia
iego piecrołowaniem szczyrą y pracowitą około dobra pospo-
litego Conseruacyey applikacyią ale też y w dzielnych WKMci
wowennych aktach w cyzkich niewygodnych y niebespiecznych
obozach częścią woysk częścią y osobą swoią in diuiduo concomitu

Solo nec insidiis nec inter milituis ensem
Nec mare nec uentos barbariemq timet

Zadna się na to zdobyć zazdrość ludzka nie może ktoraby przyzna
nie miała że cokolwiek szczęścia swoiego bierzemy cokolwiek zbry
się cieszymy pokoiem cokolwiek sławy narodowi naszemu przy
pisać się może iednym słowem wszystkich szczęśliwości naszych

compendia pilnemu twemu y rozumnemu Naiaśnieyszo Pani przy
znawac maiemy przekonowaniu

Nec sinete quidquam Dias in luminis oras
exoriri

Sława wierne Poddanstwo za te tak Wielkie Dobrodzieystwa
z winną vdzięcznosci Swoiey Submissyą dzisiaie zaprzeczone
około tey Rzeczpey Starannie prosi o nieustanną ku tey Oyczy
znie Macierzyńską miłosc nie tylko Swoią z Łaskawodc oddaiąc
Poddanstwo ale też nieśmiertelnosci WKMci wielkiego Pana
Naszego Miłwego Imienia po całym Swiecie szyrzy rospostrzenia

Actua Nauta
Romana Sola canant tibi Seruigt ultima Tube

Od Kogoż bowiem nie od Stanu Rycerskiego za mgnienia
za mgnienia odwagi Naiaśnieyszemu Krolewiczowi Jakubowi
należy podziękowanie Który nie Kontentuiąc się y iakoby nie przy
rodzonym Sobie wielkim Rodzica Swoiego Dzielnosci prze-
drzeć mgnym Sercem Swoim za całosc Oyczyzny nie rzadko
stanowiąc się pokarmie miłosc ogniste ponosząc obozy od
naywiększych nigdy się nie uchraniaiąc niebezpieczeństw

Stet agere & uti
Cui dubia in rebus animus praesens & manus promta
Spes nihil metuens

Ale takowielkiey odwagi Dobrodzieystwo WKMci miałkim roz
mem moim niepoiętego około całosci dobra Pospolitego wypowie
dzieć Starania nad przyrodzoną ku tey Oyczyznie wyrazić miłosc
nie iest mego miałkiego Rozumu. Kiedy się tylko te Rzeczpta
nie tylko Państwa Chrześciańskie ale też nolle Sua całego Świa-
ta przechodzą Macierz Sama na opisanie y wyrażenie ich obiaruią
się Nieba y ten na się przyimuią ciężar

Caligq meatus
Describere radio et Surgentia sydera dicent

Stawam tedy Naiaśnieyszy Krolu JMci od wiernych poddanych

lubo quantitate non correspondującą tak wielkim Dobrodzieystwom qualitate iednak nagradzającą Szczyrey Ku Nayaśnieyszemu Maiestatowi y Domowi Jeo K M ci od wiernych Sługanych wdzięczności Stawam od tego Narodu na którego nie tylko bespieczne Antecessorowi Jeo K M ci przesypiali się ale też y zdrowie swoie powagę y ozdobę Maiestatow swoich poświadali te za wierną y szczyrą Submissyą przy dostoieństwie Nayaśnieyszego Maiestatu Jeo K M ci Cohorz od stanu Rycerskiego przynosze Acz dosc Szczupła y nie correspondującą tak wielkim Dobrodzieystwom wdzięczność Fortuny Zdrowie y Życie swoie przy Dostoieństwie Jeo K M ci y Nayaśnieyszego Domu iego przeremnie Izbo Poselska pod nogi Składa ut boni cives feremus vulnera enumerandus Cicatrices et transuerberati tela Seruiemus tibi pro quo cademus regnante Supplikuią Na ostatek Stan Rycerski ażeby Wietrzeń Jeo K M dextera in documentum Łaskawego Ku wiernym Sługom Oycow Niego serca wraz z mogł przytulenie Spes Vna Salutis

Osculo matricis sinistre clementia dextre

Mowa Jegoś Jegomći Kiedy poseła Izbo Poselska na Gurę

Bespieczno na dniu dzisieyszym ozdego Symbolizty mogę przypomnieć ingenium Który wyrysowawszy orła dzieci Ha Słońcu wystawuiącego to przydał Ferma Probatos fouet Stawa przed N: Jeo K M Pan Izbo Poselska prawdziwe Orła Polskiego pudli bespiecznie z niską weneracyą w to nayaśnieysze wpatrzenie się Słońce nie znayduie się żaden Który by beneficio radości Szczodrobliwości Panskiey nie przyznawał się bydź enutritus et educatus Qui Patrię Phabi[illegible] ales Phebeg nocąg Degener offenso qui fugit ore iubar

Nie tak

Nie tak prawie dosyć czynigc Stawamy iako radzi przezorne
WKMci podźwignieni rady do Naiaśnieyszego ciśniemy się Ma-
iestatu nie pokładamy w radach naszych dostatecznej zdat-
ności skutku nie znayduemy skutecznego in estimabilis
Oyczyzny naszey oney remedium Godni tak sposobow za
to też pragnigcey doświadczoney WKMci rady do Panskiey u-
cieczamy się y ciśniemy protekcyey

Non epulis saturare famem non fontibus ullis
Abstetus prohibere sitim sed purior illa
Volis et error abit

Wydarte nie raz przez nas samych w tey Rzpltey zaburzenia
się venedia przezornością WKMci Pana rozumem powracane
zawziętością y nieszczęśliwym obrad Publicznych skutkiem
pogrzebna niepogoda Maiestatu twego ciekawość wydarguie
tak dalece że w nayzwyczayszych nieszczęśliwościach zostaiąc
y od wiernych Synow swoich porzucenej Oyczyzne samo tylko
WKMci męztwa odwaga niepogoda mędrość niedościgła przezor-
ność w podźwignieniu wystarczała.

Obsideant celum quibeuny tenebre
Sol satis est solus lux satis una polo

Czego wielkości iako pogc tak y okoliczności wyrazić niepodobna
Rzeczy nie tylko presentis seculi przechodzą rozumy ale też et
futuro eras sentiet na sobie grauamen co w bystrzeniu opowia-
dania y depredikacyey tak wielkich ależey których dostatecznie
wyliczyć y wypowiedzieć nie mogę w nagrodę vdzięk wdzię-
czności zamilczeć nie godzie mogę

Quæ nec vetustas nec obstrepet vlla nubes
Lustra nec ignota rapiet vlla nubes aetas

Abo ia zostawiwszy disertiori lingue et ingenio tak wiel-
kich dobrodzieystw depredikacyą od stanu Rycerskiego stawaiąc

Ktorego wiąkza in executione nizeli in sermone proprietas
niskie przynoszę podziękowanie wiąkszy nad to ktorą im
pod Maiestat WKMci złożyć nie znayduią y Compensy bo
y teraz powtarzaią życie fortuny y krew swoią przy
Woyennstwie Maiestatu y Naiaśnieyszego Domu ciego Mło-
daią nie dostatek swoy przezemnie nazelia

Plura quidem meritis nec enim debeo tantis
Cum valeo sed siquod queo presto sat est

Przynoszę przytym non Sterilem laborem Izby Poselskiey a na
przod obrony Ryptey ab extra ktorey nie inszey spodziewaiąc się
potrzebey zwarzywszy nie tylko circum stantias Ryptey astus
ale też iaka ab ordine aquestri Nalezy. Przychodzimy Naiaśnie
szy Krolu Panie nasz Miłościwy Classi cum carentes bo nie tyl-
ko praesens exigit tempus ale też y dawnieysze nam to praedixe-
runt vaticinia Manet hoc ab origine mundi

Fixa dies bello populis in prelio nati

Copia Listu na Seymiki relationis po zerwanym
Seymie Anno 1089 od Jmci Pana Woiewo-
dy Inflanskiego Hetmana Polskiego xięstwa Li-
tewskiego y od Jmci Pana Podskarbiego Do xlite-

Baśnie Wielmożni Wielmożni
Nasi Wielce Mili Panowie y Bracia

Długo dosc pasowała się y pod czas Seymu y po Seymie
niewinnose z Rzetelnością y Szczerości Staro-Polskiey cno-
ty vzdrowiona obrona rzeczi nie tak ciężko oppresyą woi-
nego rozumienia y głosu a boday nie zepsowania onego oraz
obelgą Imion naszych całego Domu dobrze a Reipublicae Ryptey
incorrupta virtute zasłuzonego miasta Jarkuge y oderwać się
na teraźnieysze zgromadzenie y akty publiczne po zacnych

y wielkich

y Prześlich Woiewodztwach JchMciow naszych Mlmy zhdawo
Subwencyi do tantis malis Które przez dwa Seymiki repsowa-
ne z repsowaniem praw y Swobod Rzpey Zdobliwie z
prowadzić w Cyuyzne Miłosc Religiey y ligi Swiętey pokoy
zewnętrzny Rzpolity respektem Woiny Tureckiey y in-
ne Swielkie uwagi czynity wstręt Zyczliwosci zwyczayc
utrapienie y obelgi nasze ale z drugiey strony kiedy te Swię
te mocno y gruntowne racye nie znalazły z tamtey strony re-
spektu ze porzuciwszy te obiecta naypriednieysze Seymu za-
niosły w tego pierwszey Cadencyey Wolnosc gdy Senatorskie
Vota upadły Sądy Seymowe Szwankowały w Sprawiedliwosci
a to dla Wariacyey y zatrzymanie nad prawo Wakansow, A iedna
tylko Sprawa Neyburska przez dwie Zupełne Kadencye wiel-
kim usiłowaniem przeciwko trzem Deklaracyom JKMci PMM.
popierana była chyba non obstantibus contradictionibus nad
prawa y Zwyczaie Cycerysty bo takowa była praxis iż przez
dwa dni a czasem przedzey gdy Ktorey Konstytucyey contradic-
wano one drapano a do Inszey przystępowano materyey teraz
podobno Jmci Pana Marszałka Posel Rzeczy etiam ob-
nitente Principe aby był Wykazał wszechmocnosc actiuitatis Sui
nie tylko drapac niechciał ale Samze z JchMciami PP Posłami
Controwertował nawiat y wszystkim Inszym Sprawom czas za-
krawszy gdy prawną chciał mieć Rzpltą nie prawną zostawił y
owszem ex Cardinibus ruszył z czym udam JchMć Panowie Po-
Nowie pro Virtute Charakteru Swego y zacnosci opowiedzą
obszerniey et informabunt JmPanow. Po tey tedy tak wiel-
kiey Confuzyey niewinnie honory nasze y Jmiona wybiega
ią nie mogły aby tak obalonym tak tym Snadniey pokazać
mogła actiuitas delatorum Quid valeat ingenium gd

Studia

Studia na ktorą się się była zabrała. Co tak tedy zamieszanych y my attoniti et attonitos do MPanow rei nouitate nie wazylibysmy się interpellare gdybysmy nie byli expressi publica ignominia criminationibus conuitijs nullo nostro emerito uel crimine przez czas bardzo długi

Nie winniemy JKMci P Nmiłościwego uchowaj Boże procul a robić ten crimen ale tylko tych Ichmciow ktorzy w Gabinetowych radach wielkiemi persuazyami usilnym swoim staraniem y przyrzekaniem dwięczywszy długo sprzeciwiającego się Stateczność JKMci P Nmiłościwego przywiedli do tego zetknądem na zasadzenie pod Baltą Kimem Radzie z Budziatkow poprzeciwszy o potym circa acta publica Legacyey Moskiewskich pozwolił Królewiczowi JMci przy boku swoim zasiadać a co większa y nie bezpiecznieyszą dodo się wolnieyszey Relacyey compellabat o danie zdania swoiego w Radzie na ten czas Senatus Consilij odprawuiącego się w kwiecie dosc wielkiey Ichmciow PSenatorow z Rad Studia inter ciues non ullos rozruszone w drugich zbudzone suspicie pro et contra promowuiąc albo sprzeciwiaiąc się tey materyey ktora zdała się bydz z Bracia prawa wolney Relacyey Sami tedy z sobą zaraz Boracia z JMcią Panem Kanclerzem Wielkim WX Litewskiego y JMci Pana Pniechowskiego pro tide Patenta non arcendo w ten czas przytomnych iako to JMci Pana Cyginskiego Mareszka WX Litewskiego y JMci Pana Pisarza Nowogrodzkiego ani też absentes necessitatis Scripta napisalismy na to iakoby smy JKMci Pana Naszego miłościwego Dominium wiernąc naszą usługą fulcire po długim zaś Życiu JKMci P M. a stum et ambitum concilium według owego obowiązku przysługi się

nasz

Senatorskiey quid quid nociuum scuuero reuelabo et aperta
Liberam też Electionem dotrzymac et posteritati inuiolata
podac mogli. To gdy Per ora w Grodnie podane insuspitono
było doniesliśmy także JKMci Panu naszemu Miłościwemu per copia
przez ręce JMci Xięcia Prymasa z Pokontentowaniem Pan
skim ale y Stanom Rzeczy pospolitey donieść byśmy gotowi
gdyby przed obraniem Marszałka nie był Sejm rozerwany
teraz zaś non deprehensi ncn coacti Sami dobrowolnie ingenue
in facie Rzptey ten Skrypt authentice prezentowaliśmy
pewnitego będąc że y Skrypt y nasza szczyrość Ku wsłudze
JKMci y obronie wolności w rowny poczet gratitudinis ma
Ja będzie policzona Bądź gdy niektorzy Jchm MPanowie in
crimen to obrócili y oddać to pismo zaraz sobie kazali a gdyśmy
nie oddali przez Manifestacyą nas w Grodzie Warszawskim
publikowali y sposob na wolny głos nowy et contra Libertate
Sentiendi uformowali podaliśmy to pismo ad Acta publica
po Woiewodztwach y Powiatach rozsyłamy aczeby każdy de
rectitudine Nostra y Domu Naszego maiąc Authentyczny
dowod zostać informowany

Ja Nizey podpisani uznaiąc teraźniejszego Sejmu Konfederacyą Które się zdaie euersionę Stanu et ruinę bene Sentientium nam Rem Pam Sięgaiąc hoc unum culo iuramenti obowiązuiemy się

2 Po Liberam Electionem in Casu Fatorum moderni Regnantis imo Stanke regi mine iego manu tenebimus

1 Skazuię do tego Skryptu podać Sam periculi nie zdrowia JKMci ogłoszonego ode Dworu Pasadzenie Wrobewicza JMci we Lwowie in consilio a na Thronie pod czas ostatniey Legacyey moskiewskiey także connubium po Swoi Kroc attentowane z Xiężną Radziwiłłowną in consud ta Rzplita wielkie dało okazyą ratiohibq Stanu do reflexiey etad metum periculi liberæ Electionis.

2 Ten Skrypt standuię się wszystek na dotrzymanie woiary Wrobewi JMci wolnie

3 Actum et attitum Throni ni
Komu ex ciuibus nie dopuscicmy
y owszem przeciwko takowemu
consurgemus

4 Jezeliby zas ex colligatis na Kr
rego ia Kaz Kolwiek malitia in
Subtare miała ręka mam animo
et forma zaszczycac sij będziemy
powinni tak iakoby aduersa et
prospera Nint nam communia

5 Correspondencye wszytkie ktore
dla zaszczytow prawa y wolnosci
naszych miec będziemy maią być
ex communicato consilio y co Kr
wiek in Repca miec możemy Sub
sidii et emolenti tego wszytkiego
spolnie dla dobra pospolitego zaly
wac będziemy

6 In reliquo zaden wszytkich iedna
nas mysl iedno serce we wszytkich
in publicis obrzędach będzie powinna

7 Ct pogotowiu machinacyey zadnych
ieden na drugiego nie tylko mowic
czynic owszem one odwracac powin
niśmy Sub non reuelando secreto
co wszytko sobie ad inuicem
ie dotrzymac powinnismy tak na
Boze dopomoz y niewinna mę-
ka iego do tych punktow pomie
nionych rękami naszymi pod-
piszemy sij Zrado sij o

Grodnie Et

wolnie obranemu po nay dłużey
sze panowanie na tey ze wolney
Elekcyey zachowanie.

3 Oten punkt nic urazac sij nie
trzeba chybaby Kto miał post
fata Kmci ambire tym sposob.

Praecautionem Brat warnie in con
fidentia. nikomu też tego insze
mu non imponit coze to Komus

4 Wiedzi

Correspondencye z waszego de
libera Electione nie mogą być
cum externis tylko cum conci
uibus a te in Libero Regno. in-
ter conciues od wiekow były y
ią wolne pogotowiu między Bra
cią y Krewnemi potrzebnemi

5 Subsidia et emolumenta in
Repca miec chcemy tor nonę
tra Rempublicam ~~Jeopardy~~
~~hot Pretudo~~ za czym nikt może
nas nikt criminari bo my so-
bie wyżey przyrzekli una mam
animo et forma sobie dopoma
gac tor manu nostra animo
nostro fortuna nostra bez
drzeczby criminari tych co ab ę
tra szukali Subsidia et pensio
nes my zas cudzych pensyey
nie znamy y oblatas nie przy
mieslimy proprio animo et
fortuna in publica et priuata
commodum contenti y zniche
molumenta na Kabszych Brac
dla zaszczytu tey Cyczyczey

Declaro

Marcin
Karimier

Kazimierz Sapiecha
Hetman Wielki Wiel
kiego Xięstwa Lit
ewskiego
Olikszty Cgiński
Mieczník Wielkie:
go Xięstwa Li
tewskiego
Bogusław Wnie cho
wski Pisarz Ziemsk
Woiewodztwa Nowogro
dzkiego
Benedykt Sapieha Pod
Marcin Cgiński Kanclerz

deklarowaliśmy ważyć iako y teraz
z niedostatku podatków ważemy
dla dobra pospolitego
Kiedy odwracamy Machinacye tor
wiernie służemy Krolowi Imci
Kiedy odwracamy astum et ambitu
toc in tute electionis Libertate
zachowuiemy
Na koniec ten Skrypt do tych
służyć ieko wyżey pomienione
rationes in meth nas trzyma
ły Które gdy ustały Cessat
scripti actiuitas y Sego na
dół
Karol h x Litewskiego
Kanclerz w x Litewskiego

Tak tedy pisme nasze z ktorego pozyczamy Nas trudnego
Nam Panow umienie uprzataiąc abyscie powszechney
wolności y posteritatis rationem przedsię wzięłszy
Krotkey per conscientiam tego dotrzymać powinnismy co
smy od przodkow naszych odebrali y to sobie obiecuie
ze dobrze persuasi sąuere zechcecie nam y Domowi Naszemu
w oprzyszey za wolnosc zostaiącemu Jakiesz zadziwić się
Swiat Polski ma nie co gdy nas contra iura cardinalia
non citatos non iure uictos ato actuitate libertatis nocis
ab aqualitate od Przydow a co większa per circulos Roz-
dzielnosci Nardy w Sobie Senatorskiej cnamdita praxi od
stępcy chciane rożne nouitates introducere Które Sine

praeiu

prawio Consensu - chyba naruszeniem iuriam cardinalium stanąć nie mogłyby. Dusawy przeciw wszytkim prawom enervare y żeby pod Mandaty y wszythkie wsze Seymowe podpadły z Rząd Seyuereth ze Hetmani sine actiuitate libera uocis bez obrony wolności tylko ad numerum causas ad ueritatem redigerent a te wszytkie pulmino y impety na nas Sg wywarte studio et actiuitate IchMciow azeby sublata uocis libertate szkodliwe Rzeczy Pospolity nouitates na nas wymoc albo nas stra szyć mogło a ci co nieliubyli intermedij et moderate res sanise zarzyli animos ciuium z Rząd Securia incommoda oprzysz sublata uox libera Electio wolne prawo in Theatrum wyprowadzono od IchMciow PP Posłow Koron: y: Lit: yco nam crimini było Kilkom in concla ui probene indemnitatem wolney Elekcyey to in publico podczas teraznieyszego Seymu gloriae et honori ductum Iz głos pewny woiewodzica Podolskiego publice deklarował huni et non alium eligendum cum applausu przyiżrey et uoces honora acclamatum in praesentia Statuum Vniuersi vinat wyrazinszy tedy racye actorum Konkluzyey Seymu teraznieyszego y więzienie naszey niewinności rationes doniesliśmy WMPanom napisania tego Skrypt usta- wić ze Sexcentori multu et affectu przymuc? celum nostrum pro tuenda libera electione nizeli tempestas illata obie cuię sobie y tę nebulo Ktore oppuscarunt cnotę poczciwość y Sławę Domu naszego iasnością uwagi y Spolnym mu Rosiu Ku wolney Elekcyey co temperamento wygodzić żeby

IKMci

JKMci PNMiłemu Securitati regiminis było dostatecznie consultum zaroiono y Woloney Elekcyey Prawom y Swobodom tey Rzpltey przyczyny oboygu deklarowany vitam et sanguinem z wiernością zupełną tak Maiestatowi JKMci iako miłey oyczyznie prawom y Swobodom y-cegc uprzymie aby ta nasza Submissya restituat internum confidentiam et Securitatem ażeby zamieszanie publiczny w zniszonego Prawa Woloney Elekcyey (ciekawie nie przez nas) iak te czas wymierzy impetum szczęśliwe, JKMci Panowanie nie było interturbowane tego summo ucto życzemy O te uniżenie Im PPanow upraszamy abyście do tego powagą praw Swoich z czym nie wątpię powrocić byli Łaski y PPanow oddalony w Warszawie 25 Aprilis Anno 69

Elucidatio Relatyey sub pretextu quasi tuendę Libertatis na utrwalenie Konceptow zamorskich in eversionem Status tey Rzeczy Pospolitey rozruczney quasi sub Nomine prawdziwey ta na seymiki podanie ij ode mnie Stanisława Potkowskiego Stolnika Wileńskiego

Nie atramentem abo atra opisana mente tragicha z seymu rozerwanego wyszłe in publicu na ktorey oczekiwac Condicionem temporis należało by mi gdy by był rzadem fidei seym od kogo opisany quo actitu

tate odprawiony in causa Diuina chwały Bożey z for-
tunami gdy wyrzekł wielkiey Cycyzmie natalibus me-
ritis prætate Virtute et subsellio Senatu JMxiędz Opa-
liński Biskup Chełmiński nie rzekę tych słow ktorych
zazdrość iedna wdowa aut Princeps desine esse aut
iustitiam administra oprępus ob liberam uocem wy-
szedł z Izby Senatorskiey clypeatus comitijs huczkami
trzaskaniem szabel w ostatku tymi słowy trzeba głowę
ią uciąwszy rzucić pod nogi JKMci a przeciw stanie wol
nego głosu enormissima grauationes Senatoria seymowali
śmy. To pewna że w sprawie Reyburskiey projekt do
Konstytucyey zmierzaiący in conuulsionem praw ziemskich
na wyrzucie z Dobr cyrzystych Xięzny Radzimiowney y
Sukcessorow zatamowała całego seymu szczęśliwość
przeciw ktoremu przez długi czas rationibus ualidis odpo-
wiedaliśmy Posłowie y contradikowali nie w kilku ale
we dwudziestu pięci osob y lubo by iednego Posła tak
ważna powinna była Kontradykcya iako wszystkich przeciw
Konstitucyey czytano y z tym się odzywano że gdy się wię
kszey części zgodziło nie powinniśmy kilku słuchać to iuż
pluralitas uotorum induebat na wolnego głosu oppressyą
et contra ius uetandi a tak y sam JKMć widząc że
to nie kilka ale kilkadziesiąt Posłow wielkie znacząpo
dobieństwo racye Kontradykcyi przy prawie stateczne stawa-
ią potrzykroć ore pierzchania od Tronu clementer

declarauit

deklarowac raczył ze wszytkie Swoie y Domu swego aie
maki bono publico dawnie lecz Jchmć nie Ktorzy gdyc tyl
ko pars Reipłć deklarowali iakoby imieniem całey Rzpy
in diuisibile cum Maiestate darowac nie mogły y niechcieli
tedy vatiami nas przemoc nie mogli rzucili sij ad Comitia
Scommata na nas po tym na cały Narod W.X.Litewskiego
na Trybunał na woysko y na wszelkie subsellia
na Jchmciow P. Hetmanow rzucili sij ad criminatio
nes znac conflictas po produkowali cztery takiego Wę-
cha ktory sij do nich Sam znał takze allegowali list
iakiegos Marcinkowskiego ktory odiecie do tego przy
wiesc Marszałkowi y Trybunał Koronny Jchmciow Panow
Sapiehow y Jmć P. Kanclerza W.X.Lit. y woysko W.X.
aby Xiąz Lotaranskiego tysiąc Kaytaryey na prowadzili
na Krolestwo byle mu za to dano Swiecie Talerow in
crimen obrocili Krypt. Jchmciow P.P. Sapiehow y J
Mci Pana Kanclerza protestando Dominio Jchmci
et tuendo post fata Sera libera Electione nary
waiąc go Spiskiem ktory Krypt ze od samych ze Jch
mciow per copiam w Grodnie przez zgon Primasa Je-
gomci był prezentowany Krol. Jmć akceptował y był
z niego Kontent wyrzekli Jchmć publice. Skąd tedy
tedy Jchmć ktorzy sobie w tym proiekcie y w tych Ex
minacyach complacebant nieslychanego nigdy w tey
Oyczyznie postępku ze w Senatorskiey izbie nczynili
Sy circulos przez narody contra omnia ius Gentium
chcieli Jchmć P.P. Sapiehow ab actiuitate liberi nomi

ab Qualitate ab officijs odstrzegy non citatos non iure
uictos ale sij to Jchmciom nie powiodło bo we wszytkich
trzech Narodach znalazła nie winność obrone y Komm
dy Keyg że z Konturzyg swoig circulos soluere musieli
y gdy sij to nie powiodło alia uia na honor narodu
całego W.X Lit. y woyska y Trybunału effugi y Jch
Mciow PP Sapiehow potrzebuig, aby Hetman Koronny
w Trybunale Koronnym Litewski zaś za mandatamina
Seymie odpowiadał. Ta nowita ponieważ była przeciw
ko wszelkim prawom et praxim y na oppressyg wolnego
głosu bo Hetmanow władzy prętko post unionem W-
Zamoyskim ad subsidium Libertatis erecta Jmć Pan
Woiewoda Ruski Hetman Koronny w Gtosie swoim
powiedział że Hetman powinien Vgodzić żołnierza
ale sam za niego odpowiadać nie powinien rezeliter
Kto z Vgodu nie Kontent idz na to Comissyi y Sądy Jmć
Pan Woiewoda Wileński Hetman Polny rzekł iż po
dawa pod mandaty tedy iako Jub alternus y Sądow w
rzku nie maiący Jmieniem Wielkiego Hetmana anide-
Klarować ani derogare potestati iego nie mogł. Jmć Pan
Krakowski non videbat probare corruptionem praw y wła
dze w Wielkich Antecessorach swoich longâ serie Conser-
uati. Kiedy sij absentował za czym władza Hetmanow
zostały by reducta Jub Tribunal causas detentium et in-
ter continuas criminationes uexas zastałaby na Każdym
Seymie ~~ejscu~~ uocis ab activitate oddalona tak intercontinua

przez

Niedziel pięćnaście przed świętemi byli upewnieni
Jchmć od wielu Jchmciow Senatorij ordinis y od nas Ego-
stris aby desererent a comitijs et conuentikijs całego
narodu et magnorum Dominum z wdzięcza in conspectu
maiestatu Panskiego coby się nie godziło prywatny
nawet Domu zlecikym a potym gdy co raz nowych
mowom crescebant inuenge na honor W.X.Litewskie-
go Trybunału woyska W.X.Lit: JMci Pana Hetma
na Jnte effectu. (nie tak iako mnie atro opisanone
te iakoby ferecy multu et atrociori sensu) et sine-
passione wyszedłem z protestacyą wyścia mi nikt
nie bronił nikt nie hamował. Sam tylko JMc Pan Sed
Skarbi W.X.Lit szedł do Krakowa revocando me do Izby
Senatorskiey nie prędko potym JMan Marszałek Po-
selski koronne prowocował tamże nadszedł z tymi sto
rzy rem zaprosił JMci Pana Podskarbiego do koron
nie wyiechałem iednak z Warszawy iako inni Jchmć
czynili gotow będąc restituere actiuitatem duorem na-
czumtr wezwany od Jchmciow PP Sapiehow comparui
uxiąz JMci Primasa przed którego primicyalnq
powagę oświadczyłem się że non ab imo impulsu
albo arbitrio ale szczerze cierpieć nie mogąc tych
Kiikunastu niedziel contuiac y oppressione wolnego
głosu et tot contemptus wolnego Narodu oświad-
czyłem się z tym że nie za rozrywam sejmu ale
ci Jchmć którzy przychodzą do mnie y do innych
Kollegow naszych pięciami pod nos y trzaskami

na kwadli

nakiwali że. Jmć. Pan Marszałek Poselski przed zasiadaniem w Izbie Senatorskiey od Posła do Posła chodził informuiąc iakoby przeciw mnie y Jnnym Stanom y wezowac mieli Sam też zawsze nas refutował constituuy+ violenter nobis contradicentibus reclamantibus czytać wiele razy usiłował że contra praxim w nowie Swoiey Krolowey Jmć Krolewiczow Jchmciow witał et praesentium onych requirebat że mnie samego wychodzącego z Protestacyą tymi słowy wyprawił Idz do Diabła, lecz że JmPan Koniecpolski Kyleński (co mi ten Skrypt a tra pisany mente zarzuca) od tygodnia abstenował się a publico iakoż nie miał po co na Jurzedyczne Jcommata exponere honor Swoy y osobę gdyby też bywał wcześniey onemu in crimen wszystko co się przedtym y po tym Stało czasu in Consilio o południu Krzyżacy się począł Jmć Pan Marszałek Poselski de reconciliatione mea iakoż ia na pierwszą requizycyą nie trudniąc dałem Karte do Collegii mego et potestatem Kollegze non tam exemplo prolongowania y Sam nazaiutrz Stawiłem się obieratem lesionem honoris meis ac publici Rady et personarum Date napisałem tego dnia Jmć Aprilis Którego się to działo insze dzień gdybym nawet y to byłoby pro ludibrio. Zaremno mi też w tym a tra pisanym mente Skrypcie obicia anathemate przeciw mnie prawo wyrażone non excludit ab actionibus de daremnie. Tenże Skrypt pozwala verum nostrum

arbitrium

arbitrium rzeczydenrowi Wereckiemu Ktory z Swemi by z nami mi
traktował co za Subsidia ofiert naszey Rzeczy pospolitey za
posiłki Ktore z nieoszacowanym Kosztem daiemy a oni in alie
bello z nam prodam faciunt. Niz liby sij o naszey rzeczy y intrz
za mieszał y odsądzał albo przyznawał Posłom actualitatem
bezgardziwszy deklaracyą moiego Powiatu restabat nam tyl
ko pożegnania Krola Jmci do ktorego odłożyć facilem in terim
przyczym lubom iuż nie był takze ten Skrypt atramenta
to wyraza ex fide Kollegow moich do kładam że gdy Jmć ksiądz
Biskup Wileński zamowił sij z Jmcią Panem Zgorowskim
Podkomorzym Wileńskim y Posłem tegoż Woiewodztwa ostrem
Słowy przed maiestatem Krola Jmci miał pomocnikow Jmci
księdza Kanclerza y innych Ktorzy minaci manu y Szczanami
co y przed tym czynili mnie Jamemu y Słowy nieuczciwemi
czyli obiecuiąc Jmci Panu Zgorowskiego Rymi wbic w ziemie
powstał tumult iakoż sij sam zna do tego ten Skrypt pomie
niony ze sij do Szabel do Szpad do Obuchow porywali y pod
bno tenże Jmć Pan Zgorowski ceptij et victima pro
liberâ noce. Violatis vinculis unionis bona mente w
Trybunale w Woyskv et in omni subsellio Stante Senatorio
Jmci księdza Biskupa Chełmińskiego aggravatione opresse
Juribg Cardinalibus w Osobach Jchmciow PP Sapiehow opry
sło Ciue w Osobie Jmci Pana Zgorowskiego contempra
liberâ noce. mnie Zotkowskiego Jmć xiądz Biskup Po-
znański interdikt do wszytkich Kościołow zaraz nazaiutr
przybiegaiąc Woskarał nullius Criminis mnie ob dissensiones

et iurgia w Senacie Koronney wszytkie in audite Exemplo Secunda Aprilis poramykano a te iako sine ulla causa legitima zamknięte tak nemine presente owszem omnibus improbantibus otworzone sine reconciliatione bo nec locus nec persona reconciliandae erat bardziey by nalezało Jabe Senatorskiey za wrzec et reconciliare aby potym in conspectu Maiestatu takie nie drzały sig ad posteritatem abominosa et ad exteros probrosa Exemplo. Krzywdg zadany ten ze Skrypt ten pisany mente aby JMC Pan Podskarbi Do Xżt: na regulacyg Ichmciow miał mutare mentem cultus colores chyba skrytg ingratitudinem ciuium y wydania wzdrygac sig Skrypt to do rąk JMci Xiędza Prymasa nie wstydził sig dać Krolowi JMci per copiam nie wstydził sig produkować toż autentice y teraz Securè oddałby go do rąk Wielkiego w oyczyznie Senatora Xcia JMci Prymasa gdyby za rectitudine był o to od Ichmciow prozony iako iest napisany za czym non hasitanter libere et ingenue deklarował za ten Skrypt ad acta publica y wszędy rozesłe żeby Kozdy wiedział y wiedzieć miał informacyg że Ichmc PP Sapiehowie wespot z Innymi Ichmciami służyli y służą Krolowi JMci y Oyczyznie wiernie et meruerunt vacrey podziękowanie y wdzięczność nie wezg. Contineue omnes y wszyscy byli z tey deklaracyey Kontenci nie tak iako ten ze Skrypt pisze iż intremuerunt Skrypt czyi w ręce wpadł przed rozerwanym Seymem w kilka dni pro documento ten niech odpowie kto go pisał ale ponieważ teraz żadnego nie wzrucaią Skutku iako sam pisze tak y na potym czas odkryie iaki Skutek wzięć może gdy go ten wytłumaczy kto go pisał

Na Końcu

Na Koniec Stanie protestatione tak wielu Posłow iuz po
seymie o wolny głos zaniesione protestacye Imieniem ca
tego W X Litew: Co rzeczi ex usu et praxi wolności y
rzeczi pan W X Lit: mocz się zwać całym W Xięstwo Litew-
podaie się Sub consideratione co wszytko moderate stylo
et ingenua veritate wypisane ogłosz sam ex dictis et facto
et Scriptis Posłow od Schmelow Panow parcendo Personis et
Authoribus zerwania seymu tego Ktorzy znaczny con-
terentur y tu in Publico Theatro y u Braci w Domu
pozostałey przez to Indignacyey

Pisiw Ktory miał in extasi pewny Nabożny żakon
nik w Rzymie

Widziałem prawi w rzadnym w Spaniałym Emporium Thron
Krolow Imci Polskiego y na nim Samegosz siedzącego cu
Potestate magna Polond gentis et Gallica A zaraz wyrzey
pod Pawilonem Bogatym na stole leżące insignia Podkomor
stwo woiewodztwa Krakowskiego a nad nim napisane Lemma
Plus offerenti dadzą Do Ktorego Podkomorstwa skoro sie
Konkurrentow cum frequentia Braci Szlachty Lemma
to odczytowszy Starosta Kowalski Czerwonych złotych 80
Tysięcy pod nogi Panskie przed Thron rzucił mowiąc te
formalia Domine ante te omne desiderium meum et ge
mitus meus a te non est absconditus Ktoremu Krol Imc
mi Sita poczciwszy przytko ze smiechem mowił Fides
te Salvum fecit Vade in Pace et amplius non tenere
Ktory z trudnością prosto tendebat do Podkomorstwa
gdzie zastał iuz będących Sita y Pana Starosty Dobrzyn

skiego

Ktory go tak przywitał amice quomodo intrasti ? bonus
uestem nuptialem Ktoremu odpowiedział oportet me
hic manere widząc tedy Starosta Kowalski nie dobrą swo-
ią westchnął do Krola Domine si mię po[tes]
Król Jmć tedy tuendi partes iego zawołał na Pana Staro
ste Dobrzyńskiego z Throny Quid tibi et huic iuste od-
powiedział Starosta Dobrzynski Domine noli me confun-
dere Serius enim tuus dum Obrociwszyś Starosta Ko
walski do Starosty Dobrzynskiego mowi amice non facio
bi iniuriam Ktoremu Pan Jordan odpowiedział suave non
estis sicut ceteri Na Ktorego Pan Chorąży Zatorski powsta
wszy do Szpady mowiąc si ueritatem dixi cur me cedis
Pan Starosta Dobrzynski dobywszy Pałasza Percutia
Pastorem et dispergens oues wychodząc z tamtąd Pano
wie Morztynowie wyprzod się ieden y mowi Abrahae
Pater uester desiderauit ea uidere quę nos uidetis Ktore-
mu Szlachcic ieden de cognomine ignotus odpowiedział
Imaginem non dum annos habes et Abraham nosti
Przyszło tez tam y Żydow Kupa Ktorzy gromadno stano-
wszy Każdy miał po Kilku czerwonych w zydach postrzegszy
to Pan Marszałek Krakowski żegna ich mowiąc Jacite re-
bis amicos de mamona iniquitatis Ktorych postrzegszy Pan
Kanclerz Koronny rzecze im ite et uos in uineam meam Pan
Starosta Sandecki y Starosta Sanocki idąc Ku Podkomo-
stwu z Dobrą mowi Jantazyą Ero similis Atti[s]emo gdy
nie daleko P Obozny Koronny stoiąc mowi Ego contemnam lapi
tuum Pan Starosta Oświecimski tam z[e] idąc do cudzy zle

Pisze

Laski. a w drugiey Puhar trzymaiąc z winem mowi Bibite ex hoc omnes Pan Starosta Wiślki zanim stoiąc mowi Ad quid perditio hec Pan Marcinkowski wstawszy do Pana Starosty Oświecimskiego rzecze bibe ad me stoiąc tedy Pan Starosta Dobrzyński tamże rzecze bonum nobis hic esse faciamus nobis tria tabernacula namiota Patris mei Sunt Pan Dembinski na to odpowiedział sine fide Impossibile est placere Domino Pan Jordan Podkomorzy Krakowski powiedział fides sine bonis operibus mortua Pan Cześnik Krakowski rzecze Ecce ego dimidium bonorum meorum dabo Joceribus meis. P Stedy Morszynowie wszedszy się z Sobą z turbowani mowią do siebie Inimici nostri multiplicati sunt super nos Co posrzegszy Landkorowski rzecze im nolite fieri sicut Equus et mulus quibus non est intellectus Któremu Pan Chorąży Zatorski odpowiedział An putas quia ego pojsum rogare Patrem meum ut det mihi plus quam duodecim Legiones a Pan Starosta Kobylański z Zalesia rzecze Amici mei et proximi mei adversum me steterunt Usłyszawszy te trans akty Pan Podskarbi Koronny powstał do Króla y mowi Domine si voluisses sacrificium dedissem utiq; auertant Statim erubescentes qui volunt mihi mala Którego z Amnistyą zbytnią Pan Wojewoda Sieradzki przymowił się exultent et letentur omnes qui iniqua sciunt te a w tym Pan Ligęza Kasztellanic zawołał za Thronem stoiąc hic est qui destruit Regnum et aliud reportat a P Podkomorzy Sendomirski powstawszy na Pana Podskarbiego Kredytora

tionc

rationem vilificationis tuæ nie maigr tedy dalszey z Pani
rozmowy P Podskarbi odszedł z turbowany zaż by mu Klin
wbił w głowe y sprawił wielki Bankiet dla Panow y
Senatorow aby iego chcieli tueri partem na Kiory Pan Ja
Kostanowski nie trafił rzecze do drugich Desiderio deside-
rauit hoc uobiscum manducare Pascha a w tym Pan Pod-
stoli Krakowski z Seymiku Opatowskiego lubo Senior tamże
przyiachawszy mowi Locuti sunt uanitates et ingenia
fałsza ego tanquam surdus non audiebam et tanquam
mutus non aperiens os suum. Z turbowany tedy Pan Pod-
skarbi wyiąwszy iednego Konfidenta to mowi Quid retri-
buam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi Ktory oba
czywszy oknem Pałac Pana Podskarbiego rzecze mu
Suscipiet Dominus hoc sacrificium de manibus tuis On
tedy przestrawszy na iego perswazyey obrociwszy sig do
gosci mowi im Sedete hic donec ueniam a potym idzie
prosto do Krolu. Imci gdzie ze był Pan zabawny nechcia-
no go wpuscic az on Domine Dnē aperi nobis Po tym Pan
Koniuszy Koronny Amen dico tibi nescio te. Pan Podskarbi
odpowie Sacrificabo Dnō hostiam laudis et uocis tenationis
Otworzono mu y Rzecze Pan Koniuszy Sic fac et uiues
Przyszedszy przed Tron y Rzecze Domine Dnē libera animā
meam a labijs iniquis et a lingua dolosa erue me Solite
metuere dico uobis Zatrzas tedy Pan Podskarbi rzecz
Domine quid retribuet tibi retributionē quā tribuisti nobis
Pan Marszek tedy blisko Thronu JKMci stoiąc mowi Panu
Podskarbiemu Ruare tibi Regnum aliud nam te Polonia

Capere non potest a on mu odpowiedział quomodo cantabimus canticum in aliena terra a potym upadszy u Maiestatu mowi Accipe sacrificium iustitie oblationes et holocausta Krol JMC tedy obrociwszy sie rzecze Amen dico vobis non inueni tantam fidem in filijs Iuda odszedszy tedy Pan Podstarosti od Krola JMci expedyował do Prowincyey do Paryza listy w ten sens Exime de inimicis meis ad te confugi doce me facere voluntatem tuam Na co Responsu czeka Anno 1585

Copia Listu Krola JMci do Ktorym inuitat na przyiazd Krolewicza JMci wnetsze

Wielmozny uprzeymie nam mily. A do Kogoż sie ma y może więcey nasza y naiaśnieyszego Domu naszego wzdłuż obracać szczęśliwość czy to nabytey in publicum sławy czy pomnożonych in priuatum ozdob iżeli nie do przestoiętnego tych zacnych Narodow senatu do Ktorego tym zostaiąc obowiązkiem nalezy utilitates Regias et decora promouere et euertere quid quid nocuum. Wprowadza Dobro Boska ta Ktora daiąc widzieć filios filiorum za Naiaśnieyszy Domu nasz a oraz in nexum et ornamentum całey Rzeczpospolitey zacne y tym wszytkim Cokolwiek ukoronowany y Naiaśnieyszy Europa zawiera. Szczęście Iaśnieiące Starozytnego Naiaśnieyszego Domu Neyburskiego Electorskiego Ligaye Wdata sie to uciecha ultro oyrow swoytych przeszłego y teraźnieyszego applikacya przystąpiła

Cesarza

Cesarza Jeyomości Naiaśnieyszego Domu tego Kolligatyw do-
browolną interpozycią Torowania niewygasłow w Cyczyznie
naszey zaszłych z tymże Domem Naiaśnieyszey Zacnie
Polskiey związkow pamięci tym znacznieyszą drogo im
cne Geniusze Polskie dawnych pamiętnieysze obowią
zkow podawały pochopu nie policzone Koron Elektorow
y Xiążęcych Komunikacyey orduby a tym bardziey te
wszystkie macierzy nas-y Domu naszego tykać się nie będą
tylko zarazem na całą Koronę y Państwa nasze nie tylko e-
adem nitoris quas et Vinculi Kommunikacyą ale też uy
teerna in omnes casus zastępy y pewney tyle strumie
nie ile zrzodeł wolnych Kolligacyey spływać może par-
ticipatio niechcąc tedy do swoich y Rzeczpospley przyda-
nych tych momentow które Pan Bog ultroneè podaie
opuszczać okazyey czyrzy tedy oczom naszym tych po-
dań z których Korde oycowskie Jerce interdiumand
documenta Benedictionum wyglądać zwykli Dzielnemu
da Bog dla przyszłego stanu Małżeńskiego Naiaśnieyszego
Królewicza Jakuba naszego Naymilszego Naia-
śnieyszey Xiężne JMC Elżbiety Heyburskiey Elektorskiey
Xiężny Cesarzowey JMci Panuiącey Hiszpańskiey y Portugal
skiey Królowych tudzież Xiężney Parmeńskiey Kochaią
Siostre czas y miejsce w Rezydencyalnym y Jego
wym Mieście naszym Warszawie 25 Lutego determinowa-
liśmy. Życzliwych Co zaraz Prywatnemu Sena-
towi Kommunikowaliśmy życzliwych Jeri zednostaynie
od wszystkich plenum odebraliśmy applausum Tak y
uprzeymości waszey to samo doroszcze pewni iesteśmy

ze y to

Początek związku 13 Augusti 1696 pod Dźwiniecem uczyniony

Ledwie w nierozpaczy pokonanigy y bez żadney nadziei powrotu do Oyczyzny tudzież przeszłym wiekom dziwnego y strasznego zawsze imienia Towarzysz w zgubie Woysko Polskie w zgruchotanym obozie w ostatniey lubo y tak nie wątpliwey chwyta się tablice na ktorey złotey swobody, przez swoie przyiazną słowem y przysięgą skryte affekta przybić się może ogłu. Na tym zatrzymano: widząc się zatrzymanego y odwagą krwią kupionego zwycięstwa swego szukać usiłuie y tak tą świętą y sprawiedliwą uzbroiwszy się tarczą stateczne sobie zabiera przedsięwzięcie.

Wyprawiwszy dwoch Ichmciow z Kompanieyą z pośrodku siebie do Jegomci Pana Michała Kleyn Jelnikow Buskiego Rotmistrza y Regimentarza Chorągwi pod Dźwinowiec Ordynansem Jeh Mci Pana Stanisława na Jabłonowie Jabłonowskiego Kasztellana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego o to Mai do obozu ieżgnionych aby Jegomci podziękowali za łaskę y przezorne siebie Komenderowanie przy tym prosili Jmci aby chorągwi swoiey ktora koni zgasła pod Kokorowem

przystąpić się nie broni y do Woyska ponieważ ta iest Komputowana y tak iedno rozumiejące Woysko uformowawszy sobie niżey położone Kondycye przysięga się w te Rote

Ja N. N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy S: Jedynemu Nayświętszy Matce iego y wszytkim Świętym iż posłuszeństwo zwierzchności naszey pełnić powinniśmy przy całości naszey y nie odstępować młodsi Starszych a Starsi młodszych do tąd aż poki przełożeni nasi zarowno z nami Końca słuszności tak krwawey pracy naszey iako y Indykowania Imienia Towarzysz nie uczynią z K: M: żadney zdrady przeciwko całości naszey czynić y Koszachtow z strony przeciwney całemu woysku nie mieć Kompanicy nie brać y owszem ieżeliby się co pokazało przeciwnego rewelować obligujemy się czemu ieżelibysmy dosyć nie uczynili niech nam pomsty będzie mszą Panską w czym nam Panie Boże dopomoż

I tak wykonawszy przysięgę y naypierwsze te sobie w niey postanowiwszy obowiązki na których iuramenti nervus

1mo Posłuszeństwo trzymać przy obradzie całego Rycerstwa y całości naszey

2do Nieodstępować Imienia Towarzysz y zostług woyska poki nie będziem satisfacti od Rze: Pos:

3tio Zboru ani Konszachtow przeciwko Woyskiu z nikim nie miec ale owszem kto by co wiedział szkodliwego przestrzegać y obiawić powinien

4to Interesow zadnych Panskich nie wziecac ani promowować

Iuż to wszytko za Boską łaską ugruntowało się takowe dalsze między sobą stanowiemy Kondycye

1mo Ponieważ iuż wszyscy przytomni Imć Panowie Namiestnicy iako y Ich Mć Panowie Kompanią y iuż Sumnienia pokrzepowaliśmy wyżłem obowiązuiemy tęż wszyt Kich Ich Mciow przyiezdzaiących do Woyska do tego Iuramentu aby tego dowrzeli Ich Mć Panowie Namiestnicy in instanti przybytych do chorągwi do przysięgi ich wiodąc

2do Biorąc wzor z samego przyrodzenia y Boskiey Ordynacyey Ktora zadney rzeczy niedoskonały światu nie ukazała nasze tak sprawiedliwe Konfederacye przez głowy y rządu miec niechcąc Vprosiliśmy Imci Pana Piotra Bogusława z Jerzykowa Baranowskiego Iowa: Chorągwi Nowarskiey J W J P Marszałka Nadwor. Koron: za Dyrektora sobie Ktoremu y sam Jego Mość Pan Jskra listem Comende oddał y z Woyskiem pod Gliniany za Ordynansem J W J Pana Krakowskiego isc kazał Ktoremu y Woysko Całeuko Inis za zgodą wszytkich rad oddał na to przysiągł iż na Imię Towarzysz y zasług naszych zawrowno ma mi dochodzić rządu sprawiedliwy prowadzić nie nawodzęc

Korrupcyami prywatami cudzymi lub Swoimi perswa-
zyami Grzebami Datkami ani zadnymi na zdrowie y honor
przechwalkami ale to czynic Godzie co osgdzi Zkato-
scig nasz.

3to Zagradzaiąc przytym Lekkomyslnym y Swawolnym
ludziom drogę do tego postanowiamy ze gdyby
ktory z Jchmciow Kompanicy pod chorągwią ktorą
taki znalazł zeby z przewrotnosci Swoiey albo czyiey
Informacyey iedno z nami rozumiec nie chciał po-
kowy za dowodem prawnym na szablach rozwie-
dziony byc ma. Doyrzec tez tego powin-
ni Jchmcpanowie Namiestnicy aby Jchmc Kompanio
od chorągwiow pod ktorymi zasługi maią nie rozie-
zdzali się ale tam woli swoiey y zasług czekali poki Cała Rzecz Pos: Rycerstwa całego
do toto nie uspokoi y amnistią nie otrzymi że
nasze przy widocznej krzywdzie Bezpieczeństwo
y w taakiey rzgd całe woysko Jchmciom Panom
Hetmanom y wolności iur nam nie bamięcy odda-
Dalsze nasze przy tym procedery aby się Con
frontowały Instrukcyom całey Rzec: Pos: powin-
ni będą obrani od nas Jch M: Komissarze Starania
o to. Co gdy sobie otrzymac przyrzekamy dnia
iutrzeyszego do ruszenia pod Gliniany dla zgo-
dzenia się z drugimi chorągwiami decidowaliśmy
4to Od południa obiechawszy Stawki po nad Chorynią
Czyguiri ruszamy się na noc pod Taras przez Pkwe

2ta

25to Augusti. Z Suplementem IMPan Kapitan Przyłucki idący przez Komenderowanych naszych pod IMPanem Pianowskim Towarzyszem IMci Pana Kasztellana Belskiego pod Nadwaią przyiety y libere wszytkie nasze bawy: myśly acceptuiąc deklarował przytoczyć się

26to Tenże Jego Mość Pan Przyłucki zgodził się z Woyskiem y przysięgę wykonawszy przyszedł na noc do nas pod Suchą wolę

27ma Idzie woysko na noc aż pod Okrzeko

28mo Idziemy pod Knitow y tam tabory zostawiwszy idziemy pod Gliniany po chorągwie będące w Kommendzie IMci Dobokickiego Kasztellana Kamienieckiego Porucznika Chorągwi Stanisławskiej IW IMci Pana Kasztellana Kamienieckiego który gdy wyiechał do Woyska tak był witany od IPana Dyrektora naszego

Nie wzdrygam się lub z Konfederowany przy chodzę pod Kommendę WMPana y Dobrodzieia y temu nisko skłonić nasze czoło które Sobliwym zawsze iest Towarzyszkiey Promotorem wolności albowiem o nadszarpane imie Towarzysz y w oczach moich Samego Senatu Powagę WMPana nieutrzymała ręki. Podufale tedy gdy urzędu Protekcyą WMPy D: uprosze Sam siebie nie upewniam że wzna: Komity krzywdzić Swoiey woysko u Samego WMPana y Do: Sprawiedliwey bespieczności Swoiey ucieiam otrzyma Kiedy szabla wszczerbek iego trzasnął &c Dalsze po tym umowieniu się były IMci Pana Marszałka Woyskowego z IMPanem Kamienieckim o całość woyska

Tenże JMPan Kamieniecki ehisis prawie lachrymis an:
nuebat y potym rozrywaiąc nienawiść radzące prawdzi
we mowy pozwolił z woyskiem osobą swoią pod Skał:
tow na noc poyść gdzie stanęliśmy w przemierzchły
wieczor.

29no Augusti Pisał JMPan Kamieniecki Ordinans do Chorągwiow
y Regimentow pod Gliniany stoiących aby się znami
złączyli Które przystali były JMPana Zaleskiego
Towarzyszow Hwarskiego JMPana Stolnika koronnego
y Cudzoziemskiego Officyera JMci Pana Karsz
proszące JMPana Kamienieckiego do siebie te szczyrą
pokazuiąc miłość niechciał odiechać aż by złączyły tu
parte chorągwie Które iednak musiały przyść

30ma Augusti Poszedł sam znami pod Gliniany JMPan Kamienec
ki po opierającey się chorągwie tych było pięć zło:
czonych z Regimentem JPana Woiewody Kaliskiego
y JMPana Krakowskiego Którzy ruszywszy się ku
Lwowu z pod Glinian ale my ich dogoniwszy pod
Gliniany zaraz za perswazyą y Ordynansem JMPana
Kamienieckiego z woyskiem złączyli y powrocili się
nazad pod Skałow a Jegomość Pan Kamieniecki nas
pozegnawszy odiechał z woyska utwierdziwszy Kom:
mendę JMPana Marszałka naszego Swoim zezwoleniem

31ma Augusti Ruszyło się woysko wszytko Skupione odebrawszy
przysięgi od wszytkich nowo przychodzących chorą:
gwi na noc pod Kniaze

ima

Anno
Septembris Iuż pod Xiążem Stoimy chorągwie rożne przyche:
dzą Koło Generalne pod Xiążem nad Którym po trze.
cie utwierdziwszy porządek JMPana Marszałka prima
rio obrało sobie woysko Jdnaście Panow Konsyliarzow
dwunastu to iest JMci Pana Bartoszewskiego Tow:
Huzar: N Królewicza JMci JM Pana Storodyiskiego
Towa: Hus: Królewicza JMci Alexan: JMci Pana
Zowadzkiego To: Hu: K: J Konstan: JMPana Gdeszyn:
skiego Tow Huzar: K: J Jakuba JMPana Leszczyn:
skiego Tow: Huzar JP Kasztellana Krakowskiego:
JPana Wieniawskiego Towa: Pancer: JPisarza Pol:
nego Koronnego JPana Czeskiego To: Xięzcia Jmci
Wiśniowieckiego JPana Czeskiego Tow: Huzar JMci
Pana Woiewody Krakowskiego JMPana Trzebińskiego
Tow: Pancer: JMPana Kasztellana Sendomirskiego
JMPana Adama Ciołka Tow: Pancer: JP Podskar:
biego Koronnego JMPana Jordana Towa Pancer
JPana Starosty Olsztyńskiego JMPana Krzeptow
skiego Towa: Husar: JMPana Starosty Szczurowie
skiego Jch MPanowie Consiliarze w te słowa przysięgali
ut supra

Puncta przy których Konfederacyą Woysk Polskich
approbuie się ufundowanych pod Xiążęcem zdo Septem
Wiernością, Życzliwością, Miłością, y longo tegum
Regumq3 Sacramento Rycerstwo Polskie doświadczone
uchodzące Szlacheckiego nieskazitelności nazwiska przy
winney Submissyey Synowskiey y uszanowaney pri
mario z tym się oświadcza

1mo Wyprawione dobrze przez wszytkie czasy woysko na wiernosc y zyczliwosc ku Rze: Pos: niczym iey ta: mac niechce ani nie mysli y owszem Kraiom pogranicznym zaszczyt poki pora woienna y czas sluzyc bedzie czy: nie y obmyslac submittuie sig a w oczywistey krzywdzie swoiey do caley Rze: Pospo: supplikuie

2do Widzgc nie tylko samo ale y calemu swiatu na widok wystawione zdeptane y zniszczone Imie towarzysz ktore przodkowie iego choyng krwig nabywszy odwagg przez tyle lat dochowawszy nienaruszone zosta: wdy pokornie proszg azeby ad pristinum wrocało sig rigorem y calego woyska należyta wolnosc y powaga do swoiey wrocita sig ręcy tak w przy: wroceniu wolnych gtosow w kotach nie tylko Gene: ralnych na ktorych tamze zaraz publicè Instrukcye zadnymi prywatami nie nadziane y wszytkie inte: resa same tylko publiczne traktowane y ogłoszone za zgoda wszytkiego towarzystwa bydz maig ale y prywatnych pod chorggiami iako to w obiera: niu sobie każda chorggiew Porucznika z podanych sobie Kandydatow od Imcpana Rotmistrza

3tio Nie tayne tez całego woyska straty przez tyle lat y dispendia nie tylko w obozach y Kampa: niach lecie ale y zimie pod nader głodnym Dachem nie wykraczaigc przeciwko Brdynansom Ich Mciow wodzow swoich borgowey czekaigc zapłaty

dla

dla utulenia y zaszczytow Kraiow Pogranicznych Same instant azeby Krwawe y tak drogo Kupione zasługi na: sze bez długiey cassecuracyey Skutecznie in toto wypłacone były tak Polskiego iako y Cudzoziemskiego zaciągu Woyskom nie wyciągaiąc iako tymi czasy per: saepe bywało od JPanow Poborcow albo Kogokolwiek depaltacyey a osobliwie przeszłe Komissye nie Kon: formuiąc się Konstitucyom ukrzywdzili woysko w uciąniu Koni zywych przyznawszy zupełne Poczty Rotmistrzowskie

Item Wozenie do Lwowa y Contribucia Hiberny ponie wasz sitą deuiauit ad recto y prædicat nie tylko Woyskv ale całey Rze: Pospo: azeby zniesiona była y Conformuiąc się dawnieyszym zwyczaiom tudzież de nouo Scriptis do Ktorych się Konstytucye na ostatko przeszłych Seymach odwołuią dać chleby Woyskom Zimowe przywrocone były y prawo dawne reasumowawszy azeby premier bene merentium na dobrze zasłużonych szedł mianowicie in anno Gratiæ Ktory się nazywa miesiące Żołnierskie.

I Krzywdzone przy tym przez tyle lat woysko w hiberne expensami na okopy łożonemi vprasza usilnie o recompense onych tudzież o przywrocenie wzrzty ktorey według Konstytucyey nie bierało a nam ieszcze całey Rze: Pos: ze Ich MPanowie Ruthenowie y Pomorscy

co rok hyberne na zupełne Komputy biorąc Completnych
chorągwi nigdy nie mieli upraszа Wielce Rycerstwo aby
JMPan Czaski y inni przez wszytkie lata zdarte z woy:
skа pinigdze wrocili

5to Chcąc też Rycerstwo Polskie mieć sobie naznaczone na
sprawy swoie forum uprasza o to usilnie areby teraz
determinowane było ktorekolwiek certum suoselium
żeby ad iuria nie pociągano y te Kondemnaty ktore
stante opere belli a do tego ieszcze y przez exemptach
Hetmanskich choćby też et in causa iuris otrzymane
zniesione były

6to Przypomina y to przy uniesności swoiey woysko aby mogło
participować tych pinigdzy ktore wychodziły na woysko z Skrzy
mu od Oyca świętego. Także też na Panow Skarbowych
po te lata na Comissyach Libernowych usiłarza się że nigdy
pinigdzy ze Skarbu w tey cenie nie brali w iakiey do Skar
bu chodziły

7mo Niemniey się sobie y w tym pretenduie woysko krzywde
że po Kampanicy Niemieckiey za wyraznymi assygnacyami
JchMPanow Hetmanow nic nad to sobie nie pozwoliwszy
ustawe na naznaczonych Consistencyach wzięte w sądach
do płacenie przymuszone iest odstępuie iednak ktorzy obwi
nieniekakie violencye albo Criminały

8mo Cudzoziemskiego zaciągu woysko do całey Rzeczypospolitey
instat aby przy dawnych prawach iako quondam bywało
to iest Krieyzrechtach zostawali wolne głosy w Gene
ralnym

ralnym Kole mieiwali: a Panowie Officyerowie po
zasługi obrani byli nie prywatni ludzie Ichmciow Panow
Lithowskich

gno Ponieważ przeszli Panowie Posłowie Woyskowi sami się
bardzi poczyniwszy, a nie woysko ich Posłami y coroczną
z hiberny naszey biorąc quote bez wolanych głosow woy-
ska są wyprawieni od których woysko żadney relacyey
nie czeka pokornie supplikuie aby inualidowani byli o
tym tylko przystęp był dany bez których to opowiado
ią będąc bellis cladibus nadwerężone lubo usilnie się sta
ra aby chopy ufundowane y do tąd swoim kosztem trzy
mane teraz też mogło conseruować prosi iednak unienie
y całey Rzeczy Pospolitey o pomoc w supplemencie dostate
cznym onych y dalszey conseruacyey od których woy
sko nigdy odstąpić nie myśli. Po uformowanych pun:
ctach Ichm Panowie Posłowie zgodnie obrani JM Pan
Łopieś Towa: Chorą: Husar: Króla JMci JM Pan Mo
drzelowski To Husar: JP Wojewody Krakowskiego
JEgo MPan Gostawski Towa Pancer: JPana Starosty Ma
zowieyskiego JMP Kazimierz Puchowski Towarzysz
Pancerny. Xięztwa JMC Czartoryiskiego Wte Rote
przysięgli My NN Przysięgamy
Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy S. Jedynemu
iż podiąwszy się Funkcyey Poselskiey od woyska Pol
skiego w Konfederacyey zostaiącego obligujemy się przy
punctach sobie podanych w Instrukcyey stawać żadny
mi nie uwodzić się Korrupcyami Namowami Postrachami

Prywatnych interessow tak swoich iako y cudzych by
namniey do publicznej instrukcyey nie przyszywac
y na wszytkie punkta wyrazne catemu woyskv przy-
wiesc replikę na co iako pod sumnieniem obowiązuie
my się tak nam Panie Boze dopomoz y męka iego Swię-
tąz roto. Ich M. Panowie Posłowie Cudzoziemscy przysięgali:
Potym obrany IMPan Sędzia woyskowy wtę rotę
przysiągł. Ia K. Jacyna Przysięgam ze
ze godnością się za zgodą Kóla całego Rycerskiego
z konfederowanego bęc Sędzią obiecuię się wszytkie
Sprawy którekolwiek do Sprawy mojey przyidą we
dług sumnienia zadnymi nie uwodzęc się respekta
mi prezbami Prywatami decidowac y sądzic tak
mi Panie Boze dopomoz
Potym IMPan pisarz do sądu należący wtę rotę
przysiągł. Ia Cz. Czechurski przysięgam ze
ze pisac Dekreta IMPana Sędziego woyskowego
decyzią uformowane obiecuie się wiernie pisac
nie a nie do nich nie przydaiąc ani vymuiąc tak
mi Panie Boze dopomoz

List z Warszawy od Ich M. Panow Posłow
woyskowych

Ossiemożny M. Panie Marszałku woyska konfederowany
Z Vasz kwiecie M. Panie y Dobrodzieiu

Postani

Postani Jedge od Naszego Miłościwego Pana y całego Rycerstwa na Conuocacyą z Instrukcyą nam dano ktorą dosc clare całey Rze: Pos: wyexplikowalismy cosmy in commissis mieli. Chcieli tedy Jchmć abysmy do uczerania Punctow przystąpili myśmy zaś declarowali Jchmciom że my tu nie możemy nic agere ale wmPanowie z całym Woyskiem agatis my ieno po to postani abysmy Krzywdy nasze opowiedzieli Rzeczy Pospolitej stetit że Jchmciom Panom Comissarzom Sześciu posłąc do woyska naszego do uczerania punctow że zaś do tych czas wiadomości od nas nie było uniżenie prosimy o Naszego Jaśnie Miłościwego Pana aby nas w tym Jchmć nie winowali gdyż nie było o czym oznaymić o Naszemu wmPanu teraz Jchmciom tak się podobało abysmy ex medio Siu iednego do Naszego wmPana wyprawili z listem od o Naiaśnieyszego Xięcia Jegomći Grimasa pisanym drudzy abysmy do Konczenia tey Conuocacyey zatrzymali się wyprawiliśmy tedy Jmći Pana Mudrelowskiego Ktory co się za dzienesie się między Panami opowie ustnie Naszemu wmPanu y drzytkim Jchmciom y iuż by się było Conuocacyo rozdarła gdyby nie nasze iey przytrzymowały inercya o obrodzie zapłaty pretkiey woyskv gdyż dopiero słusznie radzi á die 20ma presentis poczęli aże przez podpisu Naszego wmPana ta instrukcya była bardzo Jchmć skrupulizowali nad nią iednak przecie

accepowali

acceptowali ig widzgc y przyznaige same słuszności Oſ.
Woyska u nas w Warszawie nie inne nowiny tylko że
bardzo exorbitanie woysko że Dwory Szlacheckie iakoby
miano naiechdzać rabować iednak'my temu wiary niedawa
li y rozni Jchmć insi gdyż to musi bydź z Informa
cyey male Konsenta do woyska że tak opisać woyska
y my zawsze to Jchmściom donosimy że wszelka Kwo
mnosć w Woysku y surowość na wykraczaiących ma
ige zaś in Commissis od Naszego JWmPana że iezeliby
nam się co zdato abysmy przyłożyli do teyże instrukcyey
posyłamy tedy te punkta ktorych dołożyliśmy aby w
Instrukcyą naszego JWmPana wpisane były nasza zaś
bytność tak prętka w obozie nie możemy determinować
pewnego czasu gdyż niewiemy iak prędkie Conuokacyey
przedłużenie ale zamawstrzymuiemy y niewypowiedziana w
Warszawie drożyzna nie dozwala na mieszki nasze przy
muszaią nas abysmy codziennie o prętka Jchmściom prosili
expedycyą iakoż na tym nieschodzi y przecie nas cieszy
Rzecz Pospolita że zdobrą do Naszego Mć Pana powro
cimy powinną Co doniosszy Naszemu JWmPanu
tym Konczymy że iesteśmy JW. Naszego Mć Pa
Życzliwymi Bracią y Pokornymi Sługami
Szymon Popiel Thomasz Gostawski Kazimirz
Głuchowski Kacper Lab Obedzer &c
z Warszawy 22 do Septembris
Jchmściom Consiliarzom naszym JWmPanom rudzieszcze
mu Rycerstwu Pokorny nasz zawsze gotow vdton
Jelisky

Że listy przyszły 29 Septembr z Krzeszawy pod Dunajow

List od Xięcia Jegomci Kazimierza do Jego Mci Pana Marszałka Związkowego

Wielmożny Mci Panie Marszałku Woyska Konfederowanego Nasz bardzo Mci Panie y Bracie

Odbieram list JMPana z obozu de data 3tiow presentis Który communikowawszy całey Rze: Pos: wysłuchała pilnie punctow legacyey od WMPanow y Woyska na Conuokacyą wyprawionych cieszy się naprzod bardzo że się z posłuszeństwa Rze: Pos: nie wyprzęgaią one to Rycerstwo Które Krzyż y własnymi piersiami one do tąd zastawiało. Imie Towarzyskie nie w inakszym u nas respekcie iako u Rzymian Commilitonis Nomen Które to Signa ad Aquilas zdobiało Zasługi Woyska były zawsze w pamięci ieżeli nie w exp: Kuczey sprawiło to powszechne Rycerzy nieszczęście Które temu wszyscy kompatimur. A że teraz Rzecz Pospolita do spolney obrady wszelkimi siłami przystępuie y wszelkich środkow szuka do ukontentowania tak krwawych zasług iako też y desideriorum WMPanow wyprawuią JchMPanowie Posłowie iednego z pomiędzy siebie daią znać JMPanu y całemu Woysku o przykrey satisfakcyey y ukontentowaniu Krotce zaś za nimi y sami Jchmość z pozdrowieniem pośpieszą nowiny Których zatrzymać się trochę zdało co by świadkami byli Szczerey Stanow Rzeczy Pospolitey applikacyey Która y Commissarzow do umoderowania punctow y pomiarkowania zupełnego z Woyskiem wyprawuie ile Kiedy JchMPanowie Posłowie Plenipotencyey do tractowania nic maią nie wątpie tedy że JMPanowie iako iednego ze Matki Synowie nie zechcecie Rycerzy zasmucać

dosc iuż Cierpienie Swoie czuięcy WMPana za Swego
przez wszythkie miłości Obowiązki upraszam abyś powagą y
Kredytem Swoim otarł łzy ubogich ludzi consolando non mican:
do y pisze się WMMłana Życzliwym Bratem y Sługą
z Warszawy 29no 7bris. XC Radzieiowski
Primum Vale Synom Koronnym Patris Patriæ
Naiaśnieyszego y Nieznowycięzonego Króla Je:
gomości Pana Trzeciego
Ostatnie male Cycowskiey miłości
Wam daie Kładąc w trumne moie Kości
Przez lat dwadzieścia y dwie Królowałem
Te wszythkie Xięzą Marsowi oddałem
Mało co sobie wytchnąc zostawuiący
Lat Kilka drugie w Obozie strawiwszy
Przez co y Życiu uymy się dostało
Lecz nie żal gdy się dla Cycryzny stało
Dla Ktorey zdrowie złożyć gotow byłem
Xięzey Cycryzne nad zdrowie nazywa
Kiedy wczach wszych to się wszytko działo
Iuż iuż gdym ginął Niebo Ratowało
Zarowno zwami w potrzebach stawałem
Tyle trudow Marsa co wy zazywałem
Inne nie iako Król lecz iak żołnierz zwami
Gdy Budziacekimi chodziłem lasami
W tey biedzie byłem co wy widzieli oczi
W Burce Zolnierskiey nie w Królewskim złocie
Oraz z Jakubem Synem mym Kochanym
Zarowno zdrowiu zimnem byłem danym

Lie na

Nie na wezgłowkach Królewskich sypiałem
Zawsze zdrowo zdrami zawsze chodziwałem
Dziwd ci teraz Mabere mi wspomniała
Że trudy moie w tych śmierć mnie zdjęła
Żyłem był dłużey gdybym Kochał wczasy
Lecz z nieczasami chodziłem zapasy
I tey mnie teraz w całe pokonały
W Grobie wszystkich prac odpoczynek dały
Już więc wam Regnam Oyczyzny Synowie
W Lwowie niechay żyie sławie moie zdrowie
Teraz po śmierci ciało moie dany
Serce y Kości napuł tozaiem Kraie
Oyczyznie mojey Która ia Kochałem
Wiec po mey śmierci serce iey oddałem
Ostatnie vale Oyczyzno Kochana
Żal mi cię Krolu niemasz niemasz Pana
Oyczyzny ciało zostaie bez głowy
Acz iest głow dosyć y porad mey mowy
Jednak nie iedną Conceptu iednego,
Effektow pełno effectu żadnego
Dla czego Polska ah dawno chorzie
Że głowy nie masz vstanu się trzie
Mowie to do was iak Oyciec Kochany
Krol Pan od Boga niech wam będzie dany
Lecz w tym przestrzegam wszyscy się zgadzajcie
Bo iak źle będzie na nie narzekajcie

Gazety z Rożnych Państw

Funebralne elogia głoszące Krolowi JMci

Z Rzymu ad Sede Apostolica

Rzym się zdumiał słysząc o Janie Trzecim
Śmierci Króla Monarchy zwycięzce Polskiego
Gdy się po nim spodziewał ze niezeli skona
Pierwey Turka moc stardzi siłę swą pokona
Jakoż iuż dobrze zaran kiedy potężnego
Mocą z razu całemu światu strasznego
Pod Wiedniem Otomańskiey Porty Saracena
Lubo go w licznym woysku wielka była cena
Więc Janowi Trzeciemu ten napis wystawie
Rzym że Jan po śmierci wiekom tryumfuie

Od Cesarza JegoMci Chrześciańskiego

Wiednia mego Obrońca Król Polski Jan Trzeci
Zwycięzkie y w śmiertelnych umbrach ognie nieci
Austryacki Którego w. Nawie dom iaśnieie
O czym wiekom potomnym świadczy wszystkie dzieie
Wiedeń wolen od Turka za iego pomocą
Któremu na ratunek ziechał dniem y nocą
Ten tedy niech nagrobek będzie mu pisany
Że tu leży Marc. Polski Jan trzeci Pan z Pany

Od Króla JMCi Rzymskiego Syna Cesarskiego

Upadł filar Ojczyzny Polskiey w trzecim Janie
Nie zawrze mu iuż Polska równego dostanie
Żeby miał sydz pod Wiedniem tam Turka hoiczować
Żeby Wiedeń od Turka miał więcey salwować
Ten mu więc daie podpis tu zwycięzca leży
Którego y po śmierci sława w świecie bieży

Od Króla JMCi Hiszpańskiego

A umarł że Jan trzeci Chrześcian obrońca
A tak że to po nim śmierć wysłała gońca
O Fata nie ucżyte o śmierci zdradliwa
Coś na Jana trzeciego była bardzo chciwa
Ażeć umarł Jan? ten tedy wierz mu przypiśnie
Wtey trunie Króla Maxa Pana Rzymskiego

Od Króla JMCi Francuskiego

Co słyszę że Jan trzeci umarł niespodzianie
Mogłbym mowić że to ludzkie iest udanie.
Gdyż mu y zazyrzeta Pogrzeb sprawowali
Którzy o iego śmierci ani rzy pisali
Lecz iuż się nie odmieni umarł Król Jan trzeci
Którego gorno Sława w całym świecie leci
Ten mu wiersz więc nad trumną piszę rękę moią
Że tu leży Jan trzeci pod swoią tarczą zbroią

Od Xięcia JMCi Bawarskiego

Rodzic moy umarł y iuż widzę nie odmieni
O śmierci o Tyranko coś z twardych kamieni
Nie uczyta, kiedyś mi Rodzica zabrała
Żeby był żył za niego samabym się dała
Lecz na ciebie nam wszcze sił moich ponade
Gdy serce me z Rodzicem w iednej trumnie kładę
I tam stanowię zakładam gdyż póki żyć będę
Żalu mego po Oycu moim nie pozbędę
Małżonku serce moie pomni mi zdrowia
Iuż widzę w trumnie ciało Króla Jegomości
Jego Pana co Marsem pod widnien go znaden
Z nim oraz Ku turkom w potrzebie stawałem
Jego Pana przed którym Turcy uciekali.
Kiedy w swym lecie Węgrzku byli podusali

Tego Pana przed którym Pana Orda drżała
I Dla tegoc 2 pod Wiedniu naprzod uszykała
Tego Pana któremu Sam Swiat applaudował
Który zawsze z turczyna mężnie tryumfował
Tego Cycem y Karlem w tey trumnie uznaie
Któremu w pożegnanie w pust me Serce Kraie
Ten napis przypisuie tu leży Jan Trzeci
Którego my iestesmy pozostałe dzieci
Pod Xięgą Schmidtow Kolligatow
Iuż Smierć rozumiała że nas rozerwała
Gdy nam Pana Trzeciego z Kolligi zabrała
Lecz nieś nie wskorała Smierci nie wyszła
Nasza przyiazn y w trumnie y w grobie odkryta
Cosmy raz poprzysięgli troszysey sobie w ligę
Że y po Smierci znaydziesz w Krzyżu Rich nas obligę
Gdyż poki zyć będziemy Słowa dotrzymamy
I w Sukcessorach naszych też nadzieię mamy
Więc y po Smierci Pana twoi zostaiemy
Na co ten Skrypt do Sławney twoiey trumny daiemy

Lista Concurrentow do Korony Polskiey

Fakeyo Francuska

Słusznie mogę posiągnąć po Polską Koronę
Bo Oyczyzny Krolestwa znacznieyszą obronę
Za rzucę Milliony dam Srebro y złota
Rycerska także we mnie znayduie się Cnota
Wiadome dzieła moie Państwa rozszerzenie
I ia Polskie Krolestwo w tęyze chcę mieć cenie

Genius

Boni

Dosyć iuż namnożono w Polszcze oszukania
Żiedney tylko Francuskiey chytry głowy zdania
Et nuż gdyby Mieszczyzna po Francusku rządził
Nie iedenby podobno Stan w Polszcze pobłądził

Bawarska

Słusznieyż ia bo za Żonę mam corkę Polskiego
Króla mogę pospieszyć do Królestwa tego
I ia dam Milliony y honor tym Gdzie
Gdy Sukcessor Hiszpanski na Polskim osiędzie
Thronie, a tak przyłęcze ieden do drugiego
Łuzne Woyska Bawarskie takie do Polskiego

Geniusz

Bez Hiszpana Królestwa Polskie więc bywały
Bez Bawarskich posiłków Turczyna biiały
Milliony też coś wziął w posagu po żonie
Słusznie czegoś wrocił Sarmackiey Koronie

Saska

I mnie choć iuż nie taka wiara iak Łączeska
Przecie może na Państwo pomoc mi y Kreska
Powiedzie mi Polacy czy też Electora
Królem Polskim nazywa dzieł Kroniki Kora
I tym nie mniey honoru Koronie przyłędzie
Kiedy na waszym thronie elector zasiędzie

Geniusz

Elector Każdy Polak bo Króla obiera
Takich sobie na Państwo Polska nie przyimiera
Kto Kalwin prawowierney niechce przysięgowany
Choćby też życie swoie położyć na szpary

Brandeburska

Ja Xięstwo Brandeburskie Które bez czasu długi
Wysku moich, przydąc daruie y długi
Druga Zapłacę Woysku iako nie płatnemu
Więcey mi życzyć macie niżeli innemu
A do tego Lutersky iuż porzuce wiare
Prawie wiare a Pacta poprzysięgłe stare

Geniusz

Byłaby to rzecz w świecie nigdy niesłychana
Gdyby Kto sługę swego podwyższył za Pana
Moy Saudatyniuszu zachciałoć się czego
Trzymay co masz patrz tylko być niewzięto tego

Jakub Królewicz

Ja potrzebny Korony, zbiory Ojca mego
Obroce y Korone zechce do dawnego
Vigoru przywiesc w tym mi Cesarz dopomoże
Jeżli Polską Korone na swą głowę włoże
Zasłużył y to Ociec nasz byście iednego
Synow na miejscu Ojca obrali starszego

Geniusz

Gdzie zbierano pieniądze będziem też zbierali
Co Kto dał a niesłusznie będziem się pytali
Na Ojca dosyć twego że nam sam Panował
Korony testamentem nam też nie legował

Alexander Królewicz

Exchudowano Piasta iam nie iest Piast ale
Krolewicz co sig to mnie nic nie tyka cale
Ja y Paktow przyczynie y pinigdze Kłade
Dam zdrowg y do rzgdu Krolewskiego rade
Jak drugi Alexander moge bydz waleczny
Wszytko mi czyni zem iest do Thronu bespieczny

Geniusz

Smieniem Alexander bys był a nie wrzeczy
Nie Korone zdrowie bys miał na swoiey pieczy
Zas by cie Kaduk cisnął z tronu podczas rady
Boie sig nie bespieczne zdrowia twego rady

Krolowa

Ja musze bydz naybliszą bom ia iest Krolowa
I na to miliony tozyciem gotowa
Bym Krolowg umarłą wdowca mi obierzcie
Tieszcze rzgdzic moge z przeszłey przykład bierz
Wszytko darmo wakansy urzędy honory
Wszytko do Kalerytey przyprowadze pory

Geniusz

Zwyczaynie iest przysłowie tyko na rad sztuka
Frant Polaka nie wiecey Francuz nie oszuka
Dosyc urzędow było y chwały tak wiele
Lepiey u Karmelitow mieszkać przy Kosciele

Magnificencia JMC Pana Piotra
Bogusława Baranowskiego Marszałka
ka z Konfederowanego Woyska

V starozytnych ten zwyczay miewano
Sobola za Stol zawsze posadzono
Rysia przed Stołem z lisem szanowano
A Baranowi za piec isc kazano
Teraz opacznie bo Baran przodkuie
Rys go y Sobol z lisem adoruie
Mawiano przed tym Baran nie mgc wody
A Baranowski mgci w Polszcze zgody
Radze ostrozne bys wetny nie stracił
Zebys rzernikom Sobg nie zapłacił
Bo cie na Kuchnig Pana nowotnego
Werng da Pan Bog w maiu obranego

Respons

W ten czas Rys Sobol te powage mieiał
Gdy starozytng Cnote zachowywał
Przed tym za Stołem mizysce mu dawano
Co baran umiał tego nie wiedziano
Wspomni w Jesieni co Baran dokazał
Za pieca bysig Sobol nie ukazał
Teraz opacznie ze Baran przodkuie
Nie Sobol z Rysiem lecz baran woiuie
Nie bierze prymu Rysiu ni Sobolu
Baran y Lisie u Kazdego Stołu
Ty iak u Stołu u Kazdego wigtku
Masz Prym Fakcyey y z tego pocigtku
Nie baran mgci dawno w Polszcze wody
Lecz Panskie Rysie szukaig ochłody

Sobol

Sobol Barana teraz adoruie
Nie sam to dziwy gdy Polska szwankuie
Dawnoc to było szanować potrzeba
Supplement daiąc zimowego chleba
Boc Baran bywał w Polszcze do obrony
Krew swoie leiąc zdrowie bez ochrony
Teraz ostrożnie karesz Baranowi
Ostrożni mowie Sobolu swodrowi
Baran Fakyey nie zwykł w Polszcze robić
Tym się Sobole rysie zwykli zdobić
Kuchnią Krolewską baranowi grozisz
Niewiesz Sobolu w czym y ty sam chodzisz
Trzeba na Kuchnią Krolewską Barana
Electowi zaś nie iednego Pana
Gotowy, na stopień Krolewskiey Korony
Ktorych Oyczyzna nie miała obrony
Dobrzec by było Glinianską przypomnieć
Że potwierdziwszy wieczny pokoy iuż mieć
Bo dla Fakyey twych rysiu Sobolu
Nie możemy mieć stałego pokoiu

Wyrok prawdziwy na Kiązę de Conti
to iest discolor

Katholik bo iest w Rzymski Chrześciański wierze
Niewierny bo z Turczynem ma ścisłe przymierze
Mądry bo tak wspaniałey chce dostać Korony
Że zaś nie podobnego pragnie toc szalony
Bogaty Miliony ma wielkie gotowe
Y bogi przedat dobra gdzie ma Elektorie gotowe

Jezeli ma Krolowac Karola rownego
Hamaleonta w swiecie nie znaydziesz innego
Ze zas potrawa iego iest gdy wiatry wieią
Toc y on wietrzną pewnie karmi sią nadzieią

Na tego
Francuz Krol bo za pewne Karola rownego
Oszust Zdrayca Faszyant Kiep Skurwysyn znego

Rescript

Ze oszust zdrayca y Kiep nic komu do tego
Ze Skurwysyn myliss sią nie znasz matki iego

Na rozwiązanie Związku Litewskiego a
Zatwierdzenie Koronnego

Związek w Koronie stanął y w Litwie takowy
Znacz sią iako mowią z iedney biały głowy
Jezli iedna Kobieta taki zawiązała
Ktoremu ledwie litwa poradzita cała
Jakoż daleko więcey ten nie iest zawiesty
Co go przedwcyssze głowy w Koronie uwiesty
Item na Litewskich od Koronnych
Rozwiązała sią z Związku litwa za dwie Cwierci
Słuszniesz Skurwysynowie Sapiehom do Smierci

Respons od Litwy

Wielka sława Litewskich ze ogień wzniecony
W ogińskich przez Sapiechow został zatłumiony
Wy Koronni Synowie czym sią popiszecie
Gdy Baranowi Rogow utrzec niemozecie

Mowa Jasnie Wielmoznego JMci Pana Jana
Odrowąza Pieniążka Woiewody Sieradzkiego

przy determinacyey ordynaryinej Konfederacyey
die 2da 8bris 1696 w Warszawie 77.

Jeżeli Ktoremu czasowi to rozumienie prawdziwie Nasz
to teraźniejszemu libertas libertate perit Sejm Kon
wokacyonalny iest Summus et maximus arcanum liber:
tatis Konwokacya y Confederacya złączone z sobą
nie rozdzielnym związkiem iedno od drugiego dzielić
się ex natura Status tey Rzeczy Pospolitey dzielić się
nie może y tą intencyą ponitur ex cordiali lege
Rei Publicæ po denuncyacyey zmarłego Pana Starostwa
dwa Rzeczy Pospolitey Stawiły się aby złożone ordines
Konwokacyą zaszczycili umocnieli utwierdzili prawo
Wolności ekskucyey aby nullâ arte nullo modumue nie
z prywatnego interessu ale z publicznego futurus
regnat był obrany nie przez czyie fortowanie na
Państwo Autoryzacyą nie gwałtownie ale wolnie obra:
ny tą intencyą aby partykularne Confederacye które
po Woiewodztwach stanęły w zgromadzeniu Generalney
Rzpltey in unam massam Generalney Confederacyey zło
żone były na zaszczyt wolny ekskucyey na utrzy:
manie praw dawnych Rzpltey na uprzątnienie krzy:
wdzień Exorbitancyey które były in mutatione et
eversione antiqui Status Rzpltæ aby Securitati in:
terne et externe było prouisum na uczynienie te
Konwey Confederacyey stawiliśmy się tu ale że się ta pier:
wsza generalna Confederacya per iura uchyliła zgrze:
wata to teraz do nowey y extraordinaryinej zwo
łany się y takie głosy zachodzą Ktoby na te nową
nie pozwolił y na nie się nie podpisał hostis patriæ
Sunto? Pytam teraz czemu? gdyż my do Konfede

racyey Ktora sig ufundowała in positiua lege in
unione dwoch Stanow R Pcy hunc zelus nie zachowali
czemu my przysiegli, czemuśmy lesiones publicas et pri
uatas à Domo Regia gdy chcieli prawa opisac y uni-
dicowac taki zmieszali per inuolutum chaos materiarw
ze quasi chcąc całe my do tego nie przystąpili. Czemu
inuestigacio nie była quis Author Confederacyey Woy
skowey et motor tak wielkiey in R Plica exorbitan-
cyey et alia multa przetermyca. Przeciwko Konfe-
deracyom partykularnym y Instrukcyom Woiewodztw
podobno żeby z tego wszytkiego nic nie było y dla
tego nie na dobrym fundamencie praw ufundowane
rozerwano Konwokacyą. Teraz dopiero gdy Izby Posel-
skiey cessauit actiuitas gdy Imć Pan Marszałek Izby Po-
selskiey desiit esse Marszałkiem gdy nulla actiui-
tas Stanu Rycerskiego gdy sobie tylko Sapsine po-
zwalamy mowić a iakoż actiuè pisać Confederacyą
możemy. a iakoż actiuitas et possibilitas in uno
subiecto saluâ libertate subsistere mogą iako
Senat Exclusto Equestri ordine może ius consili
totius Rei Pcæ usurpare et exclusio secundo ordine
może co R Pcy constituere sub titulo Rei Pcæ.
Chce ia Konfederacyey ale nie takowy iaka prawo
R Pcy opisana iest in unione ordinum gotowemsy
podpisać Kiedy sig na nie podpisze Imć Pan Mar-
szałek Poselski y Woiewodztwo nie iestem od tego
aby iuż widząc w ostatniey zgubie Rem Publica
et libertatem zostaiącą fundując sig in iure natu-
ralis defensionis Ktora lex est supra omnes leges

nie miał pozwolić na Konfederacyą y podpisać jey
na nie lecz tylko w tych punctach iako dysenterya
cyey futurum regnantem ex requisitis Rei Pcæ
obierać będziemy aby termin czasu Elekcyey był
naznaczony aby na Seymikach złożonych uchwała
była na woysko y na rozwiązanie woyska była
aby Piast exchudał. Jednak aby te Konfederacye in:
ne materia Status które należą do władzy Stanu
Rycerskiego z samey władzy Senatorskiej miały tu
stawać na to nigdy pozwolić nie mogę My się na
takową podpisowanie Confederacyą nie możemy gdyż była
by to Conformacya Status ueteris R Pcæ w czym mam
zwigzane ręce y sumnienie przysięgą Senatorską gdyż
Seym Connocationalny na to tylko złożony aby anti:
quam Rem Pcam Starych Swobod utrzymać y utwierdzić
co exorbitata legum wypadło ad orbitam przywieść
a nie nową consensu illicito et aliam formare author
zare Rem Pcæ Libertimus magni Ciuis Sensus in
liberâ Rpcâ liberè imprimi, non uoto maxime uero
cum nihil habet quod Orthodoxæ fidei et bonis moribus
contra

Hymnus x Patris ad Confederatos

Dies Ma dies ira
Teste Gallica Sybilla

Quantus dolor est futurus
Quando mille est uenturus
Villas stricte discussurus
Turba mestum sparget sonum
Per oppida Regionum
Perstringet omnem colonum

Chłop stupebit dum per rura
Palam gubret drab et Cura
Kędy do Komory dziura
Libri Scripti proferent
Gdzi chleby continentur
Quibus Lechi depredentur

Baranowski dum sedebit
Quid quid latet apparebit
Nihil intactum manebit
Quid sum miser nunc dicturus
Quem Zalogam rogaturus
Dum nec Primas sit securus

Recordare milles pie
Quod sum presto tuæ uiæ
Ne me perdas illa die
Quærens panem iam elassus
Nunc uenisti multa passus
Tantus labor ne sit cassus
Milles unde ultionis
Donum fac remissionis
Sume panem rationis

Non est tibi chłopek meus
Fame pellens huic reus
Ero quo supplex cadit herus
Exoratores sunt auari
Magnates in culpa pari
Liceat illis predari

Pie milles
Quorsum ingens exactura
Devastauit nostra rura
Sit milliti solutura

Wioski meæ non sunt dignæ
Sed tu milles fac benigne
Ne castrensi foment igne

Libertati locum præsta
Tam securus fac ab extra
Statuens in parte dextra

Confutatis maledictis
Lenisq; flegum addictis
Voca me cum benedictis
Ora supplex et acclinis
Dum devastor castris cinis
Sis incepti huius finis

Lachrymosa dies illa
Qua obor extra in nulla
Nil tandem erit in illa
Cuius milles tibi cherus
Cadit miser chłopek meus
Supplex tibi tanquam reus

Pie milles
Leche Da nobis requiem
et locum indulgentiæ

Alter Hymnus Confederatorum ad Regem et Rempublicam Patriæ dicit

Dies iræ dies ista
Narrat Scotus Subtilista
Quot sunt Regni fatalista

Quantus terror est futurus
Quando milles est uenturus
Lechi Regem electurus

Turba plebis est futura
Militibus responsura
Ne sit Regni Sepultura
Patria dicit
Fraus nocebit fraus periura
Et militis directura
Inde manet mox iactura
Milles dicit
Mendacium proferetur
Vt militi panis detur
Qui incepta molliatur
Patria dicit
Rex in throno stabit tejo
Tot bella tot crucis pajus
Amor eius erit cassus
Milles dicit
Nouus ergo Rex sedebit
Quid quid erit apparebit
Nodos nostras hic nidebit
Patria dicit
Quorsum ista mercatura
Capitum quo dictatura
Libertatis est prejsura
Rex Polonis exoptate
Libertatem hanc seruate
Perfidisq̃ panas date
Milles dicit
Recordare o Rex pia
Quod sunt causa fiducia
Instrumento sunt Gallia
Patria dicit

W Roku .1371. za Kro la
y Polskiego Pana

Ingemiscis milites tacens
Maiestati tuæ placens
Iura patrum luget tacens
Rex
Iuste milles ultionis
Donum fac remissionis
Ne sis fax rebellionis
Milles
Tot rebelles absoluisti
Perduelles exaudisti
Militibus spem dedisti

Preces nostra non sunt dignæ
Pacem plebi fac benigne
Dona dignis pacem digne
Inter bonos locum presta
Et a bello nos sequestra
Sit nobiscum tua dextra

Confutatis Turcis Sueci
Scythis Moschis derelictis
Milles ciuis en accitus
Cadit tuus supplex genis
Parce belli nexuis cinis

ROKOSZ Glinian.

Ich Rich
Ktory ijs odprawował
Ludwika Węgierskiego.

W Roku Swiętym Pańskim 1371 Po Smierci Kazimiera Krola wielkiego Polskiego Syna Łokietkowego przyszła Korona Polska do Ziemi Cudzoziemskiej Krola Węgierskiego Ludwika Siestrzeńca Kazimirzowego ktory z takowym nieszczęściem Rzeczy Pospolitey Polskiey panował Kronikarze starzy z płaczem o tym pisali. Albowiem skoro po Koronacyey Swoiey maioc w Krakowie pomieszkawszy iachał do wielkiey Polski do Gniezna gdzie mu Arcybiskup Gnieznienski Jarosław Bogorya przyprawił był Maiestat Koszthowny ku ozdobie Krolewskiey z ktorego on Smiechowisko uczynił niechciał usiesc na nim. Bo raz mnie w Krakowie Koronowano na Krolestwo Polskie drugiey mu Koronacyey nie potrzeba mieć w Gnieznie. Bo Znać że dla Koronacyey Maiestat był rozumiał przyprawiano było na Państwo wielko polskie. z Gniezna iachał do Poznania gdzie krotko czas zmieszkawszy pospieszył się do Krakowa dla Wesela Kazimirzowy Zony Jadwigi ktora przez Matkę Ludwikową Elżbiete zmowiona była w stan Małżenski za Wacława Xiąż: zycia ktorą Krol Ludwik wedle Testamentu Wuia Swe: go Kazimirza Krola odprawował. Z Węgrzem iey do Legnice po tym Weselu Wianki Swoiey Kazimirzowy Zony Krol Ludwik zmierzywszy sobie Sprawy y obyczaie Polskie ktorym przywykngc nie mogł a Polacy też obyczaiow Węgierskich zrozumieć nie mogli. Więc w ięzykach rożnosci będąc żołnierz przez tłumacze z Krolem potrzeby Swe odprawowali Niemogąc daley wycierpieć przewłoki y mieszkania Swego w Polszcze Krol Ludwik iachał do Węgier zleciwszy Gubernacyą Korony Polskiey Elżbiecie Matce Swey Krolowey Węgierskiey y Xięciu Opolskiemu Władysławowi ktoremu

dał

dat potestatem solitam regendi gubernandi Powyiacha:
niu Krola Ludwika z Polski do Węgier Matka Krolewska
Panom rade Krolestwa w Polszcze odmienita a zwłaszcza
wierne Mitosniki dobra Rzeczy Pospolitey nowych mgy:
.sca w radzie prywatnikami swymi osadzita Więc ten
Ktorzy mowili o Krzywde Rzeczy Pospolitey iż nie ma Krol
Polski urzędow Koronnych rozdawac Cudzoziemcom władzy
Krolewskiey tym grozono z Kąd Węgrowie wziąwszy na Pol:
ską Smiatosc niezadługim czasem człowieka znacznego:
Kmita Starosta Krakowskiego zabili. Ktorego zabicia
Kmicini Przyiaciele zaraz się nad Węgry mscili przecie ie:
dnak nie stało za nasze. Przeto Xięże Opolskie Wła:
dysław chęc w takowym z niewoleniu mieć Korone
Polską aby ieszcze większego Zalu przyczynił Koronie
Polskiey utrapionej Miasta Zamki Prowincye Polskie
posiadł y brał gdzie chciał za tym nierzędem w Polszcze
Kto był duższy ten lepszy bowiem sprawiedliwości
nie było dla Ktorey Polacy do Krola niektorzy aż do
Budzyna do Węgier iechali [redacted] w tym czasie nie:
szczęścia Rze Pos. Polskiey w Wielkiey Polszcze dwie
familiey mężne y potężne zwaśniwszy się na się Du:
marad Starosta z Nałęczem wnętrzną Woyną albo:
wiem wiele przyiaciół między sobą potracili Maytnaści
Szlacheckie popustoszyli czego Krol Ludwik dowiedziw:
wszy się za Skargą Panow Szlachty Wielko Polskich
ztorych z urzędu Starostwa Poznańskiego Dumanata
a na Przyczynę obywatelow Wielkopolskich dał Gene

ralstwo Poznanskie Wincentemu Granowskiemu. A w tym czasie rozruchu Polskiego Bitwa z Tatary Prusy Nieprzyiacielskim sposobem Ogniem y mieczem Panstwa Korony Polskiey woiowali za ktorym niebespieczenstwem Krolowa Stara Matka Ludwikowa do wegier iachata y Krola Ludwika Syna swego do tego przywiodła ze Pietnascie tysięcy ludzi zbroynych stawił z wegier Koronie Polskiey ktorego Hetman Polski Rafał Granowski u Szandec czekał z niemałym Woyskiem Polskim ktore Ludwik na dwoie rozdzielwszy Polskie obrocił na Tatary a sam poszedł pod Bibk przeciwko Litwie z wegry gdzie potrzył Litwy dwanascie tysięcy a Hetman Polski Granowski pod Brzeziem potkawszy się z tatary ktorzy z Polaki dobrze się bili ze na placu siedm tysięcy ludzi Poganskich legło a naszych też zginęło do dwoch tysięcy ale Polski Hetman bitwę wygrał ale na niey trzema postrzały był obrażony Prusowie splondrowawszy Kuiawy w cale uszli do ziemie swoiey. Postanowiwszy Krol Ludwik Rzecz Pospolitą Polską [redacted] w naylichszym urzędzie Xięstwie Opolskim zlecił urzęd spraw wszelkich ysądow Polskich przydawszy do niego drugiego Borka Kasztellana Krakowskiego y Sędziwoia Toporczyka Woiewodę Kaliskiego Starostę Krakowskiego. Za tym wyiechał do wegier z Polski gdzie zastał Helżbietę Krolowę Matkę swoie iuż umarłą w Budzinie. A gdy z tych Gubernatorow Rzecz Pospolita Polska niepomału była obrażona więcey ktorzy swych pożytkow przestrzegali niżeli dobra Rzptey a ubogą Szlachtę krzywdzili.

cisneli się gdzie mogli. Nie mogąc dalej na sobie tak zmar
znosić niewoli takowej Postała szlachta Polska do
węgier do Króla Posły ludzi Zacnych Ryc[illegible]nskiego z
Mastkowskim unizenie prosząc aby im Król na urzędy
Koronne a osobliwie na sądy Cudzoziemca nie dawał
Który prawa Pospolitego nie umie ani go iest świadom
ia Koz nie uk może sprawiedliwie sądzić. Którym to poselstwo
Król Ludwik acz był z poyrzodka nie co obrażony iednakże
aby zatym przemyśliwał iakoby Halickie Kamienieckie
Przemyskie Powiaty do Korony węgierskiej przyłączył
obserwowszy ie od Królestwa Polskiego dla tego posłał
po consens do Papieża na Arcybiskupstwo Halickie
nowo od Króla Ludwika creowanego w Rzymie nieszyscha:
nego Które Król był dał Rzeszowskiemu Piotrowi
zdobrym opatrzeniem maiąc troski. Przemyskie Biskupstwo
przedtym nie bywało oprócz Władyków greckich dał Fi:
lippowi Karmaczynskiemu Dziekanowi Krakowskiemu
także zdobrymi dochody do niego Kamienieckie dał Bogu:
sławowi Derszniakowi nie bez pewnego naslania pewney Sm:
traty. A gdy tak sporządził Król Ludwik Duchowieństwo
Rzymskie zbożył w Rusi. potym Seym na Pany Polskie
w Budzyniu na Swięto Narodzenia Panny Maryey Co:
rzecz by dla niezwyczayna nie powinna do Budzynia
na Seym Polskim Panom iechać tak daleko do cudzego Kro:
lestwa na co Panowie Polscy nie pozwolili iednakże się
niektorzy znaleźli Którzy dla prywaty swoiey iechali na
Seym do Budzynia mianowicie Woyciech Strzelecki
na ten czas Podskarbi Koronny Który potaiemnie Korone
Polską ze Skarbu Koronnego Stebrzecie Królowey Stary
do Węgier wydał był o czym rada Koronna Polska nie

wiedzieta a Biskup Krocławski Andrzy Lubrzanski Braci
Swoiey a osobliwie Granowskiemu Marszałkowi Koronnemu
zwgier oznaymił Drugi Senator na Seym do Budzyna
iachał Szczesny Sieciech Woiewoda Lubelski Jan Stwrew.
ski Woiewoda Sieradzki Grzegorz Kasota Woiewoda Belski
Stanisław Krzyży Kasztellan Sendomirski Hieronim
Szpot Kasztellan Bieczki Jan Gomolewski Kasztelan
Sieradzki Andrzy Lubrzanski Biskup Wrocławski
a ci mianowicie Senatorowie gdy na Seym do Budzy
nia przyiechali Krol Ludwik z przyiazdu ich był
bardzo Kontent. Na propozycyey tego Seymu Budzy
skiego Jarocki Polak y Dworzanin Sekretarz Krolewski
proponował wolą. y przedsięwzięcie Krolewskie które
na tym iest powiedział: iż przestrzegaiąc dobrego y
spokoynego Krol Jmć rzeczy naszey Krolestwa naszego
pewne prowincye Halicką Kamieniecką Przemyską
Sanocką do Węgierskiego Krolestwa przyłączyć a dać
za te prowincye Xięstwo Spiskie od Krolestwa Wę
gierskiego oderwawszy nam bardzo przyległe y do Potrzeb
naszych Polskich wygodne przyczyny powiedział W tym
takoby Słuszna przedsięwzięcia Krolewskiego iż Krol
Jmć maiąc w Regimencie Swoim dwoie Krolestwa
nie może w obronie Krolestwa Polskiego zawsze w
Polszcze mieszkać Swoią osobą ale gdy osadzi Xię:
cia Swego Zygmunta Xięcia Brandeburskie na Hali:
czu Któremu y Wołoską Ziemię puści do Papiera
o Koronę na Krolestwo Halickie postarać Jego

ze nas od wszelkiego nieprzyiaciela wschodniego
zastąpiwszy bronic Krolestwa Polskiego gdzie za
kazdym czasem. Na co rada Polska respons data
Krolowi nie na tosmy sie tu ziechali zebysmy sta
nowie mieli z Krolem Imcią trymarki takie z
Koronę Rzpltey Polskiej ale na to abysmy Krola Imci
Dobrodzieia prosili o lepszy rzad w Polszcze tak iako
Sprawiedliwosci Swiętey nakazy a bez pospolitego
Braci naszych y Senatorow pozwolenia nie mozemy tu
na tym Seymie Budzynskim nieznyktym nic czy
nic ani stanowic. Krol Ludwik baczac ze in publico
na nich nie mogł nic wymoc rzucił sie do prywaty
wrzuciwszy miedzy nie złotą szwayce: Ktora prze:
mogła co chciała wszytko a Krol prywatnikami za
wszelakie nieprzyiaciołstwa od Braci Polskich Kto:
rych ter do tego miał być przywiesc zastąpic miał
na czym sie bardzo omylił z prywatnikami Bo Lubra:
ski Biskup wrocławski Ktorego Granowska urodziła
ten sie nie dał zadney prywacie uwiesc a przestrze:
gaiąc Kollegow swoich z Budzynia potaiemnie dał
znac przez list o wszytkim co sie zniemi y Rzpltą
działo osobliwie Rafałowi Granowskiemu Marszał:
kowi Korony Polskiej a ten nie mieszkaiąc z tym
listem iechał do Brata Wincentego Starosty Wie:
lopolskiego z Ktorym iechał do Arcybiskupa Gnie:
znienskiego opowiadaiąc te rzeczy Węgierskiey spra
wy acz Senatorowie nie mieszkaiąc zdarzyli Konwo:
kacyą na Senatory zatączyc na Konwokacyey pou:
szu zemknęli posły do Krola proszącego uniżenie.

aby dla spolney rady Rzpltey chciał do Glinian
pod Lwow na dzien Swiętego Bartłomieia ziachac
gdzie tez Senatorowie będąc Polscy z tym poselstwe
do Węgier gdy przyiachali Czyżowski Stolnik
Krakowski z Cichowskim Miecznikiem Koronnym
Byt z tego Poselstwa Król Ludwik bardzo kon-
tent abowiem tak rozumiał ze ma ten consens
Budzynski sprawy wszyscy Senatorowie Polscy
pozwolic za przyiazdem iego mieli. Przy Posłach Pol-
skich miał tez Marszałek Granowski Komorzi Kiiowe
Ktorzy mu wiadomosci z Węgier dawali Kiedy ia-
ko się Król Polski z Budzynia ruszył y wszytkie
noclegi Krolewskie rospisowali. A gdy się Król
Polski Ludwik do Granic Polskich przyblizał w
Tysiącu człowieka Marszałek Koronny rozpisał
listy do wszytkich powiatow tak do Senatorow ia-
ko y Rycerstwa Polskiego aby Kazdy ktoby się dobrze
Szlachcicem Polskim mianuie bydz stawił się na Ro-
kosz na tydzien przed Swiętym Bartłomieiem uprze
dzaiąc tygodniem przyiazd Krolewski a gdy Król
Ludwik na Granicach Polskich stanął wyiachało
Senatorow trzech w tysiącu koni witać Krola
od Senatorow y od Rycerstwa Polskiego ktorego
z granic ~~Polskich~~ Węgier pod Gliniany przypro
wadzili gdzie iuz na ten czas Szlachty Polskiej
do Kupy skupiwszy się było do pięćdziesiąt tysię-
cy Trzeciego dnia przyiazdu Krolewskiego do
Gotogor posłał Senat Polski y Rycerstwo do
Krola Ludwika prosząc o Colleg; Swoie Sena
tory Polskie Ktorzy z Węgier z Krolem przyia
chali aby w pośrodek Koronnych rad Spolney
rady y o dobrym y o pożytecznym Rzpltey

iako to powinni radzic pomogli. A gdy sie Sta-
wili do Kola Senatorskiego chcąc rade Koronną
witac tedy zaden z rad Koronnych zadney vrzcziwosci
onym nie pokazował ani z Rycerstwa Polskiego nikt
sie nie ważył chocby był krewny onych witac. ale za
bami na nich gmin szlachty zgrzytali. A wtym Mar
szałek Koronny Granowski w Kole wielkim Senatorski
gdzie też przedniejsi z Rycerstwa byli pokazał
list do siebie pisany z Budzynia od Biskupa
Wrocławskiego Lubrzanskiego przed wszytkiemi
Spytał Biskupa Wrocławskiego jezeliby sie znał
do tey ręki pisania listu w Ktorych pomienionych
rzeczach upadek Rzpltey odpowiedział Xiądz Bis:
Kup com pisał prawdziwiem swą ręką pisał y nie
zawiodł wtym sumnienia swego Roskazano wty
winowaycom iako niegodnym z Senatu wystąpic z
Kola Senatorskiego na stronę pod pewną Marszał:
Kowską straż. A wtym Xiędzu Lubrzanskiemu na
Ewangelią przysiądz kazano zdradę Rzpltey. Po
przysiędze zaraz w godzinę poscinani byli a pod
Maiestat podnoszku Krolewskiego ciała ścętych
podłożone były po obudwuch stronach prawey y
lewey strony ktore suknem kosztownym czerwonym
szkarłatnym nakryto było. Nazaiutrz Senat y Ry
cerstwo do Gołogor po Krola iachali prosząc go
uniżenie do Kola Senatorskiego aby przybyć raczył
dla ratowy pilney potrzeby Rzpltey A gdy Krola
posadzili na Maiestacie ktory ieszcze nie wiedział

o smierci pobitych Senatorow Kochanków swoich bo
w nocy poscinani byli. Rafał Granowski marszałek
Koronny uczynił przemowe do Krola Jeśli od wszyt
kich Stanow Korony Polskiej w te słowa Mitosci:
wy Krolu Panie nasz ze Naród Polski zawzdy wier
nym Panom swoim był y iest po łasce Bozey a pod
duszenym zbawieniem nic wszedzie wiekszego nie ma
nad wolnosc miłą pozytek dobra Rzpltey a potym
nad łaske Krolow Polskich Panow swych do ktorey
niechęci y nie łaski WKmosci zesmy z siebie rządy
zadney przyczyny nie dali grzechowi iakiemus a
nieszczęściu Rzpltey Polskiey przyznać to musiemy.
Albowiem iż tu w Polszcze WKM matka zywot swoy wzię
ła tu nam też owoc zywota iey WKM Pan Bog przywro
cił. Słuszna tedy abys WKM nam wiernym Podda
nym swym Narodu Polskiego ludziom łaskawym a
miłym Panem y Dobrodzieiem zostać raczył. gdyżes
iest os de ossibus nostris. Miech za tą Krewną
Powinowatwem Związku pewnego iakiego ma z tąd
pociechę. Nie mamy Rzpta Polskiego a zatem wiel
kim strapiona zes WKM Seym w Budzyniu za Gra
nicą Krolestwo Polskiego zbożyć raczył co iest
przeciwko prawom y wolnościom naszym Polskim
iednakże w tym żalu naszym powazaiąc łaskę WKM
Pana swego do tego czasu w Regimencie Cudzoziem
cow cierpiemy ktorych abys WKM z Karkow na
szych zniść raczył uniżenie y pokornie prosiemy
także y o przywrocenie wyniesionej przez zdrade
Polskiego Korony do węgier nie mniey też y o
Sprawiedliwosc Swiętą Praw y Statutow prosiemy

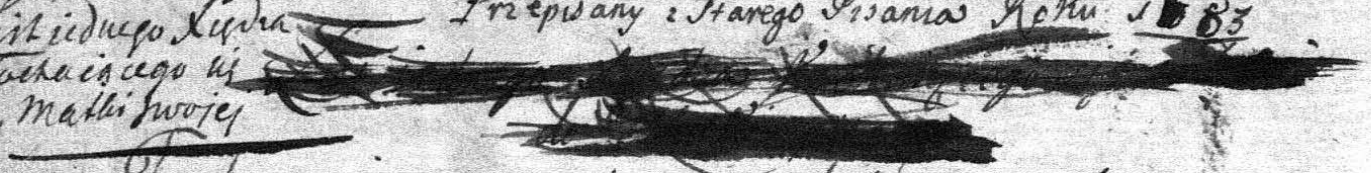
Ktorą

Ktorą my zowiemy Libros vitæ Ktore są mocnym fila. 84
rem Kardey Rzpty aby nam w swey całości zacho
wana była y do exekucyey swoiey przychodzić mogła
Albowiem iustitia præmio et pœnâ Karde Krolestwo w
całości y ozdobie swey zadzierzywane bywa. Skarzymy
się też przed Jkm załosnie na swoie Bracią Ktorzy
nad wolą y rade wszech Stanow koronnych do Budzyna
się zachali były y tam z Jkm o Państwach koronnych
znac za Kies frymarki nomine omnium nostrum stanowiąc
co iż przeciwko sumnieniu y skazie Rzpty Polskiey czynili
za to przez słuszna iż zapłate od Rycerstwa Polskiego
wzięli co iżby prawda była oto tu leżą ciała zdrayców
Rzpty pod nogami Jkm aby się na potym frymar:
ku żaden z nas na dobra Rzpty Krolestwa Polskiego
priuatâ authoritate nie ważył y odprawować (a w tym ciała
odkryte pod Krolem pokazane były) Więc iż Jkm poprzysiągł
tu nam Rzpty Krolestwa Polskiego bonum promouere pro:
siemy tedy abyś Jkm tego nie brał czego Koronie
Polskiey nie dawał a ieśli ci Biegunowie nasi prywatzicy
w Budzynie na iakie Kontrakty podpisali się protestu:
mur że o tym wiedzieć niechcemy. Jarocki Polak y
Sekretarz Krolewski Tłumacz w obozie Polskim powie
dział acz Krol Jmć nie pogrzebu iest załosny z pobicia
tych Senatorow Polskich Ktorzy z Krolem Jmcią z Wę:
giery do Polskiey Oyczyzny swoiey przyiechali iednakże
ieźli niemogło być inaczey nie ma za złe Krol Jmć
(o się tycze frymarkow węgierskich Dobra za Polskie tedy
Krol Jmć obiecuie dobrym Nowem zniesc Cudzoziemcow na
na urzędach Polskich że to iest z obrazeniem Narodu
Polskiego? Strone Sprawiedliwości Swiętey o Ktorą oby
watele Korony Polskiey naszey Kaią że iey Stateczney
w Polszcze nie maią tedy Krol Jmć iest na tym aby w
Krakowie cały miesiąc na Sądach Polskich zasiadał a przy
tych Sądach co by było potrzebnego y pożytecznego do
wolności Szlacheckich chce Krol Jmć pomnożyć Taśke swoią
y Dobrodziejstwo Koronie Polskiey pokazać A wszakoż

Takowq umowq ze Krol Jmć Dziedrica Syna nie ma: iedno Dziewkę płec Białogłowską po Smierci iego aby Sobie z inszego narodu Panowie Polacy Pana nie obierali.

Przepisany z Starego Pisania Roku 1563

a Lit: iednego Xięcia Kochaiącego się do Matki swoiey

Trudno się tego zapierać co ludziom pozdro na ocy. y z tąd ci nie dziwuię się że miłość nago maluią bo się nie może od oczu ludzkich ukryć ale kiedy co złoi y ucieszy ni sławna byde Światu y wszędzie musi. Da też y mnie w nie dobre zawiodła tęsknicy wymawiać tymi y niewdzięc się muszę racyami Które ludzi u ludzi y u Boga wymawiaią Prawda żem zbłądził Kiedym Słepego wodza miał (wszakże miłość dawne na oczy chorą) Która mnie w takie tęsknicy zawiodła trzeba się tedy nad takim użalić nie pa: trzyć Który od takiego przewodnika zwiedziony y od niego zarażony nie oka lecz rozumu pozbył. Byto by to iedno okrucieństwo nad niewidomym się pastwić y mnie w moim Karać upadku Którym iest ciemnemu równy gdyż nie widzi ten Komu rozum iako ten Komu oko fałszie bo ieżeli płomieniem oko pewnie daleko bardziey nieszczęśliwy miłości ogniem rozum wygorzyma Co y ia w sobie znać muszę tak dalece że to Sukno czarne Które na Sobie nasze nie suknem ale woyłem nazwać mogę od ogniá Zyczliwości Spalonym. Z tąd ci chyba mnie winnym moia Kochana Marko Sędzic gdzieś ze mną tak wielki pożar do serca przypuścił ale iakże się mogło temu ubronić przystępku Którego w przod ucieczką nie zelim widział wprzod znalazłem niżelim otworzył. Nie trzeba przed sobą ten gość y przykrzy spadnie uczeli się go spodziewać może ani otwierać sobie prosi ale Każe y gdzie zagości do wiadu przytki do wyiazdu albo nie przytki albo nie podobny. Trudno Sercu

zabronić

zabronić aby pięknego pragnąć nie miało. Które ze w
ciemnościach zawarte spoczywa nie przestaigc na świat
z Klauzury się prosi. Ciężka to na sercu rana tym do
ulgi trudniejsza ze nie widoma z Ktorey zawsze konac
a nie umierać przytrafia się. Ani ia się z tąd nie
stroię boie żem kochał duchownym będąc prawda
żem xiędzem abym y człowiekiem y lubo umarłą bo
czarną na sobie suknią noszę mam iednak w sobie żywe
serce które rozumiem że iest w człowieku nie xiędzu
Wiemże nie tak mnie iako innym przystoi mu łosc ale
mi tak iest iako y innym wrodzona nie rozumie
kto rozumie że suknia duchowna naturę ludzką
utrzymać może ktorey na co się y dziwić że defekt
w Klauzurze swoiey zebra iednego czuiąc swoiey się
y sobie nalezytey szuka y napiera rzeczy. Gwałtowny
iest postrzał miłości któremu ni żołnierz orężem ni
ciężki Breuiarzem ani siwy starzec swoim siwym
włosem zatrzymać się może. Wzak y Anioł wziąwszy na
się postać ludzką lat się od Bialych głow upadow y
dla tego zimni nie zbliżka ale zdaleka konwersował
nawet suknią śnieżystą wziął na się aby się śniegiem
od ognia zbronił słońce samo ma między znakami
swymi Panne ktorą co rok nawiedza. Jeżeli tedy pra
wda że influencye Niebieskie sprawuią ludzie co
za dziwo że się ludzie w Damach kochaią ponieważ
im to z nieba dano. Mam dwie natury z sobą Kapłan:
ską y ludzką z ktorych się kochać iedna napiera a
druga broni ludzie mnie uczynili xiędzem a Bog
człowiekiem niech tedy ludzie gadaią iako chcą ich cicho
zwyczaynie zabawow nagadawszy się przestać dla tego
o moich exorbitancyach mowią aby o swoich excesach
ludziom gadaiącym mowić nie dali. Wielkosc winy
uroda pięknej wymowić może Dziewczyny ieżeli się
dziwią żem piękną kochał dopiero by się dziwować

zem tak pięknego y Ku sobie skłonnego nie kochał Stwo-
rzenia. W żadnym takowey Swięconey wody nie znay
dzie Kościele ktoraby zapał zdlac y ugasic miłości
w ludziach miała. Mnie iuż Kochana moia Matko wre-
okazyey niech mi łaskę twoiey nieszkodzi godzien od
puszczenia kto prosi y samo wyznanie winy powinno
bydź zniesieniem Kary.

Dziękowanie za Panne Młodą od Samego Imci
Pana Młodego

Dowodna w swych przezornościach natura lubo rożnych
rożnymi zwykła talentować attrybutami iednak za
osobliwą maxime in ordine ad viuendi zyiących osadziła
gratitudinem bo si beneficium accipis gratus ut
ut dearis. we mnie zaś iuż nie tylko ex natura inuen-
di wdzięczność zapisała sobie rezydencyą ale nie oszu-
kowana nigdy łaską twoią W M Pani Starościna Wyszła
ta mi znacznym sposobem przydała życia przydała wdzię-
czności: Przydała mi życia ta dobroczynność twoia
kiedy mi w niezerwaną sanguinis et gloriæ communitą
społne pożycie. Sociam uitæ w miłą per æternum Sociatę
fœdus amicitiæ compagem wdzięczny szczyrych affektów
umysł oddaiąc oczu swoich delicia serca Macierzyńskie-
go ukontentowania zaiźrzem iak fortunne sobie zakła-
dać prognostyki kiedym ruz metam uotorum et cordis
dopędził y oddawszy de genu dzię należyte gratias
Bogu mowić mogę że hâc ipsâ die facta Superne
manus Domini kiedy w takich pisze się szczęśliwo-
ściach cum nec uoto quidem opus habeam y zem ta
collimauit czego mi ad complementum felicitatis nie
dostawało. To mi naycięższa że niedoświadczony język
tylko w podziękowaniu za tak wielką łaskę W M Pani

nie potrafi iakoby za tak godny prezent godnie wy-
mowic nalezało bo Ktoz w Krotkich y nie dobrze ko-
rrygowanych słowach wielkie zamysły potrafi dzię-
ki. Y dobrze ieden przyiaciela swego życzył sobie dem
aby dla słuszniejszego życzliwości y propensyey
widoku w sercu iego rospatrzyć się y zgruntować chciał
by. Vtinam oculos in pectore inserere possem. Gdybyć
to w teraźniejszym czasie subsistere mogło nie trzeciby mi
potrzeba bowiem żeby to samo godnym w podzię-
kowaniu stało się Tullianem Bo kiedy się należy tym W
MPani chce wypłacić słowy bo mnie nie niedołęstwo moia
do powinnego podziękowania tamuie y utrzymuie hoc
beneficij Solutio est ipsa confessio za pożyczyć by się
potrzeba w słowa bym wymowił y ten wielki stymy
prezent który z Ma.cierzyńskiego odbieram affektu
godnie y należycie abrysował. Ale widzę oczywi-
ście wielkiego imienia JKMci Pana Gembickiego Da:
że więcej mi usta y obawiam się abym digne pertot
Sperata Domowi temu należytey nie umniejszył dal
delineacyią. Dosyć na tym że z Domu tego dimidium
ust wyroki Boskie mi przybrały Któremu Senator-
skie à tot seculis curules a zgoła wszystkie ge-
nera honorow y dignitarstw było pro assidua To
twoiey Wielmożna Mci Pani Starościna Pyska nasze-
nam Niecnoty Dosć ci że z tego drzewa fruk-
biere które w owym szczepione polu o którym po
wiedziano exiit in campum & vidi quæ non possum
enarrare bo Ktoz by wyliczyć mogł tyle godności
Domu tego które cum seculis numerantur Ktoz by
wielkoponte sławę imienia tego brzmiącemu wyliczyć
y wyrazić mogł z właszcza Kiedy przydaią Splen-

doru y osoby ukrewnione z Domami temiż Ich MPanow
Gembickich I Panow Grzymontowskich Kardynalskie pur:
pury iake do sławy całemu światu y wielkiey godności
Xięzęcia Imci Prymasa Korony naszey oyczystey Imość
godna. Xięzęcia Imci Denhofa Głowa cke y Baran całe:
mu światu. ollinge mi się nie godzi magni nominis tui
gloriam I Dom Pzenosić i za Ktorego osobliwą protekcyą
y promocyą hunc portum votorum tetigi K+cz by mi dał
eâ felicitate frui zebym tu mogł godność twoie do:
brze enarrare zebym antiqua nobilitatis aues wspomnął
et decora alta parentum domu twego computował w
Ktoryni per fasces numerant aui wiem zeby mi wyższe
Domowi twemu należało dde enomia ale bacze to
dziełko non mearum virium y twego I W MPana Łaczyc
ka y D trudno zapomnieć imienia prosapiey Ktorą nie tylko
cały świat weneruie ale ze y Otomańska porta Tatar:
skie szable na imię Domu twego drzeć y wzdrygać się
muszą. I tyś mi w pamięci MPanie Starosto Pyski
nam ci za co podług Rowac y przyznać musze że cherbowne
twoie Rawa Vota moie w protekcyą Twoie wziąwszy
że do Brzegu bonae spei w łaskę IMDobrodziki przypro
wadziła. y lubo by tey dobrzi więcey Ktasc należało Panegi
ryków nie tylko mowić że to iest iako ona nauis an:
strotis portans de longe merces suas. Ta cherbowna Rawa
twoia Mci Panie Starosto Krora bogate. splendory y ozdo:
by familiey y godności twoiey piastuie. I twoiey auita
domum nieprzepominam MPanie Czarnkowski gloriór in
de że przez ręce twoie z rąk Matki y Dobrodziki in
tradus poprzysiężtey na całe życie przyiaźni Imci

Pannie

Panie Podkomorzanie Moiey Mci Panie milcze nie może
tot dignitates. Imienia twego Ktore Starozytnosc niesła.
z tytelnym drukiem codziennych w Oyczyznie tey godnych
Domu twego akcyey inter Speculorum wyrzysowadzan:
nales. Dosci ze genus Imienia twego ipsâ anti:
quitate vetustius. Szczyce sie y tym ze tegosz
drzewa Cyrystego mam sociam ante z Ktorego pton:
ke przez rzce Jom Pana do Serdecznego odbieram Wi:
ry dar za: Ale gdy umysł moy pod imionami tanta
dignitatis bo wiem ze mi należało y wiąksze y
więcey domem tym z Ktorych iestem beneficiatus
dać elogia bym y nie miał pierwszych w całym
swiecie Polskim wymienić Senatorow Dignitarzow
Domow tym z Krewnionych tylko ze wymowa tzpzeie
boie sie abym secundas multas copia non operimet
laudes. Wracam sie do ciebie WMS Zyska z
należytym za tak wielką danine podrzyzkowa
niem rzucam sie do nog Macierzyńskich drzyki:
ige zes mnie przyięta za syna chcieli przyiąc
y za sługę Xiędz

Votum na Seymiku Łęczyckim ante comitial
nym. I MD Stanisława Stawyńskiego
Kom or: Gra: Łęczy: R 1692

Wracaią sie iak znowu pod Szafunek wolnych sto:
sow Szlacheckich Swobody Polskie Riedy ad theatrum
publici consilij na Sporną obrade wydanemi uniwersałami
zwoływać nas raczy JKM Pan nasz Miłos. Wraca sie
iedność tey RP maiestas Ktora nayodleglieyszą in
unione przy złączonych in unum trzech Stanach
Rzpltey wydaie z Siebie harmonium. Nadzieia tedy
w Bogu y w tey Ktorą JKM Pan nasz Swiadczy Rzpltey

Oyczyznie Swoiey clemencyey &c. po tak ciężkich na
walkowiach pożądana nam affulgebit malacia. Radzę
ia że natym następuiącym Seymie Kray. Pols Kto
Ktory pod codrienny m prawie Sieprzyiacielskim ięzy
Kopytem iarzma IKM prudentiâ & mutuo consilio
ciuium tandem aliquando odetchnie y pożądaney â
tot Populis doczeka się swobody. My zaś Ktorzy
smy się na prawie perpetui. Stali tributuarij mocho
ufamy że Kiedykolwiek â tam grani iugo uwolnie:
ni będziemy. Dziękuie ia tedy z mieysca niego IKMci
że lubo iuż toto triumphis quot bellis y nieustanny
Staraniem o Spolną Oyczyznę swoię tot uigilijs &
laboribus Jesus y tak wielg Sprzeciwny Seymom
non intermittit curam tey Rzeptey dotąd prawi:
dziwy Pater Patriæ tey Rzeptey potąd ciężkich
recenter parosizmach głowie swoiey Panskiey nie
daiąc Spoczynku Seym ten dla obrad publicznych
y dálszy Conservacyey Rzeptey IKtadac racy. Co
IMP Marszałek M WmPan consumatâ actiuitate potrafi
y to podziękowanie omni meliori Stylo & methodo
w Instrukcyey wyrazi. Należałoby tu przytoczyć winne
podziękowanie IchMPanom Hetmanom za podięte po
Kampaniach prace y tatygi Ktore lubo podobno prze
tak wielkich Rzeptey Szratach irrito cesserunt elle
tu iednak trudno inuitos prżbere Deos. y lubo
Sub uno ictu stat genus humanum przecie to ty
plus fortuna potest. Ale że Seymu przeszłego
unum obiectum Rzeptey y obmyślenie pracy za:
stuzonemu Żołnierzowi tedy ante omnia życze
brevitati studendum w radach naszych aby
czas darmo consylij non impendatur. I dla tego

wielom

Do tego wielom artykułow Ich Mciow Panow Posłow
obruere nie zycze tylko sam obrade Rzpltey wpisac w
Instrukcyą ktorą by szła ad communem consensum Rzpltey. Nad-
mieniłem że nie zycze bawić wielom artykułow Imp.
Posłow Mć bo to lubo magnis mollibus na Seymikach Stro-
waig nullum iednak sortiunt effectum dopiero teraz
w tak wielkiej odległości miejsca nie każdemu będzie chcia-
ło dosiadać promocyey onych będąc extra spem utęjit
effectus. Radze tedy Ji plácuerit dawną instrukcyą
reassumere. Co dexteritas Imci Pana Marszałka est-
ctuare może. nieprzepominaiąc iednak Skarbu y extra
ordinarynych Rzpltey prowentow bo uidetur mihi y.
proszę aby to w instrukcyą wpisać aby Imć Pan Mar-
szałek przeszły dał rationem iustificationis Sua tym
ko attentiori & intelligentiori methodo to iest aby
nam Ichmć Specificè wypisali y po rachunkach uczy
nionych transcripta Sua do Woiewodztw posłali
na co x takie prouentus wyszafowali y nie tak iak
przeszłych Seymow gdzie generatim Rtadziono na
expensa rożne po Stu tysięcy aprzecież y ta rożnosć
żeby constaret Rzpltey bo to niemały prowent tych
cel Koronnych gdyby tylko fideliter obracały się
ad commodum Rzpltey ale z tąd magis scartabelli al-
bo Zychri contra fas & aequum distantur niżeli Rzpto
pożytku ma. I przy tym adiungo to aby Zychri tych
cel nie trzymali ktorym nie tylko ius scriptum ale
& pretas uetat. Naleratoby mi się tu spytać o wy
danych od Oyca Swiętego Milionach gdzie się y iak
obrociły także y prouentus z Starostw tak dzier-
go wakuiących ktore Skarb post fata Panow Sta
rostow zwykł trzymać czy ustui applicanty ale tak
rozumiem że Panowie Posłowie ex innato suo ad

ad patriam amore tego nie zapomnię. Jmć moi MG Pa:
nowie więcey tymi czasy mamy nowy szlachty aniżeli stary za:
czym życzę aby się w tym postrzegła Rzpta Ktora na
nic więcey nie robi tylko na tych Scartabellos Ktorzy
sobie y szlachectwa y urzędy ziemskie y Pisarstwa Kor
bowe za icy pieniądze przeciwko prawu pokupili Zacrym
aby na teraźnieyszym Seymie na żadne nie pozwalano:
bilitacye gdyż mało kto teraz przy zeszłych sterilitet
Kampaniach Sanguine meruit y owszem proszę WMPanow
aby to wpisać w Instrukcyą Ktokolwiek szlachcicem się
mieni a nie iest nim et titulum dignitatis usurpat sobie
aby in quorum indicio et officio Regni respondeat pe:
remptorie y tam grauissimis panis y więzą oto Kara
ny był. Pacta Conuenta aby zawsze na początku czyta
ne były sine omissione iako to czasem bywa niektó:
rych punctow doyrzeć będą powinni Ich MPanowie Po:
słowie a Kiedy iuż bellis consumpsimus eum tedy
przynamniey in hâc egestate publicâ ulgrasza będą
Ich PP Posłowie JKMci ut ponat his modum a po żą:
danym traktowac pozwolił pokoiu bo niepodobna aby
ustawicznym podatkowaniem exhausta Respublica
miała dobrey Sufficere woynie. Bytoć by więcey o cy
mowic ale u nas Verba volant scripta leuiora caducis za
in reliquis słuchać będę Sensu WMPanow Ktorychkolwiek debi:
tâ prosequor ueneratione a teraz mianuie do tey Y:
sługi woiewodztwa &c &c

Mowa tegoż na Pogrzebie JMci Panicy Iwan:
skiey Podsędkowey Łęczyckiey

Nie uchronny Dekretow Boskich wyrok tak iest
ręka Boska ograniczyła terminem ze nieprzestanną
ustawicznosc[ią] rapidis ferimur in dies fatis. codzien na
rzyc co dzien y umieramy naturaliq quotidie uiuimus et
morimur parą ut[ą] nostrę datur tumulo. Aleszczęsy

to

to dulce merentibus dulce lachrymis resonare gentes
gdyby to czesc iaka Swiata zatopił był potop a
nie tak rzadkie pohamowanym de torrente powzio-
szy się pozarem wszytkich in universum degente
in genere grassował y nie tak obszernie pole pu-
blicâ populorum Zaciętat strage. Azaszbyto nie zno
wnieyszą była patrzec na zgubę y popioły iednych tyl-
ko Państw y Prowincyey by też naylicznieyszych. Cze-
mu? boby iedno strate iedna pokrywała mogiła. A teraz
kto się nie uskarży na popłonne porywczych wiatrow igrzy
sko gdzie zalic niebędzie na tak rzadkie pocieszne zastaro-
nych w tey Rzpltey stipendia Kiedy ich altaś dotes y rospa
niate wyniosłe magnitudines iuż o ziemie uderzone cie-
mny tylko pokrywa grobowiec. Azaż y ten drugiey
widok Kochanej Matki y Dobrodziejki naszey ed siebie
nie mowi Ecce in pulvere dormio et si me mane quę-
sieritis non subsistam. Azaż nie dowodzi że breues
et infausti populi amores czy nie widzimy przykłey
obłudnego szczęscia metamorphosim Kiedy ta ladą
wita Bogini ludzkimi codzien szczycąc się społa-
tami nam pozostałym wzalach bzy tylko na wier
zchnią extrema gaudia occupat luctus zabrawszy
z oczu naszych iedyne życia naszego delicye virtutu
Ideam Statopolskiey cnoty y zacności wystawiony abris
W. J. M. P. Podkowę Zgłyckiey y Kochaną Matkę y Do
brodziejkę naszę. I Lubam się chciał z cherbownych
Domu tego aktow upiescie pamiątki a nie co na
ciśnionemu zabem ulzyć affektowi zbudziwszy ze
snu pia cinerem gloriosa memoria godnych Domu
tego Antenatow Ich MPP N C Ł a w tych tak
wielu Biskupow Senatorow Koronnych Ziemskich
Urzędnikow Ktorzy wielkoscią y dostoynoscią domow
swoich dług ige napełnili czasy et in ore decempli-
ci iuż swoie wyrysowali pamięci alsici poyrzawszy

na te ciemne pod umbrą grobowcą śmiertelności
fatorum iniquitudo y płaszczliwa rozrzewnionych Pła-
aclow zatapia mnie fala kiedy snadniey o trzy anyeli
o słowa. Izaprawde przyszłoby mi in hoc luctu et lu-
ctu y naszym od zalu boleiącym upadac głowom przy-
iąc upadłey cherbownej JMPanicy Podkomorzinkowy Głębo-
gdyby mi w tym wyrokow Boskich nie tamowała Ordina
cya ktora w iednakiey mierze chciała swoie iako
sortem nascendi tak y necessitatem morienci ze Kro-
demu chociaż wszytkiego swiata szczęścia na swoich
piastowałby ręku, kiedyszkolwiek na to przyść mu-
si ze to fabrica Boska ad imaginem facta powra-
ca y ruinować musi. Za czym przydaie mi condescendere
fatis ze z woli Boskiey Matka y P nasza Sepul-
chralibus umknąwszy się umbris do lepszego przeno-
wania się pozycia. Azem ia tu smutny na ten czas
pro domo mea Orator nabrzy mi abym WMPanstwu ob-
latnią od niey oddał valete. Zegna tedy ar lugubre
fratrum lubo tu nie obecnych JchMPP NN etcet.
A ponieważ mi od siestrzenskiego z wami oddala
się towarzystwa życzy sobie post sera fata spolney
z Bogosławionej wieczności u niey. Nie przepomina
y was Polskie Heroiny JWMP N Dzięknie za do
trzymanie siestrzenskiey miłości ktorą ona gemmę
cordis sui consignat. Oddaie y tobie ostatnie Adieu,
Jedynaku nasz jeżeli cię im columen w cudzych servat
Krainach fata życzyć przy macierzyńskim Błogosła-
wieństwie abys był stemmate materno tebi virtute po-
terną a oraz cum oculis maternis curae swoiey wy

puszczam

puszcza opieki. WMMPP. za wszytkich Ktorzy
sie ig do tych podziemnych grobowcow Zyczliwg
doprowadzacie przytomnosci przezemnie unizenie
dziękuie zyczge aby za te ostatnig wyświadczong
usługe Vptywały na WMP felices et sine [illegible]
my zas pozostali po tych WMP fatygach ad panem do-
loris Bratersko y unizenie imitamus

Tenze dziękuie za IP Stolnikowne Sieradz
Koz urodzeniem Stryiecznego Swego IMSa
na Sobestyana Starzynskiego

Dopędzit metam noterum Suorum Brat moy Ie
MPan Sobestyan Starzynski Kiedy Szukawszy sta
tecznie naydnie Szczęśliwie Cel Serca Swego auctis
sanguinis et gloriæ hæredibus Panne Stolnikowne
Sieradzkg MP Stanat dnia dzisieyszego Sub Clemen
ti Sue Kiedy connubialis voti odbiera coronidem
Coronam uiri upodobang Dame z ręk y Consensu macie
rzyńskiego WMP Stolnikowa Sieradzka Z prze-
nych tych Gabinetow et ex magisterio uirtutis et San
ctioris Disciplinæ in utrę fortig Sociam Stanat tu
mowie gdzie mu Zyczliwe Nieba Kierowały dopędzit
Nayosobliwszego Szczęścia Dozywotniego Przyiaciela
gdy nabyt bez Ktorego radości płonne pociechy omyl
ne praca niewdzięczna Zywot Inem Zabawy Cienie
Vciechy dymem zostaig Nawet y same Szczęście nie
Szczęśliwe bo ani Spracowany trudami y tryumfami Zol
nierz milszego Spoczynku maie ani Zabłąkany Marynarz
po nie dosięgłych okiem morzach Szczęśliwego wy
glądać portu ani Morski Nurek z Kosztowną perły
Con hg poządanie wypłynąć ani pracowity oracz tyle
urodz Kłosow y pociechy może ile Łaskawe Nieba

dały nam w dożywotnim przyiacielu. Gaudet Szczęśliwie triumphis et Spolijs Domu W. Panow Walewskich MMP. Domu tego Ktorego zawsze certat cum sangune virtus w tak wielu Senatach Woiewodach &c Lśnią się w tym Domu JMP Walewskich Xięgi Rusnowieckich Mitry. Swieca pollerowne lubo nie raz przez Nieprzyiaciela Starte Koniecpolskich y Zawackich pod: Kowy wynoszą głowe Herbowne Sokołowskich głowy ale na coz iuż Swoich godnych Antenatow Vpionych w popiołach ludziom żmne ich odwalam marmury y rozsypane długimi wiekami zbieram Cineres Kiedy w oczach naszych uiua Virtutum Specimina żywe przodkow Swych obrazy Kolumny Domu tego Filij Columna Sunt Domus et Patriæ delicyæ Maurerynus. Kich twych oczu MP Stolnikowa Sieradzka godnych y miłych Synow twoich widzę &c będzie Senatu Suauis Patriæ dulcedinem Spirans idzie alta heroibus uia otwartym do nieśmiertelności gościńcem JM Pan Franciszek Walewski MMP Kropi hoynie Vkraińskie pola wytoczony z siebie tatarskiemi Strzałami Krwią ale ta się prętko w purpurę zamieni Senatorską nie omylna Speransa. Magnus re et nomine Athleta der Wielkie uel in nomine suo poliretur tey Zapły dekora y ten prętko da Bog przy Herbowney Swoiey Kolumnie in Regnorum aburget firmamentum. Owo zgoła ze Kilką okrysłe słow Familia amplissima in Regno Gratissima in Senatu numerosa in exercitu. A do tych Polskich Heroin co rzekę y to widzę ze dobrym natura wymierzyła. Przeczący Dom ten podziałem Kiedy męstwo męzki Białogłow: skiey płci pięknę dała Urodę przydawszy z urodzenia

godność

godnosc ze uwrzenia cnoty z experyencyey go-
dności. Adwokat do przezacnego Domu tego Lotny Kl.
Strzybrei IKMci Woiewody &c Ktory zawsze aspi-
rat Quoos Victricibus alles &c Iuz tedy y moy Brat
w tak pięknym Cnot y honorow wychowanym gniazdeie
Odbiera z rąk IMPanne Stolnikowne Strzałkę od-
biera z vwiązonym podziękowaniem &c

Mowa tegosz na Seymiku Electionis Po Oyc
Kim IKMci P Posłow na Convokacyą y Sędziow
Kapturowych 1697 to

Iuz głosnym Szeroka Sława na caty Swiat ogłosiła
ogłosem y nie wyzatowane & nulla dilatendum die
fatum IKMci Pana Naszego Miłosciwego iaz zmie-
wymowną zatosciq Sensere terra pacis authorem Sub
Ese terris Kiedy niedyskretne Nieba in medio pra
wie tey Rzpty etu iak ciuilibus discordiis odiis rakoz
postronnymi nieprzyiaciołami tot bellis etuantem za
brały nam Patrem Patriæ virum consilij Rerum bella
torem IKM ale ze iuz niepodobna wyrokom Sprzeciwic
sie Boskim musiemy to patrentes sferze co sie tego Bos
Kiemu podobało Maiestatowi. Gdy zas in hac Oyczyzny
naszey Orbitate z przezorney Swiciey providencyey Xiq.
ze Jegomosc vigilantissimus pod ten czas Rzpey Prozkc
& Primas do Spolney obrady wydanymi manifestacyami
czas y mieysce Sine mora Składac nam raczy dziękuię
za to z miejsca mego Xiędzu y o dobliwe prozze
per laudum podziękowanie y oraz życze abyscie WSP
postpositis priuatis odiis na Strone odłozywszy prywaty
by naywiększe na tym mieyscu in charitate non ficta
z Sobq centowali in uera Serc unione Spolnie na za-
tunek tey Oyczyznie utraconey concuratis mądrami

zdrowymi y iednostaynymi subueniatis. Anastat: tek casibus et ruinis onej iako prawdziwi Synowie zabiegali. Nie trzeba tłumaczyć WMPP iako pod ten czas nulla pars tuta ab insidijs uacat nie trzeba li: czyć futura pericula bo tych wszytkich przezrzystość WMPanow Rozdego dociec może. Jestescie też WMPP memores Ktorzyscie iuż podobnych zostawali opałach iako ta nawa Rzpltey Sine Nauclero zostaiąca takwie: log agitabat fluctibus et naufragijs z Ktorych uix eluctata za Szczegulną tylko de Super Naską, ale za tego recensere niechce co Kozdemu z WMPanow iako Społnemu tey Matki Synowi cordi być powinno. Do Materyey tylko teraźnieyszego ziazdu naszego krotko się przymawiam. Obiectum Seymikow teraźnieyszych iest naprzod obranie Pch MPP Posłow na Comuc Kacyą przy ktorych Ktorych odyscie WMPanowie na tamte mieysce wysadzili Sine quarum emutatione życzę y przeszłe bo wiecie WMPanowie iako in hoc lugubri Statu Reipublicae forma Consilio opus est Rady zdrowey miłosci Społney y prawdziwey prawdy przez przysady y bez interessu czas teraźnieyszy naypotrzebnieyszy. Aze pod teraźnieyszy czas Silendi iura mutą talent Sine iudice leges tedy mamy drugie obiectum Panow Sędziow Kapturowych obranie Custodes legum et Securitatis wte czasy niebespieczne za czym et huic Magistratui racecie WMPanowie Akkomodowac ludzi pro dignitate et edipentia mieysca tego wiem Kozdy z WM MPanow iest par huic oneri y godnosc Kozdego exigit

aby

aby tamto zasiadał miejsce ale tam wszytkim oraz miey-
scie się niepodobna tedy raczcie w tym WMPanowie 92.
z sobą fraterno certare affectu y ieden drugie-
mu in charitate ustąpić seruabitis w tym samym
WMPanowie debitum iustitiæ gradum y to pokaże
że bardzi pokoy powszechny iednostayną zgodę
miłość Braterską nadewszytko miłość Oyczyzny
prawa iey & conseruationem uniuersi kochacie
nie swoie własne interessa albo prywaty & pri
uata odia tc pro affectu amore patriæ teraz wy
raram do punctow Ich MŚ Posłow ktorych nadsie-
ła w Bogu szczęśliwie wyprawiemy plenam sobie
dicendi & sentiendi reseruo facultatem.

Mowa JW JPana Ludwika Pocieiowskiego
Xięcia Wielkiego Xięstwa Litewskiego od całey
Rzpltey Litewskiey miana przed Krolem JMCią
roku tego 1701 przy Publicznej audiencyey.

W mitym cieniu Krzydeł Cyrystego Orła przy Waiasnie-
szey Waterney wkm
rece Kiedy Swiat Polski Srodkim pokoiu
Snem wypia W X Litew: Krwawy mars funestis propinauit
bella a tym Dalosnieyszą ze własnych synow vszkodz zrani-
wszy przez zawziętosc ieszcze w Państwach Wielkiego X.
Li: nie praktykowaną Cyrystey Matki Persicum Pharsali-
cis simulacris całemu Swiatu preezentowac się przynaglił
WMP Zabił się na to niegdy Rzym y iuż nie lenendos
sed memorandos posobie tylko zostawił dolores wszytkie
swobody y wolności swoie in funestis tych synow zagrze-
bszy cineribus gemitu tylko expressit

Heu quantum potuit terras pelagiq uagari
Hoc quem ciuiles hauserunt sanguine dextræ

Ieszcze nam iedyna affulget nadzieia w Waiasnieyszey
prouidencyey y Cyrowskim staraniu WKM ze to dale

non torpet malum furor et licentia ferri wyniesiona
in commune nefas Oyczystemi prawami starta y znie
siona zostaie. I dla tego stawa tu W X L: W M Panie
reprezentuiąc przed Maiestatem W K M od iednego Domu
extra omnem aequalitatem wynoszącego się zadanie. Liczy tot
alta ciuium uulnera dextrą w piersiach swoich Nie zla:
manych wolnosci przez zbytecznę tegosz Domu wolność: nie
wspomina zdarte & infaustam obrocone Kościoły nie
wspomina pobożnego uczynku w tak wielu Bogatych a
prawie Krolewskich fundacyach po całym W X L: ex
augustissimis mensis obszerne od tego Domu szpitale nie
wspomina y tego iak ten Dom chytrym sposobem proxe:
dens manus adorans uulgum iaciens oscula & omnia stre:
liter pro Dominatione zwodził po Woiewodztwach y powia:
tach Bracią nasze na zamieszanie tak wielu potrzebnych
na exercyą in statu suo Izby Posłkiey na dishonora
cyą Maiestatu na złamanie cardinalium legum na by:
darcie cudzych substancyey na oppressyą beneficentium
y nieboszczących się z nimi na zniesienie subselic rum
y złamanie ich sanctorum ut cuncta foedent sceleri
& ipsum scelus pro uirtute censeatur na zniesienie
po Seymikach wolnego głosu tak dalece że rara tempora
felicitate ubi quae uelis sentias & quae sentis dicere li:
ceat. Mija za życie woyska, Rzpltey nie na obronę
ale na oppressyą tey Oyczyzny & licentiam onego. Mija
zabranych blisko Czterech Milionow od Rzpltey podatkow
in usum priuatum. Mija tak wiele wyiazdow extra Regni
nad prawo y praktykowanie cum exteris Principibus na:
zamieszanie Oyczyzny Mija y to że ab exoticis extra
aequalitatem tytułu Pryncypatow & longa emolumenta
cum detrimento Oyczyzny przyniesli, co wyswiadczaią

uictrici

victrici dextrâ zabrane Szwedzkie pod Okiennikami pie:
częci. Nie wspominam nabytek iako ani Boskie ani
ludzkie prawo w naymnieyszym punkcie in integro nie
zostawione lubo nil intactum relictum. Quid enim pro:
dest enumerare scelera, in quorum uita momenti scelus aut
ruina creuit. Ale stawa N MP. Xi: Li: prezentuiąc tyl:
ko tak wiele razy wytaną Bracci naszych krew przed Ma
iestatem WKM Ktora woła przed Bogiem coram uica:
riâ potestate WKM zemsty Exurgat aliquis nostris ex
ossibus ultor Leżą publice pod Kownem Turborkiem Ły
zmorami Rosienami Osmianą Okiennikami wydaią załosne
głos z podgrobowey deski Poczciowie Cedrowscy Biatozoro
wie Ogienscy z ktorym y ia sam rednq śmiercią non ab:
sumptus bo nihil. Sola uita relictum. Pokazuią rozlaney
krwi swoiey rozlane meaty za wolny głos po Seymikach
tak wielu od sprowadzonych Tatarow Rayttaryey w Xięs:
twie Zmudzkim Orszanskim Nowogrodzkim Brzeskim
Osmiańskim Mscisławskim y innych woiewodztwach y
Powiatach. Stawa sama iuż nie lata securitas Try:
bunat WXL Rozdzony kilkq tysięcy piechot na hospar:
cie swoie y ufundowanie Sędziow Protestacye porwane
Seymiki hos et alios prezentuie Maiestatowi Panskiemu
Duo gemina luminaria an non par nobile fratrum Xięs:
stwo swe Jasnie Oświeconych Xiąząt Ichmciow Wisnio
wieckich nurzaiących się w powodzi krwi swoiey do
ktorey Kaimowska Rzka otworzyła śmiertelne zrzodeł
meaty, iż czy czyszko y sama Cyeryzna na to patrząc
ze tych ktorych decora Nalasnieyszych thronow sama od
bierała teraz przy sobie widzi purpureos bo krwawo
et diro exemplo przyobleczonych. Assyrio lata macula
uit sanguine cannas Zatowatci y Dom ten lubo Kroko:
delskim Sercem exkuzuią patratum facinus per scelus

ale z tym wszytkim lachrymas non sponte cadentes elicuit
y emituiąc przesit pectore. a na ostatek M. P. coz nie cały
Swiat za naydokumentalnieysze hostilitatis Ku Oyczyznie
wiodł może mieć co może wynioslosc y zawziętosc in ui:
scera Matki własney za naystraszniejsze widziec specta:
culum, nad to kiedy nieszczęśliwi tym bo domowi ululа
runt in funera bubones braci swoich gromadzących się
za Uniwersałem J. K. M. ad coram securitatem od granic
Szwedzkich y onimi samymi spisanych w Wilnie ugody
punctow approbationem meditantium. Z obroczyli. Sła:
checką krwią pola naprzod osmiarskie bez dania oka:
zyey a potym wyszedszy ku nam nie triumphaturi z
kilką tysięcy ludzi ognistych y tak ktorą armatą pri:
ma fronte zaraz usłali pole nami trupem kilkaset slachty
Jestaty pozostała karta denuncians triumphum do wolna:
ręką własną JMC Pana Koniuszego Litewskiego a iakoż
nie na ten czas Kiiewodztwa y powiaty nie miały się
przynamniey in crastinum wzruszyc tanta hostilitate,
iako uerpiec daley leiącą się krew iako się do natural:
ney y samym dzikim by naybardziey Kanszym zwierzętom przy:
zwoitey defensyey nie mieć ogłosili się przez głos reap:
maty, y dane deklaracye in priuilegium tot morthow
Braci naszych bycie tey Oyczyznie nieprzyiaciołami, Mu:
siało na ten czas Xięstwo Litewskie nie wygasłe ani:
tenatow swoich zarliwosci dobyc szable in aggressores
dla własney obrony swoiey musiało Athenee muro
własnych piersi zastawić swobody musiało odwykłych
zachęci ręku y na same nie zwyczayną zawołac mtodz

Si Sacula tantum
Aurea Saturni memorant et nulla recentis
Gratia Virtutis aude tamen astra pubes
Merito canescunt alij nos mente capillo
Nos animo facie nos pectore tempore certe
Virtutem non prima negant non ultima negant

Jakor

Iakosz pobłogosławił Bog Sprawiedliwym Starł wyniosłe
dumy Bohatyrskie fantazye deposuit potentes de sede
a tak iuż Mu NP ex his premissis Xięstwo Litewskie
nie przynosi nowas Codices prawo w postanowieniu Swoim
ale dosyć obszernie dane ferowane contra perduelles
exequiq. Niechce ut sterilescant leges ubi scelera
herere non desierunt a naybardziey samychże woly
(z czymbi tąs przeciwko Oyczyznie Swiatu ogłosić nie
wstydzieli się) Oddaie tedy te statuta Swoie Ktore iuż
wprzod napisało ale ze Krwią własną oblało do rąk W
KM oraz pokorną podaige Supplikę abys iako na hi-
stkie nam przysługuiey prawa tak y te (ponieważ sola
w nich executio) chciał manu tenere Woiewodztwo zas
same aby tymi rzekami Ktoremi domare gentes fero-
ces nie nowina od dalszych zaszczycił impetycyey
u nog Panskich zebrze

Copia Responsu podług tego Oyczyzny Przyiaciela
na list nie pewnego Dworzanina

Przyznam się ze nie czytaiąc nic Polskiego w liście Wm
Pana lubo po polsku pisanym ledwiebym nie konchudo
wał ześ WMścią nie Polak rzekł się mylę to przyzna
mniey musi bydź Sine contestatione ze chociaż Dwo-
rzanin pewnie nie de Polskiego (Ktorego maiestat
a sanctis ufundowany tot prowincyi a miedzy nimi
iustissimo titulo y Pruskie comprehendit Xięstwo)
ale do nowego takiego do tąd Swiatu nie znaiomego
nabeyść Krola co y sobie y Dworskim Swoim owo
wystawić Symbolum Pro similis altissimi. Nie wiem
ci iako odpisać na list w ktorym pro fundamento
ambitio, pro ratione voluntas, pro iure vis, et arma.
vum comminatio. y sam WMPan rozsądzasz circa con
clusionem te słowa wyrażiwszy. coż iuż komu po
tym chcieć się bez potrzeby bez przyczyny ybez Skut
ku przeciwić ale żeby mniey wiadomym rzeczy ad

oppa

apparentiam tylko zebrane non imponant realitatem Verba
et zebus prawdziwego Oyczyzny Syna iasnym pokaźat
dowodem alter se rem habere opowiem przecie y sta
rac się będę żeby iako naykroczey bo prawda nie potrze
buie długiego discursu y bardzi tym życzebym Sobie y
Oyczyznie moiey w ciężkich a prawie w nieznosnych kry
wdach y contemptach manum ad calamum applicare nayprzedtey tedy czytam w liście
WMPanoz Kładzie za fundament znieszanie się Rzpltey
procederem Xięzęcia Imci Brandeburskiego nie żu
pełna rzecz wiadomosc zgadzam się z tym z dostateczną
bo kiedy RP dobrze była informowana o szkodach y krzyw
dach swoich kiedy zważyła iakie consequentie z tego za
machu gdyby interessa prywatne bardzi mierzi decus
publicum nie smakowała nie samo miedzy sobą ale ra
czey nie słusznie na zmieszanie swoie wynikaiące po
mieszałyby concepta. Jeżeli się zas do tąd udała da
tores iuris naturales et directores Dominos Krolow Ich
Mciow Polskich y całą RP zdrem y wilipendio mierz
napełnić przynamniey w tęzę wtusnęy prowincyey
lubo to do czasu Serenissimae Domui Brandeburgicae
iakoby per hypotecam invalidowane (co z samych ze
pakt Wielawskich y Bydgoskich chcieć kiedy in
casum caducitatis sto pięćdziesiąt tysięcy talerow
wrocić nakazano) nie godziło się altare contra altare
thronum contra thronum a tak crudeliter illudere
Supremae potestati. Wywodzisz WMPan że de Polskiey
nie należy nic iakim się tytułem Kuchwistrz Jegomć
zowie albo zwać będzie zgodzić bym się łatwo ze się
nikt znaleść nie może y nie powinien w Polszcze kie
dy by się Kuchwistrz Jegomć zwał Krolem Brandebur
skim (Ktoryby improbaret) albo Chinii albo Julii Mon.
tium albo innym iakim nic by to Polakow nie obraziło
Mierzy zednak rozumiem wotaliby iako na pitatu tolle

tolle

tolle non habemus Regem nisi CRsarem Kiedy zas
Kuchwistrz Jegomc rey Ku RP nie miat obserwaneyey 95.
fundum zostawit in pristine statu iakoz nie ma za:
bolec Narod Polski widzgc ze wtasnie nasze patrimo
nium nie Spytawszy sig ordines na Seymie zgromadzo
nych pozwolit sobie reformare ie takim sig tytutem
zXzstwa a Jdeuhs Maiestat Polski Suppremapo
testas Lwierszczyci nie bgdgc tylko sub alterna
przerobic Krolestwo sciegc sobie droge do osiggnienia
catych Prus bo inordinata ambitio co raz postgpuie
et nescit stare loco chyba ze nas Pan Bog ratuie
y dawnych Oycow Cnote wyrazaiga rerolucyg Ze zas
Pruskie Xzstwo lubawy ii adacti a podobno alijs artifi
bus inducti pozwolili do ceasu Ral sig Boze nayzyszy
nad nim wtadzey Kuchwistrzowi Jegomci et eius de:
scendentibus, nalezysz przecie do Polski ani sig RP
ani Krolow ani Panow nie wyzuwa Swoich et titulo
Summi et directi dominij, patet to dowodnie ex
contextu Vrelatientium expressa sunt verba
patet to dowodnie ex contextu pactorum quamuis
uero Serenissimus eius descendentes vasallagis
nexu quo ante hac Serenissimis Regibus et Reipu:
Polonae obstricti fuerint liberentur non tamen
perpetua feudi alienatio inde sequitur y dalbey
insze et tdli pacto prefatus ducatus a re publi
ca non auellitur. Coz dla Boga moze byde zasmie
szego insuper iuramentum euentuale ab omnibg
Ordinibus Prussie prestari solitum et nouissime
prestitum satis locuienter hanc confirmat ueritatem
Abez y powinnosci loco vasallaj Pristini na Kazdg
Woyne pyc set Raytarow pulto ratysigca piechoty na
znaczo

znaczono alasz nie iest satis firma summi Dominij recogni-
tio. Prawda ze temu umieli Ruchwistrzowie ich pomadrzić
iako przedtym chociaż byli ex pacto powinni zadnych obliga
cyey nie wnoszgc do Skarbu tak y do Bydgoskich traktatow
rzadko kiedy a nigdy in pleno numere budzi na woyny ko
we Kozackie Moskiewskie Szwedzkie Tureckie y insze
nie posytaigc. Iest w druku y godnoby złotego Druku Wielkie-
go Senatora Xiędza Olszowskiego Podkanclerzego Koronne-
go votum na Seymie 1670 miana przeczytay ze WMPan
zycze naucysz się WMPan rzeczy z niego bo iako prawdzi-
wie Oyczyzne kochaigcy civis nie tylko diserte & libere
wspomina praeteritas lesiones iako to usurpatione Sum-
mi Dominij in Lamberg & Byton zadnym traktatem nie po-
zwolono deductionem po wiele kroc monetae cum magno
detrimento Reipub: bez naymnieyszego zniesienia się
iako pacta mieć chciały. Odebranie poczty y na Berlin
obrocenie z znaczną Kupcow szkodą Vchwalenie cet nowych
iako podwyższenie dawnych contra pacta. odebranie gha
toniè Drachma bez zadney wprzod expostulacyey nie
dotrzymanie immunitatum Nobilitati Patriciis Prussiae &
nad niektorymi R.P przychylnymi byli summa crudelitas
Swiadkiem Rocht w Wyszechrzu zgrolony a teszcze bardziey
Kusztyn in contemptu Maiestatis w Warszawie per fraudem
wzięty exercitatus y exequowany. Insuper w tymze votu
Prophetico prawie spiritu przedzieił iam futuros ausus Ko-
re proh dolor! iaz nazbyt się w teraznieyszych czasach spra-
wdziły my to za mniejsze uważy mamy bo tu iedno Supe-
rat wszytko co kolwiek się pomyslic może Kiedy bytto Ko-
niecznie trzeba ex iii pactorum ex onere loco uasallagi
imposito Krola JMci Polskiego przeciwko Turcu Krey y
Tatarskiey potędze z Dziedzicznymi y Rzpltey woyskami

unire

intrepide zdrowego umowionego ni possit Kowac ludzmi ar Ku
chmistrz Jmć ow fiduciarius. Princeps y do tąd teszcze
ratione Kamburku y Bytonia Vasallus ow bonae fidei
et amicitiae tak Jmć pan aserit nigdy przeciwko Oyczyznie
naszey nie zamyslaiącey vicinus miasto possit Ku druestone
raczey pro parte Nieprzyiaciela czynięc formali obsidi:
one cingit Elbągg in nim subkurs y ztąd wielkiego od:
dalenia przysc mogły expugnat Prawda ze wrocit ale non
sine magno commodo suo a nie zmiernym wstydem et cum de:
decore nostro Kiedysmy sie tam sromotnie okupili gdzieszy
było Konieczne zemscic trzeba y niewiem iako sie nie
Którzy Jchmć na tak wstydliwy traktat vesolowali.
Plaerunt pamiętam pleno consilio in praesentia maiestatis
tis habito aliud medium y nie wstydziłbym sie publicè
tuerì ze nierownie lepsze iako zas potym stante pro:
testatione nonnullorum do tegoż negotium deputatorum
et absente Rege stac sie nie mogło. Niewiem co to była
za necessitas sine consensu Reipublicae bez Podskar:
bego Koronnego y wszyt Kich do tey Conclusuey należą
cych Senatorow otwierac skarb y zostatniey odrzec go
ozdoby, a cc swięta ex honore multo sanguine arte
rissorow parto. Spyta sie podobno Kiedyż Kołowiek Rzpta
iako sie Kuchmistrz Jmć miał odwagye na Koronacyą Kie:
dysmy mu tak wielką łatwosci zniewadzioną albo przeda
li Korone a jezeli teszcze y do tego prawda ce spargitur
ze z Kilkudziesiąt Millionow złotych bardzo pretensy:
ey Kwitowano przez tenże traktat Kuchmistrza Jmć nie
bytoby to zaprawde excusabile. ale wracaiąc sie ad propos:
tum zebym pokarał iako to sobie znami hdc Serenissima
Domus et in oppressionem nostram gradatim postępuie
przypomnie quibus usi sunt principijs był ten czas Kiedy sie
Jchmć Xiążęta Brandeburscy nie wstydzili y owszem serio

upominali sy mieysca w Senacie iako ad eandem Rempublicam
należący. Swiadkiem Historya Piaseckiego ktory tak mowi
folio 529 de inprimos electeratus. Brandeburgici ducis in
Prussia Regni Rectigabis Polonie qui exprotulabat quod ad
eum congressum non fuisset vocatus cum tamen ad Consilia
Regni uti membrum & Ciuis Regius ius illius pertineret
utq; ipsi locus in Senatu assignaretq. Rzecz wspominam nie
bardzo dawną bo ta controwersia była ante electionem
Vladislai quarti ale w Pactach Wielawskich nie Pruskim
Xięstwem ale Xięstwem w Prusach zowie sy Kuchwistrz
JMC przeto potym fabricata publikowana moneta cu
titulo Supremi ducis & hereditatis Prussiæ ale to uszło
per secordiam nostram nie uczyniliśmy re.sentimentu
poczan sobie Kuchwistrz appropriare contra pacta & circ.
cumscriptionem granic utrąq; mistule Rippam a na Koniec
usz na całe Prusy oczy otwierszywszy usz ad complementu
zamysłow swoich nazwał sy Królem Pruskim srodze WMPan.
erras Kiedy rozumiesz ze tytuł Królewski do Ktorego sy
nikt do tąd chyba zwyczaiem od wiekow utwierdzonym
sine consensu & benedictione Apostolicæ Sedis pociągnąc
nie smiał bardzi smiał ad personam nizeli ad Regionem
Odmienity sy w rożnych Państwach y zkąd swieżo w
Anglicy Regnatrices familie a przecie dla tego żadna
w Państwie y insultach iego non subsecuta mutatio bez
wszelkiej wątpliwości y w Prusiech by etiam in casum
caducitatis tak pogrzeb familie y tytuł y rzecz zatrzy
mać usiłowała. Atakże by te Polska miała być defun.
dowana w Rozum żeby sy alterować nie miała thronem
Ktory iest directe na wydarcie znaczniejszey Prowincyey
eryguwany. wszak mamy racye ze Kuchwistrz JMC Xięcie

JMci

Inci małżonce swoiey Wielkiego rozumu Panie Kiedy nad
Koronowaniem się pro parte Patris Krupulizowała o:
biecowat cabych pewną y prżikę possessyą nie trzeba wąt-
pić o tym że się o te Kuchwistrz Imć starać pilno będzie
y nie opuści żadney okazyey Kozdy się że mną zgodzi Kto
się Polaczek tylko zdrowego poradzi rozumu Ktory nie
powinien specie promissorum inficiari y kto ex prę-
teritis in futura miarę brać będzie bo ieżeli descens Jo
achimi Marchionis Brandeburgici ex aliâ iednak linia Ele:
ctorali ad Anspechianum Ktora brata od Zygmunta pier-
szego inuestyturę nie uznalezy do tego że się przez So:
stow swoich tempore Homagij tchnęły chorągwie prżesumse:
runt y utrzymali się przy fundum Prusskim iako daleko
dotchnąwszy się iuż Korony starać się ten tak mocny Dom
musi per omnia licita et illicita żeby się nie tylko utrzy
mał ale et augere Regium titulum iak wżyszałem non
attento iure Reis: auxerunt. Zda mi się że mam iuż
maiori ex parte satisfeci rationibus Imci Pana y że może żeże-
li nie pondus przynamniey by ostrożność nałeż powinny. Co
zaś do Ostheliusza Historyka dosyćby miał bydź Respons
Ktory in tractatu de Prussia tak mowi Capite y. Sed omnia
hæc quæ de Vandemulo Prateno adz Duodecem alijs Principibus
vulgo circumferuntur fabulosa sunt żeżeli iednak co pisze
o Krolestwie Prusskim na ten czas to było y podobno dawnie
Kiedy ieszcze był y Krol Italicki a przecież by się na to
nie odważył teraz Imć Pan Starosta Italicki ius gladij et
Summam potestatem habens Pan także et magnarum Ses-
sionum żeby się miał do tego nazwać Krolem tegoż
iednak nie godzi opuścić że W: Mć namieniasz
iakoby Lugre Mć electer od zawzięcia tey ele
Rey intencyj miał mieć inter principes curas Kro
lem Imć y Rzpltą się porozumieć Juz odsyłaiąc zaś

bo u nas dopiero tam iest Rząd gdzie wszytkie ordines do Kupy zebrane, Krolestwo zas ze się do czasu musi mieć permissive Sprawuią wielkie Rzpltey circumstancye y bliskie z dziedziczney Państwy Sąsiedztwo. Nie iednak wątpić nie trzebe zeten Summa Generositatis non patiez długo tey Krzywdy abi desere ret Rempcan kiedy obacy serio się ad vindicationem bonorum ze zas permissio JKMci et hamara Studia non est consen: sus totius Rei Pcæ wie to bardzo Kuchwistrz Ktoremu omni modam oddawszy veneratione poty się iednak nazywac go nie odważe Krolem poki całey Rzpltey nie godzie na to zgody Ta iaka Domina rerum decidet de statis suis. Zostawam przytym

Copia Listu JMX Kowszpina Biskupa Kmudzkiego do Xięzęcia JMci Kardynała Arcybiskupa Gnieznieńskiego Roku 1701mo

Nie dawnymi czasami reprezentowałem JWXM deplorantum Duchowieństwa mego Statum Spodziewaiąc się resultantus powagą instancyey JWXMCi y JKMci miałem znaleść leuamen et solatium. aksci dopiero dostrzegam że ipsa lachryma pro communij habentur. Ktorzy przedtym ubogich ludzi emunctos przesciem Noclegami ugodami Odwodami cedebant plagis teraz cedunt Scorpionibus przez wtrzoną consistencyą po wszytkich dobrach moich tak przetadowaną taxą że dobra same nayscisley oszacowane. summy wyrownać nie mogą przeto podobno ecclesiasticam confero Supellectilem Kupnige Poddanych ex decoratione cerkwi y Kościoły same bez Kapłanow Klasztory bez Zakonnikow y Zakonnic solvente ex industriâ exotica manu inter cognatas et conterminatas hereses miata zas secretaria affatuis ignibus bytnosc JKMci bardzi solidauit nostras erumnas kiedy oderunt nos deripuunt sibi. Nim przydzie Pastorat rzucic pod nogi JKMci PM do pielgrzymskiego przybrac się Kostiura niech mi się godzi dowiedzieć się z Łaski Xięzęcy iezeli podobne sancita Vladislai Sus Casimiro Iusto antecessora JMci stwierdzone po tym ab Alexandro tertio Pontifice zostaią in toto robore ze nas y Dobra Duchowne a Regiâ Ducali aut quocunq. profulgente dignitati

exemptos

exemptos mieć chciały Sub Dio Anathemate. Jeżeli ta peccaminosa Irregularitas hac ratione in defensione bonorum Ecclesiæ Occidentalis non excusatur ab Irregularitate licet defendere teneaż. Pod czas zawoiu Szwedzkiego były nie które na Rezydencyą Biskupie wolne Klucze teraz iednego nie mamy do żadnego które possemy samym przydzie uderzyć contra publicam pempestatem et immanitatem. Pod czas przeszłey Rydzkiey Rampanieiey w Ziemi Nieprzyiacielskiey grabuiącey nasz Bekotnik Nosow y uszu postradał, u nas niemcy Regionem Nostram coram nobis alieni devorant et vastitate desolantur hostili. Pieniądze in immensum ze wszystkich Dóbr wybieraią in vectu luxuriant a nabrawszy w beczki pakuią bronić, prochy pykniią Strzeż Boże żeby ich na nas nie zażyli albo nas do nich nie appliKowali pro fide et Conscientia donosze WXMci hanc abominationem abys WXMć raczył o nas wiedzieć y ratować Zostaiemy in patribus perditionis Szczegulna Xżnie mi ranczya y perswazya mnie nas do Króla JMci podwignąć y zadośćuczynić co żami bedzie y nie Krwią wypisawszy piszę się Eminentissimæ celsitudinis Vestræ humillimus Servus Xiądz Biskup Żmudzki w Bożogrobowieństwie 30 Marty 1701

Copia Listu Jmci Pana Raphała Leszczyńskiego Podczaszego Koronnego Starosty Nowokopolskiego na Seymik Średzki

Jeżeli za granicą będąc tęsknitem ad congressum WMPanow dopiero teraz powracaiąc ubolewać muszę że na tym mieyscu na którym Zelo et prudentia zawsze WMPanow ædificor nie przychodzi mi ad fraternum Waszego WMPanow amplexum y że nie mogę in tam calamitoso Reipłc Statu co czynić erudiri gdy bystrości ochoty moiey urget propugnans zaś necessitas tu mnie detinet. Że dwie rozumiem nayda ucieczki Kredy na ten czas lubo odległy rowno iednak z WMPany curis publicis impendo Sensum in tam ambiguo Reipłc Statu nie wypisuie obawiaiąc się abym sobie zelosa apprehensiue wigcy nie zyskał

nie imaginowal. Potrafi to Providencya przyrodzona bystrosci gdy o Oyczyzne idzie prospicacitas A na maie niech dosye bedzie ostatek zycia y fortun moich Szczyrze y z Serca naleznyto ochoty sacrificuie W MPanom nie milszego w zyciu moim nie maiąc tako caly zyciem comprobare zem ysa realitate Rzptey wierny Zarliwy y Zyczliwy Kazdego z osobna WMPanow

Copia Listu JMci Pana Sapiehy Woiewody Wileń. Xięgo na Seymik Sredeki roku Pod 1761

Nad zwyczay prawo y sprawiedliwosc bez obwinienia tak Strasznym sądem bez prawa tak srogim Decretem na honor y substancyą cum instantanea executione uformowanym Szlachcic y Senator et Exercitu Minister od własnych niektorych Ichmciow conspiratione między sobą maiących in cateruis ludzi Pogranicznych Chorągwi Wołoskich Kozackich y Bolarskich do XII Kunastu Tysięcy na to namyślnie sprowadzonych Całego Xięstwa Litew: a raczey wszystkich Panow Rzptey ius et auctoritatem uzurpuiących niesłychanym od wieku przykładem non iure victus sed vi armorum oppressus z Dobr wszystkich in praedam pobranych exutus honoru et communi securitate zdrowia abiudicatus z Synakgo w którym osobliwa wsparcia Oyczyzny y Sławy Domow affluentebat nadzieia) orbatus sam ledwie z życiem euadens y od własney substancyey exul nie vdaie się ad desperata media bo mi miła Oyczyzny tranquillitas ale dotrzymuiąc fidem legi et Regi wszelkich ciężarow na dzieie zakładaiąc commune WMPanow y Braci wzywaiąc auditium raczcie WPanowie uważyć ieżeli to prywata osob naszych z JMPanem Podskarbim Bratem moim albo Domu mego iniuria czyli inni na Ich sis intencyey rerum inuadendus Scopus to samo incidat scientiam rei Authores motuum presentium przed kilkq lat z iadem swoim pod Zasnem robore Woyska Cudrzieńskiego fulti

nastąpili na mnie abym zwinął Woysko czego uczynić nie
consensu omnium Ordinum Rzpltæ nie chciałem ale non tam
libenter quam reuerenter factum est Woysko Którym
tytułem zwinione tymże podniesione y tym Woyskiem
wielka część Bracia Szlachty 90.XL do tych czas Prin
cypatow potencyą militari przycisnione y do accepto
wania takich iakie oni pro libitu suo reformowali con
stytucye przymuszona tanquam sub iugo seruitutis
do tych czas zostaią. Którym sentire quæ uolunt et di
cere quæ sentiunt nefas est. Ito. wzięte w reflexyą czeredi
cius seditionis authores Seymow potrzebowac będą kiedy
takie materye na swoich ziazdach per potentiam sub armis
deciduią Woyny y woyska postanowiaią ministerios sta
tus na Seymikach ordinata odmieniaią. Podatki uchwalaią
Odbieraią y zniich bez rachunku. gdituią się honorow
y prerogatyw Szlacheckich odsądzaią Dobra Szlacheckie.
Confiskuią też Dobra y wrzędy komu chcą rozdaią
czym wszytkim Landum ich do Druku podane będą
Kozdego informować może. Nieche ulteriora tey oby
czny ruticinare mała Które przezorna Kozdego może ture
dzieć prudentia to tylko co pericalata iura na osobach
naszych y całym Domu naszym et per uiolata media ad
suppressionem Imienia naszego attenta to te Depra un
serpit Donosze WMPanom y Bracei oraz żal mój Który
mam z contemptu osob naszych z ruiny substancyey
a co naywiększa straty nigdy nie nagrodzoney Pana Ko
niuszego Syna mego po tak wielu Woynach Cra Kto
rych z Stawą Imienia Polskiego za wiarę Chrześciań
skq Zyce swoie mille periculis exponebat) tu tak mi
erznie a sicarijs pod Xiędzem Bratozorem Ordinatis za
naypierwszym od tegoż samego Xiędza wpadq pchnięciem
a potym a sicarijs za zadaniem ran consulte et deliberate
te zabitym in domum WMPanow Braterskich affektow
Kładam prozbę oto abyście WmPanowie iura tey Oyczy
zney a maioribus suis parta posteritati dotrzymywali et
publice tranquillitati Rei Publicæ consulere raczyli

A ia y reszte Krwi moiey na usługe WMPanow y mitey Oyczyzny immolare gotowem y zostawam

Mowa JchMciow Panow Posłow Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego do JMci Kardinała 21 Xbris 1692 w Zowiczu miana

Po uspokoionych od nie małego czasu zaszłych inter status diffidencyach po zawartych cum Principe pokoiu: kosci traktatach cum inter transquillo quietis otio Kiedy pacatos widziec sobie pragniemy intencyem Woiewodztwa Brzeskiego Sub alterandum indies status w osobie JMci adorując Serenitatem stawamy Ia O.X Prymasie y dobro dzieiu nasz na ostatnią ruine nasze foederata Pans Kiey woli et ordinum postanowieniu Rzpltey Rebellis Saxonska militia canit Braci naszey chrześcian uporczywym uwi mięszaniem traktatow naszych odiętym po czasie tey nem ruszeniem się nam czyni compass in próżna pogotowaniu na obrone Spuszczego się do Gromady nie leniwie Martem Nostrum prowokuie in arenam tak wiele JKMc compromissow tyle adamante niemal rytych rozkazow mamy aby granic ferro granior iniurijs nullis z państw nigdzie Koronnych Ktory rzekł co mało przeciem tenak u nas sobie upodobanq y na drugi rok fundnie locatyq z placzu y Krzywdy ludzkiey wesołe traktuie hilaria iako promiscionis terra woiewodztwa naszego obrał sobie y zagęścił coloniam na tym oddaleniem z Państw Koronnych Serenitate sublata rowną ruebu wczora zaćmionemu Eclipsim patimur Ktora iako zwykła bydź Regnis mała presaga tak osobliwie w ziemi naszey fatalis przez te obcego narodu umbry tak pożądanego uspokoienia wesołe nam zaćmiła swiatło. W mitę prac ludzkich zbiory Kiedy ubogacony dziś durior autumnus gusto September obfity nam przynosi ale lachrymarum inundemiam Szarancza bowiem w Domach naszych grasuiąca przez ustawiczne zabiegi widziec y cierpiec w Domach naszych musiemy na wzruszenie tak czystego zarzma Kiedy uiritim wsiadaiąc na Kon arma terentes et ictus donosiemy has mentes iako Swoiey Principi

Nolmi

WXMci Sacra sunto przyrzekszy Sobie Cyerzystych Swobod w dalszą rapine Wolności naszey aurea uellieri parem Ktorą WXMć nayczulszy Szczyry Cyczysty Argonauta Jason zaszczy cającą zwyKłes nie dac w lekKi Szacunek. Assystat nam przy powadze WXMci Agnus Cornupeta Ktoremu Polski Zodyak illustrat y Lwy drapieżne ustępować zwykły Pater et Consul Patriæ racz takie wynaleść medium aby za interpozycyą y ordinansem pacatiori passu z granic naszych te wyszły Woyska w przod niźli im Samym Kutkiem Siccutas Deus Speras zgotuiemy Ponoszie WXMci y nasze Anxietates Jn: struKtą

Copia Listu XXMci Saskiego do JMci: Xiązęcia Kardynała Arcybiskupa Gnieznieńskiego Prymasa, Ja Koronnego de data Beden 4ta Julij 1698

Monsieur

Jako wasza Eminencia chciałes mieć ode mnie samego ute wnienie względem Religiey Katholickiey opowiadam WX Mci że ieżeli hoc negotium mogłoby się Koniecznie tym Spo sobem żebym mogł bydź podwyższony na thron Polski nie byłoby nic securius iako profiteri na ten czas publice dopiero Religionem Catholicam czego nie mogę uczynić przedwey dla wielkich racyey Ktore nie mogą bydź tayne WXMci. Rozumie tedy że to Sufficiet dla upewnienia ratione Religiey Katho lickiey w czym możesz wasza Eminentia exactiorem in formationem od tego Ktory Waszey Eminencyey list ten odda na Ktorego się spuszczam aby więcey opowiedzieć niżeli Jam ad præsens czynić Eminencyi waszey affectissimus et aguis: simus Seruitor Fridrich August Elector Saxoniæ

Szala do rozważenia Kto godniejszy Krolowac Pola

Rom Cry Xięże JMć Kurfurstrz Saski Konty

Ex parte Genealogiæ należy przyznać XCiu Kontemu że magno de Sanguine natus bo ad eandem radicem z Krolem Fra ncuskim Suam originem refert ale ieżeli Kto chce ex uetustate rerum gloriam attribuere iako się naród Polski tym chełpic

lubi powinien w tym perferre Xcia Kurchwistrza ponie-
waż on nie tylko nie mało liczy Krolow y Cesarzow swoiey fa-
milicy Antenatow ale się y tym prawdziwie chetnie może u
nie tylko respektem Europy ale respektem całego Swiata
iego familia naydawnieysza a nie Xięg tylko iako tymi
czasy ale Krolewską olim sławną dawna prerogatywą gdyż
na Kilkanascie set lat przed Narodzeniem Panskim taż sa-
ma familia w Sarmacyi tytuło Regum Kwitneła, lubo
się potym ich Krolestwo dla pewnych przyczyn w Xięstwo
odmieniło iako y w Polszcze było ze post multam seriem
Regum propter ausum Bolesława Smiałego Kilka Monar-
chow naszych nie mogli bydź Koronowani ani Imienia Kro-
lewskiego mieli.

Ex parte potentiæ Zda się niektorym Xięciom JMC
Kurchwistrz Saski że in casu nie ukontentowania swego
ex proceribus Regni nostri mogł by mieć in promptu prze-
ciwko nam Woyska swego z Kilkanascie a podobno ex au-
xiliaribus copiis z takie drugie Kilkanascie Tysięcy. Co
należy ad potentiam naprzod prudentissima longanimitas
et clementia eius nie pozwoliła by mu ferocire contra gen-
tem liberam Ktorey wolności całey zachowac iuż poprzy-
siągł y ieszcze Sacrosancte poprzysiędz musi. Vltor,
Deus Rzdemu Krzywoprzysięzcy nie zwykł dawać pre-
mem fortunam et quidem vitam longam propterea chro
by Kiedy broń Boże czego induceret in mentem taką fero-
citatem a czy podobnasz to tak wielkie Krolestwo subiuga-
re Ministerio Kilkunastu Tysięcy gdzie mogło by Saméy Sła-
chty z iaki million ruere in arma dopiero z nie ieden
Million famulantium a ieżeli by miał takie enaurne con-
tra Rempublicam subsidia czy nie było by to stupere in
Troiam pro Troia stavet Apollo y sam Francuz nie
ścierpiał by pro ratione conseruationis Swéy chociaby my
go y naybardziey rozgniewali żeby nas nie miał bronić a

Ferro

Teutonica possessione. Ale co Xiążęta uważaią w Xiędzu.
Jaskim czemu nie postrzegą albo przyznać nie chcą żeby
nam był magis formidabilis xżę Rohty gdyby mu Turcy
y Tatarzy in gratiam Króla Francuskiego iako Salwatora
swego nie omieszkali nie tylko in suum gratitudinis item
ale bardziey ex motivo optata vindicta za plagi od nas
brane succurere ad capessenda certiora nie przed tym z
Narodu naszego trophea, co gdyby się stać miało Bog
wie czyliby się im nie tak nadało iako owemu Macedoń-
mu Philippowi Ktory zaciągnąwszy ad danda subsidia
dał obiema armis po sobie y osiadł Państwo. Onefan
dum dictu żeżeli nas Bog ma pokarać przecież by nam
lepiey ex alterutro malo minus elegere y znosić takiego
Ktoryby samey tylko trochę miał liczeniey nie takiego Kto-
ryby miał zbiorą wolność y swięte wiarę ijsdem sepelire
ruinis.

Ex munificentia wątpić nie trzeba że Xcia Saskiego
iuż effectus monstrauit że uniego idem est obiecacy
dać łatwo nam cognoscendo ex vngue leonem bene spe-
rare że ten Ktory ma co dać może gdy zechce a zechce
bo mu ex praesenti statu & ex retroacta vita eius Re-
gia spirat libertas. Nie same nam pieniądze pro
percepta znaczowac trzeba, y to non postremi speciei
neris że nam ludzi swoich do szturmowania sprawnych
na dobycie Kamieńca applikowac racy żeżeli my zechcemy
perditio ex te Israel. To zaś co nam ten Pan largiri raczy
będzie pewnie poydzie in gratuitum nie będzie pretendował
praeter honorem & gratitudinem Reuerentiae bo ex tuo haurire
non ex fonte gdyż bywszy Panem Ktorym był będzie nie prze-
stanie. A Conti coma! ter za emolumenta uczynić może
oto ferty że Turcy in gratiam rego oddać Kamieniec goto
wi trzebaby nam na takiey z Turkami pokoy motyc z

z Ciceronem nolo pacem quia turpis est quia periculosa quia esse non potest. O iako by to brzydki byt pokoy Ktorego by trzeba popełnić universale periculum przysiągi nie tylko intra Regnum ale etiam in facie Supremi &c. Sessis Pastoris uczynionej. O iak szkodliwy! dla Ktorego by nam trzeba przyiąć pobratymstwo z Turkami y z Ordą a Wołoszą z Cesarzem Chrześciańskim z Kurfirstrzami z Moskwą y innymi Narodami Chrześciańskiemi. Rzecze Kto ze mogłoby to bydź bez Woyny bylebysmy przynamniey odstąpili Colligacyey. Dosć chyba in solo periurio hoc iak prosze gdyby Conti był Krolem naszym czy nie chciał by zawdzięczać tym Ktorych opem nim został? czy nie deferował by Krolowi Francuskiemu y Turczynowi a ci czyli by go nie obligowali do tego aby nas na Muscow albo na Moskwe czym przedtym wsadzili. Lecz rzecze Kto rzecze ze Krol u nas sam Woyny zaczęć nie może odpowiadam ze nie może licite ale może valide. Jezeli to olim Dobrzeńska Mniszek mogł Krzyż poniszczac diabelskim z Moskwą bello choc contra voluntatem Regis to nie dopiero tak by nas Krol mogł z sąsiadami powadzić byle chciał

Ex parte Libertatis Principis Deconti

Trafi to co ty iż to w prawdzie że y zniewolnikow bywali Krolowie y Cesarze ale przecie że nie bywało immediate ale per multos wprzod adepto libertatis gradus. I Polacy byli raz uczynili Krola Kolodzieia drugi raz Lokietka ale przecie te subiecta byty libera gdyż byli ex bonis Regalibus a pod czas interregnum. Ale Xiąże Conti (przyzna Kto rozumie Statum Gallicum) do dziś dnia nie denominatiue tylko iako Szlachta Polska Krolowi ale rigorose poddany Krolowi Francuskiemu tak dalece że nie tylko in manu Regis nie tylko fortuna ale ius vita et mors eius. Dopieroby go Krol Francuzki in

gratia

gratiam Korony Polskiey libertował. Piękna to gałerie
galanteryą kiedy eliberati imperabunt. Zaprawdę mamy
z nas zaco szydzić obce narody że exclusimus Piastow
od throny nie chcęc Rękami z nami libertate nutritam
widzieć nad siebie godniejszego a chcemy perdite ta-
kiego ktory nomen habet ze Xięm iest re autem ani
Szlachcicowi Polskiemu nie zrowna bo Poddany iest
Ex parte Paupertatis Principis De Conti
Pewne ze ma xiąze de Conti wprowadzić Kilka Mil:
lionow do Polskiey choćby y sto wprowadził non admit-
ret temu co nam ludźmi y pieniędzmi swymi x Jmć
Polski intra annum et alterum sprowić może. Ale
niech by tak było długosz by te millions w Polszcze
trwały czy nie musiałby X Conti skrzętnie zbierać
aby oddać cudze aby sześcioro dzieci (ktorych tylko ma
in minus a siodme in proximo partu y Bog wie ile
wiele ieszcze in aptitudine iako erbowiek dopiero cu-
citer trigennarius) mogł by pro Regia Conditione dotare
dopiero z by tu plus offerencia za wakanse pole miało.
Darmo prawo darmo przysięgi darmo clamantes bo neces-
sitas frangit legem musiałby brać bo nie miał by z
kąd długow do Francyey płacić y posagow gotowac
Ex parte depaupertatis Rostra Dopiero Canalia
iego co by nam za szkody w Krotce uczynić mogła
nie wszytkim Polakom wiadomo że we Francyey tyl:
ko sami primogeniti ktorzy onych zowią Ene prawi
totam substantiam Paternam biorą a Kadetowie toiest
posterius geniti muszą się żasko y dis kreccyą pri:
mogenitorum kontentować Takowi Ene nie bywaią boga:
ci szwankuią na to miejsce że im się wyprzedać niego
dzi consequenter nie mogą się extra Franciam przenieść
y dla tego extra Franciam nie widać Francuzow chyba

do Krola Sub ordinati na takye abo po pinigdze alias na usługę petno tego po wszytkim Swiecie. Mamy tego co Kolwiek experyencyey ze y za tymi co w Polszcze ożą. dły Francurki nie inszy posag był tylko honor przez Krolowę u Krola ziednany. Dopiero gdyby obcie Krolestwo Francuzi byli nie pewnie by dostał honoru Ktoby Francurki nie chciał w posagu Dwaczcie Polki czego z Xięzcem Conti zgdacie tego zeby za czasem wam nie Francuskie Damy precedencyą brały a dopiero Riedy Tancmistrza albo opernika Corka choc tez nie czem y sama opernicka dostanie sie do Francimeru gdyż w tym nie wielki brak u Francuzow boc in Regno absoluto honoratur quem honorari noluerit. A z Francymeru morze sie w Polszcze za promocyą takich na sze bie Krolowy dostac słuszemu w Małzenstwo Panu takowe Francuzey indifferenter bywa czy mibo wam będzie ubiegac y ustępować takim takich teraz y w swoich Francuzey merach cierpiec nie chcecie: takowe Damy Francuskie postanowiwszy sie dobrze zbiegaiąc intraty nie zapomną Siostr Matek Ciotek Babek y podobnego plemienia za sobą trahere abo im Cambie posyłac. Nie myszczyena Francuzki owo vbostwo co sie potywic nie może czy tu certatim nie polgnie bogatego pewnie z tamtąd nie wypuszczą ani na peregrynacyą zeby pinigdzy z Francuzey nie wywoził. Takowi Derbi zeby sie tu fortuny czy nie musza ob necessitatem sanguinis dodawac do Francuzey ubogim Krewnym. Dwaczcie zeżeli by nas Francuzi w krotce nie wysali y nie z ubozyli: dla czego Kto ze Krol będzie Strictus legibus nie dawał w rece intrat & zotich rakisz nie masz tysiączonych spadłow y okkazyey nazarenia na commissie z Kad fruti fikowac mogą Riedy Krol na nie respektował będzie a zżego zysku potissima pars przez nich po

szłaby

powstały do Francyey boć to rzecz quia natalem
lium dulcedine cunctos allicit immemores nec sinu
esse sui

Ex parte indignitatis urodzenia Pany Xiąg Contego
Byłaż do tych czas w Polakach za cnotą że za poczciw
sze szacowali urodzenie legitime z Xiążęcia niż il
legitime z Króla. Mamy też y my gudelam Chwałą
Bogu że panuie signa fragilitatis że choć Kro
lewskie niegdy tylko że illegitima pignora woli de
leko od Polski exesse albo się etym tacie nie się etym
chełpie chybaby zas na to przyszło żeby nam Conti Kro
lował nie eby ex uxore eius sequeretur conditionem u
rodzenia. Ta zaś quo thoro y takim sposobem z Kodzona
ni. Ta dosć dać ansam niewiadomym do wypytania się. A
lubo iure natury nie powinno by y się Kodzic poczciw
ex operibus suis osobie ale iednak iurendum żebyta
Kię Scandalla in suspendium & abusum Kiedy to przy
kładem takowey Królowey mogły by takie takie progno
stykowac że choć się taką urodzi rzeczce lepsze rozpocie
mieć ba y lepsze Królową być może. Nie rządy wyc
Polski dawnie przy sobie miejsca takim Które się nie u
ciwie rodziły patrzcie się y notujcie do Schronow naszych
za Kuzgiem Contim aby nam taka panowała y z nami
Porągonowac niegodna miała

Ex parte metus W Domie wiecne intrygi z Francyą
wydał pewny nie taki Francuz Arnoldus Xięże de
iustitia armorum Regis Gallia że gdyby Król Francuski
mógł y chciał zawojować cały Europę iure by to uczy
nił ten o Polszcze peculiariter dowodzi Naprzod dowo
dzi co naszym historykom rzecz constarium że Carolus
Magnus Król Francuski zostawszy Cesarzem przywiódł
Polaków ad faciendum homagium probuie za tym
że imperium nabyty Francuzom consequenter y Polska

tanquam fundatoria To tabl a iak sobie na nim Fra
ewri colorem militia depingunt dopiero gdybysmy z rak
prawdziwie fundatory Francuzom byli czy nie pieli by
sie iak do własnych Poddanych ad occidendum volun
tati naszey quietem. Jus by to zas za szczesliwym Con
tego Krolowaniem bydz musiało iakim implicite bo
ten biorąc sie aby olim iego pignora tak nie spadły z
respektow Polskich iako sie dzis stało choc godnym
Zasłużonym Cyerznie Krola Synom musiał by defer:
re Krolowi Francuzkiemu y we wszystkim wolą iego
pełnie przynamniey sie tego obawiaiąc zeby mu nie Vsu:
fiskowane tam nadey tenuty Mastecznika nazwanego Cop:
ty na Ktorym by iego dzieci za casu Dominio Polakow mogły
by stabilire hereditatem pewnie co zdało aby tam nie u:
traciły tego Xięstwa y był in continua possessione iego
musiał by Krolowi Francuzkiemu oddawac fidelitatis
& dedicionis homagium y skadac po zagranicu Krola
Francuzkiego. Coz rzeczemy gdy by Krol Polski był
tak strictiter fundatorius. co za Lekcya zeby Jus
ięcia Regij tey zmazie nie podlegali choćby rzekł
Xięże de Conti zratury y godności był godny Krolo
wac kiedy go tak diuina dispositio deprest nie rzec
zeby go Krolestwo Polskie cum approbatio & munera
następuiącym poparciem Elekcyey dewigac miało
Ratione Electionis całemu to wiadomo Swiatu iako
illegitime Contistiana pars postępowała kiedy Conteye
nominowawszy contra maiorem contradictionis partem
cum in audita legum conuulsione y wolności oppressyey
prewalere chciała. Instris zas Sasistow strona ze sie
wedtug Boskiego y Koronnego prawa in eligendo Rege
sprawiła sola ze iest legitima chwała Bogu ze
y iuz samych Contistow senior pars przyznała

Ratione Possessionis Ato za rzeczą Ryby dowie
bowie sie teraz poparciem Elekcyey Kiedy Diuina

dispositi

dispositionis Executio tak nakierowała że ine y per
legitimam Electionem y Jasne Korone Jaias nieyszem
E/eKtorowi naszemu w życe potrwe dadzą mogą by ine
non iniuria refragarios Suos inter Laue maiestatis reos
poczytac ale nie wypowiedziana dobroc nemini male
uobet nihil Sarius medityat. iako uincere obsequio
unites reos Boy Boze aby te Sepie Ktore rady in turbida
piscantur erym przodzy atram mentem wyczyscili ani
remoras wiecey preferendo do Szczesliwego Swiętego
zgody Kresu pospieszyli zebysmy prostro do Boga Coro
nationis die zgodliwym całym Krolestwie godzem tak
dobremu Panu wesołe Pieśni a zwim w Kroteе za osobli
wą iego pomocą Krzyża Swiętego y Oyczyzny naszey
Nieprzyiacielowi pereat effi Eacter wyKrzykną magh

Mowa przy powitaniu Krola JMci Augu:
Sta: wtorego od Izby Poselskiey pod czas Seymu
Koronacyey ore JMci Pana Marszałka Poselskiego

Naiasnieyszy Miłosciwy Krolu zgromadzeni na szczesliwą W
K M P W M Koronacyą gorny z Błogosławieństwem ziemskiz po
dziwieniem Swiat widział pamiętne po narodach naszych Krolow
Panow. swoich łask y Oycowskich Dobrodzieystwo serca widziała:
Kosmy nieśmiertelnych dzieł monarche nie przycmionego umbrą
Smiertelnosci ale zasypiającego tylko bo alibi moriunt Polo:
nia gdormiunt Reges nie tak na żałobnym katafalku jako
w żałosnych Kładamy affektach iako rownego sobie Krola:
ta Bohatyrom rownego Swiętobliwym y rayliwym y raymil:
szym Oyczyzny Panom po Staropolsku opłakiwaliśmy Pane
iterum veteres luctus redire nos. Solitum Hendi uicimus no
rem Hectora flemimus. Dziś zaś patrzy ale oto Polska nasza
refusa in lachrimas hodie concrescit in gemmas Kiedy po
ciemnych żałoby nocach candida sidera currunt y usiadłes

nam na Throne Polskim multu Sidereo discutiens nubila. Po
wracaią cum fenore Stracone nadzieie ustępuią publicznej radości
zabe, Oyczyzna cum ordinibus Suis gdy iuż ogłzda primum Ma:
iestatis Ordinem PKMci In Diadem mare Suo wyzuwa się z po:
staci Stęskaiącej w Szczęśliwe Syrogarlice a Orła znowu bioroc
na się piastuie w Niebo dobrotliwie poglądа zrzenicą wesołą
y tam wzbiia się lotem z kąd zwykła contra Superbum orientis
Tyrannum igneą vibrare telle, na wszystk Swiata okrąg
wesołym podzywa się głosem O qui Nominibus cum sis generas
Atauis exsperas Horum Robiistate genus czy w morza nasze
Których iestesmy Aqua multe populus totus herbownymi
od Kryształowego przed Throneм Boskim Oceanu pochodzą
cymi rzękami twoimi wypłynetes Oyczyznie tey ozdobo
y zaszczyt Pharaonowi z całym Egiptem potop czyli też z
Rayskich Rzek dany nam in innocentia Electionis Panie
Błogosławione Rzeki. Boskiey dzieło że od tych obrany y
na Thron uproszony iest Którzy przy złotych swobodach
Twoich non Speraverunt in pecunia et thesauris. Znamy
K M Krolu że na Thron Polski ze wszytką Cesarzow y Krz.
low Pompą ze wszytkich Czcit Chrześciańskich y godnym
Wielkiego Króla przymiotow torem zabrała się na Swiętego
Jego instytutora nawa a uczyniwszy w Krolestwie twoim
znak Wielka Złotego Brzeg Szczyrozłoty na nim cię dla
nas wystrzega Divine Pactolus uexit Te Licius Vnda chry:
sea torrenti deducens flumina ripa. Polsk y Maiestat
przodkow twoich Ktorych non trudende sed terrendo Augu:
sta uectigia na ten thron wszedłes bardziej powagą Maie:
statu niż ich niezdolną w tak krotkim czasie
wspomnieć należy mowę. tam bowiem gdzie ich Nauasnąsze
Isnią Splendory res Stasa Romanorumq triumphos haud
vatum ignauis uetustaq inscius Aeui fecerat omnipotens
Nie tylko postrzenanych Żarzow złota Runo dali Swiatu
Wielkiego Orłowieka Sen Gracchryński z nich ale y nam

dobrze

dawnieysze wrozyły wieki za Bolesława Chrobrego pierwszego Krola Polskiego Ktory zdaniem moim precursor erat tuus in Nomen Regum zbudował on z trzystopnisty Maiestat Polski ale ty Panie na nim dnis zasiadasz wzięty od Nayiasnieyszego przodkow twoich Antecessora Ottona trzeciego Cesarza Rzymskiego Korone ale ty nią Koronowany iestes. Dat wdzięczną Mayestatu swiętego Narodowi Polskiemu ale się ty teraz Stanisław Bodzcem Tureckiego Sołtana On u grobu Woyciecha S. odebrał zdrowie Ty Nayiasnieyszy Panie w trzewiczy Nayty. nasze w ziemne Mogiły wszytkim nam Stracone fortuny y zdrowie y żywot przywracać będziesz Venient anni Soeculi Series gliebus Oceanus vincula rerum tua et triumphisq nouis deteget orbes nec erit terris vltima tua. Te tuis. Nowotnionq nie kreatys od zguby Betulię tobie Pan nas przyznawany Victorze tu glorię Polonę Latitia pepuli honorificentia throni, y co o wdzięcznym Panie poddanym swoim nie ptaszą szczęścia nadzieie czynnącym napisano Tobie raczey przypiszemy Tu prasidium Sarmatis gentis Tu murus eris humeris tuis Stabit illa Seros nulla pertrahens Nayiasnieysza Xiężna y Krolowa Matka Saxonia dosc szczęśliwych na throny Cesarskie y Angielskie wydała Synow ale Ciebie y podszczęśliwym poczęła Niebem y zdobnieyszym na Swiat stawiła rodzeniem. bo tamtym peroranț felicia astra tobie zas ipse altissimus w Ktorym rzyia iego iest za prawowiernego Katholika. panstwu przeznaczaiąca natus ut cisti patrem solus meretis victor audire prosi życzeniem dzikich narodow widzieć się dało Kiedy na Same Sprzymierzenie twoie odezty na Krwawą całey Europy niepogodę Bisurmanski Xiężyc zaklęs się y charde na Szczyty dzierżawy Pohanow puścił swe rogi Gaśnie est armis virtus Thelephus Regno imperens Illum vicit Pater. Ty diruisti wzdy gaiąc się do tych pobitych niedawno wschodnich Rubianow mogiły Kiedy na Krzyż Chrystusow Ktorego nieznayą zonym obrońcą iestes, Swięto Krzeskę podnosząc rękę y slepą Krzywdy natarczywoscią poprzestały bluźnierskiego

na Pana zastępow zwiększe y nie porzednio Krom nie bo bellasti
lepe uczuli semper walczmy rękę twoią z serc swoich strą
cmy Zremskie zalegli przepaści. I tu rzecz się może y przy:
znać, Krnel ze kiedy fulminis impellens viribus hostem
belliger augustus trepidas laxaueras terras &c &c &c

Copia listu Jmci Pana Piotra Zychlińskiego
Podkomorzego Kaliskiego do J M. Pana Władysła
wa Przyremskiego Kasztellana Kaliskiego a to ultr:
mis diebus scripta

Lubo in lecto agritudinis wygłodam desideratam w Domu
mum presentiam od ktorey ze mnie desiderant affectio:
nes pedagonice. bardzo tego zatuic, zednak ze to co obecna:
nos ad implorum listownie przez podsłatą Consolacyą
supplere ratyszy wypisac trudno iako mnie to angit że
na seymiku przyszłym zwykłey swoiey wredzuwi nie mogę stad:
cyc ochoty uotis tylko prosząc przychodzi mi P Panow
beno sentientium conatus aby że Bog sam secundował prze:
ciwko tak złośliwym y podeyrzanym machinacyom tych M:
thenszow ktorych tak częste widzimy w tey Rzpey odmiany
nie dbaiąc o nic qualiter se habeat Respublica byle oni:
tylko sami opatrzyli się dobrze a swoią promocyą wyka:
wili dla siebie nie dla Rzpey forma muliebris regiminis
Rzpey tot experimentis nocina non execratur modo de
et quidni iakoby iedna regimentarka parum valeret ad perde
dum Starum Res publica. ieszcze ich więcey przybierać
trzeba iuż by też Pan Bog zapomniał y gorzyby było nie
mogło iako to gdyby ieszcze maternis fasciis accedere
miała Corka z mężem dopiero bysmy widzieli nouam aulam
grauiora mala et perdenda Respublica paratissima Be:
nationis flagella. Ale grauiora nobilitas ktora da
Bog comparabit in campo electorali zawsze swoich cir:
cumspecta prawach y wolnosciach nie dopusci tantum ingw

wprowa:

wprowadzac na Karki Swoie. Co do Komissyey Lwows:
Kiey przydawam y ia ze minimum studium reelney oso
by nie powinnoby przeszkadzac bonum publicum widzimy
od tak dawnego czasu quantum avaritia ex rapinis pecorib
est iako Suthmy na Zotnierza y Woysko od Rzpltey or-
dynowane poszarpane Cesserunt in commoda prywatnych
osob co y teraz tamuie traktat y Rzpltey przysc nie
pozwala do Szczastliwey z Xiestkiem kombinacyiey a:
le ta powaga Stabe bardzo ma w innych Woiewodz
twach subsidium tylko to tu gradus aptinitatis teney
ony y to nie wiem iak dtugo Kiedy sie przez ustawi:
czny niestatek disgratiowac bedziemy. Setna iest re:
sentimentow inter cives a dopiero promcya iak odhoda
mulieb ris regiminis pociognie ich za sobg wiecey to tak
in publicis approbando magnum sensum Dominanow Krot:
ko opisawszy y przy Stabosci zdrowia mego Konczgc ten
list tym sie odwiderzam Dem iest etc etc

Copia Listu ktod. Trybunatu do Krola JMci

Nie omylne to szczesliwych dla Boy Oyczyzney augurio Su:
cessow Kiedy JKMc nie tylko iako inductus Regia dextrg
ruig zaszyca sz nas od imperow Orientis Stydrd abstet. Fo:
berng y nie zwyciezoney rzki tractium topa amictum in vi:
scribus mitey zastawiiesz Oyczyzny. Zkad colligere znadno ze
non in armis tylko quassata Patria JOKMci propinas medella
ale y triumphales Laurus porzadang sprawiedliwosci przepla:
tac usiktuiesz Koronq. Bacz to subselium nasze Trybunal:
skie ze powagi y iurisdictiey swoiey pondus a Serenissimi
Maiestatow desumpsit vocis przeto tez ta aurea directo
nis virga nie gdzie indziey tylko ad centrum cum debito
subiectionis censu tendit et inclinat. Wzgc wszytkie nasze
prace circa conservationem vniwersi sub auspicijs JOKMci
poniesione niesmiertelnemu JOKMci consecrando Imieniowi
z wiernym naszym zmieysca naszego odzywamy sz poddan
stwem y Pansky JOKMci catuseny rzkg

Copia Listu od Trybunatu do Xcia JMci Radzyn.

Ruedy tey milej Oyczyzny spolney matki naszey Cythara ver-
titur in luctum y one de die in diem nie przestanng ustaw-
anosciąc tristiora tangunt to nam Kochaiącym synom dulce
meretribus dulce lachrymis resonare gentes ze tot calamitatiq
ucisnioną iedne delicium z osoby WXMci odbiera Ktore
iako vigilantissimus legum custos discordantium statu
um feria pozadany chcesz y chciałbys compaciare iedn
sciąc Ktoz nie widzi zelum do zawarowania siebie y nas
Ruedy donosisz WXMć iako Primas Drumuy Princeps
lubo chcąc ut rumor transeat terram et maria e consilar
quisquis do zguby tendenti Patrią odbiera subselium na-
sze Trybunalskie tristem hunc nuncium Domine trumordi-
num od WXMci w Ktorym ta indicia complectiq Finitas
bo iestesmy brachium Maiestatis a fundamento Senatus a de
pendentia prasidentij na miejscu WXMci equestrem z hoc
pretendimus ordinem ze od Woiewodztw na tych Zakowani
miejscach coz nam potym Ruedy non datur facultas to-
ya reprimere zagum widzi sam WXMć od tąd inualida
legum audicia Ktore tam resistere nullą renis mogą Ruedy
furor mala ministrat iednak his malis medellam przy Vi
zorym WXMci zate erga subselium taske y confidencyą
podeiąkowaniu prosimy WXMci abys quam totius Naiasnieyszem
JKMci Maiestatowi doniesc to nomine Vniversi raczył aby ta
WXMci reflexyą Ktorą masz super potentiam woysk JKMci
in uisceribus comple.zam terrorem przynamniej inficia que
ventribus mala iako Krolowi PNM tak y całey Oyczyznie
naszey. Przod nie mniej odnosimy Consolacyey że
WXMć JKMci tey primarie Kommuni Rozkat nowiny przy-
maiąc to iako y on pierwszey in ordine Senator custos
linitum addet momentum radą swoią desperatis terar
zas przy powtornym pro zelo Ku Oyczyznie za affekt
y taskę erga subselium podziękowaniey zostawamy

Copia listu Krola JMci do Trybunatu

August

August 2 z Bozey łaski Krol Polski Wielkie
Xięzie Litewskie Ruskie Pruskie Mazowieckie
Kijowskie Wołynskie Podolskie Podlaskie In
flanckie Smoleńskie Siewierskie Czernichow
skie y Dziedziczny Xięzie Saski y Elector
Wielmożni Wielebni Vrodzeni uprzeymie y wiernie
nam mili
Kiedyśmy za pozwdanym wszytkich Rzpltey Stanow do
iednostayney zgody skłonieniem tak pięknie zjednoczonych
affektow harmonią cieszyć się poczęli y iedne pogładziw-
szy dissensie animorum około drugim wielkim xięstwie Li-
tewskim uspokoieniu wszelkim sposobem y usiłnym chodzę
staraniem chcieliśmy Oyczyznie przywrocić spokoyne czasy
exoptatam transquillitatem bierze nam z rąk te szczę-
śliwość fatorum aduersitas confundit Oycowskie pieczo-
łowanie y sollicitudines nostras kiedy uchylniwszy zacho-
wanie prawa y dawnych zwyczaiow examines legum
tabuld uprzeymym y wiernym WMPanom przełożywszy al-
ternate Małopolskiey alterna Prowincyey tak wielkiego za
mięszania colluvionis inter Prouincias daliście okazy-
ią nas tu na miejscu doszłaiąc ciuium zieukorzeno-
wania słusznym zalem y resentymentem na takie
ią Matkę Polskiey Prowincyey y niesłychaniną condi-
tą Trybunału praeceder sarkaiąc erit ipsis locus quærendi
in publico inuocandi leges Widziemy oczywiście tamtą
in speculo uczienia mała zamięszkane obrad publicznych
momenta Kłotliwe przyszłych Seymikow trudności
quanto propius mala Reipublicæ uidemus tym barziey
ubolewać musiemy y zal nas perstringit usq; ad medullam
cordis nostri My Consilia publica wy na Sląd pomyślny
wygrodzić sobie życzyliśmy post tot vulnera Sanctæ
Matri Reipublicæ wewnątrzny restituene pokoy y zu

pełną

petną między stanami fovere konfidencyą y tak rozumieliśmy że za przykładem naszym Kochaiący Oyczyznę Synowie quietą turbidis antehabendo własne swoie dopięcia y przedsięwzięte Imperij mieli publicis utilitatibus remittere. Jeżeli zaś przeciw przestrzemu Trybunałowi po Szczęśliwey Koronacyey naszey wedle praworządnym y do tych czas w Liddzie continuowanym mogło co obtendi tedy to nie do naprawy naszego pogrzebu Trybunału Któremu nulla potestas condendę legis tylko exequendę baczymy się w tym bardzo dobrze) ale ad cognitionem całey Rzpltey na Seymie należało zabiegaiąc o tym ciężkim wielkim morbis niechcącym wiedzieć Rzpltą w tak zawiłym domowych Kłotni labiryncie zdało nam się ex Senatus consilio przytomney rady naszey uprzeymie y wiernie Rzpltą iakoż serio obstamur miłością tey Oyczyzny quidquid saevum et carum est in eą obligujemy abowiem uprzeymości y wierności Rzpltą Salutis publicę swoie intrapponendo przedsięwzięcia y nie pogrzebaiąc co warto to iest Które diffidencyę y cięższe dissensiones Rzeczpltą pro securitate Sądow swoich supersedowali poki przyszły Seym Który w krótkim czasie złożyć życzemy te non resolvet questionem y discernet co z prawem convenit. A my iako devotum caput na obronę Oyczyzny naszey zdrowie na szalę niesiemy tak wszystkie prerogatywy Oyczyzny prawa y zwyczaie powagę naszą firmiter zaszczytne będziemy et dum amplectimur. Rempublicam auxilio libertati invocamus. Interimando powtornie Senatus consilium zagrzewamy reponentis animis uprzeymym y wiernym Rzpltą obywatelom ad incidentia przyszłego Seymu sądy swoie zatrzymali in suspenso wcrym uprzeymości y wierności Rzpltą rzeczy ustis desideryo stris et praesentis Senatus condescendere niezechcemy oświadczamy się przed Bogiem y całą Oyczyzną że

cokolwiek

coKolwiek z tąd mali in Rem publicam redundabit na te iedne redundabit zapamiętałość a teraz dobrego od Pana Boga V: przeymości wiernosci naszey życzymy zdrowia datum we Lwowie 18 octobr: 1698 panowania naszego Augusti Król

Respons na tenże list KMci od JaśnieOświeconego Trybunału

Kiedy wielkiemi WKM PMM piis nostris intentionibus fortuny nasze y zdrowie nasze (qua nihil carius in vita litare inter plausus cuncti populi przy licznym zawsze wielkich Senatorow godnych vrzędnikow y magnorum nominum w codzien nym agressie inter applausus utrobrumq; Provinciarum bo godnie w nich compositum iudicium przy zaggrzeonych tak wiele Woiewodztw congratulacyach przy powinszowaniu a ministris Status custodibus legum immolare raczerismy podziękowaliśmy na list nasz wedle wrodzoney przeciwko Naiaśnieyszym Maiestatom narodu naszego zbiary o: waz debitæ Submissionis y z wyznaniem Naiasnieyszych Maiestatow Panskich hauri mus prerogatiuam pomyślny odebrae respons wyrażaiący że ta wdzięczna wola która zwykła hostes repellere patriæ miała uicariam Reipublicæ utrzymywać potestatem bo ordinata patria nostra legibus & Regibus authoritate zwykła sollidari alisci niespodziana nadchodzi nas innocuos mente et corde z listu namyślnego WKMci P.M.: displiceneya ochoty naszey in publicum ustugi in augustissimam maiestatem przysługi in rempublicam w sercach naszych Vinci Deus nil priuati znayduie się tylko Conseruatio boni publici et fulcrum Throni Regij KMPM: felices & exoptatos conatus & uberio: res quam felicissimos precamur które perficere raczysz tam ab extra quam ab intra reddendo Rem publicam securam wszakże widoczne Regiæ virtutis specimina gdy całość tu: my Tatarskie WKM in meto rebellis nomine tak nim bezpieczne inuidiorum uicinorum posktamiase impetus. Gdy tedy Augusto secundo fauet fortuna na co z w czym Kd: wiek nobis ma deesse y mitey Oyczyznie y Rzeczy pospolitey: quato animo przyznaczy musiał że nie administrationem iustitiæ chociaż a chociaż do Krotkiego czasu z przewleczoney

affligerent. sitientes iustitiam a exinde tym wiekssze afflictiones angustia quas sequi mogłyby a my non vano omine subiugusto. secundo cuncta secunda nobis speramus polliceri. Niech ze tedy nikt nie zardzosci mi bey Oyczyznie eam Ktorą Antecessorowie WKMci dilatarunt Reipy Reatitudinem ruech WKMci PNM amoris in populo felicitatem ut cuncti intueang zeze: go WKM tueris thronu iustitiam na Ktorym suppremą iustitia za: walecznie WKM Cnoty za rowne samym tylko Maiestatom akcye y dzieła wolnymi naszymi osadzita głosami My zas ich victimam uvatas nostras Konserwowawszy conscientias przed Bogiem qui scrutat corda hominum przed WKM P PM Ktory ex effectu uznasz ze non specie zyczliwosci masimum WKM veneramur Nomen przed Oyczyzną Ktory życiem naszym optima precamur nostydzic się nie będziemy ex lege positiua akcyey naszych gdy nimo nie zmrzonym okiem filii Aquild nostrum iustitiä na przyszłym da Bog seymie intuebimur solem indignaq3 serenissimam Maiestate veneravimur submissione a teraz paterno nas commitendo respectui victricem osculamur manum

Copia Listu od I Oświeconego Trybunału do Xiędza Prymasa

Do Rogosz in hac nostra Reipublica recurrere nouitate vereli non ad primitiuum legis custodem do WMci cry: ie auxilium ad senatus consilium innocare vereli nie legum Ktoremi quo nos turbabimur melora lapsis mozemy sperare Doszedł nas Conserwuiących prawa y zwyczaie list WKMci Ktorego posteritas mirabat a my obstupescimus bo Buczałowy uznawszy Trybunał ab ulteriori iudiciorum tractu indepe: dentes mieć nas chcą cry nie podobnieysza. było tego termi: zarzyć scissa Republica sine fundamento iuris utrzymuiącego się Trybunału colorem supprimus calamo a przecież nul simile factum perswadowano tylko nie napominano iako senatus consilium intimaut a vereli per inszych parem nie ma potes: tatem pogotowiu senatus consilium na Trybunał nie przez dependencyey od Rzpltey fundowany in competentia rozwo:

dzą

oleg
oleg Trybunał Jmcie Krolewska a Pospolite ruszenie. Niech
Bog Wszechmogący te wieki JKMci w Zdrowiu y Kto-
rych Sumus moriemur et viuemus iako naszczęśliwszych aby pospo-
lite ruszenie non desideraret na coc extra legem nouitate Rei
publicae nocitura cursum iustitiae inhibere. Allegat pro Summo
ratione lesio Matey Polskiey ale ten gdy resolwany punkt o
alternacie iey ze nie do naszey pretendi ma ale do przeszłego
Trybunału bo intercepit ig pacatissimae adequentem condescendi
ratione et unum ex tot ex Prouincijs Nostris Subselij Nostri Cen-
trus Ktc tedy assumpsit na siz actoratum lesionis intimatur et
ratio validitatis Decretorum przeszłego Trybunału przez
alternate Wielkopolskq quod extra nos non ad nos Sufficit
ze my in aliam mensem nostram non immittemus [illegible]zenie
iest authoritatis Tribunalitiae ieden drugiego przesądzać Decreta
ale Reipublicae Bydzieny chcieli animadwertere et decidere
y teraz gdyby per orbem nasza non diuulgaret admonitio
pewnie bysmy Sub rosa Oycowskq uenerarentur przestrogę
Ale gdy puncta huius consilij y Copia listu wprzod nas
doszło nie tam originał recurs czynimy do WKMci
dobry Sub tua legum custodia iustitia non uacillet. A
za tym KJMci PRM poprosic raczył ut iuuibus nostris
Sub Secundo Augusto Secunda confluent a my profitte-
mur iako a Sanctissimis Maiestatibus eam Rationem po-
rogatiuam tak Maiestatis honorem tuebimur Sanguis
et uita Sacro Sunto. Samych za tym WKMci zasługa-
mi naszymi zaleciwszy affektowi etc etc

Respons na tenże list od Xcia Kardynała

Jasnie Wielmożni Mciwi Panowie y Bracia
Wczym teraz do mnie od Wmciow wypraszione pisanie z
tym y ia do JMci Pana Marszałka M[illegible] odezwawszy się musiał
tem biorąc assumpt z przestanego ode Dworu Senatus Consultu
Jawnego odprawionego iest to taka nouitas ktora aż dotąd
to ieszcze nie praktykowana zeby prywatne Consilia
miały praeponere pra epta Trybunalskim ktory od całey

Rzpltey ufundowanym będąc etiam a Maiestate zacney nie-
ma dependentiam y mieć nie powinien ani w tym zdolnia-
chać żeby iudicia do dworzey Seymowey odtorzyć. Jest Try-
bunał iako Vestalis ignis Ktory Kiedy extinguis portentu
znaczy luctus. dla dwuch tylko przyczyn ustaie dla Smierci
Krolewskiey y pospolitego ruszenia to utrumq; de esta
dey Boże żeby iak nayciszey dosit a na coż ma prefundi cusq
ego a na coż ma ad discernendam Seymu referri quis Spon-
sor że y Seym doydzie Ktoby in casu lucernam hanc Ktora
teraz ad stuporem et inuidiam usq; narodow Cyczyznie Swiecy
decenderet nie bytoby iuż eius potestatis co extinguere nie
rychłoby. podobno albo nigdy ten Phenix w Cyczyznie naszey
odrodzić znowu niedorzwo Litwoby pewnie nenoscyey iuż my
więcey excitare suo dmuło potestas matura w tym agendis
nie dolendum quid faciamus nalezy mieć reflexyą gdzie i:
dzie o honor y de maiestate Reipublicæ WMPP ktoraż in-
cumbit pro officijs suis Ktorych Woiewodztwa nie tylko dla
sprawiedliwości swoiey ale też y utrzymania prawa y powagi
Rzpltey na tamto mieysce legitime deputarunt ne futura Rtas
habeat quid reprehendat Nalezy JKMci cum omni expressio-
ne fidelitatis odpisać daiąc rzecz in fundamento bezis zeto
non est posteritatis WMPanow demittere de authoritate Reg
y w tym mieć dependentiam a Senatus Consilio co Rzpa inde-
pendenter postanowiła. Acz Cancelaria w liscie swoim nyską
WMPP nie uskontentowanie Prowincyey Małopolskiey ia mam
contrarium że wszyscy exclatant et gloriæ ducunt co się iuż sta-
ło ia lubom ieszcze na przeszły list nie miał od Krola JMci
responsu pisze iednak powtorny daiąc positek WMPanom
Ktorym in omnibus assistere gradus mei powinnem u
twierdzaiąc in animo forti de conscientia optimum
Ktorym się pisze etc etc

Copia Listu od JO Trybunału do JPana Kasztella
na Krakowskiego Sabdonowskiego

Kiedy iuż cuncta discordys ciuilibus festa paterna JKM

JMM

P NM około dobra pospolitego sollicitudo nie tylko obiec
ctu capitis Sui Regij et mille fortun y zdrowia Swoiego
własnego dispendys zaszczycaiąc nas pełnym miłosci y affe:
ktu naszey Cyczrznie sercem szczęśliwie compony do porą:
dancy przyrodzi rzadnosci a ztąd nie mniey spodzionego
z pola ad terrorem augusti Nominis nieprzyiaciela zwy:
cięzkie colligit laurus iako y zwiednocronych in amorem
et veneracionem Sui wolnych Sine wolnego Narodu filialis
obedientia palmas et civicas liery Coronas tego ieszcze adfe:
licitatem uniuersi nie dostawało aby Corona iustitiæ caderet
in Camulum gloriæ. Kalecznej. IKM głowy y dla tego nie wszy
pewnie respektem ad hoc Sacrarium iustitiæ Sacra Bogu y
Cyczrznie przynieśliśmy pectora tylko aby sub felicissi:
mis IKMci auspicijs ordo et tranquillitas publica odprawia swo:
ie miała Subsidium. Prawo zas ad hoc iustitiæ asyllo należy
aby brało vigor a to obowe a Maiestate et libertate deriuet
osobe y powagę więc gdy pijsmi conatus subselij nostri za:
szczyt Maiestatu Pańskiego Vsługi Rzpty immolati ad salutra
podobno nieprzyiaznych w zgodzie pospolitej informationem
nie z podrzucania w Kancellaryey IKMci wydanym conuentus
listem y niesłychanym do tąd przykładem expente Senatus Con:
sily admonentur aby od tak Swiątobliwego et inter applausuo:
boiey Prowincyey zaczętego desistamus dzieła Samego Pomazina
iako magni iustitiæ cultoris y Pierwszego w tey Cyczrznie se:
natora debita cum submissione inuocamus iudicium et arbitrium
zeżeli tak argui możemy gdy plena et integra Ku dostoieństwu
IKMci fide et veneratione na tym tu miejscu zasiadaiąc ius
Suum unicuiq tribuimus y te pieszczoną wolnosci y Swobod
pupillam w nienaruszonej zatrzymiemy całosci a zatym
uniżenie upraszamy aby y WMPan iako tenerrimus zawsze
libertatis et Equitatis apessor dał prasidium Sprawiedli:
wosci quâ collapsâ co za szkodliwe mogły by nastąpić
Consequentye Consummatâ Swą zwaleć to możesz pruden:
tią Nadzieia w Bogu że pod szczęśliwym IKMa panowaniu

przy zupełney civium y całey Rzpltey Confidencyey y pri-
no y alternata gdy valida będą legum auxilia dlatego zostaną
do brzegu tako wszyscy votis et studio anhelamus ta Xiążęca
longeliam in columen Cyrzyny zycząc in columitatem iego łaski
z uniżonymi zalecamy się usługami

Sermo Illustrissimi Domini Legati Regni Poloniæ
ur Leszno Leszczyński Palatini Cancicensis Maioris
Poloniæ Generalis ad Imperatorem Ottomanicæ Portæ
die quarta Maii 1700 dictus

Serenissime et Potentissime Imperator Non ego optima
Rerum pacis Serenissimi ac Potentissimi Augusti Secundi
Polonorum Regis Domini mei Clementissimi et Rei P. Ma
jestatis Ducalis Lituaniæ Legatus hæc omniam stabilis
firma concluso et irrevocabilis sed ipsa proveniens ex
pace dulcedinis Minister argumenta fero nostram nus pacis
illicitis trahi quam sincera amicitiæ post pacem documentis et
Emolumentis ergo Imperatoriam Maiestatem æmulari. Venio pro-
fundissimo affectu in Maiestate tua Orientis veneraturus Solus-
rem non verba candidi pectoris Serenissimi Regis mei Domini Cle-
mentissimi et Rei Publicæ explicaturus cum plena a Serenissimo
ac potentissima Maiestate Tua spe non permissuram fulgidam O-
thomanicam portam, his ce sincere devotionis officio vitici sed pa-
ri bonitate certaturum quod ut facilius elucescat cum debita
Serenissimæ Maiestatis Vestræ veneratione mandatum expecto ac
nunc edisseram quæ deferendæ Vestræ Maiestati debeo ac certe
cum Altissimo Serenissimo Vestro

Serenissime ac Potentissime Imperator

Collatam in augustissimo pectore Tuo Serenissimi et potentissimi
Regis mei Domini clementissimi et Serenissimæ Rei Publicæ a-
micitiam dum reciprocam ab Imperatoria Maiestate devotissime
expecto maiori animo valedicturus venio abiturus ut ergo
Serenissimam Rem publicam meam excelsi Imperij huius animus
qui et qualis sit demonstrem scripta et dicta fidelissime dego
nam et symbatyca credam amicitiæ sincere compagis com
muni:

communicatione usq; ministerij. Eidem verba ab Excelso Impe: 111.
rio faciam a Serenissima Re publica mea ad Imperatoriam Mae:
statem tuam Orator quod dam quamto citius exegui propero felix
et diuturnum Serenissimo & Potentissimo Imperatori Maiestati
tuae nouco Imperium

Redditoria Serti

Wiele może w Marsowym boiu uzbroiona ręka lecz daleko więc
cey Zarliwe y Przyiacielskie zwykło dokazywać serce Które
Które zwycięstwo tym sławnieysze iest że się nie krwią ludzką
ani zabóystwy lecz samym affectem uprzeymego względu przyiaźni
Zwycięzce oraz y zwyciężonego do wiekuistey prowadzi zgody. Za
dnie zaprawde zadne serce nie na marsowym lecz Hymne:
neuszowym placu zwycięzkiey Korony lecz dla Krotosci swoich
powinny więc nie mogło nagrody. Znalazła iednak uprzeyma
życzliwość Tym Przyiacielski affekt y życzliwe Koronowało
serce ta Korona. rozmarynowy mowie wieniec życzliwemi prze:
platany chęciami co innego iest jeżeli nie Korona serca która nie
tylko W. P. Koronie ale y samo wieńczy serce. Przyznawa dnia
dzisieyszego JMC. życzliwemu W. P. serca nad sobą zwycięstwo
skoro do przyiaźni przychylnym się być widzi zaraz zwycięzonym za:
stanie. Zamyka oraz w tey sobdecznej Koronie nie odmiennej af:
fekt przyiaźni Ktorą abyś W. P. wesołą twarzą ochocą ręką przy:
ięć raczyła swoie wieńcząc Koronie uniżenie prosi

Redditoria Virginis

Osobliwa to dobroci Boska Kogo przychylne fata nie tylko
przy wysokim dziedzicznych Kleynotow chciały zostawić
splendorze Kogo Bog tymi szczęścia udarował przymiotami ale
też Komu z ordynacyey wyrokow Boskich lubym według upo:
dobania a dożywotnim cieszyć się pozwoliły towarzyszem. Bo
cóż więcey pragnący szczęścia y przychylney sobie fortuny cało wiek
życzyć sobie może nad Przyiaciela takiego Ktoremu tako w
szczęściu tak y w nieszczęściu głowy y honoru swego powie
rzyćby mogł bez skruszney serca trwogi Ktorego tako do
znaku przybrać trudno tak bezpiecznego. temu żyć niepodobna
Kto sobie życzy fortuny y wielkie Domu swego czyny z
rzka do rzku następnie ley oddawać posteritati. Spleni:
dowałby sobą skarbow na to Cesarskiey życzliwszey y

Thebanscy Tyranowie gdyby byli przy Bogactwach swoich na-
takich przyiaciol napadli przy ktorych obecnosci nie trzeba byl
aby corki Oycu swemu ustawicznosciq boiaznig zemdlonemu
Krederu y to nie pewny oddawac miady Dara Rhanid in mundo
Przyiaciel dobry nazdaczony a coz po wysokich Epaminondzie bi-
tnemu w Oycrzynie swoiey przysługach co mu dni przepracowane
w usludze przyniosq trudy co Kirwiq Marsowe Kiropiqce pola y
twarde na marmurach ryte dzieta nie trwaty tak sławny vego
ber potomka dotrzymaiq pamiqci bo mu tam Kiedys Oyczyzna
iego zazdrosci ta nie tu Epaminonda recte amas Remp- cui e[illegible] nul-
los post te Reliqui Liberos relinques. Obszerne fortuny Gromadne
maiqtnosci zbotem y srebrem obciqzone skarby tempus edax re-
rum swoiq Kiedys kolwiek pokryie ruinq y sasno pozorne dom
ciemnym napowiqc zawiesi obdarciem iezeli Potomka nie maie
w ktorymby przodkow y dzieł Oycowskich zywe zostawaly Kolory
Nic nie wqtpie ze y Wmpan z tegosz sobie wziął motivum dobrego
Sw: Stanu w ktorymes Wp Szczęśliwq znalazł standzę Nie ieden sobie
takiego szukał przyiaciela ale go rzadko szczęśliwie znayduie
Biiaby nie raz podobno wpana rozbierzące myśli a zato na rozsądne-
go należało nie porywcq w tak trudney sprawie nie kwapitesz się dey-
zyq czekaiqc veby ten ktory zrzeka wszystkiemi ludzmi Kierunie zamy-
sły Wmpana do pożądanego doprowadził skutku y dozywotnie prze-
znaczył domicilium atak za iego manudukcyq zastanowiłes się
Wp wdomu Imci N znac w nim takiego vspatrzyłes Przyiaciela
ktoregoc dziś niebo przerna ceyto przy ktorymbys nie pokamowany
zamysłow zastanowiwszy wolnosc onego sobie w dozywotnie szczę-
scia y nieszczęscia przybrał towarzystwo. Potwierdzila tego
dnia dzisieyszego los dobroc Boska Kiedy ine z łaski y opieki
Jch odbierasz Wmci Korzyść Korzyść mowie droższą nad ono zbote vel-
lus po ktore Ktos nieboszczyk przebywał Kolchy upodobaną du-
bis Prosperitq fortuna Imci N wchodzisz Wmci w ten przyiazni-
blig nie tylko z Panną poprzysiężonymi nexibus ale y złozywszy
z domem Imci N Koniunkcyq Winszowac tedy przychodzi Wmpanu
ze in societatem vitae et thori taką sobie przybierze vaerysz mał-
zonkę ktora cum virtutibus w chodzi in adiutorium prac los
cieszy się tedy Wmci tak znacznym na chwałę Boską Karłem

Ktorego Bog na dozywotni szczunek pozwolily. Oddieray Gwmsan
na dozywotnią ofiarowane possessyą additum aurum auro Ktore:
iasniec y Splendoru dodawac będzie umiało Gwmsanu Na ostatek
Viuite felices Zycie Szczesliwie Nestorowe Lata Długie rachuy:
ąc zdrowaycie Swiata. Odmieniaycie rządy Zgrzybiałey ieszcze
Starosci Ktora wszytkie rzeczy mieni

Gratia pro Virgine

Wielce się ten na swoim omylił zdaniu Ktosz Kolwiek uczonemu
gansz dzie Philozophowi Ktory w południe białego dnia z zapalonq lucki
szukał pochodnią. Wielka albowiem y trudna iest teraznieyszych
czasow lubo w pięknym ludzi gronie napasc na czło wieka y mię:
dzy ludzmi niczego się mniey nie znayduie Ktorym bys mogł
arcana sekretow y zamysłow swoich zwierzyc się bez strudzey
serca swego trwogi. Jezeli komu kiedy Złoty Phebus iasnieią
cymi swiecicby miał promieniami tedy temu Kto dozywotniego
szuka Przyiaciela z Ktorym nie tylko do granicznego zycia luck:
kiego Kamienia na troche lat ale by mozna na cała wiecznosc zyc
nie tęsknio I dla tegoc owo wielu Kawalerow rozprzężone mysli
nie iedne domy nie iedne obiecą familie a zewsząd miejsca nie zagrzawszy
bez korzysci wracac muszą ze się ieszcze na szczyrego na podufałego
nie trafiło przyiaciela o Ktorymby się rzecz mogło dimidium ani:
mae mea. Nie zatar znaydzie Kleopatre Ktora by perle całego Kro:
lestwa dla męża odrdzowała nie Rzecła bezdzie affektu y miłosci
oblesti Krolowey Ktora kiedy Marzonkowi Krolowi Tessalonickie
mu Smiertelną chorobą złożonemu nie inakszą kondycyą Apollo:
dni zycia przedłużyc pozwolił tylko zeby za niego kto umarł
iego zycie swoim zdiegła trupem. Jednym słowem Wielka pra:
ca szukac a nie mniejsza uciecha znalesc Życzliwego y dozywo:
trwałego Przyiaciela. Co kolwiek w tym laboru co kolwiek studij in:
tendiz miło iest ieżeli zamysły porządanego dochodzą Kresu. Ani
się w tey pracy tęsknosc uprzykrzy do Ktorey sama natura prowadzi
amicus dimidium animae est Kto go nie ma na potym tylko zgrzytem zę:
bow stale będąc. Sam swemu szczęściu przeciwnym tym bardziey ieżeli
onego nie szuka Sam się obracziwszy w dom bog intencyą swoią

tak fortunny iest ze mu z Swiecq nie trzeba szukac Przyiaciela
daie mu w tym tacnq od tego libertacyq Swiętna Woiska familia
oyczystymi iaśnieiqca honorami, uwalnia go od tey pracy w Szu-
kaniu y zapalonq w rzeku wytrqca pochodnią Splendor Stolicy tot
Seculis arte et marte ubrany Odbiera tedy to wdzięczne zdaski
y rząd WMPanstwa delicium dubys prosperisq Sociam upodobanq
IMPanne cy przyobiecuiqc IMPannie tę wiarę Ktorq nec lubricia dzas
nie naruszyła ze miłosc Ktorey godna summorum famina zotq
digna virum co wszytko dozywotnie przy winnych vsłu-
gach Swoich na zawsze oswiadczuie deklaruie

Gratia pro Virgine

Wielka praca szukac ale nie mniey sza trzecha znalesc do-
zywotniego a zyczliwego sobie Przyiaciela. Cokolwiek w tym
laboris cokolwiek studij intendit miło iest iezeli zamysły po-
ządanego Swego dochodzq Kresu ani się w tey pracy ciężkosciu
przykrzy do Ktorey sama natura prowadzi amicus dimidium
animę Kto go nie ma na potym tylko zywym będąc sam swoi
mu szczęściu przeciwnym zostaie tym bardziey iezeli onego
nie szuka ale z trudnosciq by się to znalesc miało abyż ko-
wiek w rozum od P Boga opatrzony nie miał sobie bydz
przyiacielem a tego sobie nie życzył co w pospolitym lude
Kim życiu do szczęśliwego życia naywięcey pomaga gdy
sama natura po każdym tego wyciąga aby chęc swoie do
tego stosował co na przed wieki naznaczonego Poganin
ieden chcąc na to odpowiedzieć daie wielki dank złotu ale
nad złoto przenosi Iaspis Kamien bardzo drogi nadeń zas
wynosi cnotę y przyiaźń amico nulla est comparatio auro et
argenti contra humanitatem eius procul et de ultimis fi-
nibus pretium eius Dobra to mym zdaniem lubo Pogans-
kiego człowieka decyzya godne pochwały złoto ale ponie

wasz

poniewasz się to z czasem traci y z rzędu do rzędu z rzeczy
nie takie czynić przechodzi Słusznie w estymie chocieusz-
powac musi cnota iest sama y przyiaciel naydroższa która y
doczesny żywot zdobi y żadnemu prawu śmiertelności
ludzkiej nie podlegaiąc z człowiekiem na wieki żyie. Im
Pan dopędził szczęśliwie metam uotorum suorum kiedy
co przedwiecznie ab alto ordynował wyroki a życzliwa
IMPanna destinauit inclinacya tu cur dies zwoli Boskiej
atoski schmid za pewną y naydroższą odbiera korzyść
korzyść mowie droższą nad owo złote uellus po które kto
niebezpiecznie przebywał kolchy IMPannę N dubiis prospe-
risq; sociam. Odbiera tedy z rąk IMPstwa oraz y opieki
dectissimam vitæ sociam y oraz dzięki Kuie szczęście go w tak
podufałą y synowską przyiaźni Parentele nie oszacowa-
nym bo iedynym Domu swego udarowali klejnotem przy kto-
rym y w niepogodnych progressach pociechy y w potoczonych
strzeż Boże nie fortunach succurs odebrać. Aponiemasz
tak wielkiej dobroczynności rozum niepodobna odwdzięczyć
uczynnością ze wszystkim swoim Domem nie tylko wdzię-
cznością synowską ale y dożywotnich usług powinnością
wypłacać poki żyw będzie nie przestanie Dixi.

Redditoria Serti

Nie każdemu co prawda kwiatu dobroczynna wszech rzeczy
natura matka ten przywiley nadała aby affekt przyia-
cielski contersektować mógł Liczna Lilia lecz nie długo
trwała ozdobna Roża ale prętko więdnieiąca okazały
Tulipan krotki iego pozor wdzięcznie woniejąca chabrzka
lecz pozorney okazałości nie maiąca sam Rozmarynowy kwiat
tak ugrzywileiowała natura ze mu swoią długo trwałością
y nie więdnieiącą piękności vyrzeymość przyiacielską zgo-
dnie wyrażać pozwoliła. Nie co innego y ten Rozmarynowy
kwiat wieniec mowie życzliwemu przeplatany chęciami wy

wyraza tylko JmPanno przeciwko JPanny tak zawrzety uprzy-
mosci y affektu przyiacielskiego. Statecznie trwaiąc nieod-
miennosc bo iako rozmaryn Zielonoscią swoią nie przestaie omi-
iaiąc pięknoscią swoią wszystkie inne byle y Hesperyskich
Ogrodow przechodzi Kwiaty tak JmPana Przyiaciel affekt
niekomu się przewyższyć nie dopuści ktory w tey reprezentuie
Koronie Odbieraysze tedy JmPanna ten rozmarynowy wie-
niec ktorym nie tylko skronie swoie ale y samo chcieiy ukoro-
nować serce. Podrogosławi da Bog życzliwy tey Koronie
nie tylko iednego roku ale pomyślnych lat y wiekow aby w
spolnym zdrowiu wesołym pożyciu za iego łaską y Bożego
Błogosławieństwem swiętym przeplatane rozmarynem Roze albo
bujne kłosy koronie w potoczysty okrąg codzien się wiły aby
nasze usta y expektatywa nie płonnym były Amen

In eadem Materia

Nie samą tylko wesołą wiosnę kwieciem natura ubogaciła
ma też Nowa zawiązka przyiaźni lubo przy ostrey zimie swo-
ie rozkoszne ogrody y wdzięczne widzidarze z ktorych woń
Korona wieńiec mowie w samych życzliwych uwrty affe-
ktach przyiaźnemi przeplatany chęciami nie co innego ieli
tylko uprzeymy przyiaźni życzliwego affektu zadatki
ktorym nie tylko skronie ale y samo JmPanny Koronuie
serce. Przyimiesz z mniemam JmPanna ten dar nie tak
kwieciem iako JmPana affektem zaszczycaiący się a wza-
iemnie affektem swoim nie odmiennym szczęśliwie da.
Bog JmPana zamysły y intencye Koronować zechce Amen

Gratia pro Serto

Miłosc totna prozno wne iako wiele nie zwykła y w ktorey
sercu szczyre kwieca ognie snadno tam życzliwą ustrudo-
wać przyiaźń omnia vincit amor gdzie iest Statek z przyia-
źnią nie odmienny tam panuie affekt tam wszelkie za-
mysły zwycięzkiemi bywaią y koronowane laurami. Bosc

zdrowy

ważny dowod dnia dzisieyszego JmPanna odbiera Kiedy
Stałemu przyiaźni affektu nie rozerwane na dokument
JmPana. widzi y iuż będąc pewna. że ten wzniecony af-
fekt stale się dozywotniey przyiaźni dzierży. Odbiera
tedy z rąk WmPana. przesłany od JmPana. z tym affe-
ktem szczęsly się rozmarynowy wieniec y nim swoie
tylko więzy skronie ale y samo koronuie serce za kto
ry takie dzięki tak też oraz uprasza. aby o zawsze tym
raz dobrze affekcie przeciw ku sobie sem nie powątpiewał
dalszych od JmPana. oczekiwaiąc propensyey

In eadem

Do Rad raz zawziętym z mierzy kto affektem ten zaw-
sze do szczęśliwego w intencyach swoich czasu termi nu
mus w tym termunie zostaiąc JmPan rak życzliwe ku
WmPannie skłonnosci w tym swoie fundusz dalsze inc
ta aby dozywotnią WmPanny mogł pozyskać przyiaźń wy
maiąc pewną nadzieie tym kwitnącym prezentem WmPan-
ny zwycięzkie koronuie skronie w dalszą WmPanny affe-
ktow wpatrzaiąc. się propensyą Dixi

In eadem

Zawsze ten victorum & propositorum dobrze Kreso Kron:
mu życzliwe serce swemi sprzyia chęciami I ten przy po-
godnym czasie wesołe liery godzinie komukolwiek złotami
wonieiącymi do przyiaźni ścieżkę droge kwiatami. Tamtego
wdzięczne powiewaiące zapachy zefiry gdzie mu ab alto niebie
skie wyroki dozywotnią zdpisały szczęście WmPanno skie zbogaci
y JmPan kwitnącey miłości idąc torem do samey WmPanny zmie
rzył serca kiedy iuż poczęte dozywotniey przyiaźni tym
symbolizuie kwieciem. Przyimiesz nie wątpie WmPanno ten
wdzięczny wonny prezent który dnia dzisieyszego do rąk Wm
Panny zoddaniem powolności swoiey który posyła przeczuie
sługę y przyiaciela swego życzliwego oraz uniżenie upro-

upraszaiąc abyś JmPanna nie tylko Panieńskie Skronie wzgn:
czyła ale y Samo Koronowała Serce gdyż y Sama uprzeymość
Przyiacielska to mi rozumieć każe o hpodarnie że ten Kwitnący
cy affektem wieniec z affektu pochodzący prezent lubo nie
wielki miłe przyimiesz Kiedy nie na dar ale na życzliwego przy.
iaciela affekt poglądać będziesz

Gratia pro Serto

Jeżeli JmPan wesoło zakwitły w Sercu Swoim affekt J
mmPannie tym wonnym reprezentuie prezentem tak też JmPanna
wielce uprasza aby o wdzięcznej uprzeymości y stałecznym af:
fekcie przeciwko Sobie JmPan trzymać iż nigdy nie zwąt:
dnie ale owszem pomnażać się będzie nie tylko pod czas tego
tey pogody y sprzyiaiącego szczęścia Kiedy wdzięczneza
wieią Fawonii:ze ale też chociaż twarda zima y ostry Ac:
quilo z przeciwnym nastąpiłby szczęściem a niestałczna
fortuna odmiennym obrocała kołem trwać będzie aż do
żądanego Kupressu A teraz ziąłem o chwilę od JmPanny
ten rozmarynowy przestany wieniec z takąż JmPanna od:
bierz go wdzięcznością y nim zaraz wieńcy Skronie

In eadem

Wielkie to ręki Boskiey dzieło gruntowną a nigdy
nie odmienną szczęścia swego mieć possessyą ale rzad:
ki się to znayduie aby przy okrągłym fortuny kole
na iednostayne patrzyć powodzenie mm tak się znami
dzieie iak z wdzięcznowonnym Kwiatem dzis miły oczo
y Sercu Kwiat popisuią się urodą y piękności Swoią na
zaiutrz ze wszytką zielonością y rosKwitłą wiosną zgnieć
się musi Szczęśliwy się JmPan staiesz mPanie N Kie:
dy raz pozyskawszy łaskę zaskarbiwszy dozywotnią
przyiaźń JmPanny N pożądane Swoie chęci tym Koro:
nuiesz Rozmarynowym wieńcem Który JmPanna tako
wdzięcznie przyimuie tak dalszą JmPanny przyiaźń
mieć w pamięci

Redditoria Sponsa

Niechay Kto chce rożnych delineacyey fabrykami
rozum swoy zabawia niechay rożnymi nadzieiami serce
karmi niech długo letnie dni iak nayrychley zamierza
sobie niech obfite radości pomyślne pociechy rożnaiemi
czasu y mieysca okolicznościami krzyży niech nawet do
wret fortuny ustawicznie nagląda o iakie mu się częste
trafiaią płonne otuchy przeciwne zamysły, omyłki po
Gruntowną a nigdy nie odmienną mieć szczęścia swego pos:
sesyą wielki dar Boski iest rzadko. iż to trafia przychyl:
nej sobie y iednostaynej mieć fortune y zaprawde tak się zna:
mi dzieie iako z iakim kwiatem dzis ozdobniey nitrostwa:
ciwszy wdzięczny zapach y płane pozoru swego wzgardzony
będzie. Azaż WMPan sam nie doświadczył tego Bywały nie
raz rozbierałeś myśli po rożnych świata tego familiach do:
żywotniego sobie upatrzenia Przyiaciela a iako na rozsądnego
należało na porywczy w tak trudney sprawie nie kwapiłeś się
decyzyą czekaiąc aby ten Ktory zniecha wszytkiemi ludzmi
kierunie zamysły do pożądanego kresu y dożywotniego przeka:
czyt domicilium doprowadził a tak za iego manuduktyą
zastanowiłeś się WMPan w Domu JchMciow znac w nim
takiego upatrzywszy Przyiaciela przy Ktorym byś nie pohamo:
wany zamysłow swoich ustanowiwszy wolność onego sobie
w dożywotnie szczęścia y nieszczęścia przybrał towarzystwo
Z tego tedy Domu WMPan przybierasz przyiaciela godzie
zaiosze starożytności pociwose a zpocciwością cnota:
w iednym chodzitu pobratymstwie. Obyczaie zasie y po:
stępki JmPanny a przed kim mniey trzeba wspominać ia:
ko przed WMPanem Ktorys przez wszytek czas starania
swego życia rey w Domu JchMciow przypatrzył y tos
nad wszytko upatrzył iakiegos sobie życzył towarzysza

takiego z nieb przeznaczyło. Oddaiąc WMPanu z rąk Swo
ich osobliwą Rodzicy Domu Swego pociechę iedyne oczu
Swoich delicye zabawach Domowych znaczną podporę
nic nie wątpiąc iako dziś WMPana za iednego przyimuią
Syna tak WMPan naszeyte Schmacom Synowską przy pożą:
nowaniu małżonki Swoiey będzież chciał y umiał oddawać
obserwancyą to Sobie wrogę cum pacti sunt ge:
nerum inuenerunt filium non amiserunt filiam a tak
y obfite WMPanu przydaią przezemnie Błogosławieństwo 31X.

Gratia pro Sponsa

Dziękuiąc Panu dostatecznie podziękować niepoda:
ie za to czemu niemasz szacunku y ceny według tego
co ktoś powiedział amico fideli nulla digna comparatio
auri et argenti contra bonitatem fidei eius procul et
de ultimis finibus pretium eius Nie oszacowany ten klej:
not daie kto Komu dożywotniego daie przyiaciela bo ież
li złotem ktoś y rozrutnie drogiemi Cdważał Skarbami
choć drogiego na Dyamencie wyrobioną sztukę co rozumieć iako
by szacować przyszło ież nie od natury Sliczne adtempero:
wanq drogich Karbunkułow iasność ale by nayboższe
przenoszące Skarby wiecznie przyiaznego Serca possesyą
magnum est praesidium ad uiri felicitatem uxor bona
pewnie ten nieomylne Bando pomyślnego szczęścia y otuchę
bierze Kogo Bog dobrym opatrzy Przyiacielem y kto znaydzie
łaskawe na prozbę ucho y przychylne szczęścia życzli:
wości dozna a co mu innego tak zniewolonemu dobrodzie
stwy zostaie tylko nayniższe drogi oddawszy wszytkiego siebie
na wieczne usługi ofiarować. Zna się WMPan do tey po:
winności a widzęc ten nie zasmurzony affekt zeszie go W
MPanstwo do usług y Przyiaźni Swoiey godnym będzie osą:
dził Kiedy iedyną pociechę Domu swego w dożywotnią od:
daiecie possessyą. Miała ten zwyczay antiquitas że nowo
żeńcy za dożywotniego sobie danego Przyiaciela siedm
lat Rodzicom albo Opiekonom wysługować się byli powinni

JM

JMPan nie idąc przykładem Starozytności nie zamierza
czasu ale całe życie Swoie na odsługiwanie JMPanstwu
dobroci deklaruie A teraz przy winnym podziękowaniu od:
biera adiumentum prac Swoich upedobaną dobrey prosperitą Socia
z tym się JMPanstwu deklaruiąc że będzie umiał za powinną
powolność przystoyną wdzięczność oddawać &c.

Redditoria Sponsa

Dobrze Kto stan małżeński po długich fluctuacyach do
portu przyrownał bo iako po rozigranym niegdy Oceanie
Argonautow Kolchickich Zwycięzkie Galery rzadko kiedy
ty nie iednego szczęścia impety porządane zamysły zamierzone
intencye zapędzały to ad bona spei fomentorium to ad infor:
tos et ærumnas często te były że iako oni niedobitkowie
Troiańscy y tam G. Sam szczęściem rzucani po przylegtych In:
sułach prożno doszrzec na przeznaczonym nie stawali brzegu
inter Scyllam et Charibdym nawigantes z życiem po słabych
y niepewnych powierzamy się brzegach ten iuż pewnym y
wydztym zagtem do brzegu zawiia Kto ślubnego szczęścia
wie dopędzi portu bo chociaż iniuida fortuna z życiem
iego iako morzem rozdziały chciała pierzchliwym nieda
tu y owdzie unosić Aquilonom w nieodmiennym iuż sta:
nowszy stanie a tym samym nawałności y spokoy kochaiący
port wysiadszy żadne mu przeciwnego szczęścia nie zakło:
dzą impety bo u miłego Przyiaciela w wzaiemnych pocie
chach bierze Supplement Mariito in merorem delapso com:
modissimus portus est uxor. Tego szczęścia JchMć JMPanu
życzy przyiemnego życzą affektu gdy iuż ad insulas fortu:
natas y do ostatniego portu w Domu Swoy JMPana Divinis Fa
uoribus zapędzonego miłe przyimuią y rzadką pociechę córkę
Swoię JMPanu w dożywotnią possessyą toto affectu & uoris
oddaią &c.

In eadem

Kto kolwiek do zamierzonego szczęśliwie przybicia się zgasu
ten bezpiecznie sobie nie omylney nadziei otuchę sprzyiąc może
Nie ieden zawiia do brzegu maiąc nadzieie miłego odpoczyn:
ku temuż fortuna odmienna y niestała zamiast wesołego

Smutne mu nuci threny bo zazdrosne maią to do siebie fata
że często pomyślne szczęście w omyślne przemiiaią Nadzieie tra-
ci Skrzętny gospodarz gotowe ziarno dla nadzieie y natadowa-
ne Szpichlerze rozrutny rozsypuie z tąg nieśle mitę zdrowie
na Krwawy plac odważny Kawaler wyzywa dla nadzieiey
Stawy tysiąc Smierci przemierza nie raz świat lotnym o-
kręgiem Kupiec przebywa nieznaiome brzegi y wyspy y w
ostatnie świata kąty zapada o iedne zdrowie z Smiercią
mieszkaiący Marynarz Impiger Externos currit mercator ad Indos
A przecie y gospodarz Skrzętny czy Kredowanego ziemi
ziarna często nie odbiera y Marsowi chciwy żołnierz
na Krwawych Bellony Niwach zdrowie posiąwszy przeda-
wszy Krew miasto złotego Stawy y wysługi Senatorskie
motną nie raz odbiera hanbę y niewdzięczność za prace gorą-
ce odnosi y Kupiec zabiegły często gęsto iako zagle por-
wane tak dalsze nadzieie zyski Swoie omylony od nadzieie
Kiedy miasto pożądanego brzegu o Slepą Skałę rozbity na
łąd Wieczności ze dna Morskiego wyświdla. Szczęśliwym
się dnia dzisieyszego WMPanstwesz w Domu zacnym Ich
MM N: P: Kiedy do pożądanego szczęśliwie za manuductyą
Boską dopędzisz portu Gdie pokładą się tu WMPanu Ro-
ta z natury swoiey allit et fallit fortuna Kiedy
inter tot estus curarum długiego oczekiwania nie napa-
dasz na zdradliwe Syreny ani charybdy Stawasz u portu
votorum suorum Kiedy zbierasz y odbierasz na bespie-
cznym brzegu w Domu JMCow PN drogą perłę a pra-
wie Margaretam coniugiem lectissimam. Zdalaż tedy
Sobie dożywotnią WMPanu possessyą iedyną Domowego
ozdobę Matrona enutrita Virtutibus w Domu JMCci Cie-
szy się tedy WMPan liliową niewinnością wstydem rozowym
obyczaiow Statecznością wrodzoną dobrocią y cnotą vostro-
proscią znamienitą a za powinną powolność chciey prome-
rito dignitate winną oddawaią uczciwość

In eadem

Rożni rożnie na dowcipne swercuią się concepty aby con-
dygne mogli opisać dożywotniego Przyiaciela Jedni z mą-

drym

z mądrym Salomonem do nie oszacowanych rownaiąc gd
Skarbow qui inuenit amicum thesaurum inuenit amico fi
deli nulla digna comparatio auri & argenti contra fidel
tatem eius drudzy z Poetą rozumieli dimidium animæ tytu
łuiąc go ktora animuią y trzyma życie ludzkie, inni zas
obok z naiaśnieyszym Światła okiem zadrali tolle & ho
minibus amicum sobem é mundo edtulisti. Philosoph ie
den tym się nie kontentuiąc długim go mieli bydź
Przyiacielem amicus alter ego & qui amicum non habet
vę non habet, taka iest życzliwego & dozywotniego cena
przyiaciela ze długo rozum ludzki pracował na tym
żeby mu condigne mogł dać przerwańko y exmerito
gol gdzie do tych cząd nie mozg. Ten to iest Przyia
ciel od Boga dekretem narnaczony bez ktorego zyc
temu trudno kto sobie życzy dziedzicznych cnot insi
gnia z rąk do rąk podawać posteritati bez tego rado
ści płodne pociechy omylne prawa nie wdzięczno bezte
go zywot żonem zdobawy cieniem uciechy dymem zostaią
na ostatek, samo szczęście nieszczęśliwe. Bez tego perły
topnieią kruszce ziemnieią złota kamienieią myśl
kosztowne jedwabie nieużytą przeroczyste Dyamenty y
Karbunkuły gasną nie przebrane niszczeią skarby
Potwierdził to tego Jonsani dnia dzisiejszego do bie
Boska kiedy nawet całego życia tak skierowała zes
łonsan do pożądanego przystanku lądu przy ktorej
przeciwne mu wzięły matki, szczęścia nie dzielą con
tra dacz szczęśliwe tam pomieszkanie gdzie wszed
łsi ciężary na dwoie się dzielą morze kto mężnie potka
się z nieprzyiacielem tym mężni kiedy wierny towarzysz
zboży go podczas się potężnie ufnie na woyska na
trze tym potężniej daleko bardziej kiedy następuje
pułki za sobą widzi unita virtus fortior. Szukała
łonsan statecznie znayduie szczęśliwie takiego takiego

sobie wyrył towarzysza takiego dziś niebo naznaczyło. Wy
gentalny Dyament nie poprzestaniesz folgi wrodzona cnota pie
ngłowitym przyrodzona wychowaniem nie potrzebuie chwały
Atoli przecie choć Dyament sam przez się kosztowny y dazy
wdzięczny. w złoto iednak wsadzony droższy y ludzkim
oczom przyiemniejszy. Zostawa y cnota nie oczacowanaby
więc w ustroczytnym Domu w Szlacheckim urodzeniu w pysznie
dekorowanym ciele znayduiąc. pewnie iuż gloriosa est
pulchriorq de corpore virtus. Tencito przyiąć z Sakramen
tem iuż oddanym z Którym Człowiekowi wszelkie pomyślne
uiechy nieszczęścia za nic drapunki lekkie praca przy
iemna. Odbiąc tedy WMP iedyną domu swego pociechę
in vita thorią Sociam Rodzicielskie dawaiąc Błogosła
wstwo Otuchę maiąc nie omylną że będzie umiał wzgl
ędnie poszanowanie za winną oddawać uczciwości Dzis

Redditoria Serti

Dziko serca ludzkiego Swobody niekarda ugłaskrzeczy
ca nie każde ozdabia opaski Tam tylko swoią kapryśnie
zakłada siedlisko gdzie szczęśliwy Kochaiący stale WMP
starał się o to WMPan przez wszystek czas inclinacyą swo
ią do cnoty mu prowidencya Boska dopomogła aby z
odliwy przeciwko sobie z chłodowawszy affekt dosy
wotnią WMPanny mogł pozyskać przyiaźń zielony zwien
czywszy ią Koroną. Sukces szczęśliwym się dnia dzisiey
szego bydź widzi kiedy iuż zaskarbiwszy sobie łaskę
y affekt WMPanny tym rozkwitłym y rozmarynowym
wieńcem nie tylko skronie WMPanny ale y swoie dal
sze koronuią intencye. Przyimież mniemam WMPanno
te rozkwitłą Koronę samymi przeplatanemi życzliwościa
mi Którą nie tylko skronie ale y wiano uwieńczy z serca
Jegomości Pana dawcy z ochotą dekorującą chęci Dzis

Redditoria Sponsa

Wielowładney ręki Boskiey dzieło żywy extrakt podobie
ństwu iego człowiek zawsze tutaiących się powinowatemu

myśli Kiedyszkolwiek swoię odebrać musi Konsens Sotwier
drzon to dnia dzisieyszego dobroc Boska ktora nigdy z
Szczupłem Skarbow swoich nie przestaie ze wszelkie ludz
kie intencye Boska Bogosławieństwem y opieką wspiera
Kiedy iuż z taski Jchm Koronacyiey y opieki odbieraiąc
WMPan Korzyce a korzyc mowic drożey nad owo złote Velg
po ktore ktos niebespieczne przebywał Kolechy to iest upodobanie
dobrey prosperitą Sociam WMPanne W. Wchodzi Z WMPan. w ten pry
watni obligi nie tylko z Małżonką poprzysiężonymi zaręczy ale y
dozywotnią z Domem Jmć Konsumkęg. Winszować tedy tym
Panu przychodzi że in societatem ritor et thori takąż sobie przy
bierac raczył małżonkę ktora cum virtutibus w chodzi in adu-
torium prac WMPana. Cieszy się tedy WMPan tak zaczącym
na chwałę Boską Skarbem ktorego Jchm w dozywotnicza
łunek pozwolili. Zdobrzeiący WMPan na dozywotnią ofiarowane
posiesyą additum aurum auro ktore zasnieć y splendoru doda
wac będzie umiało a na ostatek Vivite felices

Życie szczęśliwie Nestorowe lata
Długie rachuiąc zażywaycie świata
Nieznaycie nigdy zgrzybiałey Jesieni
Starości ktora gorzkie rzeczy mieni Dies

Zamożne Szczęścia bogate honory wspaniałe tytuły im
Bardzi człowiekowi swoim w górę wbiiaią y zaworem tym go bardziey
odmiennego świata niestatek iako o opokę iaką rozbiia aby go w
iaśniey przed tym piastowały łaskę w takiey wszczęsliwia
topi. Ty toni ecce

Mowimy co raz na dzikie ukraińskie pola nasze wenales ani Impete
mas aby krwią Braterską Bisurmańską nie Rumieniła rękawo
stawnemy w Dzieciństych progach iuż nie tylko Cherbowne Klej
noty ale też wszystkie wszystkich fortun, a co większa y sa
mego życia nadzieie rzucamy zasię aby krwią y szablą przod
ków naszych ugruntowaną wolność nie Vzwan Kowała ekc

Imperatus
ziania

Szczęście

Impety. Szczescie wszytkiego Swiata temu samemu pod hołd się mu-
si Komu w dziedzictwo dobry dostać się przyiaciel ani ten ustwa
ta ozdobnieyszego pozyskać Kto co może nad szczyrego życia
Swego Towarzysza przy Ktorym Serca pociecha Domowi oz.
dobe Rodzicom niemała przyrastać musi Sława etc etc
Impety Szczesliwosc człowieka ieżeli Ktora ta nayosobliwsza Kroly
się z wielą zpowinowaci Domami etc etc Zacnego JMBana
urodzenia nam wszytkim dobrze Swiadomego odwarnego
Domu dzieła wyliczacby prawdzie przyszło gdyby Kto oz
tak Starozytnym w Oyczyznie naszey chciał Dyszec Domu Ro-
zikom dac czasu etc Znaydzie w tym Domu Sławnie Krelmo
znych etc etc
Impety Karda Ktora Kolwiek iest na Swiecie familia by niewiem
iak w trwałych zawierzała się twierdzach ieżeli się na Swym
Szczescia Swego nie ugruntowała Bożym Błogosławieństwie
mizernie ginąc musi Gratia pro Virgine
Jako nie zacnieyszego tak Szczesliwszego nad Życzliwych Doma
Solie Kolligacyą ze Swiat miec nie może ten tylko nie przyzna
Kogo złota wolna Rzepty nie wyniastowała Swobodę MW
Pen ci to iest naypierwszy Krolestwa wolnego zaszczyt nay
znacnieyszą ozdobą iednosc animuszow Sobopolnego Domu
iednością ztwierdzona Niechay albowiem y całe Krolestwo
dystyliuią Swym Antoniuszom nierozsądne Kleopatry Kuch
inni niezmierzone wolności obszerne Krolestwa dose Bo
gate Swym Coron oddzielaią wiano z Dariuszem wzgar
dzi tym odwarny Macedo u zwycięzonego Monarchy Zwy
ciezcy brac Przyiaciela znac innym daiąc ze traci Swe
Ptymy by naydrozszy minier Komu rowna rodowitosc nie
zaleci Przyiaciela. Zwarzyły to dobrze wrozne zapędy

rospro[illegible]zone myśli JMMPana ze nie sercu y oczom swym
obrac milszego nie moze nad rownosc Domu przy należytych sta
nu Panien Kiego Czestard Przyiaciela ktore te dobra ze wa
cnym Ichmciow iako ex Antenatis longa serie rodowitym
Domu łaskawe zbozyły Rieba do tego chec y staranie ta
kierował aby iako zacnosciq Domu tak uciswemi przy dur
rze ozdobiony postępkami JMMPanne za dozynotnego mogł
sobie zwykłe Przyiaciela etc Gratia et Virgine. Imeneus
Nie tylko odwarnego Marsa dzieła za krwawe Bellony
zasługi niesmiertelne zwycięzkim Kroniom przepisawszy ko
rony na swoie panuiqca ludzkim affektom miłosc ozdoby
Ktorymi przychylne sobie głowy na Hymeneuszowym wzgo
rzu Cnotom Cnotliwe maiq z sobq przymierze miłosc upel
lona ta z chędogich affektow sobie tryumphuie Marsowy
ciężkim głowom korone gotuie etc etc

Redditoria Serti

Jako miłosc y zal wiedney Komitywie chodzq tak ie drakiey
obie natury nie trzeba zalowi wodzow rospuszczac boby sekre
w nieszczesne zachodzic musiało urazy miłosci zas szerokich
nie trzeba gosprzestrzenias granic aby w dalekich podana
przeciąg łatwo tpewnego nie zbocza Kresu. Za czym
y ia Szerokimy nie chcqc JMMPanne zabawiac słowami
ten oddawam Zielony prezent Serdecznym kwitnqcy affe
ktem wiedząc iz nie rady iuz słow szerokich słuchaią Kie
dy oczy na nieprozne rzecz patrzaią krotkimi słowy rzecz
zawarszy przyiaciel tylko o wzaiemną przychodzi prosic Kto
rey krotkim responsem Jmc nabędzie gdy JMPanna miłe
akceptowac będzie ten wieczności cyrkuł. In eadem
Zwardy iest marmur ale daleko przyiacielska nawarda iest
miłosc ONP musiała waleczna popiołem stanqc Troia Kiedy

potężna Ku Stelenie naciorada miłość. Nie Wateżnego Ky
tyżiera przeciw Randzie Krolewnie Polskiey nie raz by woy
skiem Ktora wolała w bezdennych Szukać przyiaźni nutrah
anzeli ią wystawić na kare przyznawam że trudno tam nabyć
przyiaźni od Kogo Serce stroni etc etc etc
Competens Poznaczonego ten nie uchybi terminu Komu miłość nasze
cu iako zygar wybicia godziny spiesznie ten dowiedzie porząd
nego Kresu Komu Samoy w niewolą podawa affekt. y tru
dno uchybić momentu gdźie o serca idzie uciechę żywota o
pomoc w pracach o ratunek w Szczęściu y nieszczęściu o po
pospolite uczestnictwo. Tego Jegomć nie uchybił czasu za kto
rym według serca odebrał Kontentece etc etc
Item Jeżeli w czym: w obieraniu przyiaciela nayostrożniey ma
glądać oko aby y takiemu w oczy serce poglądało przyiacie
łowi iakiego zarownie po nim wyciąga. wrodzenia etc
Item Ochotnym ten odbiera sercem Kto się wdzięcznym otrzyma
nych odrywa dłużnikiem wdzięczności etc
Item Nie tak szczęśliwy Timotheusz Ktory Państwa y Monarchie
złotym łowił niewodem iako ten Komu w dobry połów przy
ięciel skłonne w padło serce etc Długo usiłował trzeba
Komu o dozywotniego przyiaciela idźie serce wyborne
tego nie dokaże oracya. co nie ma pod czas wymowę na
Przyiacielu złota Eloquencya etc
Item Skrzepowany Przyiacielską miłością affekt by nayw
mocniejszym był Krasomowcą niemym zostać musi y kto
dy nayskrytszy swoię chce rozpościerać życzliwość samym
tłumi etc etc
Item Dziki jest ludzki affekt nie łatwo się da unosić ze po
wysokich swobody tubawszy się dzikich w samey na
skrytszego serca pustyni bezpieczniejszego sobie znayduie cy

cyer

czyne gdzie iuż iako zniewolony pytami serdecznego
wany przyiaźni na zotym wcrasiuż polu &c
Item Poty hołdowne wołowach spoczywać musi serce poki go na
swobody potke cudza nie wywabi przyiaźn. Na swe ten musi
narzekać szczęście kogo w dalszey teszcze trzyma miłość nie
woli z tego się iuż dnia dzisieyszego JmPan wyewna kredyt
Item szczęście y wesele iakie wiednej spoczywaią komitywie
tak się iednym ludzkiego szczęścia kiernią wodrem. Nie
szczęściu po wysokich honorach ieżeli go na swoiey lude
ka nie piastuie ręka swobodzie nic po długich wesel
pociechach ieżeli niemasz rozkosznych godzin ulubionych
zazyć wczasow &c &c
Item Życzliwość ta która się z pokrewnionym więzę affektem
nigdy się rozerwać niemoże ale im bardzi własna opływa
tym się szczęśliwiey na ten ubogacen związek JmPan z
tey ktorą obie krwi wzian przyiacielskq życzliwość ten lekki
WmMPannie przesyła upominek dobry pomawiaiąc a nigdy
nie rozerwany znak przyiaźni w tym nie wątpiąc że wdzię
cznie przyięty będzie &c &c
Item. Taką ma affektt szczyro życzliwy powagę że y dobrowolne Amatą
go obowiązku w niczim bioręc niebolo długu nai pewn
zawrucą który mu niczim drogim skarbem ale serdecznem
musi wypłacać miłością. Dłużnikiem się chcę y wielkich
przyiaźni JmMPana. zadatkow na tym odrywa się plan
z kąd wypisuiąc się miłością o wzaiemną powagę tym się
obowiązuie sygnetem że tego chce bydź dobrym dłużnikiem
byles mu WMPanna swego szczęścia y łaskiey swoiey
powierzyła do piastowania kredytu &c
Item Nie tylko zygar wesołe może komu wybijać godziny ale że
y pierścień przyszłe sercu wybija minuty nie omylne ob
wieszcza: sprawne y prognostyki Był sygnet Karola pięknego
który misterną robotą nie tylko godziny ale y zdane wybijał
minuty tęzże nie miał ten pierścień natury JmPana RR

Który na Kozdę rozkazanie Jey M. Panny wszelkiey minuty
wybiła powolności Dobry zaw to Jey M. Panna brać morze
prognostyk Kiedy takowy od Jegomei odbierasz upominek
Który w długoletnie lata nie szczęśliwe godziny w optywa
ących Szczęśliwościach wybiciu będzie etc

Item Złota przyiaźń nie innym chyba złotym umie się wypłacać
miłości znakiem tey Która Jey Domu dom. Pana Szykuie
tecznie iak ią nabywa Szczęśliwie Który nie chwila czasu da
sama dozwolona będzie pielęgnowała Wieczność ten dam test
wyraźnym pierścień dowodem Który wieczności poświęcony
z Domem y Domem Państwa z iednoczywszy dobrą sobie zaber
etuchę iż się raz z przyiaźnią na wieczność obowiązawszy

Item Dobrym postępek Kunsztem Kto. Przyiacielską powabiś pier
ścieniem miłość. Był u Alexandra. pierścień Którym nayk
lemnieyszy Serca Swego Królewskiego Hefestionowi zawsze
na arrhas tego dał Bog przy tych aktach zaryw. Kunsz
Kiedy wielkiy Stanu tego zawiązuie taiemnice Dame W
M. Panna Serca dowiesną na wieczność w zgodzie trudnesz
w przyiacielskiey zawiera miłości wątpić nie trzeba iedno
Który w tym pierścieniu Swoię zmocni z Bogosławieństwem

Impetg Nie potrafi ten oszacować affektu Kto się on Swoiey
nie starał przyiaźni Ten tylko go Drogim odważa klejnot
Kto y sam takowym nabyć sobie Dme z powierzchowną o la
two osądzić może prezentu iako drogo umie szacować
przyiaźń etc etc etc

Item Nayprzedniejsza Dobrego Przyiaciela Kto chce poznać
ta iest proba Kiedy Serce z szczerymi zgadza się zgoż
fektami a daleko więcey z hoynym affektem gdy bra
tają się rzecz etc etc

Item Nic tak ozdobniejszego nic godziwszego natura wcho
wiekuu uformować nie mogła iako gdy affekt iego

zdobn

z dobrym Konformowała Przyiacielem. Wielce iest przy
iacioł nie rownie iednak z nich to opatrzyć zgodzie
aby ex ex ex

Item Nayspewnieyszy Serdeczny miłości ten iest vpominek Item
ty sobie z niezwolniony affekt prawie chcionym gest
chcąc przyiaźni vpominkiem ex ex

Item Zwykł co dawać mało co powinien może albowiem Item
albo Nowy dar wyrazić albo chce szeroko rozwodzić
ust, duis ex

Item N Iako pracowity gospodarz post latam ex brem Kwawego ad varia
zarobku Rzymskiey rzeki bujnych, orzechowa Rtosow
iako odważny Żołnierz na pirwsze skropiony, Mawszym
polu podrzewa się frontyerze y bujnych korzyści tak
z bogato płynącego Skarbu rzeszthwa potopu Nowozemy ex
ich przy nadziei wyczerpywać zostaią pocie ex Item
Ja iest nieomylna wyrokow Boskich ordynacya wiecz
ny wszechmocny ugruntować przyiaźni y tego ochrzcić
trudne ordynacyi Jemu odzywotnieyszy Jw. Idzie
przyiaciela. W zacnym Jemu Jw. Pana ten Boski ny
wnat skutek, Ktory z dobrym zmocnicy Przyiaciel
szczerszym dla Boga pociech opatrywaczych rozmnoży
ny potokami ex ex

Item gra Wielkich Monarchow Trony aby długo na świata stały y
w tych
wielkie ponny zostawały na świata pamięci wrzeta
aby się na tych dwoch fundamentach to iest Boskiey
wosci y Dobrocynności wspierali gdzie tych Ksiąt
row nie ma stan długo nie może Mamy z tąd osobliwie
naszym Panskim dziękować Maiestatom że ich Trony nie
na innym tylko na tym wspieraią się fundamen
cie ex

Item Dobroczynnosc odbiera ieśt nie wypłacony dług na się zaciągaiący y ktoś się boiąc Komu Swoią Stawi uczynnym ludzkością ten nie pochybnego po niey pewnego domagaiący się powinien długu prętki ieśt czas do odebrania ale Stręczy bardzo do zapłacenia Boiąc y Bogomiłe co za ten affekt powinnowite ze taki zaciągnięta Swiadectwo ktorego na wypłacenie Sama Smierć zostawa terminem

Item Zamożny upominek jeżeli się na Serdeczney wdzięczności Szlachetnego nie potrzebuie dziękowania ma Swego Serca kłamowicze ktory lepiey podoba oświadczyć Swoią życzliwość usługi etc Jeżeli się rozwodzić niechce gdyż Szczodre Słowa bogatemu nie wynagradzaią prezentu dosyć na tym że ten prezent od JM. Panny odbiiany na tey Stanach odmieniony Szali gdzie nie dał dalszego ale keszy ofiarującego odmienia affekt

Item Wielka Sława drugiego głowie Korone ale większa ieszcze Serce na Sobie Koronę piastuie mulier prudens est Corona viro Suo. Ta Korona nie gdzie indziey tylko w Przyiacielskim zasiadać powinna Sercu zaczym Szczerego nabyć Przyiaciela ieśt nieiakie nabycie Królestwo nie Szerokie były Kleopatrze Państwa gdy na Przyiaciela zbywało Drogim go nabywała Kupnem gdy chcąc go Sobie pozyskać wiedzym Kielisztu całe przepiła zemściła Królestwo Antoni regnum babisti Nie zapewne Krolom y Panom po wielkich woiscach Kiedy nie maią Szczerego Przyiaciela dokąd oczy Swoiey mogli przytulić głowy Nie ieśt ieśt Szczęśliwe Szczęśliwa Natura z womPanem postępuie Kiedy go wsze Przyiaciela dawsc WMPanu oraz womPanu iedy udawsc

to pan

to Panskiem dabo urodzeniem zacznego w Domu Ich
Mciow PP &c ktoremu rzekli z tkiem rozumnym przy
patrzyć się zechcemy Samych Gimnikarzow pokrewkowsky
gdy swiezey zaciągniemy pamięci znayduiemy w nim
wiarę ku Panskim maiestatom Miłość ku Oyczyznie
Szczyrość ku Rzeczy pospolitey Obaczemy w tym Domu
tak wiele zacnych y godnych przykładow &c (Impetus)
Nie pomału tego uweselił tudzych serc tworca z osobliwey
łaski swoiey vprzywileiował Rogo dobrym opatrzył Przyiaciel
wiedney rzekł się nie myle miłość z szczęściem chodzi Konsty
wie bo iak w szczęściu tak y miłości bywa się z nieprzyiacielem
kiem nie nowina y iako fortuna Robem chodzi tak miłość
często grodzic zwykła odmiany Nie pewny iest szczęścia
lecz wszakże y przyiaźni nie zerwszy tkim staraczy
MM Pan nie odmienny bedzie w dostaniu szczęścia przyiaźni
a do dalszey ugruntowany bedzie nadzieiey wiecey sobie w
niecolmnego Rosanny duszo przyiaźni aniżeli do nayso
kszey swoim szczęściu przytym wiedzie y wierzyć Rto
samego pozyskuie Przyiaciela tym samym chodzącey
y Panem szczęścia zostaiesz &c Przyimierz mnie
Flota Vita ad carmina
Stendum praesentibus memineris inuenis quod aliquando ait (Seneca)
Stine lasciua Venus procul hinc discedite Cupido
Tota meis regitur casta Minerua libris
Precz Kupido y z sprzętu twoiemy rozmyśle
Tho xięgi Cna Minerwa rozsiadła w swoy obronę
In tribulatione virtus vtilerum in igne perficit
Quod fornax aurum facit hoc tribulatio viros
Rebus in aduersis certa probanda fides
Jak piec złoto przypadek tak dobrych probuie
Iuniszczęściu statecznę wiarę pokazuie

Veri amoris nullus est finis.
Nunquam uera fuit charitas quæ desinit esse
Nam nullus ueri finis amoris erit
Fabrycyusa to miłość iest ktorą vprzyymedza
Ktasko iakiey poiechy rzecze zasmuciła
Cbala durant quæ teneris mentibus discuntur
O heu male dilicti teneris quod mentibus hesit
Presertim durant qui didicere mala
Trudno zgładzić co w młodym umyśle vsiadło
Cnay więcey kiedy się co w zbrodniach poiało
Omnes sunt felices ubi sunt amici
Quam felix et quanta glovet Respub. Cives
Si cunctos unus conciliaret amor
S. Rzeczy pospolita tedy szczęśliwa
Gdy by miłość mieszkała w Kupe zgromadzeni
Nihil sine spe premius sit
Est labor ingratus quem debita præmia fallunt
Quid graue non fiet spe bene uel leue erit
Bez zapłaty w posługach nie bywa ochota
Jakoż czemu bez onej choć lekka robota.
Animum dantis non denorum Considerat
Non quantum dederis sed quantum mente dederis
Pensandum est. placat uictima parua Deum
Nie iak wiele Komu dasz ale : iakiey chcą
Wdzięczność ofiary maią Bogi w pamięci
Fama Caduca mali pereat Causa
Quid fidei formæ pugnabat quam morbi e'bra
Malis causa mali candida firma fuit

Nie dufay krasie ktora prędko wieh chorobą
Gdyż ludziom wiele szkodzi krasa y uroda
Hanc quam cernis anum quondam formosa puella
Extitit an nescis quam breue formas bonum
Ki-dy zgrzybiały widzisz wiedz że krasna była
Lecz ieg krasa w krociuchne dobrze się zmieniła
Pulcher bona non pulchra habenda est
Si formosa alys uxor tibi sit bona nescis
Quam noceat casta forma pudicitiae
Niech insi krasną a ty mi żone cnotliwą
Wiedząc że cudność panne zaraz wstydliwą
Difficile est custodire formosas
Egre formosam poteris seruare puellam
Nunc prece nunc auro forma petita uenit
Trudno mocesz zachować krasną panne w cnocie
Gdyż prozbach zwykłow ginąc y topnieiąc w złocie
Quę durare putas mortalis gaudia uitę
Sunt breuia et finis tristis amoris erit
Rozumiesz bydź wesele trwałe w śmiertelności
Lecz krociuchne y konier burzliwy miłości
Pia salus Deo est seruare gaudia sola
Vera putes quorum gloria finis est
Rozkosz wielkie warte służyć Bogu Panu
Wczym stawa nie podległa konconi, zgubnemu
Quanta fides fuit tanto tribulatio
Est operis mensura fides tot iuga laboris
Examen capies premia quanta fides

Fałsa gaudia

Wiara Sprawy pomierza y prace probuią
Zapłate kazdemu iak rzec gotuie
Aliena magis quam nostra uitia cernimus
Ex quia nostra procul sint aliena prope uidemus
Czemu grzech przedrzey ludzki nizli swoy widzimy
Czy ich bliższy nasz dalszy znac tak rozumiemy
Post gaudia dolor sequit
Iternus segnis presentia gaudia mœror
Studz nas delicyi credis unusq; fru
Za tutecznym weselem zadość wiecznа chodzi
Nuchcze na dwoie grzdy serce twe nie chodzi
Risus in luctum uertitur
Heu risus noster luctu uertit amare
Duraq; sub dulci melle uenena latent
Ach toc roskosz tutecznа z smutkiem pomieszana
W słodkim miedzie gorzkiego iadu zachowana
Auary Nunquam fraude caret semper mentit auarus
Erga mobsurdus ferrea corda gerit
Zeten zdrady zawsze iest Jakomia Kdambiny
Zwota nzdzierz zmiłuy się nie iest lutoscary
Indignum est nullo certamine præmia uelle
Virtuti iustus distribuit honor
Chyprzetta honoris Nie słuszna chce zapłaty a skąd wzrobocie
Gdyż uczniwość zadnią sprzcowanej cnocie
Gloriosi dulcis studeas uirtuti parere
Quo labor est maior gloria maior erit
Miłać Bracie iest Sterkow robze cnoty wzydzeć
Bo im wiekssa Robota wiekssa płaca będzie

fol

Nec cito nec temere iudicandum

Iudicandum preceps insanis iudicis Senex
Omnia sunt longis discutienda moris
Sed Skwapliwy iest znakiem głupiego
Wszak sprawy czasu zgodnie długiego
Tolle moras noluere mendes labuntur inani
Vltima sit nescis quando futura dies
Zacnym chciasz miesiące idą pustho lato
Nieswiedzgr ktorego dnia zydziesz z tego swiata
Non nisi per magnos ad præmia magna labores
Stur ze gnauis nulla corona datur
Mnogie zapusty wielmie pracą obległony
Lecz deniwiec nie może nie nadchodzony
Omnia quum pereant sola virtus perennis
Hæc immortales reddere sola potest
Wielka rzecz pustho ginie sama wieczna cnota
Gdyż ludziom do wiecznego otwiera żywota
Blandus adulator Regum certissima pestis — — Adulator
Hæc gaudet sanctos perdere sæpe Deos
Zartobliwy Pochlebca
Blandus adulator virtus communia potentum
Carpius infesto semper hoste nocet
Truciznę iest pochlebca który z krotem chodzi
Bo cześciey niżli drogi nieprzyiaciel szkodzi
Vir sapiens dicit rare et meditata loquere — Loquax
Sæpe loquax verbis prodigit ipse suis
Chcesz bydź mądrym z rzadka mow y zwazone słowa
Mniey żeby cię nie zdała twoia własna mowa
Nec nostra laudare nec aliena vituperare debemus
Nec te laudabis nec facto aliena respondes
Nam satis est alter sitne facto bona
Nie chwal się sam ni sprawom cudzym day nagany
Dose tobie gdy od kogo bywasz zatłony

Munus Quid non argento quid non compatit aure
Qui maiora dabit munera uictor erit
Przez złoto przez srebro prawie na wsio widziemy
Ktory nad to przemoże skrzętem go zbiorzemy
Munera qui mittit sperat maiora remitti
Nemo suas uellet perdere gratis opes
Gdy co dawasz mieć ufnosć że ci oddadzą
Darmo dawać na świecie ludzie się wstydzą

Consilium Melius consilium q̃m uires
Consilio utilius quam uiribus arma geruntur
Melius est robur consiliumq Ducis
Lepiej wojsko porządz niż siłą sprawować
Żołnierz męstwo Hetman ma porady miłować

Famina Saepe marem in furias aspecta femina solo
Vrget et inflammat pectora notus odor
Często otrok szaleie przez niewiast widzenie
Bo znaiomość przynosi sercu zapalenie
Famina domat duces Victores
Famina magnanimos domuit per sæcula reges
Przodzy victores często fortes duces,
Biadog tobie przeczysta Lwy srogie ukraca
Ja Straszliwych Hetmanow iest porazyć y pokaże
Samsone quis fuit quis fortior Hercule constat
Faminei ambo accubuisse thoris
Hercules Samson ze wszech swoiey mocy słynęli
Przecie marnie od niewiast oboy poginęli
Saepe pudicitiam mulier formosa profligat
Eripuit castis multaq damna dedit
Famina molle genus turpes prochiuis ad actus
Ni uir sit custos ni pudor atq metus.

Sine amicis omnis cogitatio est taedium omnis operatio la[bor]
bor omnis terra peregrinatio omnis vita tormentum sine querimonia
Solatio unere est mori
Qui virtutem publicare vult non gloriæ sed virtuti laborat
Gaudium est miseris socium habuisse doloris
Commune naufragium omnibus solatium
Ferre quam sortem patiuntur omnes nemo recusat
Tolerabilius est non accipere quam amittere
Vnicum momentum temporis multas rerum mutationes adfert
Non metuit unus plurimas oues lupus
Post sumptum vinum loquitur mea lingua latinum
Cum quo bibo bis ter sum in quolibet arte magister
Qui bona vina bibunt uates bona carmina scribunt
Cursu levato uertit citius rota
Nitit in uetitum cupimusq necata
Vi interclusis imminet ager actis
Quod sequitur fugio quod fugit ipse sequor
Nihil sine magno vita labore dedit mortalibus
Mniemasz zec szczyrym co sy z tobo zgodzi
Ale on pocichu dueo będzie szkodził
Przez zbe udanie nowey zady rany
Niewierz brzegowi gdy podeyrzany
Docuit nos cingere distincta libertas
Vina parant animos faciunt calloribus aptas
In uili veste nemo tractat honeste
In qualite uideo panno in tali te colloco scamno
Solem e mundo tollunt qui tollunt amicitiam
Corpq uetusta meum tanquam noua vulnera sentit
Dum uice mutata qui sim fuerimq recordor
Publica uirtutis pernala facta uida est
Languidus in pratis gramina carpit equus
Milles ubi e meritis non est satis utilis armis
Ponit e antiquos qua tulit arma lares
Maius erat nostris uiribus illud onus
Nec patiens corpus nec mens fuit apta laboris

Omnis
Laborum
Leuamen
Calamitas
Seneca
Mutatio
Ouid.
Przyiaciel
udany
Leuamen
inultis
Labor
Labor

Amissio rerum
Ne miserum quid agam si proxima quæq relinquam
Quo ferar unde petam lapsis solatia rebus
An hora iam nostram non tenet ulla ratem
Pax interdum est pacis fiducia nunquam
Fatum in Fœcia mens hominum fati sortisq futuræ
certum est
Et seruare modum Rebq sublata secundis
Melior est homo qui uoluntate quam innecessitate
bonus est
Bella gerere placuit nullos habiturus triumphos
Inuida fatorum series summisq negatum stare diu
Connubio mortale genus immortale refellit
Imminet fatorum nobis ferrisq potestas
Per damna perire ab ipso duit opes animumq

Dworska Służba

Ty Żarem lata nad morzem ten Snuie
Ktokolwiek Dworską z ochoty trakcuie
Bo lubo z złote Dedalk roboty
Znoszą pióra rosłosz też kłopoty
Ciężkie ścigaią gdy zlecisz nie boże
Na dnie cię morskim czeka smutne łoże
Cokolwiek Dworka nie stale przyprawi
Jego cię w pyszce nie affekt pozbawi
Chcieno dobrze Cesarza Dworskiego
Tyberyusza maiąc powolnego
Jako całemu światu rozkazuie
Za Pana swego samey podpisuie
Odchyt obłudy ocrzeszki odmiana
Dworskim łaskawszy z dy fortuna dana
Za thron do trumny odmiana sławnemu
Mężowi fortuny stała Emphatremus.

O Bellizary postrach Świata tego
Sądu u Świątyni dziś u Ktorego
Haberz wyprosił albo Sztukę chlebow
Inne ciężcy przykładow potrzebow
Odmiana Rzeczcie co Dworem panuie
Smutkiem fortune Swym Kochankiem psuie
Dobra noc Szczęscia y Swemu Dworowi
Rad potym będe memu pokoiowi

Icaris pennis in mare festinat
Ad aulam quisquis animo acclinat
Demus quod clari Dedalee Marte
Nitidos pennis casus quod a marte
Aternis cedunt casibus si sapis
Profunda maris effebe non capis
Fumosa cera quibus aptauerunt
Pennas quod cigas nemine
Ad aulam licet Scianum uidere
Qui Tiberio studuit parere
Iz toto miser orbe miserab
Icaris ipso nomine scribet
Exitum quere uolubilis fati
Lusus fortuna recompensa clari
Emphori Regni mutat maiestatem
Carceris tetri legens nastitutem
Bellizarium trophais patrare
Ad edes ara stipem flagitare
Quis credat ille uel orbe tremendus
Obolum quarit hic fato terendus
Astus ad aulas qua casu regunt
On meror luctus a casu trudunt

Aterrum vale aulicum fortuno
Cbalo post annos litare uacuè

In Constantio Fortuna

Że stałe nie trwałe Szczęścia świata tego
Zamiany Odmiany to cełko gry iego
Szczęśliwe losy Smiertelne Kary na zdmian się mnoży
Fortuna w oczy Kłoci za oczy Utrzesz się. Że życie pomyży
Za złoto to błoto fortuna stawida
By cudnie obłudnie człowieka przytudzida
Gdzie thron gotuie fundament pewnie godności nietrwałe
Na honor prosti Krzesła unosi by cię oszukała
Hartuie Probuie na ciebie swe strzały
Gdzie siła przebida zbroić się nie pomoży
Za ostrze groty inny roboty takoy to nie muda
Gdy dare zawodzi do serca godzi żeby cię złomała
Honory to wzory nie szczęścia przyszłego
Korony zasłony dniu nie fortunnego
Potrz simphus mnogi, idzie pod nogi Hermana Rzymskiego
Verres wielkiemu Krzyż szczęśliwemu Karkowiszcz za
Być Panem Hetmanem nie stałe honory (Stuy iego
A mężnym potężnym nie długie pozory
Szczęściem zwiędnieie z cyrq zbledniele Narcyza powaba
Pozorne oczy robak wytoczy wszytka rumianość staba
Niech Krolnie kto światu całemu
Korona Ottona padnie Wittelemu
Vroda twarzy co ognie zarzy Wenery z tey wydry
Że iak świat cały tak ten glans mały
Dzień zrodzi noc zwodzi Świat gdzie w dziecinność iego
Ruina Dziecina pozoru Światowego
Cninsze rzeczy mieycie na pieczy ten Konier wszystkiego
Że iak na ledzie cos świat wywiedzie nie ma bydź trwałego

Carmina

Carmina Parys accomodata materyi

Gorszy niźli padalec niźli wąż y zmiia — Adulator
Człowiek kordy co Skarge w bawełne uwiia — Vidua
Wielka iest w białey głowie odmiana mi włosy — Constantia
Trzymać statek a długo po śmierci mężowey
Starodawna przypowieść a prawdziwa rzecz — Rediuiua
Mądrym człowiek iest mądry a z głupim głupieie
Wielka krzywda podanym wielka w kroku szkoda
Kiedy skarga prawocie uszy pozamyka tada
Bodey mię się godziło zamilczeć tych rzeczy — Lingua hostilis
Że człowieka rzecz zadna tak nie okaleczy
Jako ięzyk bezecny ięzyk wyuzdany
Wąsy nieli śmiertelne zadaiący rany
O? iako iest tam słabo rzecz męska bije — Jakie
Kiedy serce przeciwne trzymaią jakie — Irrisio
Kto vam kaze w popiele zamiast materacu
Ten drugiego drogiem zarał w piecu macu
Spadniesz prędko cos wczoray wyprzykrzał na wieży — Casq; for Furet
Nie kaz kardzie na szczęście tak ciż zdy raz z dzieży
Kto gorzkiego piołunu nie skosztował wprzody — Durus gustus
Nie zna smaku w kanarze nie zna cosz miody
Dzień po nocy noc po dniu wiecznie chodzi koley — Mutatio fortuna
Wesela iest y płaczu na świecie dosyć
Ale serce wspaniałe wszytkiemu poradzi
Gdy affekt przy kompasie rozumnie posadzi — Ordo rerum
Bowiem żyć a wszeteczney ostrze nosić rzecz
Nie tylko za śmierć za grób też zapuścić troski
Wierz gdy się mu dość kuszące gdy ziemie wydadzą
Inne ięzyki niepodobna przypomnieć sobie

Amor mu
liebris Sopierosz u białey płci Ktora iako w gniewie
Jak'tez w miłości Kończa ani miary niewie
Cisznie o całym Rzymie na iednego wiedzieć
Jak'by rzekł że na iednym stołku Rzymu siedzieć
Consilium Trzeba mu dwoch albo trzech a mądry zaś radzi
mutorum Że cię wyklęty dwa niżli iedzien złodziei zdradzi
Koszt tu trzeba idzie bez Samarowany przędzey
Kramstwo Wszytkie temu Skrzypi co zaleci piędzy
Przyp Żyd Chrzczony dwiżk chowany przyrzec iedziany
giet ie Jak trwaią iako babi tańiec y deszcz rany
dziany Czasowi ludzie służą Aspero się płaca
Do pomsty okazya nie pomoże zgoda
Sopierosz przymuszony iako y ię dziś dzieie
Żadney zgody nie będzie pokoiu nadzieie
Venetiae Żyw Rzymu lat sto dobrze potym go rozdrażni
Wierz że dla pomsty odstąpi przyiaźni

Lament upadłey Cyzyley

Katuycie Nady drwigayćie mnie mury
W zalach mych nie maiem czy Polak iest Ktory
Sam zgubna Polska w cale ugrzęzła
Prawie od wszytkich iestem opuszczona
Wyskie gory razem mnie przydały
Ostatnią zgubę mnie zgubney zadały
Przywaleie razem nieh Konier wszystkiego
Będzie ius miała nieszczęścia swoiego
Nas bezdenne wzywam o rze morza
Niech nie ma nieboskie iuż nie swiecy zorza

W mym cgszkim Zalu w opłakaney doli
Puscie Ocean niech po swoiey woli
Idzie mnie topic w mym wielkim rozumku
Nie masz mnie w Polszcze z Polakow rarunku
Za nieszczęśliwo na co inż przychodzę
W takim, nieszczęściu sama tylko brodzę
W takim nieszczęściu prawie opłakanym
W żadnym nieszczęściu nigdy nie wydanym
Wołam na Synow, żaden nie ratuie
Oni nieprzyiaciel, zewsząd mnie kaptuie
Com kolwiek miała w sobie mey ochłody
I wam com kolwiek dawała ozdoby
Wszytkom straciła sama zraniona
Nieprzyiaciołom maiętność dana
Mlekiem płynęce miodowonne kraie
Wspominaiąc sobie od żalu się kraie
Wszytkie skropione krwią zbezczczone
Pozdł się Boże Turkom się dostały
Sierny rozany kwiecie cney młodości
Słowiańska młodz iak cię się tam gości
Wszędzie nie wola między pogany
Srogimi wiek brzegi kaydanami
Jaki żal macie jakie swoie wrzody
Nieszczęśna dola y przykre czasy
I te godziny w które was pobrano
Nasze okrutny długi zabezpieczono
Ani wypisać wypowiedzieć trudno
Co iest niewola iak srodze wonią nudno
I me kochane Deli Hatmo córy
Bisurmanom się dostaną w pazury

Zwiednych Krew leig ~~teczc~~ o Smierc przyprawuig
Drugich w nierządzych torah zadywaig
Czego sam mocny ah pozal się Boże
Bo nie iedne ztąd ma Smiertelne dorze
Niewinnych Dziatek tysiącami lezy
W polach do Ktorych zwierz na pasz bieży
Leży nie ieden Miłion w niewoli
Sedlacheckiey młodzi ah nieszczysna doli
Kaydany brzękaią gdy Tatarzyn męczy
Zarowno z wszystkich kiedy krzyczy ięczy
Nie iedna Matka od żalu umdleie
Gdy widzi Tatar Krew z dzieciny leie
Wy Synowie widząc to Koronny
Żadney nie bierze w tym od was obrony
Pszecz ni bydło gmin ludu wszelkiego
Zawarcy Boże wyczy dłuczey tego
Wołam na Krola Króle Miłosciwy
Ey bądz obronq Polski luttościwy
Niech iuż ostatniey Krwi kropli nie toczą
Niech swoich rąk w polakach nie mocą
Ci psi Pogansey y nie nasyceni
Niech przeze kiedy będą uskromieni
Ratuy Hetmanie Koronny y z polnym
Dodaycie rady podcie sercem zbroynym
Pokażcie męstwo y Polskie obrone
Że macie w piersy ciąg Polski Korone
Co zostawicie zdrzelnej pamięci
Po sobie zescie byli u niey wzięci
Ta tylko po was pamiątka zostanie
Że w małym czasie Człowieka nie stanie

Co wasze złote Buławy Hetmańskie
Co Senatorskie rady gdy Pogańskie ..
Szable się płocą y hartowne strzały
We Krwi niewinney a przez czas niemały
Kiedy Senator niech da zdrowe zdrowa
By Bisurmanin miał zamknięte wrota
Do Polski więcey aby iuż niechodził
Aby mu Polak te wroty zagrodził

Reddatoria Serti

Kto kwitnącey wonnymi zwykł przeplatać wiankami
ten nie omylney nadzieiey swoiey odbiera effekt mowa
wczym bowiem zawsiąta przyiaźń okazuie się może przeia
źnić wczeli nie wtey affektem kwitnącey ~~przytuloni~~ koronie
koronie mowie nie wspaniałych Semiramidy ogrodow albo lo
rydarow ale z samego serca uwita wyrydarza życzliwemi
przeplatana chęciami tocy się ochoczo na skronie Jomci Pany
Podasz mniemam Pasterz gdke wdzięczney wonney koronie y to
kim odbierzesz affektem z iakim Jmć przezemnie przesyłaną
Jomć Pannie y nig oraz nie tylko zwyczaynie zdobi głowę
skronie ale y dalsze Jomć Pana uwieńczyć chęci

Gratia p. Serto

Zacne Szczyrocheg przyiaźni życzliwości z chołdowane
affekta czym bardzi iżeli nie wonnymi nazywać się mogą kwia
tami Jmć Pow. Powiecig na deli kątne kwiaty przykro ostrzec
gniłony alisci błędaiecig choć wdzięczno wonne wozę wspaniałe
muszg składać pozor swoy nurzący. Pasznie lubo na chłostwad
czoig przyiaźń ukrzyżu niechęci abdi z boczy z tonastare
czności y niedotrzy maie pżerok wozbrat wypłowiedz przyia
ciełowi y nie od rzeczy kto polor dziat amicus ut mutuo fan
quam floribus tam dii grati quam diu recentibus

Świat przyjaźni Paragon zawsze z sobą daie
Z dobrey czysto zdaw bywa odmiana się staie
JMPan zawdzięczy raz statecznie dotrzymać deklaracie wir
ownie dozyczliwey JMPannie przyjaźni y wtey zielony życia
swego reprezentuiąc przykłady o JMPannie nieś niepo
wątpiona że zarownie z Jegomością certuiąc życzliwością ni
ke by od JMPana przymuć Koronę y nią oraz Panieńskie
błogosławieństwo Koronie za ktorą iako uwieńczenie obyknąć tak JMPana
na dalsze dzieci miec będzie w pamięci

Sententiæ Variæ

Cum amicis omnia cogitatio est rectum omnis operatio la
bor omnis terræ peregrinatio omnis vita tormentum sine qua
rum solatio vivere est mori
Duro vincimus moribus quam viribus vincimus dura pectora
moribus dura corda
Qui de claro genere nascit gloriæ claritudinis eius non est ho
nus sed communis
Ipse se vacuum ab omnibus bonis ostendit qui gloriatur in patribus

Przestroga na Ex Kommunikę Pasquillantow

Słucham przysięgi Kościołow w Bożym
Że kto Pasquillem honor Stanie gdzie
W Kontrie zostaie, miłość zasłużonego
Każe przestrzegać gdyż to wzbroń złego

Na Nayiaśnieyszemu Królowi Augustowi

Słuszną przestrogę wielki Królu tobie
Daie przestrogę o pomyśl o sobie,
Że fundamenta na ktorych fundujesz
Padnie wszytko y sam się zrownasz

Już tam W. Warszawie o sobie szeptali
Hetman z Królestwa gdy wizytowali
Publicznie przy tym czynił narzekanie
Że wojsko postał nie nas zruinowanie
Taka chytrego Ulyssesa sztuka
Fortuny z cudzicim iuż gdzie indziey szuka
Królowey JMci
Chyba nie czołobiek chyba nie zyiący
Jego nie przyzna na ciebie patrzący
Zesty z fortuny y Dom twoy z Korony
Sabłonowskiego ty go iest zbuycni
Jezeli z Synow Ktorego na thronie
Chciał mieć na co sig inszey przedał Koronie
Czemu niebyło dziad Sabłubowi
Dziad na ten czas lub Alexandrowi
Teraz co czyni na Ruś drogi zyczy
Bo ins Tysiąc cało od siebie nie liczy
Jedź tylko a day maiętnosć Synowską
Ten nie potrafi opiekę Oycowską
Domowi Królewskiemu
Tak walecznego Króla Patonkowie
Ze Rogosz maiie narzekać Synowie
Takiego Zabe na Rogo lamenty
Cyuki będziecie ze wam tron odięty
Przeklęta Sabłon tacie was zdradziła
Że was Polskiego Sabłku pozbawiła
Złotem te drzewce opsypowaliście
Co teraz za frukt maciie teraz liście
Oyczyznie
Oyczyznie miłe zaginiesz rezeli
Tu Xiędzy będą z Hetmanow cierpieli

Bo za coż temu oddana Bytawa
Z Ktorego wiekszy wstyd hanbe nie stawa
Tyran miecz chciała tyranem się vtaić
Przedy śmiertelną rane ci zadaie
Pustoszy pali krew piie swych Braci
Nie człowiek, satyr co w dzikiey postaci

Duchowieństwu

Biskupi pełni Ducha zarliwości
Obaczcie zkąd to miedy wami gości
Gdy nie obwieszka wewnątrz utaiony
Przez y z Kościołow by był nasiony
Biskup Wileński żeden nie takiemu
Dał Hetmanowi odpor Litewskiemu
Wszyscy jednemu temu przepuszczacie
Przez Spary patrzą grzeszy pozwalacie
Polski Prymasie zazyi władzy swoiey
A przy słuszności sam cię Bog ubroi

Jezuicie Spowiednikowi Pana Krakowskiego

Oycze Duchowny w Bobrowym Kołpaku
Boiś się o stuż skore nieboraku
Acz godzi się dusze dla respektu
Przedać, iakbyś winim nie widział defektu
Prawdy nie mowisz pozwalasz wszytkiego
Diabeł cię wermie y z nim iako swego

Woyskv Koronnemu

Wy co w Marsowym polu krew leiecie
Co zdrowie na szali z ochotą rzucacie
Polscy Rycerze możecież takiego
Znosić Hetmana wam nieprzyiacielskiego
On honor Imie sławę krwią oblaną
Wiecznymi czasy uczynił zmazaną.

O.

pobrał

Pobrał zasługi Polskę ruinuie
Wiec zguby towarzey pewnie upatruie
Zasługi tak będzie pewni iak wrzucony
Kamień w Ocean będzie znaleziony

Woiewodztwu Ruskiemu y Sendomirskiemu

Z tąd sprawiedliwość opłakana straca
Tak złym iak dobrym zednaka zapłata
Sendomierzanie choć Vivat wołali
Jednak z Ruskiemi karę odebrali
Miod y gorczyce wiednę pomieszano
Aby musztardę wszytkich zgłoszano

Turkom Tatarom

Bacz wy wam żadney niepotrzeby woyny
Wiedzę iako nasz Hetman iest spokoyny
Woli pod Kamieńcem woiować z chłopami
Do lepsza sprawa Ruskimi nizli zdrami
Do tego Tatarzy pod Kamieńcem bez trzcine
Wojsko prowadzić nie bez Bukowine
Zdawna go na vię maią Tatarzy
Jak rzeką rzekł nie tknęła żadnego
Owszem gdy był Lipka gdzie pojmany
Lub Tatar Turczyn a pod wartę dany
Zawsze z tryumfem wyszedł do Kamieńca
Acz ty Hetman szczyry nasz obrońca
Prawdą że iedynie darmo wypuszczano
A za drugie zaś Karby wyliczano

Ubogim Poddanym

Płaczcie ubodzy głosy przebiaycie
Poddani w niebo o pomsty wołaycie
Hetman was zgubił Hetman krwawym potem
Chleb zboża wydarł nabyty robotą
Zgubił was wszytkich z dziećmi y z żonami
Niech na ostatek zginie y sam z wami

Bog dobry oddał za swe gospodarskiemu
A za się stanie tak ślubionemu
Quid quid agis prudenter age &c
Ktokolwiek myśli że żyje do złotego
Jarzma zaprzedać upatruje tego
Bo się w żelazne nie zmieniło pżto
Bo złoto teraz w Kaydany użyto

Talere qui nescit

Ze iedne Damy niniey co urodziwe
A wielkiey sławy niepotrzebnie chciwe
Lubo cudzą niewinnie szarpaią
Lecz się tym samym w wiekszą hańbę wdaią
Mieyska polewko gębę pomyiami
Lepiey by wymyć nie prim brać przednami
Brachmy tylko siebie iedna z drugą
Jako się szczycić familią długą
Czy z oyca matki y herbownych winow
Doktorow tylko medycyny linow
Nie możesz mowić żacniem urodzona
Kozdy cię wytchnie ot Lwowianka ona
Gdzie są cioteczne gdzie kwiecne siostry
Ach Boleranki ciego język ostry
Z walna Duma ktorą się niesiecie
Was nabawiła złey sławy siecie
Cudzy nie dobrze y honor szarpaiąc
Nozytko do ludzi nie do siebie znaiąc
A chcecie dank mieć z żaeńymi Damami
Wam ciby tylko stado mieć zwierzami
Zatym przestrzegam język za zębami
Mieć bo harosczią nie koskowacie znami
Jak staniem godzie wypisować cnoty
Nie stanie piorka nie stanie ochoty

Do tablic

Do takich zna cnych wyborn ych przy mio tow
Co rzedy przyzna nie dawaią wo tow
Ale gdy Mieyska tak natura da ła
Żeby ta Dama o ludziach szczekała
Prawda że da ła y to nie od rzeczy
Że ta Kawaleria ma urzęd na pieczy
Łowi. paszczęki swoy nie wyuczony
Cudze honory y Nowe nie dany
Kwaterką dawać albo Pokiem mierzyć
Ty Żołnierzu chcieyże mi to wierzyć
Że bydź pięknieysza aniżli obmawiać
Godnieyszych na się fortuny szacować
I ty posagu nie iesteś wielkiego
Tysiące hiszpyse nie masz nic pewnego
Na dwoie rzecze Stara Babka wrozy
Czy wam fortune da czy pannie Rozy
Pewniese znać tego co gdzies napisano
Takim iakoś ty adnotande dano
Która podłego Dama urodzenia
Ani po temu ma dobrego mienia
Na coż się przecie bardzie sadzi ozdo
Wszerze iż po grzbiet Sarnie dosc ogono
Żeć moia Dame y tegoś ty godna
Bos do tey prawdy że wszystkich miar zgodna
Żarmo się pyszni odmiegyba głupia
Kaczka ozykiem Nawe cudeq z tupia
A gdy o lepszym szczekа co raz zdrowo
Szalonemu ta psu odbiera prawo
Nie wspominam tu rożnego rzemiesła
Jac familia krewnych twych wynosła.
Przeciem ci godna iako urzędniczka
Inszey pochwały a ty do trzewiczka

Inszrcznych rzemiest wych krewnych szykuiesz
Dobrze iak widze te rzecz applikuiesz
Rzeczesz z iednym mnie stron urodzila
Siodka iabłonka z kwasny crawem byla
Tym bardzi mowisz ze ni pies ni baran
W kozdy godnosci ciezar ci iest taran
Miałbym co pisac o waszey godnosci
Matki z corkami wielkiey wyniosłosci
Karus buiał pod wysokie nieba
Zmierzył dno morskie chor było nie trzeba
Skrzydełka dumy by wam nie zgorzały
Wten czas byscie sie za szewcow wydały
Lecz tak rozumiem ze sie zmiar kuiecie
Do przestaniecie co w głowach knuiecie
Na inszy czas wam widzey zachowuie
Teraz z daleka cos tylko formuie
Bzdziecie miec dosc ad intendi teraz
Lecz przeczytawszy formaliecie zaraz
Kto to napisał nigdy nie zgadniecie
A nie iedrego w suspicyey macie
Ze iest do corek y matki sly thnedo
Samiscie winni tego by nie było

Lingua Compesce loquace

Aby matusiu czemus tak spuszniała
Wiemy ze z Jasiem dawno sprawe miała
A ty rozumiesz ze nikt o tym niewie
Ten ci to Jasio monarchy sly zowie
Prawda na ten czas tytuł chorzego
Nosił na sobie tenze gieronnego
Ale matusiu wspomni teraz sobie
Ze ludzie prawde mowili o tobie
Lecz ia sly temu nie dziwuie teraz
Kiedy z tym sprawka co monarchy zaraz

Lecami

Lecz mi twey bardzo dziwno wymowosci
Nie zmiarkowaney bardzo pychy z dosci
Tyś kaźał cudzey sławy a nie swoiey
Wyłącz ze piore toż czyni rospustnie
Po test do matki sławney urzędniczki
Ktora przed laty brała na trzewiczki
Znał ią Król przed tym lecz Corki nie bydzie
Pewno iey było po ulicach nosydzie

Respons Zoilowi

Myślisz sy na tym bym nie urodziwo
Iakis godności wielce iestem chciwo
Zawsze nam Damom godnosc y z honorem
Swym idzie torem
Cudzą mianuiesz zakosym szarpac miało
Sławe nie winnie gdziem ia sy nie znało
Zawsze m ięzykiem nie tak sy zbrmowała
Bym sy kodzie miała
Rachunek dawac każesz z familiey
Wiesz bardzo dobrze wyiechałam z tey liniey
Matkę wspominasz y tac za szlachicewo
Była Dziedzicewo
Wnuiowy siostry wspominasz ciotecznych
Dziadow mianuiesz ci w pamięciach wiecznych
Pokoy iuż maią a ty ich nie daiesz
Gdy zmarłym daiesz
Ięzyk ze mamy bardzo mowisz ostry
Cowma sy nie znam ni do moiey siostry
Tego nie widze sam Zoilu sprogi
Szarpiesz honor drogi
Gzebe wymyślał każesz pomyłami
Musiałbys y ty myć ig rolonie z nami
Bo bierzesz honor nigdy nam nie dany
Jeszcze nie zmazany

Wspominasz rakies wypisac przymioty
To wiem z Ludzi masz nie z swoiey ochoty
Lecz do zadnych z tych zadna cie nie ciągnie
Ty to czytelnik rzecze
Piorkac nie stanie niewiem co bys pisał
Chyba trzy po trzy o czymes nie słyszał
Radzen Kiey Sławie abys tym zawrodził
Mowisz Lowczanka ma urzędo do tego
Aby Kiedyś o szczekac grzecznego
Szczekay ty iak pies Zoili swym pyskiem
Ja bych to z cyskiem
Mowisz tysiące iak bym rachowała
Zołkiem mierzyła kwaterkę dawała
W Krzyszewskim Domu nigdy to nie było
A mnie mukło
Ciotusia stara wiedzo znami bije
Ni nam nie daie poki sama żyie
Lecz po tey smierci namsy to dostanie
Co na nas spadnie
Grozisz sy wszcey cos ieszcze formowac
Lecz ci nie wierzym wiecey nas notowac
Lepiey tym czasem sam przestrzegay swego
Honoru cnego
Siedy ine do nas cos nie słusznie widzisz
Zanie chac było matki co znicy szydzisz
I mowisz matka hardzie nazbyt bije
Choc cnotliwie żyie
Mowisz bym cudzo sławe szarpac miało
Surby do tych mow Matka sy nie zdało
Ma ona rozum maz Rozumie to mowie
Zadaiesz takie rzeczy nie sRodzicy sławie
Tylko uczciwych zartow smiechow godne
Kiedy mowie twoiey zadu tadsz y głupstwo
Wielkie szalbierstwo
Lecz ia sy przecie ~~tobie~~ nie dziwuie temu
Ty człowiek zada siła choc dobremu
Cnotliwa gzbow tego nie wymowi
Co zwis ponowi

Quid quid agis prudenter age & cum delibera

Kto Kolwiek myßlisz ßczyć do ßlotego
Jaremna zaprzedac upatruyze tego
Byc ßig w zelazne nie zmienito ßczęto
Bo ßlote teraz w kaydany ugto
Jezli cie ogien rozpala wenery
Gaßic go mozesz lecz miedzy minery
Jezli cię gładkosc wte wßzy prowadzi
Czesto oto bywa ze uroda wadzi
Proda ßliczna: tak ßig rowna kwiatu
Lecz teraznieyßzym ludziom tego ßmaku
Nii po urodzie trzeba y pilnigelzy
Kto takq poymie ten nie bydzie wzgydy
Piękna uroda lecz nie ma waloru
Kto Kuropatwe lubi bez ßaporu
Kto ßig przy gładkiey zadaßza na ßlowie
I temu wierzy ze posag ma powie
Ten nieroztropnie gdy iest tak zdradzony
Ze wßlowach bierze posag nie zliczony
Co teraz w damach czesto ßig znayduie
Lecz y ta Dama nieszczęßciu ßie dziwie
Dam ßzlacheckich nie dziwuie ia mody
Gdy Kawalerow wiodą w zimne wody
Wdowe brac zycze tu bydzie inaczey
Nie oßzukaß ßig w wdowie bracie nauczy
Wdowa iest ßzkoła wßzytkim ßig od Kryie
W ßwoich ßekretach powie co iest czynie
Tobie moy Bracie co moze udzieli
Będziesz ine wiedział co twoie y gdzieli
A ießzcze moze co więcy dowodzi
Kiedy iey będziesz umiał applaudowac
Wdowa Kordzmu ßtawa ßig oponcza
Tu nie dostatki wßzytkie ßig zakonczą
Panne gdy bierzesz posag obiecuią
Lecz cię z posagu ßzczatkiem wyniecuią
Wßzyßzy czasem corke Pani Matka
Wßzyßz vdała aby była gładka

W cudze Klejnoty w rzeczy pożyczane
Tyś się tym cieszysz że ci będą dane
Myśl sobie na tym oddać to potrzeba
A ty sobie pracą dorabiaj się chleba
Gdyś się żenił bracie okazawszy
Z Damy posagu Sprzęcia spodziewawszy
Lecz nie desperuj bywa czasem zmatey
Chmury leszcze wielki y bez drzew sam cały

Respond

Bramnicz Damy idz do Kawalerow
Czy trzeba szukać w świecie Indyngerow
Jak potrafiaią swe rzeczy Kształtować
A cudze za swe iak własne udawać
Sadzi się drugi na cudzym Koniu
W rysiach w sobolach w złocistym Jaydaku
Szabla oprawna Czelade pożyczana
Panny z posagiem chce aby mu dana
Vdaie że mam na tysięcy Kilka
W porządku samym ale drzewki z tyłu
Maiętnosc że mam tylko że w zastawie
Vłam bardzo dobrze tak przed Damy powie
Gdybym iakim trafił się Dama
Żeby maiętnosc wykupiła sama
Vwolim posagiem pewnie iey niezdradze
Gdy na maiętnosc posag poprowadze
Bowiem to teraz Matki obawiaią
Że Małżonkowie posag przepiiaią
Będzie iuż panią swoiey Maiętności
A tam będziemy żyć w Kupie w nędzy
Powie że leszcze dobra zwoiowane
Będą za czasem mam szlachcic oddane
Jest y w Podolu moim Dziadowizna
Wtrzeciego Cyca mojego Cyganka.

Nadmiar

Jednak iestem Dobr wszytkich sukcessor
Tych Dziedzic iestem co moy antecessor
Zdanie z tem iest y Zołnierz do tego
Trzeba mi Panny posagu wielkiego
Nie nowina mi mystwa dokazywac
W koedy sie rzeczy umiem obyiowac
Rzecz pospolita winna woyskv długi
I moie też tam znaydą sie zasługi
Wyliczy w przyszłe na Sylkia tysiący
A trzeci potrzebie ze bydzie y więcey
Za mym staraniem przyszłey matki wolą
Gdy z corką swoią da mi dobrą dolą
Darmo sie radzisz Bracie na Koncepty
Rownemu sobie będzie te akcepta
Cnota y mystwo mało mieysca maią
Dziś co mieć może oto cię pytaią
Nie iak cię widzą tak cię pisać będą
Do tiuey fortuny dobrze sie przysiędą
Bo na udaniu siła rzecz należy
A u tey Damy posag gotow bęcy
Jeżli fortunę masz nieprzewidzianą
Toć Panne dadzą ze złotą Koroną
A przez fortuny y dobrego sprzecia
Posag cię minie y nie rozenienia
Trzeba wędrować w insze gdzie Tryony
Tam Damy szukać gdzie szczęśliwe strony
Ten urodzenia iest bardzo dobrego
Z Korzenia idzie ze pospolitego
Wyniosłość twoiey familiey co da
Szczęście pieniędzmi y fortuną wsiada
Przy familiey trzeba y pieniędzy
Familianci bywaią ci wszędzy
Choć nie zawżythim czasem uroszenie
Zgładzi te wszytko kiedy dobre mienie
Przestrzegam Damy miejcie na pamięci
Niech was Klawdyan do siebie nie zięci

Ktory posagu pragnie y on pytaw
Tam milosc bedzie u niego zakryta

Mowa Swiatowa Panienska

Ganiąc te mode gdy sie o posagi
Pierwey pytaią y takiego wagi
I owszem dobra wiedzieć to potrzeba
I miod chociaż Rodzi nie zdrowy bez chleba
Nie trzeba ganić dobrze widzę moda
Bo w obietnicach zasadzac sie szkoda
Wiedzieć by trzeba ory pewna ich quota
Sobremu mieniu czyniąc oni wrota
Nie przyiaciela bez pieniędzy szuka
Brac Dame bez nich iest to wielka sztuka
Stroi sie drugo w pożyczane rzeczy
By sie udała Kawalerom Rzeczy
Przyobiecuią posag bierzi matki
By sie do Corki trafił Junak y Zadki
A y do tego zeby był magtny
W klejnoty stroi cudze by był chętny
Iest na niey z złota przerét y Klejnotow
Cudzych to niedosc na swobie przymiotow
Twarz umaluie Czuby gdy postawi
Ogon rospuści ory nie postac pawi
Polepi podwey dita muszek gębie
Na ociesanym dita liscia dębie
Tak pożyczany Klejnot kto odbiera
Ale Damy posag wiedno nie zamiera
Rzecze kto prawi y bez Przyiaciela
Ze nie posagu y pieniędzy wiela
Przyiaciel dobry lepszy bez pieniędze
Ze z przyiacielem wszystko szczęsliwie
Nie uczynem takiego iak gdy pusz pieniędzy
Przyiaciel dobry z tym iest rzadzy wszędzy

Rzad

przeciwał. Stuckie dobra nie tylko wolności, ale były
Boga odstąpił dla nie pohamowaney chciwości bogactw,
o tego tedy WKm całe nie turbuy się, ia go biorę na se-
bie bo wiem że go tą obietnicą WKm ukontentuie.

Tak tedy poburzona Krpta Litewska Johmcia Papie-
skow zruynuie dobra ich między się wzarpie, a żaden
z nich nie będzie mocny, aby się mógł oprzeć WKmci
to uż Litewska Prowincya dobrze się, we wszytkim
nadda WKmci.

Mając zatym Moskala Prusaka y Litwę po sobie
do Polski zas Xięstwo łatwie może tedy WKm bezpie-
cznie pomyślić o koronie Polskiey a tymże sposobem
iako y w Szwecyi zacząć, potrzebuie y pomieszać Szlach-
tę z możnieyszemi Pany, mieć takiego Prymcypała
o którego iakom zrozumiał nie trudno dostać mu
pieniędzy aby Szlachtę na Panow buntowała, na które-
ych tak prędko nastąpić y wymordzyć mogą, potym
się y sami między sobą zwaśnieni nie nauczą z ruy-
nuią, a WKm nibyć Oycowską swoy miłość onym
pokazuiąc pokazywał, y Com mysarzow dla wnętrznego

zamieszania turecich wyprawt, ale mieyna pamięci WKM takich ludzi do nich wysydac, zeby wyższy ogień między niemi wzniecali, a niżeliby go gasić mieli, boby potym uchowaj Boże za skutecznej zgody intencye WKM do tego końca przyszły.

12 Potym tak Korona Polska tak iako Xięstwo Litewskie będą zrzuconowane, wynierzone z Potentatow z Potentatow, ogołocone z pieniędzy, iako każdy WKM masz postrzegnąć sobie takiej daią rade.

13 Posłac do Cara moskiewskiego o kilka dziesiąt tysięcy wojska sprowadzic onych na granice tak ze do Xcia Pruskiego, zeby miał na pogotowiu succurs WKM uczynic ze Szwedem pokoy y sprzec wojsko mieć gotowe, zeby wraz za ordynansem WKM stawało kędy mieysce WKM naznaczysz.

14. Oydac potym Uniwersały do wszystkich Miast Miasteczek Wsi obszernych Oekonomyi swoich Starostw do Mieszczan boiarow y chłopow aby się z swemi Panami trzymali a z onych poddaństwa się wybijali. Chłopstwo z natury do buntu

skłonne

Jeżeli na nich, ile kiedy daleko większa
liczba będzie onych może, aniżeli Szlachty, y miło im
będzie z Panami swemi w iednym zostawać paragonie.
upewniam wtym wam Na koło Stronie będą im po
mocą woyska, także Szlachta, nie będzie mogła uiścić
o którey by Stronę bronić, y musiąc nastatek radzi
nie radzi poddać się wszemu. Bierz że tedy wszem
odemnie radę, a wkrótce odbierzesz intencyi swo-
ich skutek a mnie iako wiernego poddanego swe-
go łaski swoiey Pańską kontentuiesz.

Bodayże upadłe gorzał za takową radę
Jeś pod złotą wolnością uczynił zdradę.

Quæstiones Novem in Academia Lipsensi
de Polono Equite moderni temporis propositæ in
publica disputatione: Quem Sensum Polonus qui-
dam exposuit, ut videat etiam et sentiat Eques
Polonus quam turpiter apud cæteras Nationes
vapulet fama et Nomen ipsius.

Sine Quæritur quid sit Eques Polonus Modernitemporis?

Responsio. Est vox præterea nihil. Jest głos y daley nic.

Vratio Redditoria Serti ex C
Cum stantia Stemmatum Manu Sponsi
& Luna Sponsa.

Xiędzu moią iako herbowną domu swego Rękę.
ten nieznośnego affektu konterfekt Jmpan Wmpan
nie oddaię P. N. Żoliża ten kwitnących chęci cyrkiu
do herbownego Wmpanny Xiężyca, nietylko żeby
był wymiarem, ale y znakiem że iako ta w dworzu
zostaię swoią tak wkrótkim czasie y herbowny Wm
ny Planetą, z obopulnemi domow ubogacony splendor
w pełni ma stanąć. Niech tam będzie dawnym zdu
niem y ślepa miłość niemogła iednak tak zbłądzić
żeby w dom ten niewidziała boga pogańskim herbownym
tew dawno herbowną Jmpana P. Ręką uwity cyrkuł
iest wieczności znak gdy wmpanna nie przyimie
żadnym sobie sercdecznych nieustanności affektow
dobrze tuszyć może Z którym to cyrkułem y stanu
Złotey fortuny dość. niech się w dom Wmmpanny
toczy, a iak się na wtoczy może Wmpana pe-
wna tydz tego zesię nigdy z damy nie wyślizgnie
bo go herbowna Jmpana Ręka dotrzyma. Didi

INSTITUTO ... TOSSO

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Ostatnia 17
60-102 Poznań
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82